

CAO PO 2018-2019

Collectieve Arbeidsovereenkomst
2018-2019
voor het primair onderwijs

CAO PO 2018-2019

Collectieve Arbeidsovereenkomst
2018-2019
voor het primair onderwijs

PO-Raad

AOb – AVS – CNVO – FvOv – FNV Overheid – PO in Actie

Colofon

CAO PO 2018-2019
Collectieve Arbeidsvoorwaarden voor het primair onderwijs

Uitgave PO-Raad
Utrecht, 19 juli 2018

Deze cao is digitaal beschikbaar en kan worden gedownload op de website van de betrokken partijen:

www.poraad.nl

www.aob.nl

www.cnvo.nl

www.avv.nl

www.fvov.nl

www.fnvoverheid.nl

www.poinactie.nl

Dit zijn de cao-teksten zoals die gelden op 1 augustus 2018.

Inhoudsopgave

Colofon	4
Inhoudsopgave.....	5
Statuut Sociaal Beleid	25
Statuut Sociaal Beleid	26
Algemeen	26
Doelstellingen	26
Middelen	26
Arbeidsvoorwaarden	26
Personeelsbeleid	26
Organisatiestructuur, leidinggeven	27
Overleg.....	27
Gezondheid, welzijn, veiligheid.....	27
Werkgelegenheid en arbeidsparticipatie.....	27
Afsluitingsovereenkomst	28
Afsluitingsovereenkomst.....	29
CAO PO 2018-2019.....	29
1. Algemene bepalingen	32
Bepalingen.....	33
1.1 Begripsbepalingen	33
1.2 Billijkheidsbepaling	39
1.2a Regelingen WOPO en ZAPO.....	39
1.3 Interpretatiecommissie CAO PO	39
1.4 Werkingssfeer	39
1.5 Status van de CAO PO	40
1.6 Inwerkingtreding, looptijd en opzegging	40
1.7 Normalisering.....	41
2. Arbeidsduur en formatiebeleid.....	42
Arbeidsduur en formatiebeleid	42
2.1 Invoeringsartikel	43
2.2 Werktijd bestaande dienstverbanden in uren en minuten per week	43

2.3	Algemene arbeidsduur, normbetrekking en 40-urige werkweek.....	43
2.4	Overwerk.....	44
2.5	Tijdelijke uitbreiding	44
2.6	Aanpassing arbeidsduur	44
	Taakbeleid	45
2.7	Taakbelasting, introductie en begeleiding en doelgroepenbeleid	45
	Werkverdeling	46
2.8	Keuze tussen basismodel en overlegmodel	46
	Basismodel	46
2.9	Inzetbaarheid.....	46
2.10	Maximale lessentaak	46
2.11	Voltijd- en deeltijdbetrekkingen.....	47
	Overlegmodel	48
2.12	Invoering overlegmodel op bestuursniveau	48
2.13	Invoering overlegmodel op schoolniveau (brinnummer)	48
2.14	Inzetbaarheid.....	48
	Formatiebeleid	49
2.15	Meerjarenbeleid.....	49
3.	Dienstverband bijzonder onderwijs	50
	Dienstverband bijzonder onderwijs	50
3.1	Arbeidsovereenkomst.....	51
3.2	Bezit onderwijsbevoegdheid.....	52
3.3	Eerste indiensttreding	52
3.4	Overige gevallen.....	52
3.5	Opeenvolgende dienstverbanden ten behoeve van vervanging	52
3.5a	Buiten toepassing verklaren ketenbepaling	52
3.6	Min-max-contract.....	52
3.7	Bindingscontract.....	52
	Einde van de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	53
3.8	Einde van de arbeidsovereenkomst.....	53

3.9 Verval van een gedeelte van de betrekkingssomvang	54
Einde arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd en tussentijdse opzegging.....	54
3.10(Tussentijdse) Beëindiging van de arbeidsovereenkomst	54
3.11 Opzegging arbeidsovereenkomst.....	55
3.12Opzegging arbeidsovereenkomst wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid	55
3.13Opzegging en benoeming AOW-gerechtigde werknemer	56
Opzeggingstermijnen	56
3.14Opzeggingstermijn.....	56
Schorsing als ordemaatregel en disciplinaire maatregelen	57
3.15Gronden voor schorsing	57
3.16 Voorgenomen schorsing.....	58
3.17 Duur schorsing	58
3.18 Algemene bepalingen schorsing.....	58
Disciplinaire maatregelen.....	59
3.19 Disciplinaire maatregelen	59
Formaliteiten	59
3.20 Voornemen	59
3.21 Besluit.....	59
Detachering en uitzendarbeid	60
3.22 Detachering	60
3.23 Uitzendarbeid.....	60
Leraar in Opleiding (LIO).....	61
3.24 Leerarbeidsovereenkomst	61
3.25 Wettelijke vereisten.....	61
3.26 Beëindiging leerarbeidsovereenkomst.....	61
3.27 Schorsing als disciplinaire maatregel.....	61
3.28 Voorwaarden	61
Onderwijsassistent in opleiding.....	63
3.29 Leerarbeidsovereenkomst	63
Benoeming op basis van de brede impuls combinatiefuncties in het bijzonder onderwijs..	63

3.30	Arbeidsovereenkomst.....	63
3.31	Uitsluiting cao -bepalingen	63
3.32	Positionering van de combinatiefunctionaris	63
3.33	Benoeming.....	64
3.34	Beëindiging van het dienstverband.....	64
3.35	Arbeidsduur en jaartaak.....	64
3.36	Vakantieverlof	64
4.	Dienstverband openbaar onderwijs	65
	Aanstelling.....	65
4.1	Akte van aanstelling.....	66
4.2	Aanstelling voor bepaalde tijd.....	66
4.3	Aanstelling bij wijze van proef	66
4.4	Overige gevallen	66
4.5	Opeenvolgende dienstverbanden	67
4.6	Keuzemogelijkheid toepassen vervangingsbeleid bijzonder onderwijs.....	67
4.6a1	Opeenvolgende dienstverbanden ten behoeve van vervanging.....	67
4.6b	Min-max-aanstelling	68
4.6c	Bindingsaanstelling.....	68
	Einde aanstelling.....	69
4.7	Einde van rechtswege	69
4.7a	Einde van rechtswege krachtens rechterlijke uitspraak	69
4.7b	Verval van een gedeelte van de betrekkingssomvang.....	70
4.8	Ontslag	70
4.9	Ontslag wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid	71
4.10	Ontslag en aanstelling AOW-gerechtigde werknemer	72
4.11	Ingangsdatum ontslag	72
	Ordemaatregelen en disciplinaire maatregelen	73
4.12	Schorsing van rechtswege	73
	Schorsing als ordemaatregel	73
4.13	Gronden voor schorsing	73
4.14	Duur schorsing	73

4.15	Intrekking schorsing.....	74
	Disciplinaire maatregelen.....	74
4.16	Plichtsverzuim.....	74
4.17	Inhouding van het salaris.....	75
	Formaliteiten	75
4.18	Voornemen.....	75
4.19	Besluit.....	75
	Detachering en uitzendarbeid	76
4.20	Detachering.....	76
4.21	Uitzendarbeid.....	76
	Leraar in opleiding (LIO)	77
4.22	Aanstelling.....	77
4.23	Wettelijke vereisten.....	77
4.24	Beëindiging van de leerovereenkomst	77
4.25	Disciplinaire maatregel	77
4.26	Voorwaarden	77
	Onderwijsassistent in opleiding.....	78
4.27	Leerovereenkomst.....	78
4.28	Dienstverband openbaar onderwijs	79
4.29	Uitsluiting cao-bepalingen	79
4.30	Positionering van de combinatiefunctionaris	79
4.31	Aanstelling.....	79
4.32	Beëindiging van de aanstelling.....	80
4.33	Arbeidsduur en normjaartaak.....	80
4.34	Vakantieverlof	80
5.	Functie en functiewaardering.....	81
	Functie en functiewaardering.....	81
5.1	Functies	82
5.2	Normfuncties	82
5.3	Benoeming of aanstelling in twee normfuncties	83
5.4	Participatiebaan.....	83

5.5	Functiebouwwerk	83
5.6	Functiemix	84
5.7	Definitie leraar	84
5.8	Functiedifferentiatie	84
5.9	Interne bezwarenprocedure	85
5.10	Externe bezwarenprocedure	85
6.	Salaris	87
	Salaris	88
6.1	Salaris en salarisschaal	88
6.1a	Salarisschaal per 1 september 2018	88
6.2	Vaststelling salaris bij indiensttreding	89
6.3	Vaststelling salaris bij benoeming of aanstelling na voorafgaande onderwijsfunctie(s)	89
6.4	Vaststelling salaris bij benoeming of aanstelling in geval van aangehouden functie(s)	90
6.5	Vaststelling salaris bij benoeming of aanstelling in geval van onderbroken dienstverband	90
6.6	Vaststelling salaris bij indiensttreding in aansluiting op een betrekking buiten het onderwijs of na een voorafgaande lagere onderwijsfunctie	91
6.7	Salaris herintreders	91
6.8	Salarisniveau in- en doorstroombanen en participatiebanen	92
6.9	Salaris voor jeugdigen	92
6.10	Salarisuitbetaling	92
6.10a	Verhaal WGA-premie	93
6.11	Salarisbetaling over een gedeelte van de maand	93
6.12	Vervallen	94
6.13	Uitlooptoeslag onderwijzend personeel	94
6.14	Bindingstoelage	94
6.14a	Inkomenstoelage	95
6.14b	Schaaluitloopbedrag	95
6.14c	Nominale uitkering	95
6.14d	Eenmalige uitkeringen in oktober 2018	95
6.15	Structurele eindejaarsuitkering	96
6.16	Vakantie-uitkering	96

6.17	Overlijdensuitkering	97
6.18	Jubileumgratificatie.....	97
6.19	Beloningsdifferentiatie/ Incidentele beloningsvormen	97
6.20	Overgangsbepaling functiewisseling	98
6.20a.	Schaalinpassing naar hogere functie in het basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs	98
6.21	Demotiebeleid.....	99
Extra salarispalingen met betrekking tot directiefuncties.....		99
6.22	Salarisschaal normfunctie directeur en adjunct-directeur basisschool en speciale school voor basisonderwijs	99
6.23	Salarisschaal normfunctie directeur en adjunct-directeur van een school vallend onder de Wet op de Expertisecentra (WEC)	99
6.24	Inschaling normfunctie directeur en adjunct-directeur vallend onder de WPO en de WEC, aansluitend op de inschalingbepalingen in de artikelen 6.1 t/m 6.6	100
6.25	Wijziging salarisschaal directie bij groei.....	100
6.26	Wijziging salarisschaal directie bij terugloop	101
6.27	Beëindiging benoeming of aanstelling adjunct-directeur.....	101
6.28	Vervanging directie	101
6.29	Toelage in verband met directeurswerkzaamheden aan een andere instelling	102
6.29a	Toelage directeur op grond van Convenant Leerkracht van Nederland	102
Extra salarispalingen met betrekking tot onderwijsgevend personeel		102
6.30	Salarisschaal normfunctie leraar	102
6.31	Salaris bij kortdurende vervanging	102
Extra salarispalingen met betrekking tot onderwijsondersteunend personeel		103
6.32	Salarisschalen normfuncties onderwijsondersteunend personeel	103
6.33	Eindejaarsuitkering OOP	103
6.34	Waarneming hogere functie.....	104
6.35	Vervallen.....	104
6.36	Toelage in verband met onregelmatige diensten	104
6.37	Garantietoelage onregelmatige dienst	105
6.38	Overwerkvergoeding	106

7.	Vergoeding en financiële regelingen	108
	Vergoeding en financiële regeling.....	109
	Verplaatsingskosten	109
	7.1 Vergoedingsregeling verhuiskosten	109
	7.2 Samenloop verhuiskostenvergoedingen.....	110
	7.3 Vergoedingsregeling woning-werkverkeer.....	110
	7.4 Pensionkosten.....	111
	7.5 Zakelijke reis- en verblijfkosten	111
	7.5a Aanvraag vergoedingen	112
	Militaire dienst	112
	7.6 Betaling en verlof wegens militaire dienst	112
	Persoonlijke vergoedingen	112
	7.7 Vakbondscontributie	112
	7.8 Fiets-privéregeling.....	112
	7.9 Kinderopvang	112
	7.10 Registratiekosten paramedici	112
	7.11 Faciliteiten en beloningsbeleid registratie	113
8.	Verlof	114
	Verlof	115
	Vakantieverlof	115
	8.1 Vakantieverlof.....	115
	8.2 Intrekking vakantieverlof	116
	8.3 Bijzondere bepalingen voor onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken en werknemers in de categorie participatiebanen.	116
	8.4 Bijzondere bepaling voor justitiële inrichtingen en pilotscholen.....	117
	8.5	117
	8.6 Intrekking vakantieverlof	117
	Buitengewoon verlof.....	117
	8.7 Kort buitengewoon verlof (imperatief).....	117
	8.8 Overig kort buitengewoon verlof (imperatief)	119
	8.9 Langdurend zorgverlof (imperatief, zonder behoud van salaris).....	119

8.10	120
8.11	Lang buitengewoon verlof in het persoonlijk belang (facultatief)..... 120
8.12	Lang buitengewoon verlof mede in het algemeen belang (facultatief) 120
8.13	Lang buitengewoon verlof overwegend in het algemeen belang (facultatief) 120
8.14	Voorwaarden lang buitengewoon verlof als bedoeld in de artikelen 8.11, 8.12 en 8.13 121
8.15	Lang buitengewoon verlof voor politieke functies (imperatief)..... 121
8.16	Afloop lang buitengewoon verlof 122
8.17	Borstkind.....122
8.18	Verlof in verband met overleg- en advieswerkzaamheden (imperatief).....122
Ouderschapsverlof 123	
8.19	Ouderschapsverlof (algemeen) 123
8.20	Onbetaald ouderschapsverlof.....124
8.21	Betaald ouderschapsverlof 124
Andere verlofsoorten 125	
8.22	overgangsregeling opfrisverlof 125
8.23	Spaarverlof 125
8.24	Levensloop.....125
8.25	Verlof in het kader van bevordering arbeidsparticipatie ouderen (BAPO) 126
8A	Duurzame inzetbaarheid..... 127
8A Duurzame inzetbaarheid 128	
8A.1	Inwerkingtreding.....128
8A.2	Naar rato 128
8A.3	Overleg 128
8A.4	Basisbudget duurzame inzetbaarheid voor iedere werknemer.....128
8A.5	Spaarmogelijkheid.....128
8A.6	Bijzonder budget voor starters 129
8A.7	Bijzonder budget voor oudere werknemers 129
8A.8	Spaarmogelijkheid.....130
8A.9	Overgangsregeling BAPO 130
8A.10	Overgangsrecht OOP arbeidstijdverkorting 60-jarigen en ouder 131

8A.11	Overgangsrecht oud artikel 7 BAPO-regeling	132
8A.12	Overige bepalingen	132
9.	Professionalisering	133
	Professionalisering	134
9.1	Doelstelling	134
9.2	Professionele organisatie	134
9.3	Gesprekkencyclus	134
9.4	Introductie en begeleiding	135
9.5	Persoonlijk ontwikkelingsplan	135
9.6	Bekwaamheidsdossier	135
9.7	Individuele professionele ontwikkeling	136
9.8	Opgedragen professionaliseringsactiviteiten	136
9.9	Introductie en begeleiding startende leraren	137
9.10	Loopbaan/ontwikkeling naar vakbekwaamheid	137
9.11	Professionalisering directielid	138
9.12	Schoolleidersregister	138
	Werkgelegenheidsbeleid	140
10.	Werkgelegenheidsbeleid, afvloeiing en overplaatsing	140
10.1	Keuze uit twee regelingen	141
10.2	Regeling werkgelegenheidsbeleid	141
10.3	Kader van een sociaal plan	142
10.4a	De regeling ontslagbeleid en plaatsing in het risicodragend deel van de formatie (rddf) voor het bijzonder onderwijs	143
10.4b	De regeling ontslagbeleid en plaatsing in het risicodragend deel van de formatie (rddf) voor het openbaar onderwijs	144
10.5a	Bestuursoverdracht/bestuurlijke samenvoeging bijzonder onderwijs	145
10.5b	Bestuursoverdracht/bestuurlijke samenvoeging openbaar onderwijs	145
10.6	Overplaatsing	145
10.7	Overplaatsen naar Centrale Dienst	146
11.	Overige rechten en plichten	148
	Overige rechten en plichten	148
11.1	Informatievoorziening	149

11.2	Functievervulling	149
11.3	Nevenwerkzaamheden	150
11.4	Intellectueel eigendom	150
11.5	Veiligheid en het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld	150
11.6	Preventiemedewerker	151
11.7	Arbeidsomstandigheden, ziekteverzuimpreventie en personeelszorg	152
11.7a	Arbo-catalogus	152
11.8	Werving en selectie	152
11.9	Sluitende aanpak PO	152
11.10	Informatieverstrekking PO-Raad aan Vakbonden	153
	Beroepsrecht bijzonder onderwijs	154
12.1	Commissie van Beroep (bijzonder onderwijs)	155
13.	Medezeggenschap	156
	Medezeggenschap	156
13.1	Reglementering Decentraal Georganiseerd Overleg (DGO)	157
13.2	Mandatering personeelsdeel (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad	157
13.3	(Gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad en faciliteiten	158
13.3a	Ondersteuningsplanraad	159
13.4	Informatieverstrekking aan de PGMR	160
	G.O.- en Vakbondsfaciliteiten en sectorale Arbeidsmarktmiddelen PO	161
14.	G.O.- en vakbondsfaciliteiten en sectorale arbeidsmarktmiddelen	161
14.1	Overeenkomst	162
15.	Overgangs- en slotbepalingen	163
	Overgangs- en slotbepalingen	163
15.1	HOS-overgangsrecht	164
15.2	Bijlagen	164
15.3	Melding tussentijdse wijzigingen van deze cao	164
	Toelichting op enkele artikelen van de CAO PO	165
	Statuut Sociaal Beleid	165
	Middelen	166
	Artikel 1.5 status van de CAO PO	166

Artikelen 2.10	166
Artikel 2.3	167
Artikel 2.3 lid 4	167
Artikel 2.5	167
Artikel 2.6	167
Artikel 2.13 en 2.14	167
Artikel 2.15.....	167
Artikel 3.1, vierde lid.....	167
Artikel 3.1, vijfde lid.....	168
Artikel 3.12, eerste en tweede lid en 4.9, eerste en tweede lid	170
Artikel 3.13 en artikel 4.10.....	170
Artikel 3.14, tweede lid	170
Artikelen 3.25 en 3.26	171
Artikelen 3.28 eerste lid en 4.26, eerste lid.....	171
Artikelen 3.32 vierde lid en 4.30, vierde lid	172
Artikel 3.34	172
Artikel 4.6 lid 2	172
Artikel 4.6b	172
Artikel 4.6b lid 9	173
Artikel 5.5, eerste lid.....	173
Artikel 6.6, eerste lid	173
Artikel 6.6, derde lid.....	173
Artikel 6.29a	173
Artikel 6.37, eerste lid.....	174
Artikel 7.3, tweede lid	174
Artikel 7.3, vierde lid	174
Artikel 7.3, vijfde lid	174
Artikel 7.5, achtste lid	175
Artikel 7.8	175
Artikel 8.1 lid 3 en lid 4.....	175
Artikel 8.3 lid 1	175

Artikel 8.3	175
Artikelen 8.7 en 8.8	176
Artikel 8.21, derde lid	176
Hoofdstuk 8A	176
Structurele regeling	176
Bij artikelen 8A.5 en 8A.8	177
Bij artikel 8A.7 lid 7	177
Overgangsrecht (artikel 8A.9)	177
Overgangsrecht 52 tot en met 55 jaar.....	177
Overgangsrecht 56 jarigen.....	178
Overgangsrecht 57 jaar en ouder.....	178
Artikel 9.6.	179
Artikel 10.4a	179
Artikel 10.4a, zesde lid en artikel 10.4b, vijfde lid.....	180
Artikel 10.6	180
Artikel 11.5, derde lid, onder b.....	180
Artikel 13.2.....	180
Bijlagen.....	182
Bijlage IA.....	183
Bijlage IA.1.....	184
Bijlage IA.2.....	185
Bijlage IA.3.....	186
Bijlage IB.....	187
Bijlage IB.1.....	189
Bijlage IB.3.....	195
Bijlage IC.....	196
Bijlage ID	198
Bijlage IE	200
Bijlage II.....	201
Artikel 1 Begripsbepalingen.....	202

Artikel 2	203
Artikel 3	203
Artikel 4	203
Artikel 5	203
Artikel 6	203
Artikel 7	203
Artikel 8	203
Artikel 9	204
Bijlage bij Bijlage II	205
Bijlage III	207
Bijlage IV.A	210
A. Vaststelling maandsalaris LIO, behorende bij de artikelen 3.24 t/m 3.28 en 4.22 t/m 4.26 van deze cao	210
Bijlage IV.B	211
B. Vaststelling maandsalaris OIO, behorende bij de artikelen 3.29 en 4.27 van deze cao	211
Bijlage V	212
1. Begripsbepalingen	212
2. Instelling en samenstelling van de Commissie	212
3. Taak en bevoegdheden van de Commissie	213
4. Het bezwaarschrift	213
5. Vaststelling plaats en tijdstip van de mondelinge behandeling	213
6. De behandeling ter zitting	213
7. Beraadslaging en advisering	214
8. Besluit	214
9. Termijnen	214
10. Geheimhouding	214
11. Slotbepaling	215
Bijlage VI	216
Bijlage VII	217
Taakkenmerk normfunctie directeur basisonderwijs	217

Taakkenarakteristiek normfunctie directie speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.....	217
Taakkenarakteristiek normfunctie leraar speciaal en voortgezet speciaal onderwijs	219
Bijlage VIII.....	223
1. Karakter van de regeling.....	223
2. Vakbondscontributie	223
3. Voorwaarden voor de belastingvrije vergoeding van de vakbondscontributie	223
4. Bronnen	223
5. Procedure.....	224
Aanvraagformulier regeling vakbondscontributie	225
Bijlage IX.....	226
1. Deelname aan spaarverlof	226
2. Voorwaarden voor deelname.....	226
3. Spaarperiode.....	226
4. Onderbreking en verlenging spaarperiode.....	227
5. Vormen van verlof	227
6. Opname spaarverlof	228
7. Scholing tijdens spaarverlof	228
7a. Overgangsregeling gespaarde tegoed	229
7b. Sparen tijdens ziekte of periodes van buitengewoon verlof	229
8. Opschorting opname spaarverlof	229
9. Beëindiging dienstverband.....	230
10. Overlijden en ontslag wegens blijvende volledige arbeidsongeschiktheid op grond van ziekte of gebrek.....	230
11. Reservering middelen.....	230
12. Genormeerde bedragen	231
Bijlage X.....	233
1. Definities.....	233
2. Werkingssfeer	235
3. Aanvraag opbouw levenslooptegoed	235
4. Bronnen	235
5. Procedurele afspraken omtrent opbouw levenslooptegoed	236

6. Specifieke bepalingen omtrent opbouw levenslooptegoed	237
7. Het levenslooptegoed	238
8. Met levenslooploon te financieren periode van onbetaald verlof	238
9. Procedurele afspraken omtrent opname levensloopverlof	238
10. Gevolgen voor arbeidsvoorwaarden werknemer	239
11. Ziekte tijdens de verlofperiode/ bijzondere omstandigheden	240
12. Meetellen als diensttijd.....	241
13. Terugkeer in de functie.....	241
1. 0,8 % bijdrage.....	241
2. Pensioenopbouw conform uitkomst Raad van Overheidspersoneel.....	241
3. Verlofperiode levensloop en werknemersverzekeringen	241
4. Toelichting bij artikel 11, zesde lid.....	242
Bijlage XI.....	243
BIJLAGE XII.....	244
1. Bekendmaking van de vacature.....	244
2. Bevestiging ontvangst sollicitatie	244
3. Vertrouwelijke behandeling gegevens	244
4. Selectie op grond van schriftelijke sollicitaties.....	244
5. Uitnodiging voor een gesprek.....	244
6. Sollicitatiegesprek.....	245
7. Referenten	245
8. Werkbezoek	245
9. Psychologisch en/of enig ander onderzoek	245
10. Beëindiging procedure door de sollicitant	246
11. Afronding procedure	246
12. Kosten	246
13. Klachten over de navolging van de sollicitatiecode.....	247
14. Toelichting.....	247
Algemeen	247
Artikel 1.....	247
Artikel 4, tweede lid.....	248

Artikel 4, zesde lid	248
Artikel 5	249
Artikel 6, eerste lid	249
Artikel 6, tweede lid.....	250
Artikel 6, derde lid	250
Artikel 7, tweede lid	250
Artikel 9, tweede lid.....	251
Artikel 9, derde lid.....	251
Artikel 11, vierde lid	251
Bijlage XIII.....	252
1. Begripsbepalingen	252
2. De organen van georganiseerd overleg.....	252
3. Samenstelling van de overlegorganen	252
4. Competentie.....	253
5. Overleg over arbeidsvoorwaardelijke gevolgen onderwijsachterstandenplan.....	253
6. Werkwijze overlegorgaan	253
7. Hernieuwd overleg	254
8. Geschillenregeling	254
9. Afwijking in verband met eigen aard van de bijzondere instelling	255
1. Begripsbepalingen	256
2. Partijen en hun bevoegdheid	257
3. Voorzitterschap en secretariaat	257
4. Frequentie van het overleg	258
5. Deskundige(n)/adviseur(s)	258
6. Onderwerpen van overleg.....	258
7. Openbaarheid	258
8. Besluitvorming	259
9. Geschillenregeling en bijzondere overlegvergadering.....	259
10. Formulering en aanmelding geschil	260
11. Commissie voor Geschillen DGO	261
12. Aanwending uitspraak geschil.....	262

13. Kosten van het overlegorgaan	262
14. Slotbepalingen	262
Artikel 2, vierde lid	263
Artikel 4	263
Artikel 5	263
Artikel 6	263
Artikel 7	263
Artikel 8	264
Artikel 9	264
Artikel 10	265
Artikel 11	265
Artikel 14.....	265
Bijlage XIV.....	266
Bijlage XV.....	267
Bijlage XVI.....	268
WOPO.....	268
A. Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs voor het bijzonder onderwijs (Wopo-bijzonder) 2016	268
1. Algemene bepalingen	268
2. Bovenwettelijke uitkering.....	270
3. De overlijdensuitkering	278
4. Bijzondere bepalingen in geval van arbeidsongeschiktheid.....	279
5. Re-integratiebevorderende regelingen.....	279
6. Slotbepalingen	285
B. Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs voor het openbaar onderwijs (WOPO-openbaar) 2016.....	287
1. Algemene bepalingen.....	287
2. De overlijdensuitkering	295
3. Bijzondere bepalingen in geval van arbeidsongeschiktheid.....	296
4. Re-integratiebevorderende regelingen.....	296
5. Slotbepalingen	302

ZAPO.....	304
Bijlage XVII.....	326
Basisbekwaam	326
Vakbekwaam.....	327
Bijlage XVIII.....	328
Bijlage XIX.....	329
Artikel 7 Participatiewet - Opdracht college.....	329
Bijlage XX.....	331
Bijlage XXI.....	332
2.1 Bestuursniveau.....	332
2.2 Werkverdeling op schoolniveau	332
2.3 Inzet per werknemer	334
Bijlage A1.....	335
Schaal normfunctie directeur	335
Schaal normfunctie adjunct-directeur	336
Bijlage A2.....	344
Bijlage A3.....	348
Bijlage A4 Carrièrepatronen I/D-banen.....	354
Bijlage A5.....	356
Bijlage A6.....	359
Bijlage A7.....	362
Bijlage A8.....	365
Bijlage A9.....	368
Begrippen	368
Toelichting op de matrix.....	368
Verklaring	370
De berekeningswijze.....	372
Berekeningswijze VU.....	373
Bijlage A10.....	374

Bijlage A11..... **377**
    Faciliteiten medezeggenschap.....377
Bijlage A12..... **378**

Statuut Sociaal Beleid

Algemeen

Het sociaal beleid is een geïntegreerd onderdeel van het totale beleid van de instelling, zoals dat in het schoolplan tot uiting komt, één en ander met inachtneming van de grondslag van de instelling.

Het Statuut Sociaal Beleid is een richtsnoer waarlangs het sociaal beleid in de instellingen zich met name in het overleg tussen de werkgever en het personeelsdeel van de medezeggenschapsraad dient te ontwikkelen.

Het Statuut Sociaal Beleid maakt onderdeel uit van deze cao.

Doelstellingen

De doelstellingen van het sociaal beleid zijn:

- ⊕ het vormgeven van een zodanige organisatie en aan zodanige gezagsverhoudingen, dat de werknemers kunnen en willen bijdragen aan het goed functioneren van de instelling;
- ⊕ het zodanig organiseren van de werkzaamheden, dat er sprake is van zinvolle arbeid met zo groot mogelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden, die passen bij ieders aanleg, capaciteit en ambitie;
- ⊕ het betrekken van de werknemers bij het inrichten van de eigen werksituatie en bij de beleidsvorming binnen de instelling;
- ⊕ het scheppen van voorwaarden die de werknemer in staat stellen zich verder te ontplooiën;
- ⊕ het bevorderen van het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de werknemers;
- ⊕ het binnen de mogelijkheden van de instelling bieden van goede materiële voorzieningen volgens voor een ieder inzichtelijke, zo objectief mogelijke, criteria.

Middelen

De instellingen zullen er naar streven deze doeleinden te verwezenlijken door middel van:

Arbeidsvoorwaarden

- ⊕ het bevorderen van goede arbeidsvoorwaarden;
- ⊕ het toepassen van de arbeidsvoorwaarden volgens de beginselen van goed werkgeverschap.

Personeelsbeleid

- ⊕ het formuleren van integraal personeelsbeleid, waarin in onderlinge samenhang in elk geval aandacht wordt besteed aan functioneren, functies en taken, personeelsvoorziening, professionalisering, waaronder scholing, beoordeling en belonen;

- ⊕ het evalueren van het gevoerde beleid, en het vastleggen daarvan in een sociaal jaarverslag;
- ⊕ het volgens een vastgestelde uitvoeringsregeling voeren van functioneringsgesprekken respectievelijk uitvoeren van beoordelingen, teneinde de communicatie te bevorderen over de wijze waarop en de omstandigheden waaronder de taak van de werknemer wordt verricht en welke ontwikkelingen hij zal doormaken.

Organisatiestructuur, leidinggeven

- ⊕ het creëren van een organisatiestructuur, die voor alle werknemers duidelijk is;
- ⊕ het bevorderen van een zorgvuldige wijze van leidinggeven, waarbij de onderwijskundige en organisatorische belangen van de organisatie en de belangen van de werknemers naar redelijkheid worden beoordeeld en afgewogen;
- ⊕ het bevorderen van een goed gebruik van het managementstatuut.

Overleg

- ⊕ het streven naar transparantie van het personeelsbeleid en communicatie met de werknemers door een goede, doelmatige overlegstructuur en een adequate informatievoorziening;
- ⊕ het structureren en organiseren van de medezeggenschap binnen de eigen instellingen van de werkgever en binnen de samenwerkingsverbanden waaraan de instellingen deelnemen op zodanige wijze dat de medezeggenschap plaatsvindt op het niveau waarop de besluiten worden genomen (zie medezeggenschapsstatuut).

Gezondheid, welzijn, veiligheid

- ⊕ het zorg dragen voor goede arbeidsomstandigheden;
- ⊕ het schenken van aandacht aan de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van de werknemers, conform de Arbowet, en het beschikbaar stellen van deskundige begeleiding aan werknemers die om gezondheidsredenen hun werkzaamheden niet optimaal kunnen verrichten;
- ⊕ het hebben van een veiligheidsplan op iedere school. Dit veiligheidsplan vormt een onderdeel van het in artikel 11.7 van deze cao genoemde plan van aanpak.

Werkgelegenheid en arbeidsparticipatie

- ⊕ het actief bevorderen van de werkgelegenheid;
- ⊕ het voorkomen dat overdracht of het reserveren van budgetten de werkgelegenheid van het zittende personeel aantast;
- ⊕ het zoveel mogelijk bevorderen dat werknemers met zorgtaken aan het arbeidsproces kunnen blijven deelnemen;
- ⊕ het zoveel mogelijk behouden van de werkgelegenheid van de door ziekte geheel of gedeeltelijk voor zijn functie arbeidsongeschikt geworden werknemer.

Afsluitingsovereenkomst

Afsluitingsovereenkomst

CAO PO 2018-2019

Hierbij verklaren

de PO-Raad, gevestigd te Utrecht, te dezen statutair of krachtens volmacht vertegenwoordigd door mevrouw R. den Besten,

hierna te noemen:

de werkgeversorganisatie, te dezen handelend op basis van de statutaire bevoegdheid om cao's af te sluiten,

en

De Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS), gevestigd Utrecht, te dezen statutair of krachtens volmacht vertegenwoordigd door de heer P. van Lent;

De Algemene Onderwijsbond (AOB), gevestigd te Utrecht, te dezen statutair of krachtens volmacht vertegenwoordigd door mevrouw E. Stolk;

De FNV Overheid, gevestigd te Utrecht, te dezen statutair of krachtens volmacht vertegenwoordigd door de heer R. Huijskens;

Het CNV Onderwijs, onderdeel van CNV Connectief, gevestigd te Utrecht, te dezen statutair of krachtens volmacht vertegenwoordigd door mevrouw LP. Schueler;

De Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv), gevestigd te Zeist, te dezen statutair of krachtens volmacht vertegenwoordigd door de heer J. Veenstra;

PO in Actie, gevestigd te Amsterdam, te dezen statutair of krachtens volmacht vertegenwoordigd door de heren J. van de Ven en T. Roovers

hierna te noemen: de vakbonden.

De volgende gewijzigde collectieve arbeidsovereenkomst primair onderwijs 2018-2019, welke wijziging van kracht wordt op 1 januari 2018. Aldus ondertekend op 19 juli 2018, door:

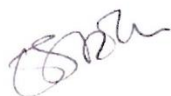
De PO-Raad, mevrouw R. den Besten;

De Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS), de heer P. van Lent;

De Algemene Onderwijsbond (AOB), mevrouw E. Stolk;

De FNV Overheid, de heer R. Huijskens;

Het CNV Onderwijs, onderdeel van CNV Connectief (CNVO), mevrouw L.P. Schueler;

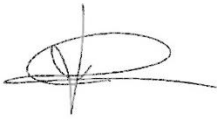
De Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv), de heer J. Veenstra;

PO in Actie, de heer J. van de Ven;

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'J' followed by a vertical line and a small flourish.

en de heer T. Roovers.

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'R' with a horizontal line extending to the right and a vertical line crossing it.

1. Algemene bepalingen

Bepalingen

1.1 Begripsbepalingen

Aanstelling

Dienstverband van de werknemer in het openbaar onderwijs.

Akte

Het document waarin het dienstverband van de werknemer is vastgelegd.

Algemeen erkende feestdagen*)

Nieuwjaarsdag

Eerste en tweede Kerstdag

Tweede Paasdag

Hemelvaartsdag

Tweede Pinksterdag

Koningsdag

5 mei, Nationale Feestdag

*) In de Algemene Termijnenwet wordt de Goede Vrijdag gelijkgesteld met de algemeen erkende feestdagen. Dit betekent dat de werkgever zelf een keuze kan maken of dit al of niet een werkdag is.

Benoeming

Dienstverband van de werknemer in het bijzonder onderwijs en van de werknemer van een samenwerkingsbestuur.

Carrièrepatroon

De wijze waarop de werknemer via een reeks van salarisnummers op grond van de bepalingen van hoofdstuk 6 het maximum van de salarisschaal bereikt.

CAO PO

De collectieve arbeidsovereenkomst voor het primair onderwijs, afgesloten door de PO-Raad en twee of meer vakbonden.

Centrale Dienst

De rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 68 van de WPO en artikel 69 van de WEC.

Dag

Elke dag die volgens het werkrooster/schema van werkzaamheden dan wel het lesrooster een werkdag is van de instelling. Een dag kan worden verdeeld in twee halve dagen.

DGO

Het georganiseerd overleg als bedoeld in artikel 38 van de WPO en artikel 38 van de WEC.

Dienstreis

Een dienstreis is een reis die, anders dan bedoeld in de vergoedingsregeling woning-werk, in opdracht van de werkgever wordt gemaakt.

Dienstverband

Bijzonder onderwijs: de arbeidsovereenkomst van de werknemer met de werkgever.

Openbaar onderwijs: de aanstelling van de werknemer bij de werkgever.

Echtgeno(o)t(e)

Onder echtgenote of echtgenoot wordt mede begrepen de levenspartner met wie de werknemer samenwoont en -met het oogmerk duurzaam samen te leven- een gemeenschappelijke huishouding voert op basis van een notarieel verleden samenlevingscontract bevattende de wederzijdse rechten en verplichtingen ter zake van die samenwoning en gemeenschappelijke huishouding, dan wel de persoon met wie een geregistreerd partnerschap is aangegaan. Onder weduwe of weduwnaar wordt mede begrepen de achtergebleven levenspartner.

Tot gezinslid wordt in voorkomend geval mede gerekend de levenspartner of geregistreerde partner. Tegelijkertijd kan slechts één persoon als levenspartner of geregistreerde partner worden aangemerkt. De werkgever kan verlangen dat een schriftelijke verklaring van een notaris wordt overgelegd waaruit blijkt dat een samenlevingscontract als bedoeld in de eerste volzin is gesloten.

Functie

Het samenstel van werkzaamheden dat door de werknemer voortvloeiende uit zijn dienstverband, moet worden verricht (op grond van de functiebeschrijving of de normfunctie).

Herintreder

Een werknemer die:

- a. in het verleden in een onderwijsfunctie benoemd of aangesteld is geweest of een opleiding voor een onderwijsfunctie heeft voltooid en die
- b. zijn loopbaan in het onderwijs heeft onderbroken of niet heeft aangevangen.

Instelling

Een school voor primair onderwijs (basisschool dan wel speciale school voor basisonderwijs) als bedoeld in de WPO, een school voor speciaal onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs of speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de WEC of een Centrale Dienst zoals bedoeld in artikel 68 van de WPO en artikel 69 van de WEC, of een samenwerkingsverband passend onderwijs als bedoeld in artikel 18a tweede lid van de WPO en artikel 28a eerste lid van de WEC.

Jaar

Voor de werknemer bedoeld in artikel 8.3, wordt hieronder verstaan: kalenderjaar, voor overige werknemers wordt hieronder verstaan: schooljaar.

Voor artikel 8.1 wordt onder jaar verstaan de periode van 1 oktober van het ene jaar tot en met 30 september van het volgende jaar.

Jaartaak

Een taak van 1659 uur bij een voltijdbetrekking per jaar.

Leraar in opleiding (LIO)

De laatstejaarsstudent van een lerarenopleiding basisonderwijs bedoeld in artikel 3, vijfde lid, van de WPO, artikel 3, zevende lid, van de WEC, die wordt benoemd of aangesteld op een leerarbeidsplaats.

Leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst

Een overeenkomst waarin de LIO, het bevoegd gezag van de lerarenopleiding waar de LIO is ingeschreven en het bevoegd gezag van de praktijkschool, nader vastleggen welke hun rechten en plichten zijn, met inachtneming van de artikelen 3.28 en 4.26 (leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst).

Lesgebonden en/of behandeltaken

Activiteiten met één of meerdere leerling(en) die voor die leerling(en) gelden als onderwijstijd.

Matrix

Overzicht waarin wordt aangegeven op welke wijze een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak of eventuele inhouding van het salaris doorwerkt in (andere) arbeidsvoorwaardelijke aanspraken. (Zie bijlage A9).

Minister van OCW

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

MR/GMR

Medezeggenschapsraad zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) c.q. gemeenschappelijke medezeggenschapsraad zoals bedoeld in artikel 4 van die Wet.

Normbetrekking

De betrekking of de betrekkingen waarvan de omvang op jaarbasis gelijk is aan 1659 uur. In het kader van regelgeving op het terrein van de sociale zekerheid is de gemiddelde weektaak op jaarbasis gelijk aan 36,86 uur.

Normfunctie

Een functie waarvan de inhoud en het niveau zijn omschreven in bijlage VII van deze cao.

Ondersteuningsplanraad

Het medezeggenschapsorgaan van het samenwerkingsverband passend onderwijs als bedoeld in artikel 4a van de WMS.

Onderwijssoort

Voor deze cao geldt het onderscheid tussen drie onderwijssoorten, te weten regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs.

Opslagfactor

Het percentage van het aantal uren dat in het kader van het overlegmodel de omvang van het voor- en nawerk uitdrukt.

Overleg

- In overleg: werkgever en werknemer stemmen in met de gemaakte afspraken
- Na overleg: werkgever en werknemer overleggen waarna één van beide de bevoegdheid heeft om te besluiten.

Overwerk

Incidenteel en door de werkgever opgedragen werkzaamheden boven de overeengekomen arbeidsduur per week.

Partijen

1. CAO PO

Eenzijds:

de PO-Raad als werkgeversorganisatie

en

anderzijds:

De Algemene Vereniging Schoolleiders (AVS);

De Algemene Onderwijsbond (AOB);

Het CNV Onderwijs, onderdeel van CNV Connectief (CNVO);

De Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv)

FNV Overheid

PO in Actie

als vakbonden.

2. DGO:

Enerzijds:

De werkgever, de gezamenlijk optredende werkgevers, dan wel de namens de werkgever(s) optredende werkgeversorganisatie.

Anderzijds:

De vertegenwoordigers van de vakbonden.

Pauze

Tijdelijke onderbreking van de werktijd waarbij de werknemer geen enkele verplichting heeft tot het verrichten van werkzaamheden.

Plaats van tewerkstelling:

Het gebouw of gebouwen waar de werknemer zijn werkzaamheden verricht.

PMR/PGMR

Het personeelsdeel van de Medezeggenschapsraad dan wel de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.

Indien er sprake is van een éénpitter (een werkgever met één instelling) moet in plaats van PGMR PMR gelezen worden, omdat in die situaties de PMR tevens als PGMR functioneert.

Reguliere werkdag

Werktijd waarop de werknemer is ingeroosterd.

Salaris

Het bedrag dat voor de werknemer is vastgesteld volgens bijlage A1 tot en met A4 van deze cao en het begrip zoals vermeld in bijlage A9 van deze cao (matrix).

Salarisschaal

De bij een functie behorende schaal.

Schooljaar

Het tijdvak van 1 augustus tot en met 31 juli.

Schoolvakanties

De door de instelling van de werknemer vastgestelde vakanties voor de leerlingen gebaseerd op de regelingen vaststelling schoolvakanties van de minister van OCW.

Spaarverlof

Het verlof als bedoeld in art. 8.23 van deze cao en bijlage IX.

Spaarperiode

De periode waarin compensatieverlof als bedoeld in artikel 8.23 van deze cao is gespaard.

UWV

Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen.

Voorbeeldfunctie

De voorbeelden van functies zoals beschreven in ‘Voorbeeldfuncties in FUWA PO’.

Werkdag

Dag, niet zijnde een zaterdag, een zondag of een in de Algemene Termijnenwet genoemde erkende feestdag of een daarmee bij of krachtens wet gelijkgestelde dag.

Werkgever

De rechtspersoon die het bevoegd gezag vormt over één of meer instellingen.
Het bestuursorgaan dat het bevoegd gezag vormt over één of meer instellingen.
Het samenwerkingsverband, zoals bedoeld in artikel 1 van de WPO en WEC.

Werknemer

Bijzonder onderwijs: het personeelslid dat een arbeidsovereenkomst heeft met de werkgever.
Openbaar onderwijs: de ambtenaar waarop krachtens besluit van de werkgever deze CAO PO als rechtspositieregeling van toepassing is verklaard.

Werktijdfactor

Het gedeelte van de normbetrekking waarvoor een werknemer is benoemd of aangesteld, waarbij de uitkomst rekenkundig wordt afgerond op maximaal drie cijfers achter de komma.

WEC

Wet op de Expertisecentra (Stb. 1998, 228) zoals laatstelijk gewijzigd en vastgesteld.

WMS

Wet medezeggenschap op scholen.

WPO

Wet op het primair onderwijs (Stb.1998, 228) zoals laatstelijk gewijzigd en vastgesteld.

1.2 Billijkheidsbepaling

Ingeval er sprake is van aperte onbillijke, kennelijk onredelijke of kennelijk onbedoelde gevolgen van de invoering van de CAO PO kan de werkgever cao-partijen verzoeken een passende oplossing vast te stellen. De procedure, beoordelingscriteria en voorwaarden staan in bijlage XX.

1.2a Regelingen WOPO en ZAPO

De regelingen Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs (WOPO) voor het bijzonder en openbaar onderwijs en Ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs (ZAPO) maken onderdeel uit van deze cao. Bijlage XVI.

1.3 Interpretatiecommissie CAO PO

1. Partijen stellen een interpretatiecommissie CAO PO in.
2. De commissie bestaat uit drie leden, waarvan één lid wordt aangewezen door de werkgeversorganisatie en één lid door de gezamenlijke vakbonden. De aldus aangewezen leden kiezen gezamenlijk een onafhankelijke voorzitter.
3. De commissie heeft tot taak te oordelen over het door hem door de werkgevers-organisatie dan wel door de gezamenlijke vakbonden voorgelegde geschil tussen de werkgeversorganisatie en de gezamenlijke vakbonden omtrent de interpretatie van bepalingen van deze cao.
4. De uitspraak van de commissie is bindend.

1.4 Werkingssfeer

1. Deze cao is van toepassing op personeel werkzaam in de sector primair onderwijs indien en voor zover de regelgeving voortvloeiende uit de WPO/WEC op de werkzaamheden van toepassing is en/of dat direct of indirect aan een gelieerde rechtspersoon van de werkgever (hier vallen ook samenwerkingsverbanden onder) mede wordt bekostigd door het Ministerie van OCW, met uitzondering van personeel op grond van artikel 51 WPO en artikel 54 WEC, betreffende godsdienstonderwijs, deze vallen onder een andere cao.
2. Indien en voor zover een bepaling in deze regeling niet (langer) verenigbaar is met de wettelijke voorwaarden voor bekostiging van de instelling of met de wettelijke voorschriften, treedt die bepaling met onmiddellijke ingang buiten werking. In dat geval volgt overleg tussen cao-partijen.
3. In afwijking van het eerste lid geldt dat indien de werkgever naast scholen voor het primair onderwijs tevens scholen voor voorgezet onderwijs in stand houdt, de werkgever de cao voortgezet onderwijs van toepassing kan verklaren op die werknemers die werkzaam zijn bij een gelieerde stichting, stafbureau of centrale dienst van die werkgever en overwegend werkzaamheden verrichten voor de sector voortgezet onderwijs. Dit laatste geldt voor zover niet in strijd met wettelijke bekostigingsvoorwaarden of wettelijke voorschriften.

4. In afwijking van het eerste lid geldt dat cao-partijen aan VGS en RMU dispensatie verlenen voor uitsluitend artikel 1.1 Begripsbepalingen ten aanzien van de begrippen ‘MR/GMR’ en ‘Partijen onder 2: DGO’, alsmede in Bijlage XIII A Georganiseerd overleg bij instellingen art. 1 begripsbepalingen onder b. ‘vakbonden’ en B DGO-reglement art. 1 begripsbepalingen ‘Vakbond’, ‘Partij’, ‘Werkgeversorganisatie’, ‘Werknemersorganisatie’ en art. 2 lid 3 onder b en art. 8 lid 2, 2^e volzin, lid 4 en lid 6; en ten aanzien van artikel 11.2 van deze cao. Cao-partijen zijn met VGS en RMU overeengekomen dat de inhoud van voornoemde bepalingen in de cao reformatorisch primair onderwijs wordt uitgewerkt met inachtneming van de identiteit van de scholen die lid zijn van de VGS.

1.5 Status van de CAO PO

1. De werkgever kan in DGO met vakbonden afspreken een sociaal plan te melden bij SZW.
2. Deze cao geldt voor wat betreft het bijzonder onderwijs als een cao in de zin van de Wet op de collectieve arbeidsovereenkomsten en wordt conform artikel 4 van de Wet op de loonvorming aangemeld bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
3. Vervallen.
4. Deze cao is van toepassing op de werkgever in het openbaar onderwijs die aangesloten is bij de PO-Raad en op grond van een besluit volgens welke de werkgever de cao als algemeen verbindend voorschrift voor het personeel van haar instellingen van openbaar onderwijs heeft vastgesteld en werknemers in dienst van deze werkgever.

1.6 Inwerkingtreding, looptijd en opzegging

1. De cao treedt in werking op 1 januari 2018 en loopt tot 1 maart 2019, behoudens het bepaalde hierna.
2. Opzegging bijzonder onderwijs.
Deze cao kan worden opgezegd per eind van de looptijd. Hierbij moet een opzegtermijn van ten minste drie maanden in acht worden genomen. In afwijking van artikel 21 van de Wet op de cao heeft opzegging niet het gevolg dat de cao voor alle partijen eindigt op de datum van opzegging. Opzegging leidt terstond tot hernieuwd overleg tussen de partijen. Indien in dit overleg partijen niet tot overeenstemming komen over een nieuwe cao, blijft deze cao tot 2 jaar na opzegging volledig gelden. Als de cao niet is opgezegd, dan wordt deze na de looptijd geacht stilzwijgend te zijn verlengd voor telkens een jaar.
3. Opzegging openbaar onderwijs:
Deze cao kan worden opgezegd per eind van de looptijd. Hierbij moet een opzegtermijn van ten minste drie maanden in acht worden genomen. Als de cao niet is opgezegd, dan besluit de werkgever dat het algemeen verbindend voorschrift bedoeld in lid 1 voor nogmaals één jaar van kracht is. Opzegging van de cao leidt terstond tot hernieuwd overleg tussen partijen. Indien in dit overleg niet overeenstemming is verkregen over een nieuwe

cao, besluit de werkgever dat het algemeen verbindend voorschrift van kracht is tot het moment dat over de nieuwe cao wel een akkoord is verkregen, dat akkoord blijkens ondertekening is bekrachtigd en de nieuwe cao blijkens een daartoe strekkend besluit van de werkgever als vervangend algemeen verbindend voorschrift is vastgesteld.

1.7 Normalisering

1. De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren zal voor het primair onderwijs zeer waarschijnlijk per 1 januari 2020 in werking treden. Sociale partners hechten er belang aan dat de arbeidsvoorwaarden voor alle werknemers in de sector ook op dat moment helder en duidelijk in de CAO PO zijn opgenomen.
2. Zodra de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking treedt, gelden voor werknemers in het openbaar onderwijs dezelfde arbeidsvoorwaarden en cao-bepalingen als voor werknemers in het bijzonder onderwijs. De rechten van werknemers in het openbaar onderwijs worden daarbij gehandhaafd, voor zover dat niet in strijd is met wet- en regelgeving.

2. Arbeidsduur en formatiebeleid

Arbeidsduur en formatiebeleid

2.1 Invoeringsartikel

Voor de verdeling en uitvoering van de werkzaamheden in schooljaar 2018-2019 gelden onderstaande artikelen. Deze artikelen vervallen per 1 augustus 2019. Per 1 augustus 2019 komen de artikelen uit Bijlage XXI in de plaats van deze cao-artikelen. In schooljaar 2018-2019 moeten werkgever en werknemer ervoor zorgen dat invoering per 1 augustus 2019 van het nieuwe werkverdelingsbeleid mogelijk is. De voorbereiding voor de werkverdeling in schooljaar 2019-2020 wordt al in schooljaar 2018-2019 gedaan volgens de regels van het nieuwe werkverdelingsbeleid, zoals opgenomen in Bijlage XXI.

2.2 Werktijd bestaande dienstverbanden in uren en minuten per week

1. Door de inwerkingtreding van dit hoofdstuk verandert de werktijdfactor van op 31 juli 2015 bestaande dienstverbanden niet.
2. De werktijd voor dienstverbanden bedoeld in het eerste lid, wordt uitgedrukt in uren en minuten volgens de formule: werktijdfactor x 40 uur = werktijd in uren en minuten per week.

2.3 Algemene arbeidsduur, normbetrekking en 40-urige werkweek

1. De formele arbeidsduur van de werknemer die is benoemd of aangesteld in een voltijd normbetrekking, bedraagt 40 uur per week. De maximale werktijd per jaar is 1659 uur. De werknemer met een 40-urige werkweek heeft een werktijdfactor van 1.
2. De werknemer wordt benoemd of aangesteld in hele uren per week. De werktijdfactor bedraagt dit aantal uur per week gedeeld door 40.
3. Voor het onderwijsgevend personeel bestaat de toedeling van werkzaamheden uit lessen, vermeerderd met tijd voor voor- en nawerk/de opslagfactor, professionalisering en overige taken. Voor onderwijsondersteunend personeel met lesgebonden en/of behandeltaken bestaat de toedeling van werkzaamheden uit lesgebonden of behandel-taken, vermeerderd met tijd voor voor- en nawerk/de opslagfactor, professionalisering en overige taken.
4. De minimale betrekkingssomvang bedraagt voor nieuwe dienstverbanden vanaf 1 augustus 2015 acht uur, uitgedrukt in een werktijdfactor 0,2. Voor incidentele vervangingen van één dag of minder geldt dat de minimale betrekkingssomvang vijf uur bedraagt, uitgedrukt in een werktijdfactor van 0,125.
5. De omvang van de betrekking(en) van de werknemer kan niet meer bedragen dan 48 uur per week (werktijdfactor 1,2).

2.4 Overwerk

1. De werkgever kan incidenteel meer dan het overeengekomen aantal arbeidsuren per week werkzaamheden opdragen. In dat geval is er sprake van overwerk.
2. Overwerk dient volledig in vrije tijd gecompenseerd te worden in dezelfde periode tussen twee schoolvakanties in (de schoolvakanties daaronder begrepen). Voor onderwijzend personeel wordt lestijd gecompenseerd in lestijd. Voor OOP met lesgebonden- en/of behandeltaken, wordt tijd in lesgebonden- en/of behandeltaken gecompenseerd in tijd voor lesgebonden- en/of behandeltaken. In overleg met de werknemer kunnen andere afspraken gemaakt worden.
3. Indien compensatie in tijd aantoonbaar niet mogelijk is, kan in overleg met de werknemer besloten worden tot uitbetaling.
4. Voor het OOP zonder lesgebonden- en/of behandeltaken blijft artikel 6.38 onverkort van kracht.

2.5 Tijdelijke uitbreiding

Het dienstverband kan tijdelijk worden uitgebreid in het geval de werknemer aanvullend op het dienstverband belast wordt met werkzaamheden als bedoeld in de artikelen 3.1 lid 3 en 4.4.

2.6 Aanpassing arbeidsduur

1. De omvang van de betrekking van de werknemer die een dienstverband voor onbepaalde tijd heeft, wordt niet tegen diens wil verminderd, tenzij sprake is van verval van rechtswege zoals bedoeld in artikel 3.9 en artikel 4.7b.
2. Een besluit gericht op vermindering van de omvang van de betrekking van de werknemer (anders dan bedoeld in artikel 3.9 en artikel 4.7b) tegen diens wil, wordt aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 3.11 lid 1 onder a en artikel 4.8 lid 1 onder d.
3. Voor zover passend in zijn formatiebeleid en daarbij rekening houdend met onderwijskundige en schoolorganisatorische belangen en met de individuele belangen van de individuele werknemer, biedt de werkgever de werknemer de mogelijkheid tot het vervullen van zijn functie in deeltijd.
4. De werkgever biedt vrijkomende vacatureruimte bij voorrang aan aan werknemers met een deeltijdbetrekking en een dienstverband voor onbepaalde tijd, tenzij voorrangsbepalingen zich hiertegen verzetten of de bevindingen van een beoordeling dit ongewenst doen zijn. Zie bijlage IE van deze cao.

Taakbeleid

2.7 Taakbelasting, introductie en begeleiding en doelgroepenbeleid

1. De werkgever stelt met instemming van de PGMR de kaders van taakbeleid vast.
2. In het taakbeleid wordt rekening gehouden met de belastbaarheid en ervaring van beginnende werknemers, senioren en minder-arbeidsgeschikten. Met de individuele werknemer die tot deze categorie wordt gerekend, worden hierover schriftelijk afspraken gemaakt.
3. De werkgever stelt na verkregen instemming van de PGMR een werkreglement vast. Dit bevat in ieder geval een arbeids- en rusttijdenregeling. De werktijdenregeling wordt na verkregen instemming van de PMR vastgesteld.
4. Als op een dag 5,5 uur of meer wordt gewerkt, heeft de werknemer recht op een pauze van minimaal 30 minuten tussen 10.00 uur en 14.00 uur. Met instemming van de PMR kan de pauze worden gesplitst in twee keer 15 minuten. Ook de gesplitste pauze valt in de periode tussen 10.00 uur en 14.00 uur.
5. De werkgever stelt, in overleg met de PGMR, ten behoeve van de introductie en begeleiding van beginnende werknemers een regeling vast.
6. In deze regeling wordt ten minste vastgelegd het doel van de begeleiding, de functionarissen die bij de begeleiding zijn betrokken, alsmede hun taken en bevoegdheden, tijd en middelen die vanuit de organisatie ter beschikking worden gesteld en de wijze waarop de resultaten van de begeleiding worden geëvalueerd.
7. De werkgever stelt, in overleg met de PGMR, beleid vast met betrekking tot de wijze waarop vervangers in de school worden geïntroduceerd en begeleid.
8. De werkgever bevordert met zijn wervings-, selectie- en scholingsbeleid een zo evenwichtig mogelijke samenstelling van het personeelsbestand.
9. De werkgever zal daarbij bijzondere aandacht besteden aan de arbeidsmarktpositie en het loopbaanperspectief van bepaalde groepen (potentiële) werknemers, met name die van vrouwen, allochtonen en minder-arbeidsgeschikten.
10. De werkgever spant zich in om potentiële werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te nemen.
11. In geval van ondervertegenwoordiging van de in het negende lid genoemde categorieën in (bepaalde delen van) het personeelsbestand zal de werkgever, indien in voldoende mate wordt voldaan aan de functie-eisen zoals verwoord in de profielschets, voorrang geven aan een kandidaat uit deze categorieën.

Werkverdeling

2.8 Keuze tussen basismodel en overlegmodel

1. De werkgever verdeelt de te verrichten werkzaamheden op basis van de bepalingen in de artikelen 2.9 t/m 2.11 (basismodel).
2. Indien aan de daarvoor geldende voorwaarden is voldaan, kan een werkgever in afwijking van lid 1 besluiten bij de verdeling van de werkzaamheden gebruik te maken van de bepalingen in de artikelen 2.12 t/m 2.14 (overlegmodel).
3. De splitsing van de werkverdeling in een basismodel en een overlegmodel zal voor 1 augustus 2018 door cao-partijen worden geëvalueerd.

Basismodel

2.9 Inzetbaarheid

1. De werkgever en het team maken afspraken over het totaal aan overige werkzaamheden die binnen de school moeten worden uitgevoerd. Daarbij houden zij rekening met de totale beschikbare formatie en de (on)mogelijkheden om binnen de beschikbare formatie de gewenste taken uit te kunnen voeren.
2. De werkgever stelt vervolgens met instemming van de PMR, als uitvoering van de met het team gemaakte afspraken, alle schooltaken (inclusief het voor- en nawerk) en de normering van deze taken in uren vast.
3. De werkgever maakt jaarlijks vóór de zomervakantie met de individuele werknemer schriftelijk afspraken over het aantal uren of lesgebonden en/of behandeltaken, de tijd voor voorbereiding en nazorg, professionalisering en overige taken.
4. De werkgever maakt met het onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken schriftelijke afspraken over de te vervullen taken en de professionalisering, een en ander met inachtneming van het tweede lid.
5. In het gesprek bedoeld in het derde dan wel vierde lid wordt in overleg tussen de werkgever en werknemer ook bepaald wat voor het komend (school)jaar de werkdagen zijn waarop de werknemer voor les- en overige taken wordt ingeroosterd. Voor tussentijdse wijzigingen is eveneens overeenstemming tussen werkgever en de betrokken werknemer noodzakelijk.
6. Indien het overleg zoals bedoeld in het vijfde lid niet leidt tot overeenstemming, wordt de inzetbaarheid bepaald aan de hand van de bepalingen in artikel 2.11.

2.10 Maximale lessentaak

1. De uren of lesgebonden en/of behandeltaken bedragen op jaarbasis maximaal 930 uur bij een voltijdbetrekking.

2. De werkgever kan in afwijking van het eerste lid, in onderling overleg en met schriftelijke instemming van de werknemer, telkens per jaar binnen de maximale werktijd van 1659 uur, meer lesuren of lesgebonden en/of behandeltaken dan 930 uur overeenkomen. Deze afwijking is niet mogelijk bij startende leerkrachten of indien dit leidt tot verdringing van werkgelegenheid.
3. Het bepaalde in dit artikel wordt bij deeltijders naar rato van de werktijdfactor toegepast.
4. Het bepaalde in het eerste en tweede lid is niet van toepassing op onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken.

2.11 Voltijd- en deeltijdbetrekkingen

1. Indien het overleg zoals bedoeld in artikel 2.9 lid 5 niet leidt tot overeenstemming, wordt voor de inzetbaarheid van werknemers een beschikbaarheidsregeling gehanteerd conform de volgende tabel. Vóór de toepassing van het schema wordt de werktijdfactor rekenkundig afgerond op één cijfer achter de komma.

Inzetbaarheid per week:		
Werktijdfactor	maximaal aantal dagdelen	maximaal aantal dagen
Tot en met 0,1	2	1
Tot en met 0,2	2	2
Tot en met 0,3	3	3
Tot en met 0,4	4	3
Tot en met 0,5	5	3
Tot en met 0,6	6	4
Tot en met 0,7	7	4
Tot en met 0,8	8	5
Tot en met 0,9	9	5
> 0,9	10	5

2. De werkgever spant zich in om de werknemer met een deeltijdbetrekking, indien de werknemer dit wenst, zoveel mogelijk aaneengesloten in te roosteren. Daarbij houdt de werkgever rekening met de door de werknemer aangegane verplichtingen, waaronder zowel verplichtingen bij een andere werkgever als verplichtingen in de privésfeer.
3. De werknemer is niet verplicht op een voor hem niet-reguliere werkdag te komen voor niet-lesgebonden taken, behalve als er sprake is van incidentele, onvoorziene werkzaamheden van onderwijskundige of schoolorganisatorische aard.
4. De dagen van de week waarop deeltijders hun werkzaamheden moeten vervullen worden, na overleg met de werknemer, eenmaal per jaar voorafgaand aan het schooljaar door de werkgever vastgesteld. Wijzigingen gedurende het jaar zijn mogelijk in overleg met de werknemer.

Overlegmodel

2.12 Invoering overlegmodel op bestuursniveau

1. In het kader van een wijziging van het bestaande taakbeleid kan een werkgever ervoor kiezen bij de werkverdeling gebruik te maken van de bepalingen in de artikel 2.13 en artikel 2.14.
2. De werkgever legt een voorgenomen besluit om over te stappen naar het overlegmodel ter instemming voor aan de PGMR. Dit voorgenomen besluit bevat in ieder geval een stemprocedure voor de instemming op schoolniveau van de werknemers zoals bedoeld in artikel 2.13 lid 4.
3. De overstap naar het overlegmodel mag niet leiden tot verlies van werkgelegenheid.

2.13 Invoering overlegmodel op schoolniveau (brinnummer)

1. Invoering van het overlegmodel geschiedt per school (brinnummer).
2. Per school wordt een invoeringsplan opgesteld, waarin in ieder geval zijn opgenomen:
  - a. welke taken onder de opslagfactor vallen;
  - b. het beleid op grond waarvan de individuele opslagfactor wordt toegekend.
3. Het vast te stellen beleid wordt daarbij gebaseerd op onder meer de criteria groepsgrootte, zorgleerlingen en belastbaarheid en ervaring van werknemers.
4. Het plan van invoering behoeft instemming van de PMR én van de meerderheid van het personeel.
5. De keuze voor het overlegmodel dient iedere drie jaar opnieuw ter instemming aan de PMR en het personeel van de school voorgelegd te worden. Bij het niet opnieuw verkrijgen van de vereiste instemming gelden de bepalingen in de artikelen 2.9 t/m 2.11 van deze cao (basismodel).

2.14 Inzetbaarheid

1. De werkgever en het team maken afspraken over het totaal aan overige werkzaamheden die binnen de school worden uitgevoerd. Daarbij houden zij rekening met de totale beschikbare formatie en de (on)mogelijkheden om binnen de beschikbare formatie de gewenste taken uit te kunnen voeren.
2. De werkgever stelt vervolgens met instemming van de PMR, als uitvoering van de met het team gemaakte afspraken, alle schooltaken (inclusief het voor- en nawerk) en de normering van deze taken in uren vast.
3. Aan het geven van les en het verzorgen van lesgebonden en/of behandeltaken is voor- en nawerk verbonden. Deze uren worden uitgedrukt in een opslagfactor. De opslagfactor wordt vastgesteld tussen 35 % en 45 % van de lessen of de lesgebonden en/of behandel-taken.

4. De werkgever maakt jaarlijks vóór de zomervakantie met de individuele werknemer schriftelijk afspraken over de werkdagen, het aantal uren of lesgebonden en/of behandeltaken, de opslagfactor, professionalisering en overige taken. De individuele opslagfactor wordt vastgesteld op basis van met de PMR vastgesteld beleid.
5. De werkgever maakt met het onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken schriftelijke afspraken over de werkdagen, de te vervullen taken en de professionalisering, een en ander met inachtneming van het eerste lid.

Formatiebeleid

2.15 Meerjarenbeleid

1. De werkgever formuleert het, ten minste op de komende vier jaar betrekking hebbend, meerjarenformatiebeleid dat is gebaseerd op de meerjarenbegroting en dat jaarlijks wordt geactualiseerd in een (personele) bestuursbegroting/bestuursformatieplan.
2. De werkgever stelt, na verkregen instemming van de PGMR, vóór 1 mei voor het komende schooljaar het meerjarenformatiebeleid /een bestuursformatieplan vast en de wijze waarop de middelen bovenschools dan wel aan de scholen worden toebedeeld, tenzij zwaarwegende redenen of omstandigheden zich daartegen verzetten. Dit laatste wordt terstond ter kennis gebracht van de GMR. Indien in bijzonder onderwijs sprake is van verwachte ontslagen dan wel dat de werkgelegenheidsgarantie niet langer kan worden gehandhaafd, zal wat betreft het moment van vaststellen van het bestuursformatieplan rekening worden gehouden met de bepalingen over RDDF-plaatsing en start sociaal plan, zoals bedoeld in Hoofdstuk 10 van deze cao.
3. In het formatieplan wordt de verhouding tussen het aantal leerlingen en leraren per school (brinnummer) verantwoord.
4. De werkgever in het bijzonder onderwijs stelt, na verkregen instemming van de PGMR, als onderdeel van het meerjarenformatiebeleid, vervangingsbeleid vast. Op basis van de historische vervangingsbehoefte omschrijft de werkgever op welke manier vervanging wordt georganiseerd en met welke type contracten. Bij het opstellen van dit beleid hanteert de werkgever de volgorde van vast, vast/flexibel naar flexibel.

3. Dienstverband bijzonder onderwijs

Dienstverband bijzonder onderwijs

3.1 Arbeidsovereenkomst

1. Een arbeidsovereenkomst wordt aangegaan voor bepaalde of onbepaalde tijd.¹
2. Bij het aangaan van een arbeidsovereenkomst niet zijnde voor vervanging of werkzaamheden van kennelijk tijdelijke aard, is het uitgangspunt een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. In dit geval kan eenmaal een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd voor ten hoogste 12 maanden worden aangegaan. Deze arbeidsovereenkomst wordt aangeboden met uitzicht op een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Alleen in zeer bijzondere gevallen kan hierna nog eenmaal een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd worden aangegaan gedurende een periode van maximaal 12 maanden.
3. Indien er sprake is van werkzaamheden van kennelijk tijdelijke aard kan een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd worden aangegaan. Op basis van artikel 7:668a BW geldt dat vanaf de dag dat tussen dezelfde partijen:
  - a. arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd elkaar met tussenpozen van ten hoogste zes maanden hebben opgevolgd en een periode van 24 maanden, deze tussenpozen inbegrepen, hebben overschreden, met ingang van die dag de laatste arbeidsovereenkomst geldt als aangegaan voor onbepaalde tijd;
  - b. meer dan drie voor bepaalde tijd aangegane arbeidsovereenkomsten elkaar hebben opgevolgd met tussenpozen van ten hoogste zes maanden, de laatste arbeidsovereenkomst geldt als aangegaan voor onbepaalde tijd.
4. Indien er sprake is van vervangingswerkzaamheden dan kan een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd worden aangegaan. In dit geval kunnen zes elkaar opeenvolgende tijdelijke arbeidsovereenkomsten worden aangegaan. De maximale duur van elkaar opvolgende arbeidsovereenkomsten bedraagt dan 36 maanden.² Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing op elkaar opvolgende arbeidsovereenkomsten tussen de werknemer en verschillende werkgevers die ten aanzien van de verrichte arbeid redelijkerwijze moeten worden geacht elkaars opvolger te zijn.
5. Indien er sprake is van elkaar opvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd uitsluitend in verband met vervanging wegens ziekte van een leraar, dan kunnen bij uitzondering op het bepaalde in lid 3 en lid 4 een onbepaald aantal arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd worden aangegaan gedurende een periode van maximaal 36 maanden. Deze arbeidsovereenkomsten worden niet meegeteld bij de vaststelling van het aantal arbeidsovereenkomsten dat is aangegaan, zoals bedoeld in lid 3 en 4. Ze worden ook niet

---

¹ Artikel 3 van de WPO/WEC bepaalt wanneer een werknemer bevoegd is om les te geven. De vereisten van benoeming en tewerkstelling van personeel zijn opgenomen in artikel 32 WPO/WEC en artikel 3 lid 5 WEC.

² Met de in dit lid opgenomen bepalingen wordt op grond van artikel 7:668a lid 5 BW afgeweken van artikel 7:668a lid 1 BW.

meegenomen bij de vaststelling van de tussenpozen van de verschillende arbeidsovereenkomsten in een keten.³

6. Indien de eerste arbeidsovereenkomst bij de werkgever een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd is, dan mag een proeftijd van ten hoogste twee maanden worden aangegaan.
7. Zodra de wettelijke termijn zoals vastgelegd in artikel 7:668a BW wijzigt van 24 maanden naar 36 maanden, wijzigt de termijn van 24 maanden opgenomen in lid 3 van dit artikel overeenkomstig naar 36 maanden.
8. De kosten voor het verkrijgen van een verklaring omtrent het gedrag komen voor rekening van de werkgever.

3.2 Bezit onderwijsbevoegdheid

Vervallen.

3.3 Eerste indiensttreding

Vervallen.

3.4 Overige gevallen

Vervallen.

3.5 Operevolgende dienstverbanden ten behoeve van vervanging

Vervallen.

3.5a Buiten toepassing verklaren ketenbepaling

Vervallen.

3.6 Min-max-contract

Vervallen.

3.7 Bindingscontract

1. Werkgever en werknemer kunnen ten behoeve van vervanging van tijdelijk afwezige werknemers, een bindingscontract overeenkomen. De werknemer ontvangt een akte van benoeming volgens het opgenomen model in bijlage IA.3 van deze cao.
2. Het bindingscontract kan niet worden aangegaan na 30 september 2017. Het bindingscontract wordt uitsluitend voor bepaalde tijd overeengekomen.
3. Een bindingscontract kan alleen worden aangegaan met de werknemer in de functiecategorie onderwijsgevend personeel of onderwijsondersteunend personeel met lesgebonden en/of behandeltaken.

---

³ Met de in dit lid opgenomen bepalingen wordt op grond van artikel 7:668a lid 8 BW afgeweken van artikel 7:668a lid 1 BW. Deze uitzondering wordt verleend ten behoeve van het primair onderwijs.

4. De omvang van het bindingscontract wordt vastgesteld op ten minste één uur per week. De minimale betrekkingomvang, zoals bedoeld in artikel 2.3 lid 4, geldt niet voor bindingscontracten.
5. Het bindingscontract wordt tussen werkgever en werknemer overeengekomen met de bedoeling om de werknemer te binden aan de organisatie.
6. De uren zoals overeengekomen op grond van lid 4 zijn niet plaats- en tijdgebonden en worden door de werknemer besteed aan de eigen professionalisering, duurzame inzetbaarheid en/of teamactiviteiten.
7. De werkgever en werknemer maken onderling afspraken over de besteding van de op grond van lid 4 overeengekomen uren, waardoor voor de werknemer zekerheid bestaat over de arbeidsomvang en de tijdstippen waarop de werknemer zal werken.
8. De werknemer verantwoordt achteraf de inzet van de op grond van lid 4 overeengekomen uren in een functioneringsgesprek met de werkgever.
9. Het bindingscontract kan op grond van artikel 2.5 tijdelijk worden uitgebreid, wanneer de werknemer aanvullend op het bindingscontract wordt belast met vervangingswerkzaamheden. Artikel 3.9 is op de tijdelijke uitbreidingen van toepassing.
10. De werknemer wordt alleen ingezet voor onvoorziene en onplanbare vervangingen van een tijdelijk afwezige werknemer.
11. Dit artikel vervalt per 1 oktober 2018.

Einde van de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd

3.8 Einde van de arbeidsovereenkomst

1. Een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd eindigt van rechtswege door het verstrijken van de tijd waarvoor deze is aangegaan.
2. Een verlengde arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd eindigt van rechtswege door het verstrijken van de tijd waarvoor deze is aangegaan.
3. Indien de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd op grond van artikel 3.1 lid 2 een tijdsduur had van twaalf maanden, neemt de werkgever ten minste twee maanden voor de einddatum van de arbeidsovereenkomst een beslissing om:
  - a. een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd te geven;
  - b. dan wel nog eenmaal een nieuwe verlengde arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd aan te gaan;
  - c. dan wel dat de arbeidsovereenkomst van rechtswege eindigt en stelt de werknemer hiervan onmiddellijk schriftelijk in kennis.Hiermee voldoet de werkgever in dit geval aan de aanzegverplichting, op grond van artikel 7:668 lid 1 BW.

4. Indien de werkgever nalaat de in het derde lid bedoelde beslissing tijdig te nemen, wordt de werknemer met ingang van de bedoelde einddatum geacht te zijn benoemd in een verlengd dienstverband voor bepaalde tijd onder dezelfde voorwaarden als het voorgaande dienstverband.

3.9 Verval van een gedeelte van de betrekkingsovervang

Indien en voor zover de werkzaamheden niet langer aan de werknemer worden opgedragen, vervalt van rechtswege het gedeelte van de betrekkingsovervang dat bestaat uit:

- a. uren boven de normbetrekking;
- b. een tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking.

Einde arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd en tussentijdse opzegging

3.10 (Tussentijdse) Beëindiging van de arbeidsovereenkomst

1. De werknemer kan een (verlengde) arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd dan wel een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd (tussentijds) beëindigen door opzegging. De opzegging geschiedt bij aangetekend schrijven dan wel bij brief die tegen een ontvangstbewijs middellijk dan wel onmiddellijk is overhandigd en met redenen omkleed, met inachtneming van de geldende opzeggingstermijn. Opzegging van de arbeidsovereenkomst geschiedt tegen het einde van de maand, tenzij anders wordt overeengekomen.
2. De werkgever kan de (verlengde) arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, dan wel de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd, zoals bedoeld in artikel 7:669 BW (tussentijds) opzeggen indien daar een redelijke grond voor is en herplaatsing van de werknemer binnen een redelijke termijn niet in de rede ligt.
3. De werkgever of de werknemer kan de arbeidsovereenkomst onverwijld opzeggen om een dringende reden zoals bedoeld in artikel 7:677 lid 1 BW, volgens de bepalingen van artikel 7:678 en 7:679 BW.
4. De werkgever en de werknemer kunnen de arbeidsovereenkomst beëindigen met wederzijds goedvinden op het door hen overeengekomen tijdstip.
5. De arbeidsovereenkomst eindigt door het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt of de latere datum die krachtens artikel 3.13 door partijen is overeengekomen.
6. De arbeidsovereenkomst eindigt door overlijden van de werknemer met ingang van de dag volgend op die van het overlijden.

3.11 Opzegging arbeidsovereenkomst⁴

1. Redelijke gronden voor opzegging van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd of tussentijdse opzegging van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, zoals bedoeld in artikel 3.10 lid 2, zijn:
  - a. Het vervallen van arbeidsplaatsen vanwege bedrijfseconomische omstandigheden;
  - b. Langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid;
  - c. Frequent ziekteverzuim;
  - d. Onbekwaamheid of ongeschiktheid van de werknemer, anders dan ten gevolge van ziekte of arbeidsongeschiktheid zoals bedoeld onder b;
  - e. Verwijtbaar handelen of nalaten van de werknemer;
  - f. Werkweigering wegens een ernstig gewetensbezwaar;
  - g. Verstoorde arbeidsverhouding;
  - h. Andere met name genoemde gewichtige omstandigheden die zodanig zijn dat van de werkgever in redelijkheid niet kan worden gevergd de arbeidsovereenkomst te laten voortduren;
2. Voor opzegging door de werkgever op grond van 3.11 lid 1 onder a en b is voorafgaand toestemming van het UWV vereist, zoals bedoeld in artikel 7:671a lid 1 BW.
3. De kantonrechter kan op verzoek van de werkgever de arbeidsovereenkomst ontbinden op grond van lid 1 onder c tot en met h, zoals bedoeld in artikel 7:671b lid 1 onder a BW.
4. De kantonrechter kan tevens op verzoek van de werkgever de arbeidsovereenkomst ontbinden;
  - a. op grond van lid 1 onder a en b, indien de toestemming door het UWV is geweigerd, zoals bedoeld in artikel 7:671b lid 1 onder b BW;
  - b. op grond van lid 1 onder a en b, indien er sprake is van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd die niet tussentijds kan worden opgezegd, zoals bedoeld in artikel 7:671b lid 1 onder c BW.
5. Ontslag wegens het vervallen van arbeidsplaatsen vanwege bedrijfseconomische omstandigheden, kan niet plaatsvinden om een herbenoeming in een zelfde functie voor een kleinere betrekkingssomvang mogelijk te maken.

3.12 Opzegging arbeidsovereenkomst wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid

1. Indien de werknemer die 35% of meer arbeidsongeschikt is, wordt ontslagen op grond van ziekte of arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 3.11 onder b, welke ziekte of arbeidsongeschiktheid 24 maanden onafgebroken heeft geduurd en waarbij herstel binnen 6 maanden na deze 24 maanden redelijkerwijs niet is te verwachten, zal de werkgever aansluitend een zelfde dan wel een gelijkwaardige arbeidsovereenkomst aangaan met de werknemer, in een betrekkingssomvang die overeenkomt met zijn

---

⁴ De bedoeling van deze cao-bepaling is om aan te sluiten bij artikel 7:669 BW

restvaliditeit, tenzij dit op grond van door de werkgever te stellen en zo nodig te bewijzen omstandigheden redelijkerwijs van hem niet gevergd kan worden.

2. De werknemer die minder dan 35% arbeidsongeschikt is verklaard door UWV in het kader van de uitvoering van de WIA, wordt na afloop van de salarisdoorbetalingstermijn van 2 jaar, niet ontslagen uit zijn betrekking op grond van artikel 3.11 onder b, tenzij sprake is van een zwaarwegend dienstbelang. Van een zwaarwegend dienstbelang is in elk geval sprake indien het in dienst houden van de werknemer leidt tot ernstige financiële problemen voor de werkgever. Bij voortzetting van het dienstverband maken werkgever en werknemer afspraken over de inhoud van de functie en de daarbij behorende beloning. De afspraken in het kader van een voortzetting van het dienstverband worden schriftelijk bevestigd aan de werknemer. Het eventuele verschil tussen het oude en het nieuwe salaris wordt gedurende een periode van 5 jaar voor 65% gecompenseerd. Op deze compensatie wordt een eventueel recht van de werknemer op een wettelijke of bovenwettelijke werkloosheidsuitkering, waarvan sprake kan zijn in verband met uren- of salarisverlies, in mindering gebracht.
3. Het dienstverband van de werknemer genoemd in het tweede lid, mag in meerdere functies met een verschil van 3 of minder salarisschalen worden voortgezet.
4. De voorgaande leden zijn van toepassing met in achtneming van de regeling ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs (ZAPO).

3.13 Opzegging en benoeming AOW-gerechtigde werknemer

1. Ingeval de arbeidsovereenkomst zal eindigen op grond van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd door de werknemer, kunnen werkgever en werknemer:
  - a. jaarlijks overeenkomen om het moment van beëindiging van de arbeidsovereenkomst telkens met maximaal 12 maanden uit te stellen;
  - b. een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd overeenkomen, welke jaarlijks met ten hoogste 12 maanden kan worden verlengd. Hierbij geldt dat maximaal zes keer een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd kan worden aangegaan, voor de maximale duur van 48 maanden, zoals bedoeld in artikel 7:668a lid 12 BW.
2. In afwijking van het bepaalde in artikel 3.10 vijfde lid, eindigt de verlengde arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd bedoeld in het eerste lid, onder b van dit artikel van rechtswege, zonder dat voorafgaande opzegging noodzakelijk is.

Opzeggingstermijnen

3.14 Opzeggingstermijn

1. Opzegging van de arbeidsovereenkomst geschiedt tegen het einde van de maand, tenzij anders overeengekomen.

2. De werkgever neemt bij opzegging de volgende opzeggingstermijn in acht:
  - a. Ten minste één maand indien de arbeidsovereenkomst 12 maanden of korter heeft geduurd;
  - b. Ten minste één maand indien de werknemer de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt;
  - c. Ten minste twee maanden indien de arbeidsovereenkomst langer dan twaalf maanden doch korter dan 5 jaar heeft geduurd;
  - d. Ten minste drie maanden indien de arbeidsovereenkomst 5 jaar of langer heeft geduurd.
3. Als de opzeggingstermijn die bij wijze van overgangsbepaling is voorgeschreven op grond van artikel XXI van de Wet Flexibiliteit en Zekerheid van 14 mei 1998 (Stb. 1998, 300) langer is dan de opzeggingstermijn, genoemd in dit artikel, geldt voor de werkgever de termijn volgens voornoemde wet.
4. De werknemer neemt bij ontslag de volgende opzeggingstermijnen in acht:
  - a. ten minste één maand indien de arbeidsovereenkomst korter dan 12 maanden heeft geduurd;
  - b. ten minste twee maanden indien de arbeidsovereenkomst 12 maanden of langer heeft geduurd.
5. Met wederzijds goedvinden kan van de in het tweede, derde en vierde lid genoemde termijnen worden afgeweken.

Schorsing als ordemaatregel en disciplinaire maatregelen

3.15 Gronden voor schorsing

Een werkgever kan een werknemer schorsen:

- a. die krachtens een wettelijke maatregel van zijn vrijheid is beroofd, voor de duur van voornoemde maatregel, tenzij de vrijheidsbeneming het gevolg is van een maatregel, anders dan op grond van de Wet bijzondere opnemings in psychiatrische ziekenhuizen, genomen in het belang van de volksgezondheid;
- b. die krachtens een rechterlijke uitspraak, die nog niet onherroepelijk is geworden, van het geven van onderwijs is uitgesloten, voor de duur van de periode tussen de rechterlijke uitspraak en het onherroepelijk worden daarvan;
- c. voor de duur van de vervolging dan wel het strafrechtelijk onderzoek indien een strafrechtelijke vervolging c.q. onderzoek ter zake van een misdrijf tegen hem is ingesteld;
- d. in andere gevallen waarin het belang van de instelling dit vordert.

3.16 Voorgenomen schorsing

1. De werkgever kan de werknemer schorsen voor ten hoogste vier weken, indien dit gelet op het belang van de instelling dringend noodzakelijk is.
2. Voordat de werknemer wordt geschorst, wordt deze in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze omtrent de voorgenomen schorsing kenbaar te maken. De werknemer kan zich hierbij laten bijstaan door een raadsman of raadvrouw. Een besluit tot schorsing wordt zo spoedig mogelijk daarna doch uiterlijk binnen drie dagen schriftelijk bevestigd. De zienswijze van de werknemer omtrent de schorsing wordt in deze bevestiging opgenomen. Gedurende de periode dat het besluit nog niet is bevestigd, kan de werknemer de toegang tot het gebouw en de terreinen van de instelling(en) worden ontzegd.

3.17 Duur schorsing

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 3.15 en 3.16 kan de werknemer worden geschorst:

1. voor de duur van maximaal zes maanden wanneer er sprake is van (een voornemen tot) opzegging, als bedoeld in artikel 3.11 lid 1, onder d, e en g;
2. voor de duur van de procedure tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst;
3. voor de duur van ten hoogste drie maanden, wanneer sprake is van gevallen als bedoeld in artikel 3.15 onder d, welke termijn in bijzondere gevallen ten hoogste één keer met drie maanden kan worden verlengd.

3.18 Algemene bepalingen schorsing

1. Indien een schorsing als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, aansluitend volgt op een schorsing als genoemd in artikel 3.15 bedraagt de duur van de schorsing gezamenlijk genomen maximaal zes maanden.
2. De schorsing kan gepaard gaan met een ontzegging van de toegang tot het gebouw en de terreinen van de instelling(en).
3. De schorsing wordt onverwijld ingetrokken als de grond daartoe vervalt of handhaving niet langer noodzakelijk is.
4. Ingeval geen redenen aanwezig waren die de schorsing konden dragen, zal de werkgever na overleg de werknemer naar vermogen rehabiliteren.
5. De schorsing als benoemd in de artikelen 3.15, 3.16, en 3.17 geschiedt met behoud van salaris.

Disciplinaire maatregelen

3.19 Disciplinaire maatregelen

1. De werkgever kan ten aanzien van de werknemer die zich aan plichtsverzuim schuldig maakt, onder opgave van redenen één van de navolgende besluiten nemen:
  - a. schriftelijke berisping;
  - b. schorsing met behoud van salaris;
2. Onder plichtsverzuim wordt verstaan het overtreden van de voor de werknemer geldende voorschriften, het niet nakomen van hem opgelegde verplichtingen alsmede het doen of nalaten van datgene dat de werknemer bij een goede uitoefening van zijn functie behoort na te laten of te doen.

Formaliteiten

3.20 Voornemen

1. Het voornemen tot een besluit tot:
  - a. schorsing als bedoeld in artikel 3.17;
  - b. het opleggen van een disciplinaire maatregel als bedoeld in artikel 3.19, eerste lid; wordt per aangetekend schrijven aan de werknemer ter kennis gebracht, die in de gelegenheid wordt gesteld om binnen drie weken na verzending van het voornemen zijn zienswijze mondeling dan wel schriftelijk kenbaar te maken. De werknemer kan zich hierbij laten bijstaan door een raadsman of raadvrouw.
2. Van een mondeling verstrekte zienswijze wordt een verslag gemaakt dat vervolgens ter beoordeling aan de werknemer wordt voorgelegd, die onverwijld schriftelijk en gemotiveerd meedeelt of hij al dan niet met het verslag kan instemmen.

3.21 Besluit

De werknemer wordt van het definitieve besluit, bedoeld in artikel 3.20, eerste lid onder a en b, zo spoedig mogelijk na de zienswijze per aangetekend schrijven in kennis gesteld.

Detachering en uitzendarbeid

3.22 Detachering

De werknemer kan op zijn verzoek of met zijn instemming voor bepaalde tijd worden belast met werkzaamheden bij een werkgever van een andere instelling of instellingen dan wel buiten het onderwijs.

3.23 Uitzendarbeid

1. Uitzendarbeid is mogelijk in geval van:
  - a. vervanging wegens ziekte of buitengewoon verlof;
  - b. activiteiten van kennelijk tijdelijke aard;
  - c. kennelijk onvoorziene omstandigheden.
2. Uitzendkrachten worden door de werkgever, voor wat betreft de toepassing van het taakbeleid en arbeids- en rusttijdenregeling, op dezelfde wijze behandeld als de werknemers die onder deze cao vallen.
3. Voor uitzendkrachten die werkzaamheden voor de werkgever verrichten, geldt dat het desbetreffende uitzendbureau voor wat betreft het salaris, inclusief toelagen en onkostenvergoedingen overeenkomstige arbeidsvoorwaarden toekent als die welke worden toegekend aan de werknemers in gelijke of gelijkwaardige functies in dienst van de inlenende instelling.
4. De werkgever is op grond van deze cao verplicht het gestelde in het voorgaande lid te bedingen in de uitzendovereenkomst die met het uitzendbureau wordt gesloten.
5.
  - a. Het eerste tot en met het vierde lid zijn mede van toepassing op vakkrachten conform artikel 20 Abu cao (cao voor uitzendkrachten) dan wel op werknemers op grond van artikel 7:690 BW.
  - b. Vakkrachten in de zin van de Abu cao en werknemers op grond van artikel 7: 690 BW zijn degenen op wie de artikelen 3 (Bevoegdheid schoolonderwijs), 3a (Bevoegdheid onderwijsondersteunende werkzaamheden), 32 (Vereisten benoeming of tewerkstelling personeel) en 32a (Bekwaamheidseisen) van de Wet op het primair onderwijs dan wel de overeenkomstige artikelen 3, 3a respectievelijk 32 en 32a van de Wet op de expertisecentra van toepassing zijn.
6. De werkgever moet zich ten aanzien van de beloning van uitzendkrachten ervan vergewissen dat het bepaalde in lid 4 wordt toegepast.

Leraar in Opleiding (LIO)

3.24 Leerarbeidsovereenkomst

Op de leerarbeidsovereenkomst van de LIO zijn van toepassing de artikelen 3.25 tot en met 3.28.

3.25 Wettelijke vereisten

Indien de werknemer die als LIO is benoemd, niet meer voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten, eindigt zowel de leerarbeidsovereenkomst, als de arbeidsovereenkomst tussen de LIO en de werkgever van rechtswege.

3.26 Beëindiging leerarbeidsovereenkomst

Indien de leerarbeidsovereenkomst tussen de opleidende instelling en de LIO wordt beëindigd, eindigt de arbeidsovereenkomst tussen de LIO en de werkgever van rechtswege.

3.27 Schorsing als disciplinaire maatregel

Indien de werkgever ten aanzien van de LIO besluit tot het opleggen van een disciplinaire schorsing, stelt de werkgever de instelling die de leerarbeidsovereenkomst mede heeft ondertekend, hiervan onverwijld schriftelijk in kennis.

3.28 Voorwaarden

1. De leraar in opleiding waarmee een leerarbeidsovereenkomst is gesloten als opgenomen in bijlage II van deze cao wordt benoemd voor bepaalde tijd voor een periode die overeenkomt met een benoeming van vijf maanden voor een werktijdfactor 1 binnen één schooljaar.
2. De leraar in opleiding ontvangt bij benoeming een akte zoals opgenomen in bijlage IC van deze cao.
3. De periode zoals bedoeld in het eerste lid dient te eindigen vóór de datum waarop de zomervakantie van de instelling begint.
4. De functie leraar in opleiding omvat de in het vijfde lid aangegeven onderdelen van de taakarakteristiek waarbij de zelfstandige uitoefening van die taken geleidelijk toeneemt tijdens het LIO-schap.
5. De taakarakteristiek van de functie leraar in opleiding is het leren van het beroep leraar door middel van:
  - a. het geven van onderwijs, alsmede de daaruit rechtstreeks voortvloeiende werkzaamheden;

- b. algemene werkzaamheden, die redelijkerwijs voortvloeien uit het onderwijs aan de instelling, zoals het deelnemen aan teamvergaderingen en het onderhouden van contacten met collega's van de instelling, ouders, begeleidingsdiensten e.d..
  - c. het verrichten van overige werkzaamheden ten behoeve van de goede gang van zaken aan de instelling.
6. De omvang van het leeraandeel en de omvang van het arbeidsdeel binnen het dienstverband dienen aan elkaar gelijk te zijn gesteld.
  7. Het salaris van de leraar in opleiding met een leerarbeidsovereenkomst wordt vastgesteld volgens bijlage IV.A van deze cao.
  8. Tussen de leraar in opleiding, de werkgever en de lerarenopleiding waar de leraar in opleiding is ingeschreven wordt een leerarbeidsovereenkomst gesloten.
  9. De leerarbeidsovereenkomst bevat ten minste bepalingen over:
    - ⊕ de begeleiding van de leraar in opleiding;
    - ⊕ dat deel van de eindtermen dat de leraar in opleiding tijdens het LIO-schap dient te realiseren en de beoordeling daarvan, alsmede de onderdelen genoemd in bijlage IC van deze cao (akte van benoeming).
  10. De leraar in opleiding stelt voor aanvang van de leerarbeidsovereenkomst een leerwerkplan op. Het leerwerkplan wordt getoetst door:
    - ⊕ de lerarenopleiding waar de leraar in opleiding is ingeschreven en
    - ⊕ de werkgever waar de leraar in opleiding is benoemd.
  11. De lerarenopleiding waar de leraar in opleiding is ingeschreven, toetst het leerwerkplan aan de eindtermen van de opleiding.
  12. De werkgever toetst het leerwerkplan voor zover het gaat om de werkzaamheden die verricht moeten worden.
  13. De leraar in opleiding heeft geen recht op een tegemoetkoming woningwerkverkeer indien hij gebruik kan maken van een reisvoorziening als bedoeld in art. 3.7 van de Wet studiefinanciering 2000.
  14. De arbeidsovereenkomst van de LIO maakt op grond van artikel 7:668a lid 9 geen onderdeel uit van de keten van arbeidsovereenkomsten, zoals is bedoeld in artikel 7:668a lid 1 BW.
  15. De artikelen 2.3, 6.1 t/m 6.8, 6.13, 6.14, 6.17, 6.18, 6.33 en 8.10 tot en met 8.16, 8.18 t/m 8.23, 8.25, 8A.6 en 8A.7 zijn niet van toepassing op de leraar in opleiding.

Onderwijsassistent in opleiding

3.29 Leerarbeidsovereenkomst

1. Tussen de onderwijsassistent in opleiding, die een erkende mbo-opleiding onderwijsassistent volgt, de mbo-opleiding waar deze student is ingeschreven en de werkgever waar deze student is benoemd, wordt een leerarbeidsovereenkomst gesloten.
2. De leerarbeidsovereenkomst vermeldt in elk geval de duur en de omvang van de leerarbeidsovereenkomst, alsmede het salaris dat wordt vastgesteld volgens bijlage IV.B van deze cao.
3. In het leerwerkplan worden door partijen de leer- en werkactiviteiten vastgelegd.

Benoeming op basis van de brede impuls combinatiefuncties in het bijzonder onderwijs⁵

3.30 Arbeidsovereenkomst

Op de arbeidsovereenkomst van de combinatiefunctionaris zijn van toepassing de artikelen 3.31 tot en met 3.36.

3.31 Uitsluiting cao -bepalingen

1. De artikelen 3.22, 6.36, 6.38, 8.1 tot en met 8.4 van de CAO PO zijn niet van toepassing.
2. De artikelen 2.3 en 8.23 van deze cao zijn niet van toepassing op het deel van de arbeidsovereenkomst dat betrekking heeft op de buitenschoolse taken.

3.32 Positionering van de combinatiefunctionaris

1. Combinatiefunctionaris: de werknemer geheel of gedeeltelijk benoemd op basis van de brede impuls combinatiefuncties die naast zijn werkzaamheden op school is belast met taken buiten het onderwijs.
2. Voorbeeldfuncties zijn beschreven en gewaardeerd op basis van Fuwa PO. Voor afwijkende functies wordt eveneens gebruik gemaakt van Fuwa PO.
3. De combinatiefunctionaris dient te voldoen aan de wettelijke bekwaamheidseisen, die op basis van de WPO en WEC bij algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld en gericht zijn op het handelen in het onderwijsleerproces.
4. Werknemers zonder wettelijke lesbevoegdheid verrichten werkzaamheden in het onderwijsproces onder toezicht en verantwoordelijkheid van een bevoegde leerkracht.

---

⁵ De brede impuls combinatiefuncties is de nieuwe naam van de impuls brede scholen en omvat bovendien de nieuwe impulsmiddelen.

3.33 Benoeming

1. Op de benoeming van een combinatiefunctionaris is artikel 3.1 van toepassing.
2. Vervallen.

3.34 Beëindiging van het dienstverband

1. Op de beëindiging van de arbeidsovereenkomst zijn de bepalingen 3.8 tot en met 3.12 van deze cao onverminderd van toepassing.
2. Bij beëindiging of wijziging van de subsidie verstrekt op basis van de brede impuls combinatiefuncties, c.q. de subsidievoorwaarden, als gevolg waarvan de betrekking komt te vervallen, vervalt de arbeidsovereenkomst van de combinatiefunctionaris van rechtswege.

3.35 Arbeidsduur en jaartaak

1. De arbeidsduur in een voltijds dienstbetrekking bedraagt 40 uur per week.
2. Jaarlijks vóór de zomervakantie wordt in overleg tussen de werkgever, de inlenende werkgever en de werknemer, de jaartaak van de werknemer ingevuld, inhoudende de:
  - a. omvang lessentaak en overige schooltaken conform de kaders van het taakbeleid zoals beschreven in artikel 2.3 van de cao en de overige van toepassing zijnde bepalingen van deze cao;
  - b. omvang en invulling van buitenschoolse taken;
  - c. beschikbaarheid en weekrooster;
  - d. invulling vakantieverlof.

3.36 Vakantieverlof

1. De werknemer heeft recht op 428 klokuren vakantieverlof, waarvan 3 weken aaneengesloten in de zomervakantie. Zie artikelen 8.1 en 8.3 van deze cao.
2. De invulling van het vakantieverlof wordt overeengekomen in overleg tussen de werkgever, de inlenende werkgever en de werknemer met inachtneming van het eerste lid.
3. Zwangerschap- en bevallingsverlof van de vrouwelijke werknemer schort reeds ingepland vakantieverlof op naar een nader te bepalen moment, te bepalen in overleg tussen werkgever en werknemer.

4. Dienstverband openbaar onderwijs

Aanstelling

4.1 Akte van aanstelling

1. Aanstelling geschiedt voor bepaalde dan wel onbepaalde tijd.
2. Behoudens het bepaalde in de artikelen 4.2, 4.3 en 4.4 vindt aanstelling plaats voor onbepaalde tijd.
3. De werknemer ontvangt bij zijn indiensttreding een akte van aanstelling volgens het opgenomen model in bijlage IB van deze cao.
4. De kosten voor het verkrijgen van de verklaring omtrent het gedrag volgens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens komen voor rekening van de werkgever.

4.2 Aanstelling voor bepaalde tijd

Aanstelling voor bepaalde tijd vindt in elk geval plaats:

- a. als de werknemer niet de bij wet voorgeschreven onderwijsbevoegdheid bezit;
- b. als enige overige wettelijke bepaling, waaronder begrepen bekostigingsvoorwaarden, zich tegen een aanstelling voor onbepaalde tijd verzet.

4.3 Aanstelling bij wijze van proef

Een aanstelling voor bepaalde tijd kan plaatsvinden bij wijze van proef, met uitzicht op een aanstelling voor onbepaalde tijd. De duur van deze aanstelling bedraagt ten hoogste twaalf maanden. In zeer bijzondere gevallen kan deze periode met ten hoogste twaalf maanden worden verlengd.

4.4 Overige gevallen

Een aanstelling voor bepaalde tijd kan in de overige gevallen plaatsvinden:

- a. bij vervanging van een tijdelijk afwezige werknemer, telkens voor ten hoogste twaalf maanden;
- b. als voorziening in een tijdelijke vacature, telkens voor ten hoogste twaalf maanden;
- c. als de werknemer uitsluitend is belast met werkzaamheden in het kader van contractactiviteiten, of uitsluitend een dergelijke werknemer vervangt;
- d. als de werknemer uitsluitend is belast met werkzaamheden in het kader van projecten waarvoor additionele gelden ter beschikking zijn gesteld, of uitsluitend een dergelijke werknemer vervangt.

4.5 Opeenvolgende dienstverbanden

1. Vanaf de dag dat tussen dezelfde werkgever en werknemer aanstellingen voor bepaalde tijd elkaar met tussenpozen van niet meer dan 3 maanden hebben opgevolgd en een periode van 36 maanden, deze tussenpozen inbegrepen, hebben overschreden, geldt met ingang van die dag de laatste aanstelling als een aanstelling voor onbepaalde tijd. De voorgaande volzin is van toepassing op de aanstellingen genoemd in de artikelen 4.3 en 4.4.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op elkaar opvolgende aanstellingen tussen een werknemer en verschillende werkgevers, die ten aanzien van de verrichte arbeid redelijkerwijze geacht moeten worden elkaars opvolger te zijn.

4.6 Keuzemogelijkheid toepassen vervangingsbeleid bijzonder onderwijs

1. De werkgever in het openbaar onderwijs kan tijdens de looptijd van deze cao en uiterlijk op 30 september 2017, éénmalig en onomkeerbaar de keuze maken voor het vervangingsbeleid van het bijzonder onderwijs, inhoudende:
  - a. Het opstellen van vervangingsbeleid, zoals bedoeld in artikel 2.15 lid 4, en
  - b. Het toepassen van de ketenregeling zoals deze geldt voor vervanging binnen het bijzonder onderwijs als bedoeld in artikel 3.1, en
  - c. Het gebruik van de min-max-aanstelling als bedoeld in artikel 4.6b en de bindingsaanstelling ten behoeve van vervanging als bedoeld in artikel 4.6c.
2. De keuze zoals beschreven in lid 1 behoeft de schriftelijke instemming van de PGMR. Met dagtekening van de schriftelijke bevestiging van instemming van de PGMR treden de artikelen 3.1, 4.6b en 4.6c voor deze werkgever in werking, in plaats van artikelen 4.1 tot en met 4.5.

De artikelen 4.6b en 4.6c zijn uitsluitend van toepassing indien de werkgever gebruikmaakt van de keuzemogelijkheid zoals opgenomen in artikel 4.6.

4.6a1 Opeenvolgende dienstverbanden ten behoeve van vervanging

Vervallen.

4.6a2 Buiten toepassing verklaren ketenbepaling

Vervallen.

4.6b Min-max-aanstelling

1. De werkgever kan ten behoeve van vervanging van tijdelijk afwezige werknemers een min-max-aanstelling aangaan. De werknemer ontvangt een akte van aanstelling volgens het opgenomen model in bijlage IB2 van deze cao.
2. Een min-max-aanstelling wordt aangegaan voor bepaalde tijd ten behoeve van vervanging. Een min-max-aanstelling kan alleen worden aangegaan met de werknemer in de functiecategorie onderwijsgevend personeel of onderwijsondersteunend personeel met lesgebonden en/of behandeltaken.
3. De min-max-aanstelling wordt aangegaan met de bedoeling een arbeidsovereenkomst zonder vaste betrekkingssomvang tot stand te laten komen, zodat flexibiliteit ten aanzien van de inzet van werknemers met een min-max-aanstelling mogelijk is.
4. De minimale betrekkingssomvang van een min-max-aanstelling is 8 uur per week (0,2 wtf).
5. De verhouding tussen de min-uren en de max-uren is maximaal 1:2,5 (bijvoorbeeld 8 – 20 uur).
6. De werknemer dient, met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 2.9 lid 3 en lid 5 en 2.11 (basismodel) of artikel 2.14 lid 4 (overlegmodel), voor hun inzetbaarheid op basis van het min-max-aanstelling beschikbaar te zijn. Het aantal aangeboden max-uren per week is hierbij leidend voor de beschikbaarheid.
7. De werknemer dient gehoor te geven aan een oproep voor werk van de werkgever tot het aantal aangegane max-uren per week.
8. De werkgever is tot het aantal aangegane max-uren per week verplicht de werknemer op te roepen voor beschikbaar werk, indien er werk is en de werknemer daarvoor geschikt is.

4.6c Bindingsaanstelling

1. Werkgever kan, ten behoeve van vervanging van tijdelijk afwezige werknemers een bindingsaanstelling aangaan. De werknemer ontvangt een akte van aanstelling volgens het opgenomen model in bijlage IB3 van deze cao.
2. Een bindingsaanstelling kan niet worden aangegaan na 30 september 2017. De bindingsaanstelling wordt uitsluitend voor bepaalde tijd aangegaan.
3. Een bindingsaanstelling kan alleen worden aangegaan met de werknemer in de functiecategorie onderwijsgevend personeel of onderwijsondersteunend personeel met lesgebonden en/of behandeltaken.
4. De omvang van de bindingsaanstelling wordt vastgesteld op ten minste één uur per week. De minimale betrekkingssomvang, zoals bedoeld in artikel 2.3 lid 4, geldt niet voor bindingsaanstellingen.
5. De bindingsaanstelling wordt door de werkgever aangegaan met de bedoeling om de werknemer te binden aan de organisatie.

6. De uren zoals aangegean op grond van lid 4 zijn niet plaats- en tijdgebonden en worden door de werknemer besteed aan de eigen professionalisering, duurzame inzetbaarheid en/of teamactiviteiten.
7. De werkgever en werknemer maken onderling afspraken over de besteding van de op grond van lid 4 overeengekomen uren, waardoor voor de werknemer zekerheid bestaat over de arbeidsomvang en de tijdstippen waarop de werknemer zal werken.
8. De werknemer verantwoordt achteraf de inzet van de op grond van lid 4 aangegane uren in een functioneringsgesprek met de werkgever.
9. De bindingsaanstelling kan op grond van artikel 2.5 tijdelijk worden uitgebreid, wanneer de werknemer aanvullend op de bindingsaanstelling wordt belast met werkzaamheden op grond van artikel 3.1 lid 3. Artikel 3.9 is op de tijdelijke uitbreidingen van toepassing.
10. De werknemer wordt alleen ingezet voor onvoorziene en onplanbare vervangingen van een tijdelijk afwezige werknemer.
11. Dit artikel vervalt per 1 oktober 2018.

Einde aanstelling

4.7 Einde van rechtswege

1. Een aanstelling voor bepaalde tijd eindigt van rechtswege zodra die tijd is verstreken.
2. Indien de aanstelling bij wijze van proef een tijdsduur had van ten minste twaalf maanden, neemt de werkgever ten minste twee maanden voor de einddatum van de aanstelling een beslissing om:
  - a. een aanstelling voor onbepaalde tijd te geven;
  - b. dan wel nog eenmaal een nieuwe verlengde aanstelling voor bepaalde tijd aan te gaan;
  - c. dan wel dat de aanstelling van rechtswege eindigt;en stelt de werknemer hiervan onmiddellijk schriftelijk in kennis.
3. Indien de werkgever nalaat de in het tweede lid bedoelde beslissing tijdig te nemen, wordt de werknemer met ingang van de bedoelde einddatum geacht te zijn aangesteld voor een verlengde aanstelling voor bepaalde tijd onder dezelfde voorwaarden als de voorgaande aanstelling.

4.7a Einde van rechtswege krachtens rechterlijke uitspraak

Een aanstelling eindigt van rechtswege indien de werknemer krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak van het geven van onderwijs is uitgesloten. De werknemer wordt van deze beëindiging zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.

4.7b Verval van een gedeelte van de betrekkingssomvang

1. Indien en voor zover de werkzaamheden niet langer aan de werknemer worden opgedragen, vervalt van rechtswege het gedeelte van de betrekkingssomvang dat bestaat uit:
  - a. uren boven de normbetrekking;
  - b. tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking in verband met vervanging;
  - c. tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking in verband met een tijdelijke voorziening in een vacature voor ten hoogste één jaar;
  - d. tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking in verband met een project, waarvoor door de werkgever of andere (overheids)instanties gedurende 3 of minder schooljaren formatie beschikbaar is gesteld uit additionele middelen;
  - e. tijdelijke uitbreiding van de omvang van de betrekking in verband met contractactiviteiten, die gedurende drie of minder schooljaren is toegekend aan de werknemer dan wel als gevolg van toekenning van die werkzaamheden aan een andere werknemer.
2. Indien de werkgever heeft gekozen voor toepassing van vervangingsbeleid bijzonder onderwijs als bedoeld in artikel 4.6 dan is in plaats van lid 1 artikel 3.9 van toepassing.

4.8 Ontslag

1. De werknemer kan, met inachtneming van het in artikel 4.9 bepaalde, ontslag worden verleend:
  - a. op schriftelijke aanvraag;
  - b. wegens het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt of de latere datum die krachtens artikel 4.10 door partijen is overeengekomen;
  - c. op schriftelijke aanvraag voor het geheel of een gedeelte van de voor hem geldende betrekkingssomvang met het oog op een uitkering als bedoeld in het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP of een FPU-uitkering zoals geregeld in het FPU-reglement van het VUT-fonds;
  - d. wegens opheffing van de instelling, of de betrekking of zodanige verandering in de inrichting van het onderwijs of de dienst van de instelling dat zijn werkzaamheden overbodig zijn geworden;
  - e. indien hij na afloop van lang buitengewoon verlof bij gebrek aan een vacature niet in actieve dienst aan de instelling dan wel bij de werkgever kan worden geplaatst;
  - f. wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid, met in achtneming van de regeling ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs (ZAPO);
  - g. wegens ernstige mate van onbekwaamheid of ongeschiktheid voor het verrichten van zijn functie uit andere hoofde dan genoemd onder f;
  - h. wegens een onherroepelijk geworden veroordeling tot vrijheidsstraf wegens misdrijf;

- i. wegens het bij of in verband met indiensttreding en/of keuring opzettelijk verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen, zonder welke handelwijze niet tot indienstneming of geschikt verklaring zou zijn overgegaan, tenzij meer dan zes maanden zijn verstreken sinds de vaststelling van dit feit;
  - j. als disciplinaire maatregel wegens plichtsverzuim;
  - k. op grond van andere met name genoemde en aan de werknemer schriftelijk meegedeelde redenen van gewichtige aard;
  - l. wegens overlijden met ingang van de dag volgend op die van het overlijden.
  - m. wegens het ontbreken van (her)registratie in het Schoolleidersregister PO door de schoolleider, zoals verplicht gesteld in artikel 9.12.
2. Ontslag wegens opheffing van de betrekking kan niet plaatsvinden om een heraanstelling in een zelfde functie voor een kleinere betrekkingssomvang mogelijk te maken.

4.9 Ontslag wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid

1. Indien de werknemer die 35% of meer arbeidsongeschikt is, wordt ontslagen op grond van ziekte of arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 4.8 onder f., welke ziekte of arbeidsongeschiktheid 24 maanden onafgebroken heeft geduurd en waarbij herstel binnen 6 maanden na deze 24 maanden redelijkerwijs niet is te verwachten, zal de werkgever de werknemer aansluitend een zelfde dan wel gelijkwaardig aanstelling verlenen, in een betrekkingssomvang die overeenkomt met zijn restvaliditeit, tenzij dit op grond van door de werkgever te stellen en zo nodig te bewijzen omstandigheden redelijkerwijs van hem niet geleverd kan worden.
2. De werknemer die minder dan 35% arbeidsongeschikt is verklaard door UWV in het kader van de uitvoering van de Wet WIA, wordt na afloop van de salarisdoor-betalingstermijn van 2 jaar, niet ontslagen uit zijn betrekking op grond van artikel 4.8 onder f, tenzij sprake is van een zwaarwegend dienstbelang. Van een zwaarwegend dienstbelang is in elk geval sprake indien het in dienst houden van de werknemer leidt tot ernstige financiële problemen voor de werkgever. Bij voortzetting van het dienstverband maken werkgever en werknemer afspraken over de inhoud van de functie en de daarbij behorende beloning. De afspraken in het kader van een voortzetting van het dienstverband worden schriftelijk bevestigd aan de werknemer. Het eventuele verschil tussen het oude en het nieuwe salaris wordt gedurende een periode van 5 jaar voor 65% gecompenseerd. Op deze compensatie wordt een eventueel recht van de werknemer op een wettelijke of bovenwettelijke werkloosheidsuitkering, waarvan sprake kan zijn in verband met uren- of salarisverlies, in mindering gebracht.
3. Het dienstverband van de werknemer genoemd in het tweede lid, mag in meerdere functies met een verschil van 3 of minder salarisschalen worden voortgezet.
4. De voorgaande leden zijn van toepassing met in achtneming van de regeling ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs (ZAPO).

4.10 Ontslag en aanstelling AOW-gerechtigde werknemer

1. Ingeval de aanstelling zal eindigen door ontslag op grond van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 4.8 onder b. kan:
  - a. de werkgever op verzoek van de werknemer vervolgens jaarlijks besluiten om het moment van ontslag telkens met maximaal 12 maanden uit te stellen;
  - b. de werkgever op verzoek van de werknemer besluiten de werknemer na beëindiging vervolgens voor bepaalde tijd aan te stellen, telkens voor een periode van maximaal 12 maanden.
2. De al dan niet verlengde aanstelling voor bepaalde tijd bedoeld in lid b eindigt van rechtswege.

4.11 Ingangsdatum ontslag

1. Het ontslag genoemd in artikel 4.8 lid 1 onder a. gaat in op de eerste dag van een maand met inachtneming van de volgende opzeggingstermijn:
  - ⊕ ten minste één maand indien het dienstverband korter dan 12 maanden heeft geduurd;
  - ⊕ ten minste twee maanden indien het dienstverband 12 maanden of langer heeft geduurd, tenzij met de werknemer een eerder tijdstip wordt afgesproken.
2. Het ontslag bedoeld in artikel 4.8 lid 1 onder b. wordt verleend met ingang van de eerste dag van de maand volgend op die waarin de AOW-gerechtigde leeftijd wordt bereikt, tenzij met de werknemer een later tijdstip wordt afgesproken.
3. Het ontslag genoemd in art. 4.8 lid 1 onder c. gaat niet eerder in dan met ingang van de dag waarop het recht op de FPU-uitkering ontstaat.
4. Een ontslag genoemd in artikel 4.8 lid 1 onder d en e gaat in op de eerste dag van een maand, waarbij een opzeggingstermijn in acht wordt genomen van:
  - ⊕ ten minste één maand indien het dienstverband 12 maanden of korter heeft geduurd;
  - ⊕ ten minste twee maanden indien het dienstverband langer dan 12 maanden, doch korter dan 5 jaar heeft geduurd;
  - ⊕ ten minste drie maanden indien het dienstverband 5 jaar of langer heeft geduurd, tenzij met de werknemer een eerder tijdstip wordt afgesproken.
5. Het ontslag genoemd in artikel 4.8 lid 1 onder f, g, h, i, j, k en m gaat niet eerder in dan de dag volgend op die, waarop de reden van het ontslag voor het eerst aanwezig was, met dien verstande dat het ontslag genoemd in artikel 4.8 lid 1 onder g niet eerder ingaat dan op de dag waarop het ontslagbesluit aan de werknemer ter kennis is gebracht.

Ordemaatregelen en disciplinaire maatregelen

4.12 Schorsing van rechtswege

1. Van rechtswege is geschorst de werknemer:
  - a. die krachtens een wettelijke maatregel van zijn vrijheid is beroofd, voor de duur van voornoemde maatregel, tenzij de vrijheidsbeneming het gevolg is van een maatregel, anders dan op grond van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen, genomen in het belang van de volksgezondheid;
  - b. die krachtens een rechterlijke uitspraak die nog niet onherroepelijk is geworden, van het geven van onderwijs is uitgesloten, voor de duur van de periode tussen de rechterlijke uitspraak en het onherroepelijk worden daarvan.
2. De werknemer wordt van de schorsing genoemd in het eerste lid zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.

Schorsing als ordemaatregel

4.13 Gronden voor schorsing

1. De werknemer kan worden geschorst, indien het belang van de instelling dit dringend noodzakelijk vereist, voor een periode van maximaal vier weken, welke periode met maximaal vier weken kan worden verlengd.
2. Voordat tot schorsing als bedoeld in het eerste lid wordt overgegaan, wordt de werknemer in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. Een besluit tot schorsing wordt vervolgens zo spoedig mogelijk daarna doch uiterlijk binnen drie dagen schriftelijk aan de werknemer kenbaar gemaakt, waarbij de zienswijze van de werknemer in het schorsingsbesluit wordt opgenomen.
3. Gedurende de periode dat het besluit nog niet is bevestigd, kan de werknemer de toegang tot het gebouw en de terreinen van de instelling(en) worden ontzegd.

4.14 Duur schorsing

Onverminderd het bepaalde in artikel 4.13 kan de werknemer worden geschorst:

- a. wanneer er sprake is van een voornemen tot ontslag op grond van plichtsverzuim, onbekwaamheid of ongeschiktheid anders dan ten gevolge van psychische of lichamelijke oorzaken, dan wel andere redenen van gewichtige aard, voor de duur van de procedure tot de beëindiging van de aanstelling;
- b. in gevallen waarin het belang van de instelling dit vereist, voor ten hoogste drie maanden met dien verstande dat deze termijn in bijzondere gevallen éénmaal kan worden verlengd met ten hoogste drie maanden;
- c. Indien een strafrechtelijke vervolging dan wel een strafrechtelijk onderzoek ter zake van een misdrijf tegen hem is ingesteld voor de duur van de vervolging c.q. het onderzoek.

4.15 Intrekking schorsing

1. Indien een schorsing als bedoeld in artikel 4.14 aansluitend volgt op een schorsing als genoemd in artikel 4.13 bedraagt de duur van de schorsingen gezamenlijk genomen maximaal zes maanden.
2. De schorsing kan gepaard gaan met een ontzegging tot de toegang van het gebouw en de terreinen van de instelling(en).
3. Schorsing zoals genoemd in de artikelen 4.12, 4.13 en 4.14 geschiedt met behoud van salaris.
4. De schorsing wordt onverwijld ingetrokken als de grond daartoe vervalt of handhaving niet langer noodzakelijk is.
5. Ingeval achteraf wordt vastgesteld, dat er geen redenen waren die de schorsing konden dragen, zal de werkgever na overleg de werknemer naar vermogen rehabiliteren.

Disciplinaire maatregelen

4.16 Plichtsverzuim

1. De werknemer die zich aan plichtsverzuim schuldig maakt, kan om die reden disciplinair worden gestraft.
2. Plichtsverzuim omvat zowel het overtreden van enig voorschrift als het doen of nalaten van iets dat een werknemer bij een goede uitoefening van zijn functie in gelijke omstandigheden behoort na te laten of te doen.
3. De disciplinaire maatregelen die kunnen worden opgelegd, zijn:
  - a. schriftelijke berisping;
  - b. overplaatsing naar een andere instelling onder hetzelfde bevoegde gezag;
  - c. inhouding van salaris;
  - d. schorsing voor maximaal zes maanden;
  - e. ontslag.
4. Ter zake van hetzelfde feit kan slechts één disciplinaire maatregel worden opgelegd.
5. Bij het opleggen van de disciplinaire maatregel kan worden bepaald, dat zij niet ten uitvoer zal worden gelegd, indien de werknemer zich gedurende een vastgestelde termijn niet schuldig maakt aan soortgelijk plichtsverzuim als waarvoor de bestraffing plaatsvindt, noch enig ander ernstig plichtsverzuim en zich houdt aan daarbij eventueel gestelde bijzondere voorwaarden.
6. Het besluit tot oplegging van een disciplinaire maatregel wordt onmiddellijk ten uitvoer gelegd, tenzij anders is bepaald.

4.17 Inhouding van het salaris

1. Inhouding van het salaris als zelfstandige disciplinaire maatregel kan geschieden tot een bedrag van ten hoogste het salaris over een halve maand.
2. Als naast de inhouding van het salaris tevens schorsing als disciplinaire maatregel wordt opgelegd, geschiedt de inhouding van het salaris ten hoogste voor de duur van de schorsing.
3. Het ingehouden salaris wordt alsnog uitbetaald, indien in beroep het besluit wordt vernietigd, dan wel door de rechter geen disciplinaire maatregel wordt opgelegd, onder aftrek van de inkomsten die de werknemer gedurende de schorsing en wegens de schorsing heeft kunnen verwerven.

Formaliteiten

4.18 Voornemen

1. Het voornemen tot een besluit tot:
  - ⊕ ontslag als bedoeld in artikel 4.8 onder d tot en met k;
  - ⊕ schorsing als bedoeld in artikel 4.14;
  - ⊕ het opleggen van een disciplinaire maatregel als bedoeld in artikel 4.16, derde lid;wordt per aangetekend schrijven aan de werknemer ter kennis gebracht, die in de gelegenheid wordt gesteld om binnen drie weken na verzending van het voornemen zijn zienswijze mondeling dan wel schriftelijk kenbaar te maken. De werknemer kan zich hierbij laten bijstaan door een raadsman of raadvrouw.
2. Van een mondeling verstrekte zienswijze wordt een verslag gemaakt dat vervolgens ter beoordeling aan de werknemer wordt voorgelegd, die onverwijld schriftelijk en gemotiveerd meedeelt of hij al dan niet met het verslag kan instemmen.

4.19 Besluit

De werknemer wordt van het definitieve besluit bedoeld in artikel 4.18, eerste lid zo spoedig mogelijk na de zienswijze per aangetekend schrijven in kennis gesteld.

Detachering en uitzendarbeid

4.20 Detachering

De werknemer kan op zijn verzoek of met zijn instemming voor bepaalde tijd worden belast met werkzaamheden bij een werkgever van een andere instelling of instellingen dan wel buiten het onderwijs.

4.21 Uitzendarbeid

1. Uitzendarbeid is mogelijk in geval van:
  - a. vervanging wegens ziekte of buitengewoon verlof;
  - b. activiteiten van kennelijk tijdelijke aard;
  - c. kennelijk onvoorziene omstandigheden.
2. Uitzendkrachten worden door de werkgever voor wat betreft de toepassing van het taakbeleid en arbeids- en rusttijdenregeling op dezelfde wijze behandeld als de werknemers die onder deze cao vallen.
3. Voor uitzendkrachten die werkzaamheden voor de werkgever verrichten, geldt dat het desbetreffende uitzendbureau voor wat betreft het salaris, inclusief toelagen en onkostenvergoedingen overeenkomstige arbeidsvoorwaarden toekent als die welke worden toegekend aan de werknemers in gelijke of gelijkwaardige functies in dienst van de inlenende instelling.
4. De werkgever is op grond van deze cao verplicht het gestelde in het voorgaande lid te bedingen in de uitzendovereenkomst die met het uitzendbureau wordt gesloten.
5.
  - a. Het eerste tot en met het vierde lid zijn mede ook van toepassing op vakkrachten conform artikel 20 Abu cao (cao voor uitzendkrachten) dan wel op werknemers op grond van artikel 7:690 BW.
  - b. Vakkrachten in de zin van de Abu cao en werknemers op grond van artikel 7:690 BW zijn degenen op wie de artikelen 3 (Bevoegdheid schoolonderwijs), 3a (Bevoegdheid onderwijsondersteunende werkzaamheden), 32 (Vereisten benoeming of tewerkstelling personeel) en 32a (Bekwaamheidseisen) van de Wet op het primair onderwijs dan wel de overeenkomstige artikelen 3, 3a respectievelijk 32 en 32a van de Wet op de expertisecentra van toepassing zijn.

Leraar in opleiding (LIO)

4.22 Aanstelling

Op de aanstelling van de LIO zijn van toepassing de artikelen 4.23 tot en met 4.26.

4.23 Wettelijke vereisten

Indien de werknemer die als LIO is aangesteld, niet meer voldoet aan de daaraan gestelde wettelijke vereisten, eindigt het dienstverband van rechtswege.

4.24 Beëindiging van de leerovereenkomst

De beëindiging van de leerovereenkomst van de LIO door de opleidende instelling vormt voor de werkgever een grond voor ontslag.

4.25 Disciplinaire maatregel

Indien de werkgever ten aanzien van de LIO besluit tot het opleggen van een disciplinaire maatregel, tot schorsing of tot ontslag, stelt de werkgever de instelling die de leerovereenkomst mede heeft ondertekend, hiervan onverwijld schriftelijk in kennis.

4.26 Voorwaarden

1. De leraar in opleiding waarmee een leerovereenkomst is gesloten als opgenomen in bijlage II van deze cao wordt aangesteld voor bepaalde tijd voor een periode die overeenkomt met een aanstelling van vijf maanden voor een werktijdfactor 1 binnen één schooljaar.
2. De leraar in opleiding ontvangt bij aanstelling een akte zoals opgenomen in bijlage ID van deze cao.
3. De in het eerste lid bedoelde periode dient te eindigen vóór de datum waarop de zomervakantie van de instelling begint.
4. De functie leraar in opleiding omvat de in het vijfde lid aangegeven onderdelen van de taakarakteristiek waarbij de zelfstandige uitoefening van die taken geleidelijk toeneemt tijdens het LIO-schap.
5. De taakarakteristiek van de functie leraar in opleiding is het leren van het beroep leraar door middel van:
  - a. het geven van onderwijs, alsmede de daaruit rechtstreeks voortvloeiende werkzaamheden;
  - b. algemene werkzaamheden, die redelijkerwijs voortvloeien uit het onderwijs aan de instelling, zoals het deelnemen aan teamvergaderingen en het onderhouden van contacten met collega's van de instelling, ouders, begeleidingsdiensten e.d..
  - c. het verrichten van overige werkzaamheden ten behoeve van de goede gang van zaken aan de instelling.

6. De omvang van het leeraandeel en de omvang van het arbeidsdeel binnen het dienstverband dienen aan elkaar gelijk te zijn gesteld.
7. Het salaris van de leraar in opleiding met een dienstverband wordt vastgesteld volgens bijlage IV.A van deze cao.
8. Tussen de leraar in opleiding, de werkgever en de lerarenopleiding waar de leraar in opleiding is ingeschreven wordt een leerovereenkomst gesloten.
9. De leerovereenkomst bevat ten minste bepalingen over:
  - a. de begeleiding van de leraar in opleiding;
  - b. dat deel van de eindtermen dat de leraar in opleiding tijdens het LIO-schap dient te realiseren en de beoordeling daarvan, alsmede de onderdelen genoemd in bijlage ID van deze cao (akte van aanstelling).
10. De leraar in opleiding stelt voor aanvang van de leerovereenkomst een leerwerkplan op. Het leerwerkplan wordt getoetst door:
  - a. de lerarenopleiding waar de leraar in opleiding is ingeschreven en
  - b. de werkgever waar de leraar in opleiding is aangesteld.
11. De lerarenopleiding waar de leraar in opleiding is ingeschreven toetst het leerwerkplan aan de eindtermen van de opleiding.
12. De werkgever toetst het leerwerkplan voor zover het gaat om de werkzaamheden die verricht moeten worden.
13. De leraar in opleiding heeft geen recht op een tegemoetkoming woning-werkverkeer indien hij gebruik kan maken van een reisvoorziening als bedoeld in art. 3.7 van de Wet studiefinanciering 2000.
14. De artikelen 2.3, 4.5, 6.1 t/m 6.8, 6.13, 6.14, 6.17, 6.18, 6.33 en 8.10 tot en met 8.16, 8.18 t/m 8.23, 8A.6 en 8A.7 zijn niet van toepassing op de leraar in opleiding.

Onderwijsassistent in opleiding

4.27 Leerovereenkomst

1. Tussen de onderwijsassistent in opleiding, die een erkende mbo-opleiding onderwijsassistent volgt, de mbo-opleiding waar de deze student is ingeschreven en de werkgever waar deze student is aangesteld, wordt een leerovereenkomst gesloten.
2. De leerovereenkomst vermeldt in elk geval de duur en de omvang van het dienstverband, alsmede het salaris dat wordt vastgesteld volgens bijlage IV.B van deze cao.
3. In het leerwerkplan worden door partijen de leer- en werkactiviteiten vastgelegd.

Aanstelling op basis van de brede impuls combinatiefuncties in het openbaar onderwijs⁶

4.28 Dienstverband openbaar onderwijs

1. Op het dienstverband van de combinatiefunctionaris zijn van toepassing de artikelen 4.29 tot en met 4.34.
2. De werkgever maakt gebruik van de aanstellingsakte zoals opgenomen in bijlage IB van deze cao.

4.29 Uitsluiting cao-bepalingen

1. De artikelen 4.20, 6.36, 6.38 en 8.1 tot en met 8.4 van deze cao zijn niet van toepassing.
2. De artikelen 2.3 en 8.23 van deze cao zijn niet van toepassing op het deel van de aanstelling dat betrekking heeft op de buitenschoolse taken.

4.30 Positionering van de combinatiefunctionaris

1. Combinatiefunctionaris: de werknemer geheel of gedeeltelijk aangesteld op basis van de brede impuls combinatiefuncties die naast zijn werkzaamheden op school is belast met taken buiten het onderwijs.
2. Voorbeeldfuncties zijn beschreven en gewaardeerd op basis van Fuwa PO. Voor afwijkende functies wordt eveneens gebruik gemaakt van Fuwa PO.
3. De combinatiefunctionaris dient te voldoen aan de wettelijke bekwaamheidseisen, die op basis van de WPO en WEC bij algemene maatregel van bestuur zijn vastgesteld en gericht zijn op het handelen in het onderwijsleerproces.
4. Werknemers zonder wettelijke lesbevoegdheid verrichten werkzaamheden in het onderwijsproces onder toezicht en verantwoordelijkheid van een bevoegde leerkracht.

4.31 Aanstelling

1. Op de aanstelling van een combinatiefunctionaris zijn de bepalingen 4.1 tot en met 4.6 van deze cao van toepassing
2. Vanwege de subsidiefinanciering en het projectmatig karakter van de brede impuls combinatiefuncties is een tijdelijke aanstelling mogelijk op grond van artikel 4.4 lid d.
3. Een overschrijding van de in artikel 4.5 lid 1 van de cao genoemde periode van 36 maanden, tussenpozen van niet meer dan drie maanden inbegrepen, leidt binnen de

---

⁶ De brede impuls combinatiefuncties is de nieuwe naam van de impuls brede scholen en omvat bovendien de nieuwe impulsmiddelen.

looptijd van de brede impuls combinatiefuncties, niet tot een aanstelling voor onbepaalde tijd. Hiermee wordt afgeweken van het in artikel 4.5 lid 1 van deze cao bepaalde.

4. Indien de werkgever in het openbaar onderwijs op grond van artikel 4.6 heeft gekozen voor het vervangingsbeleid van het bijzonder onderwijs dan moet in lid 2 in plaats van artikel 4.4 lid d worden gelezen artikel 3.1 lid 3. Lid 3 is op deze werkgever niet van toepassing.

4.32 Beëindiging van de aanstelling

1. Op de beëindiging van de aanstelling zijn de bepalingen 4.7 tot en met 4.11 van deze cao van toepassing.
2. Een beëindiging of wijziging van de subsidie verstrekt op basis van het de brede impuls combinatiefuncties, c.q. de subsidievoorwaarden, als gevolg waarvan de betrekking komt te vervallen is conform artikel 4.8 lid 1 onder d een grond voor beëindiging van de aanstelling.

4.33 Arbeidsduur en normjaartaak

1. De arbeidsduur in een voltijds aanstelling bedraagt 40 uur per week.
2. Jaarlijks vóór de zomervakantie wordt in overleg tussen de werkgever, de inlenende werkgever en de werknemer de jaartaak van de werknemer ingevuld, inhoudende de:
  - a. omvang lessentaak en overige schooltaken conform de kaders van het taakbeleid zoals beschreven in artikel 2.3 van de cao en de overige van toepassing zijnde bepalingen van deze cao;
  - b. omvang en invulling van buitenschoolse taken;
  - c. beschikbaarheid en weekrooster;
  - d. invulling vakantieverlof.

4.34 Vakantieverlof

1. De werknemer heeft recht op 428 klokuren vakantieverlof, waarvan drie weken aaneengesloten in de zomervakantie. Zie artikel 8.1 en 8.3 van deze cao.
2. De invulling van het vakantieverlof wordt overeengekomen in overleg tussen de werkgever, de inlenende werkgever en de werknemer met inachtneming van het eerste lid.
3. Zwangerschap- en bevallingsverlof van de vrouwelijke werknemer schort reeds ingepland vakantieverlof op naar een nader te bepalen moment, te bepalen in overleg tussen werkgever en werknemer.

5. Functie en functiewaardering

Functie en functiewaardering

5.1 Functies

1. De functies worden in de navolgende functiecategorieën onderscheiden:
  - a. directie;
  - b. leraar;
  - c. onderwijsondersteunend personeel;
  - d. participatiebaan.
2. Leidinggevende functies en functies met leidinggevende taken worden beschreven en gewaardeerd met FUWA PO.
3. Voor de functies behorend tot de categorie leraar worden de functies en de daarbij behorende taakkenmerken uit bijlage VII.B van deze cao vastgesteld als normfuncties. Per 1 september 2018 komen deze normfuncties voor leraren te vervallen. Vanaf 1 september 2018 worden functies behorend tot de categorie leraar beschreven en gewaardeerd met FUWA PO.
4. Voor leraren gelden per 1 september 2018 nieuwe functiebeschrijvingen. Hierbij geldt dat:
  - a. leraren die voor 1 september 2018 zijn ingeschaald in salarisschaal LA, de functie leraar L10 krijgen.
  - b. leraren die voor 1 september 2018 zijn ingeschaald in salarisschaal LB, de functie leraar L11 krijgen.
  - c. leraren die voor 1 september 2018 zijn ingeschaald in salarisschaal LC, de functie leraar L12 krijgen.

De voorbeeldfuncties uit de functiereeks leraar L10, L11, L12 zijn opgenomen in het Handboek FUWA PO. Nadat deze nieuwe functiebeschrijvingen eenmalig voor de leraren worden vastgesteld, is er weer sprake van vrije functievorming.

5. Voor de functies behorend tot de categorie onderwijsondersteunend personeel worden de functies en de daarbij behorende taakkenmerken uit bijlage VII.C van deze cao vastgesteld als normfuncties.
6. Zonder voorafgaand ontslag kan voor de werknemer in het openbaar onderwijs geen andere functie gaan gelden dan de functie waarin de werknemer is aangesteld, tenzij met de werknemer is overeengekomen dat de functie een tijdelijk karakter heeft en het daarbij behorende salarisniveau slechts tijdelijk zal gelden.⁷

5.2 Normfuncties

Vervallen.

---

⁷ In het bijzonder onderwijs geldt voor wijziging van de functie de algemene wet- en regelgeving.

5.3 Benoeming of aanstelling in twee normfuncties

1. De werknemer wordt benoemd of aangesteld in een van de functies die beschikbaar is ingevolge de door de werkgever vastgestelde formatie.
2. In afwijking van het eerste lid kan een werknemer worden benoemd of aangesteld in twee onderwijsondersteunende functies of een onderwijsondersteunende en een onderwijsgevende functie, indien er een verschil van meer dan drie schalen is tussen de bij die functies behorende maximumschalen.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid kan een werknemer met een arbeidsongeschiktheidspercentage van minder dan 35% worden benoemd of aangesteld in twee onderwijsondersteunende functies of een onderwijsondersteunende en een onderwijsgevende functie, waarvan het verschil tussen de bij die functies behorende maximum-schalen drie schalen of minder is.
4. In afwijking van het eerste en tweede lid kan een werknemer worden benoemd of aangesteld in twee onderwijsgevende functies, indien die functies bestaan uit een functie leraar basisonderwijs in schaal L10 en een functie leraar speciale school voor basisonderwijs in schaal L11.

5.4 Participatiebaan

1. Dit artikel is van toepassing op werknemers die zijn opgenomen in het doelgroepregister zoals bepaald in de Participatiewet en de bijbehorende beleidsregels UWV.
2. De werknemer bedoeld in lid 1 wordt benoemd/aangesteld in de functiecategorie 'participatiebaan', zoals bedoeld in artikel 5.1 lid 1 onder d.
3. Van hoofdstuk 6 zijn op deze werknemer alleen artikel 6.1, lid 2, 6.1, lid 5 en 6, 6.8, 6.10 6.10a, 6.11, 6.14c, 6.16, 6.18 en 6.38 van toepassing
4. De werkgever kan bij ziekte van de werknemer voor de gedeerde inkomsten een beroep doen op de no-riskpolis van UWV.

5.5 Functiebouwwerk

1. De werkgever en de P(G)MR dragen jaarlijks voor 1 augustus zorg voor aanpassing van het functieboek op zowel bestuurs- als schoolniveau waarbij:
  - a. de huidige normfuncties en niet-normfuncties blijven gehandhaafd en nieuwe niet-normfuncties worden geïntroduceerd en volgens FUWA PO gewaardeerd, of
  - b. alle functies volgens FUWA PO worden gewaardeerd.
2. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de voorbeeldfuncties opgenomen in 'Voorbeeldfuncties in FUWA PO'. De samenstelling van het functieboek op bestuursniveau betreft het geheel van functies naar soort en niveau met inachtneming van de normfuncties of van FUWA PO. De werkgever en de PGMR maken eveneens een afspraak over het geheel aan bovenschoolse functies naar soort, niveau en aantal.

3. De werkgever en de PMR maken een afspraak over de invulling van het functiebouwwerk op schoolniveau voor wat betreft het geheel van functies naar soort, niveau en aantal, alsmede het beoogde invoeringstraject inclusief de invoeringsdatum. De inrichting van het functiebouwwerk op schoolniveau wordt binnen de kaders van het functieboek op bestuursniveau en in samenhang met het (meerjaren) formatieplan besproken.

5.6 Functiemix

Vervallen.

5.7 Definitie leraar

Vervallen.

5.8 Functiedifferentiatie

1. Bij het bepalen van het samenstel van werkzaamheden binnen een niet-normfunctie draagt de werkgever zorg voor een voldoende breed takenpakket en betreft hierbij de gevolgen van het besluit voor de inhoud en waardering van bestaande functies.
2. Voordat de werkgever de functie en de daarbij behorende waardering definitief vaststelt, kan hij besluiten om gedurende minimaal één en maximaal twee jaar ervaring met de functie op te doen. Na afloop van deze termijn wordt, in overleg met de PGMR, de betekenis van de voorgenomen nieuwe functie voor de schoolorganisatie en de voorlopig vastgestelde waardering geëvalueerd.
3. Een werknemer die gedurende de in het tweede lid genoemde periode deze functie vervult, wordt bezoldigd overeenkomstig de voorlopig vastgestelde waardering en heeft recht op terugkeer in de oorspronkelijke functie als de werkgever besluit om de functie na deze periode niet in de bestuursformatie op te nemen.
4. Voor de beschrijving en waardering van niet-normfuncties maakt de werkgever gebruik van FUWA PO.
5. In FUWA PO is voor het primair onderwijs een set van voorbeeldfuncties opgenomen die specifiek voor het primair onderwijs is ontwikkeld. De werkgever kan functies ontwikkelen die afwijken van de voorbeeldfuncties.
6. Voor het waarderen van functies die afwijken van de voorbeeldfuncties maakt de werkgever gebruik van een hiertoe door de Stichting Personeelsinstrumenten Onderwijs gecertificeerde adviseur.
7. Functies waarvoor een wettelijke bevoegdheid tot het geven van schoolonderwijs nodig is, zoals vastgelegd in de WPO en WEC, moeten minimaal op L10-niveau worden gewaardeerd.
8. Indien tot functiedifferentiatie binnen het primaire proces wordt overgegaan, worden alle binnen de schoolorganisatie voorkomende lerarenfuncties en functies met onderwijsondersteunende taken beschreven en gewaardeerd met FUWA PO, met inachtneming van het bepaalde in het vijfde en zesde lid van dit artikel.

9. Ingeval een werknemer door toepassing van FUWA PO in een lagere functie wordt geplaatst dan geldt het bepaalde in artikel 6.20, tweede lid.
10. De werkgever deelt de werknemer schriftelijk zijn besluit mede met betrekking tot de beschrijving en waardering van de functie waarin de werknemer, vanaf het moment dat FUWA PO door de werkgever wordt toegepast, benoemd of aangesteld zal zijn.
11. De mededeling als bedoeld in het voorgaande lid bevat tevens de inpassing van de werknemer in het carrièrepatroon dat behoort bij de functie en indien van toepassing het uitzicht zoals genoemd in artikel 6.20, tweede lid.

5.9 Interne bezwarenprocedure

1. De werkgever kan in overleg met de PGMR besluiten tot het inrichten van een interne bezwarenprocedure functiewaardering.
2. Het besluit tot het al dan niet inrichten van een interne bezwarenprocedure wordt genomen voorafgaand aan het traject van beschrijven en waarderen van niet-normfuncties.
3. Bij de inrichting van een interne bezwarenprocedure functiewaardering is het reglement interne bezwarencommissie in bijlage V van deze cao van toepassing.
4. De werknemer kan bij de commissie binnen 6 weken bezwaar aantekenen als hij zich niet kan verenigen met:
  - ⊕ de waardering van zijn functie;
  - ⊕ de beschrijving van zijn functie in relatie tot de hem opgedragen taken.
5. De werkgever neemt na ontvangst van het advies van de interne bezwarencommissie een nieuw besluit, dat met redenen omkleed, schriftelijk aan de werknemer wordt medegedeeld.

5.10 Externe bezwarenprocedure

1. De werkgever is aangesloten bij één van de hiertoe ingestelde landelijke commissies functiewaardering, te weten:
  - ⊕ de Bezwarencommissie Functiewaardering voor het Katholiek Basisonderwijs, (Voortgezet) Speciaal Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Centrale Diensten;
  - ⊕ Bezwarencommissie Functiewaardering Primair en Voortgezet Christelijk en Algemeen Bijzonder Onderwijs;
  - ⊕ de Landelijke Bezwarencommissie functiewaardering PO,VO en BVE.
  - ⊕ de Algemene Bezwarencommissie Functiewaardering van de Stichting Geschillencommissie Onderwijs.

2. De werknemer kan bij deze commissie bezwaar aantekenen tegen het besluit, dan wel het nieuwe besluit als hij zich niet kan verenigen met:
  - ⊕ de waardering van zijn functie;
  - ⊕ de beschrijving van zijn functie in relatie tot de hem opgedragen taken.
3. Hierbij geldt voor het openbaar onderwijs dat het bezwaar wordt ingediend als bedoeld in de Algemene Wet Bestuursrecht. Voor het bijzonder onderwijs geldt een bezwaren-termijn van 6 weken.
4. De externe bezwarencommissie heeft tot taak de werkgever te adviseren omtrent het bezwaar dat de werknemer op grond van het tweede lid bij hem heeft ingediend. Hierbij geldt voor het bijzonder onderwijs dat de uitspraak van deze commissie bindend is voor werkgever en werknemer. Dit laat onverlet een beroepsgang bij de rechter.

6. Salaris

Salaris

6.1 Salaris en salarisschaal

1. Met inachtneming van de navolgende bepalingen wordt de werknemer bezoldigd volgens de bij zijn functie behorende salarisschaal (actuele loonpeil) vermeld in bijlagen A1 tot en met A4 van deze cao. De in deze bijlagen genoemde salarisbedragen zijn gebaseerd op maandbedragen bij een normbetrekking. Het salaris wordt vastgesteld door rekening te houden met de voor de werknemer geldende werktijdfactor.
2. Het salaris van de werknemer van wie het dienstverband niet wordt onderbroken, wordt volgens de voor hem geldende salarisschaal jaarlijks op 1 augustus met één periodiek verhoogd.
3. Op het moment dat de leraar de basisbekwaamheid zoals omschreven in bijlage XVII eerder bereikt dan na drie jaar wordt de leraar ingepast in de vierde trede van de bij zijn functie behorende salarisschaal.
4. Op het moment dat de leraar de vakbekwaamheid zoals beschreven in bijlage XVII eerder bereikt dan na zeven jaar, wordt de leraar ingepast in de achtste trede van de bij zijn functie behorende salarisschaal.
5. De werkgever kan de werknemer een extra periodiek toekennen indien daartoe op grond van een beoordeling naar de mening van de werkgever aanleiding bestaat. De werkgever dient dit schriftelijk te bevestigen.
6. De werkgever kan éénmalig de jaarlijkse periodiek onthouden indien twee achtereenvolgende negatieve beoordelingen een dergelijk besluit van de werkgever kunnen rechtvaardigen. Tussen de eerste en tweede beoordeling wordt ten minste een termijn van een jaar in acht genomen. De werkgever dient dit schriftelijk te bevestigen.
7. In overleg tussen werkgever en werknemer kan van het bepaalde in dit artikel alsmede in de artikelen 6.2 tot en met 6.9, 6.15, 6.16 en 6.33 worden afgeweken in zoverre een fiscale regeling wordt aangegaan tussen werkgever en 's Rijksbelastingdienst, welke regeling ten voordele van de werknemer strekt.

6.1a Salarisschaal per 1 september 2018

1. Een werknemer behorend tot de functiecategorie leraar wordt ingeschaald in een L-schaal.
2. Per 1 september 2018 worden alle werknemers behorend tot de functiecategorie leraar ingepast in een nieuwe salarisschaal. Hierbij geldt dat:
  - Alle leraren in de functie leraar L10 worden ingeschaald in salarisschaal L10;
  - Alle leraren in de functie leraar L11 worden ingeschaald in salarisschaal L11;
  - Alle leraren in de functie leraar L12 worden ingeschaald in salarisschaal L12;
  - Alle leraren in de functie leraar LD worden ingeschaald in salarisschaal L13;
  - Alle leraren in de functie leraar LE worden ingeschaald in salarisschaal L14.

3. Bij de inschaling in de nieuwe salarisschaal geldt dat de werknemer wordt ingepast in de trede waarin hij voor inpassing in de nieuwe salarisschaal al was ingepast.

6.2 Vaststelling salaris bij indiensttreding

1. Het salaris van de werknemer wordt bij indiensttreding vastgesteld op een bedrag dat niet lager is dan het laagste en niet hoger dan het hoogste bedrag, zoals die voorkomen in de bij zijn functie behorende salarisschaal. Voor de vaststelling van een vergelijking van salarisbedragen dient uit gegaan te worden van het salaris bij een normbetrekking.
2. Indien de salarisinpassing leidt tot een bedrag dat niet voorkomt in de bij een functie behorende salarisschaal, wordt het maandsalaris vastgesteld op het naasthogere bedrag.
3. Tenzij werknemer en werkgever anders overeenkomen, wordt bij toepassing van het eerste en tweede lid het salaris vastgesteld op een bedrag dat ten minste gelijk is aan het hoogste laatstgenoten salaris bij een normbetrekking, waarin de werknemer gedurende 60 werkdagen werkzaam en bezoldigd dan wel gedurende alle schoolweken benoemd of aangesteld is geweest. In het geval er sprake is van een niet aansluitend dienstverband wordt het laatstgenoten salaris eerst geconverteerd naar het actuele loonpeil (Bijlage A5 van deze cao) of volgens de herleidingtabellen op de juiste positie omgezet (volgens Bijlage A6 van deze cao).
4. De werkgever houdt bij het vaststellen van het salaris rekening met de mate waarin de werknemer (on)betaalde ervaring heeft die relevant is voor de functie waarin de werknemer wordt benoemd of aangesteld. De werknemer verstrekt de werkgever de gegevens die deze nodig heeft om de relevantie van de ervaring te kunnen beoordelen.

6.3 Vaststelling salaris bij benoeming of aanstelling na voorafgaande onderwijsfunctie(s)

1. Voor de werknemer die in zijn laatste schooljaar gedurende 60 dagen werkzaam en bezoldigd is geweest dan wel gedurende alle schoolweken is benoemd of aangesteld, vindt de vaststelling van het salaris in een nieuwe functie plaats op de wijze als aangegeven in de navolgende leden.
2. Indien de salarisschaal in de nieuwe functie geen verbetering inhoudt ten opzichte van de voorafgaande functie en de benoeming of aanstelling plaats heeft in hetzelfde schooljaar, wordt het salaris vastgesteld op hetzelfde bedrag (actuele loonpeil) als in de voorafgaande functie.
3. Indien de in het tweede lid bedoelde werknemer niet tijdens hetzelfde schooljaar doch in een volgend schooljaar wordt benoemd of aangesteld, wordt het salaris (actuele loonpeil) vastgesteld op een bedrag dat één periodiek hoger is dan het salaris dat hij in die vorige functie in dat voorafgaande schooljaar genoot.

4. Indien de salarisschaal in de nieuwe functie een verbetering inhoudt ten opzichte van de voorafgaande functie en de benoeming of aanstelling plaats heeft in hetzelfde schooljaar, wordt het salaris vastgesteld op het naasthogere bedrag in de nieuwe salarisschaal ten opzichte van het salaris (actuele loonpeil) in de voorafgaande functie.
5. Indien de in het vierde lid bedoelde werknemer niet tijdens hetzelfde schooljaar doch in een volgend schooljaar wordt benoemd of aangesteld, wordt het salaris (actuele loonpeil) eerst verhoogd met één periodiek in die vorige functie in dat voorafgaande schooljaar en daarna vastgesteld op het naasthogere bedrag in de nieuwe salarisschaal.
6. Indien in het schooljaar bedoeld in het eerste lid sprake is geweest van meer dan één onderwijsfunctie, wordt uitgegaan van de functie met het hoogste maximum salarisbedrag waarin de werknemer tezamen met één of meer andere functie(s) voldoet aan het gestelde in het eerste lid.

6.4 Vaststelling salaris bij benoeming of aanstelling in geval van aangehouden functie(s)

1. Voor de werknemer die in een nieuwe functie wordt benoemd of aangesteld en daarnaast reeds één of meer onderwijsfunctie(s) in het primair onderwijs vervult, wordt voor de vaststelling van het salaris in de nieuwe functie uitgegaan van het gestelde in artikel 6.3 met dien verstande dat de aangehouden functie gelijkgesteld wordt aan een vorige functie.
2. Indien de werknemer één of meer functies aanhoudt waarvan de salarisschaal gelijk is aan de functie waarin hij wordt benoemd of aangesteld, wordt het salaris in de nieuwe functie vastgesteld op een gelijk bedrag als in de aangehouden functie met dezelfde salarisschaal.

6.5 Vaststelling salaris bij benoeming of aanstelling in geval van onderbroken dienstverband

1. Indien de werknemer wordt benoemd of aangesteld in een functie na gedurende vier of meer achtereenvolgende schooljaren geen onderwijsfunctie te hebben vervuld, wordt zijn salaris bij indiensttreding vastgesteld overeenkomstig het gestelde in artikel 6.3. Voor elke periode van vier jaar waarin geen onderwijsfunctie werd vervuld, wordt het maandsalaris bij indiensttreding met één periodiek verhoogd.
2. De in het eerste lid bedoelde periode van vier schooljaren wordt verkort tot drie schooljaren gedurende de eerste zes schooljaren waarin geen onderwijsfunctie werd vervuld.
3. Voor de toepassing van het gestelde in het eerste en tweede lid wordt een schooljaar waarin de werknemer niet gedurende 60 werkdagen werkzaam en bezoldigd dan wel niet gedurende alle schoolweken benoemd of aangesteld is geweest, gelijk gesteld aan een schooljaar waarin hij geen functie in het onderwijs heeft vervuld.

4. De bepalingen in het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing als bij de vaststelling van het salaris op grond van artikel 6.2, vierde lid een overeenkomstige verhoging is toegekend.

6.6 Vaststelling salaris bij indiensttreding in aansluiting op een betrekking buiten het onderwijs of na een voorafgaande lagere onderwijsfunctie

1. Voor de werknemer die een salaris geniet of heeft genoten voor werkzaamheden die buiten het onderwijs al dan niet in dienstbetrekking zijn verricht en waarin hij relevante ervaring heeft opgedaan, geldt het volgende: eerst wordt het salaris vastgesteld en vervolgens ingepast op hetzelfde of naasthogere bedrag in de bij zijn functie behorende salarisschaal. Vervolgens wordt dit met één periodiek verhoogd.
2. Voor de werknemer wiens salaris in de laatste onderwijsfunctie lager was dan het salaris in de functie die hij buiten het onderwijs vervulde, geldt het volgende: de werknemer dient in deze laatstgenoemde functie ten minste 60 werkdagen in een periode van 12 aaneengesloten maanden een hoger salaris genoten te hebben en heeft naar het oordeel van de werkgever daarin relevante ervaring opgedaan. Dan wordt het salaris eerst vastgesteld op hetzelfde bedrag. Indien dit bedrag niet voorkomt, op het naasthogere bedrag in de bij zijn functie behorende salarisschaal. Vervolgens wordt dit met één periodiek verhoogd.
3. Voor de werknemer die eerst een functie als onderwijs-/klassenassistent of lerarenondersteuner vervulde en daarna wordt benoemd of aangesteld in een leraarsfunctie, geldt het volgende: de werknemer ontvangt voor elke periode van 4 jaar die hij in de functie van onderwijs-/klassenassistent of lerarenondersteuner benoemd of aangesteld is geweest, 1 extra periodiek in de bij functie behorende salarisschaal van leraar.

6.7 Salaris herintreders

1. Op verzoek van de werknemer stelt de werkgever vast of er sprake is van een door loopbaanonderbreking ontstane salarisachterstand. Dit verzoek kan de werknemer doen met ingang van het derde jaar na herintreding in het onderwijs.
2. Als er sprake is van een salarisachterstand van minder dan 5 periodieken, in vergelijking met de situatie waarin de werknemer de onderwijsloopbaan niet had onderbroken, ontvangt de werknemer met ingang van het derde jaar na herintreding één extra periodiek binnen de bij zijn functie behorende salarisschaal.
3. Als er sprake is van een achterstand van 5 periodieken of meer, in vergelijking met de situatie waarin de werknemer de onderwijsloopbaan niet had onderbroken, ontvangt de werknemer met ingang van het derde jaar na herintreding twee extra periodieken binnen de bij zijn functie behorende salarisschaal.

4. Van het bepaalde in het tweede en derde lid kan worden afgeweken, indien uit de bevindingen van een beoordeling blijkt dat het functioneren van de werknemer het toekennen van één of twee extra periodieken niet rechtvaardigt.
5. De werknemer doet het verzoek, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk 6 maanden nadat het derde jaar na herintreding is ingegaan.
6. De werkgever die op basis van een beoordeling voornemens is om een werknemer niet voor de in het tweede en derde lid genoemde periodieken in aanmerking te laten komen, deelt dit schriftelijk en gemotiveerd aan de werknemer mee.

6.8 Salarisniveau in- en doorstroombanen en participatiebanen

1. Bij de functie van de werknemer die destijds is benoemd of aangesteld in het kader van de toenmalige Regeling in- en doorstroombanen voor langdurig werklozen (thans geheten Participatiewet) behoort voor wat betreft de instroombaan maximumschaal 1 en voor wat betreft de doorstroombaan maximumschaal 2 en 3.
2. Voor de werknemer benoemd of aangesteld in een functie als bedoeld in het eerste lid, geldt afhankelijk van de functie een salaris conform bijlage A4 van deze cao. Het salaris van de instroombaan wordt bij zijn benoeming of aanstelling vastgesteld op het laagste bedrag. Op de werknemer benoemd of aangesteld in een instroombaan is het bepaalde in de artikelen 6.2 tot en met 6.6 niet van toepassing.
3. Een werknemer die is benoemd of aangesteld in de categorie 'participatiebaan' (zie bijlage XIX) wordt bezoldigd volgens de salarisschaal 'participatiebaan' vermeld in bijlage A4 van deze cao.

6.9 Salaris voor jeugdigen

Vervallen met ingang van 1 januari 2008.

6.10 Salarisuitbetaling

1. De werkgever verschafft de werknemer tijdig een specificatie van diens salaris bij eerste berekening en bij elke wijziging daarvan en zorgt ervoor dat hij uiterlijk op de laatste dag van elke maand over het salaris van die maand dan wel over een voorschot daarop kan beschikken.
2. De werkgever is gerechtigd bedragen die aan de werknemer uit hoofde van zijn dienstverband onverschuldigd zijn uitbetaald, in te houden op de volgende salarisbetalingen. Een en ander met dien verstande, dat een dergelijke inhouding op enige salarisbetaling niet meer dan 10 procent van het netto maandsalaris mag bedragen.

3. In tegenstelling tot hetgeen in het tweede lid is vermeld, zal bij beëindiging van het dienstverband het gehele alsnog verschuldigde bedrag worden ingehouden c.q. door de werknemer worden terugbetaald.
4. Indien de werknemer zonder meer had kunnen begrijpen dat hem teveel werd uitbetaald, dient de werknemer het teveel of ten onrechte betaalde onmiddellijk en geheel terug te betalen.
5. Voor wat betreft de verjaring van het recht van terugvordering geldt een termijn van vijf jaar gerekend vanaf het moment van de onverschuldigde betaling.

6.10a Verhaal WGA-premie

In afwijking van de Regeling Werkhervatting gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA) is de WGA-premie volledig voor rekening van de werkgever en valt daarmee niet te verhalen op de werknemer.

6.11 Salarisbetaling over een gedeelte van de maand

1. Als het maandsalaris voor de werknemer moet worden vastgesteld over een gedeelte van een kalendermaand, wordt uitgegaan van het salaris per dag berekend door het maandsalaris te delen door het aantal dagen dat de betreffende maand telt.
2. Indien een werknemer wordt benoemd of aangesteld voor een periode van 6 maanden of korter en voor een periode die korter is dan een kalendermaand, geschiedt dit, in afwijking van het eerste lid, aan de hand van de formule:

$$(w \times q + r) \times (3:13) \times s,$$

waarin:

w = de werktijdfactor is die voor de werknemer geldt;

q = het aantal volledige kalenderweken waarin de werknemer in de desbetreffende maand werkzaam is;

r = het aantal uren dat de werknemer feitelijk heeft gewerkt in de niet-volledige kalenderweek of kalenderweken waarin hij in de desbetreffende maand is benoemd of aangesteld, gedeeld door 36,86;

s = het salaris bij een normbetrekking.

De uitkomst wordt rekenkundig afgerond op eurocenten.

3. Het salaris van een werknemer die reeds bij een werkgever is benoemd of aangesteld en van wie de betrekkingsovereenkomst waarin hij is benoemd of aangesteld tijdelijk wordt uitgebreid, wordt voor de tijdelijke werkzaamheden, voor zover het de kalendermaanden betreft waarover die tijdelijke uitbreiding zich niet volledig uitstrekt, vastgesteld overeenkomstig het tweede lid.

6.12

Vervallen.

6.13 Uitlooptoeslag onderwijzend personeel

1. De werknemer die op 1 augustus 2003 aanspraak maakte op een toelage zoals vermeld in bijlage A8 van deze cao, blijft deze aanspraak behouden zolang hij benoemd of aangesteld blijft in de functie waarop die toelage is gebaseerd.
2. De werknemer die op grond van het eerste lid aanspraak heeft op een maandelijkse toelage en die op enig moment na 1 augustus 2003 wordt benoemd of aangesteld in een zelfde functie met hetzelfde maximumsalaris als die direct voorafgaand aan die benoeming of aanstelling voor hem gold, behoudt die aanspraak.
3. De tijd waarin een uitkering ingevolge het Besluit werkloosheid onderwijs- en onderzoekspersoneel (BWO) dan wel ingevolge het Besluit bovenwettelijke werkloosheidsregeling voor onderwijspersoneel voor primair onderwijs (BBWO) dan wel ingevolge de regeling Werkloosheidsregeling Onderwijspersoneel primair onderwijs (WOPO) werd genoten, wordt niet als onderbreking van het dienstverband aangemerkt.
4. De vaststelling van de toelage vindt plaats volgens de in bijlage A9 opgenomen berekeningswijze.

6.14 Bindingstoelage

1. De bindingstoelage wordt toegekend aan:
  - ⊕ directeuren en adjunct-directeuren;
  - ⊕ leraren;
  - ⊕ onderwijsondersteunend personeel in een functie ingeschaald in schaal 9;indien zij op 1 augustus van het betreffende jaar bezoldigd worden volgens het maximum salarisbedrag van hun salarisschaal dan wel een hoger salarisbedrag.
2. De bindingstoelage wordt jaarlijks in augustus toegekend, tenzij er op basis van een beoordeling sprake is van onvoldoende functioneren.
3. De hoogte van de bindingstoelage is afhankelijk van de functie die de werknemer uitoefent. De bedragen van de bindingstoelage bij een normbetrekking voor de in het eerste lid genoemde werknemers staan aangegeven in bijlage A7 van deze cao en worden berekend via de in bijlage A9 opgenomen berekeningswijze.
4. Dit artikel vervalt per 1 september 2018, omdat deze toelage per 1 september 2018 is ingebouwd in de salarisschalen.

6.14a Inkomenstoelage

1. De werknemer ontvangt maandelijks een inkomenstoelage als aangeven in bijlage A7 van deze cao en wordt berekend via de in bijlage A9 opgenomen berekeningswijze. Dit artikellid vervalt per 1 september 2018, omdat deze toelage voor leraren en directie per 1 september 2018 is ingebouwd in de salarisschalen.
2. Dit artikellid treedt in werking op 1 september 2018. De werknemer in de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel ontvangt maandelijks een inkomenstoelage als aangegeven in bijlage A7 van deze cao en wordt berekend via de in bijlage A9 opgenomen berekeningswijze.

6.14b Schaaluitloopbedrag

Voor de werknemer, benoemd of aangesteld in een LA-functie in het basisonderwijs dan wel in een LB-functie in het speciaal (basis)onderwijs, geldt zodra hij het maximumsalaris van respectievelijk schaal LA dan wel schaal LB bereikt, een schaaluitloopbedrag zoals opgenomen in bijlage A7 en wordt berekend via de in bijlage A9 opgenomen berekeningswijze. Dit schaaluitloopbedrag wordt toegekend na een eenmalige beoordeling, tenzij er op basis van deze beoordeling sprake is van onvoldoende functioneren. Deze eenmalige beoordeling maakt onderdeel uit van de gesprekkencyclus, zoals genoemd in artikel 9.3 van deze cao:

- ✚ Voor de werknemer die het hoogste salarisnummer bereikt, vindt de beoordeling plaats vóór het moment dat het hoogste salarisnummer wordt bereikt.

Dit zal veelal de datum 1 augustus zijn. Bij niet-onvoldoende functioneren wordt de toelage per de datum van het bereiken van het hoogste salarisnummer toegekend;

Het schaaluitloopbedrag is ook van toepassing op de werknemer aan wie een (HOS) salarisgarantieuitzicht is toegekend.

Dit artikel vervalt per 1 september 2018, omdat deze toelage per 1 september 2018 is ingebouwd in de salarisschalen.

6.14c Nominale uitkering

De werknemer ontvangt jaarlijks in oktober, ter gelegenheid van de Dag van de Leraar een nominale uitkering zoals opgenomen in bijlage A7 van deze cao deze wordt berekend via de in bijlage A9 opgenomen berekeningswijze.

6.14d Eenmalige uitkeringen in oktober 2018

1. Elke werknemer ontvangt in oktober 2018 een eenmalige nominale uitkering van € 750,- bruto, naar rato van de betrekkingssomvang. Deze wordt berekend door een opbouw van € 93,75 bruto naar rato per maand in de maanden januari 2018 tot en met augustus 2018, waarbij de berekeningswijze van de nominale uitkering zoals bedoeld in art. 6.14c op overeenkomstige wijze wordt toegepast. Degene die in oktober 2018 niet meer in dienst is,

krijgt de opgebouwde toelage vanaf januari 2018 tot ontslag ook in oktober 2018 uitbetaald.

2. De werknemer bezoldigd in een L-schaal ontvangt in oktober 2018 een eenmalige uitkering ter hoogte van 42% van het voltijdssalaris in september. Deze wordt berekend door een opbouw van 5,25% naar rato van de betrekkingssomvang per maand over de maanden januari 2018 tot en met augustus 2018. De berekeningswijze van deze eenmalige uitkering wordt op overeenkomstige wijze toegepast zoals omschreven in art. 6.14c. Degene die in oktober 2018 niet meer in dienst is, krijgt de opgebouwde toelage vanaf januari 2018 tot ontslag ook in oktober 2018 uitbetaald op basis van het laatstverdiende voltijdssalaris.

6.15 Structurele eindejaarsuitkering

1. De werknemer ontvangt in de maand december een structurele eindejaarsuitkering, zoals aangegeven in bijlage A7 van deze cao.
2. De uitkering wordt berekend over de grondslag zoals die op jaarbasis van het betreffende kalenderjaar volgens de matrix in bijlage A9 van deze cao is vastgesteld.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid vindt bij ontslag van de werknemer de uitbetaling plaats en vindt de berekening plaats over de grondslag van het betreffende tijdvak dat de werknemer in het desbetreffende kalenderjaar in dienst is geweest.

6.16 Vakantie-uitkering

1. De werknemer heeft aanspraak op een vakantie-uitkering voor de tijd waarin hij salaris heeft ontvangen.
2. De vakantie-uitkering wordt vastgesteld via de matrix in bijlage A9 van deze cao, waarbij rekening wordt gehouden met het gestelde in: Berekeningswijze VU.
3. De vakantie-uitkering wordt in de maand mei uitbetaald over de periode van twaalf maanden die eindigt met de maand mei.
4. In afwijking van het derde lid vindt bij ontslag van de werknemer de uitbetaling plaats over het tijdvak, gelegen tussen het einde van de laatst verstreken periode waarover de vakantie-uitkering werd uitbetaald en de datum van ontslag.
5. Onverminderd het zesde lid bedraagt de vakantie-uitkering per kalendermaand 8% van het bedrag dat de werknemer in die maand aan salaris heeft ontvangen.
6. Voor de werknemer die in de van toepassing zijnde maand op grond van het eerste lid aanspraak heeft op een bedrag dat lager is dan het bedrag genoemd in bijlage A9, wordt de vakantie-uitkering vastgesteld op laatstbedoeld bedrag, met dien verstande dat dit bedrag naar evenredigheid wordt verminderd voor de werknemer die is aangesteld in een betrekking met een omvang van minder dan een normbetrekking.

6.17 Overlijdensuitkering

1. De uitkering na overlijden van de werknemer is gelijk aan driemaal het totale bedrag zoals dat via de matrix in bijlage A9 van deze cao is vastgesteld op de dag van het overlijden.
2. In aanmerking voor een uitkering bij overlijden komen in navolgende rangorde:
  - a. de weduwe of weduwnaar van wie de overledene niet duurzaam gescheiden leefde, waarmee wordt gelijkgesteld de partner waarmee de overledene een notarieel vastgelegde samenlevingsovereenkomst had gesloten;
  - b. de minderjarige kinderen van de overledene;
  - c. de meerderjarige kinderen, ouders, broers of zusters voor wie de overledene kostwinner was.
3. Onder kinderen in de zin van het tweede lid worden mede begrepen natuurlijke kinderen en kinderen voor wie de overledene als pleegouder de zorg droeg.

6.18 Jubileumgratificatie

1. De werknemer heeft bij het bereiken van de jubileumdatum aanspraak op een door de werkgever uit te betalen jubileumgratificatie.
2. De jubileumgratificatie bedraagt bij een 25-jarige diensttijd bij het onderwijs 50% en bij een 40-, of 50-jarig jubileum 100% van het salaris zoals vastgesteld volgens de matrix in bijlage A9 van deze cao.
3. Onder diensttijd bij het onderwijs wordt in dit verband verstaan de tijd doorgebracht in een betrekking als bedoeld in bijlage VI van deze cao, met dien verstande dat de tijd waarin de werknemer twee of meer betrekkingen naast elkaar vervulde, slechts eenmaal wordt meegeteld voor de berekening van de diensttijd.
4. Indien voor de werknemer het jubileum valt in een periode waarin hij buitengewoon verlof geniet dat overwegend of mede in het algemeen belang is verleend, wordt de jubileumgratificatie berekend over het salaris dat de werknemer zou hebben verdiend op de jubileumdatum. De gratificatie wordt uitgekeerd in de maand waarin het jubileum plaatsvindt.

6.19 Beloningsdifferentiatie/ Incidentele beloningsvormen

1. De werkgever kan op grond van een beoordeling van de werknemer, in bijzondere omstandigheden gratificaties en toelagen verstrekken.
2. De werkgever die gebruik wil maken van de in het vorige lid genoemde mogelijkheid, formuleert hiervoor in overleg met de PGMR beleid. In dit beleid wordt aangegeven welke beloningsvormen de werkgever hanteert en in welke gevallen extra beloning kan worden toegekend. Voorts wordt opgenomen binnen welke grenzen de extra beloning zich voltrekt.

3. Het toekennen van extra beloningen in de vorm van toelagen, tast de werkgelegenheid van het personeel met een dienstverband voor onbepaalde tijd of het personeel met een dienstverband voor bepaalde tijd met een uitzicht op een dienstverband voor onbepaalde tijd, niet aan.
4. De extra beloning voor een individuele werknemer kan nooit meer bedragen dan 15% van het salaris op jaarbasis.
5. In geval van toekenning van een toelage vermeldt de werkgever de hoogte en de duur van de toelage.

6.20 Overgangsbepaling functiewisseling

1. Een werknemer die bij zijn werkgever op of na 1 januari 2000 is of wordt benoemd of aangesteld in een functie met eenzelfde maximumschaal of een hogere maximumschaal dan in zijn voorgaande functie, terwijl de nieuwe functie een ten opzichte van die voorgaande functie tijdelijk ongunstiger carrièrepatroon kent, wordt - in afwijking van de voorgaande bepalingen - zodanig ingeschaald dat het negatieve effect op het salaris van deze benoeming of aanstelling zich niet voordoet of zal voordoen.
2. In geval een werknemer door toepassing van FUWA PO in een lagere functie wordt geplaatst dan hij vervulde, behoudt hij, zolang hij in dienst is bij dezelfde werkgever, zijn salaris en het salarisuitzicht verbonden aan zijn vorige functie.

6.20a. Schaalinpassing naar hogere functie in het basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 6.3 lid 4 en 5 van de cao wordt voor de werknemer, wiens maandelijkse inkomen bestaat uit het salarisbedrag zoals dit in een van de salarisschalen voorkomt én een of meerdere van de volgende toelagen: uitlooptoeslag (artikel 6.13), bindings-toelage (artikel 6.14), schaaluitloopbedrag (artikel 6.14b), het salaris in de hogere functie vastgesteld op basis van het salarisbedrag inclusief de aan deze werknemer toegekende toelage(n). Dit artikellid vervalt per 1 september 2018.
2. Dit artikellid treedt in werking op 1 september 2018. In afwijking van het bepaalde in artikel 6.3 lid 4 en 5 van de cao wordt voor de werknemer, wiens maandelijkse inkomen bestaat uit het salarisbedrag zoals dit in een van de salarisschalen voorkomt en de uitlooptoeslag (artikel 6.13), het salaris in de hogere functie vastgesteld op basis van het salarisbedrag inclusief de aan deze werknemer toegekende toelage.

6.21 Demotiebeleid

1. Indien een werknemer na het bereiken van de leeftijd die ligt 10 jaar voorafgaand aan zijn AOW-gerechtigde leeftijd bij een werkgever of een andere werkgever in de zin van deze cao, in het kader van leeftijdsbewust personeelsbeleid van de werkgever, een nieuw dienstverband aanvaardt met een lager salaris, spreken werkgever en werknemer, op verzoek van de werknemer, op grond van artikel 3.5 Pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP af om de pensioenopbouw te baseren op het salaris voorafgaand aan het aanvaarden van het nieuwe dienstverband. Voorgaande is niet van toepassing indien het lagere salaris het gevolg is van een lagere deeltijdfactor.
2. Ingeval toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, worden de kosten van de pensioenpremie op de krachtens het pensioenreglement geldende wijze tussen werkgever en werknemer verdeeld. Van het voorgaande kan in voor de werknemer positieve zin worden afgeweken.

Extra salarispbepalingen met betrekking tot directiefuncties

6.22 Salarisschaal normfunctie directeur en adjunct-directeur basisschool en speciale school voor basisonderwijs

1. De salarisschaal die voor de normfunctie directeur en voor de normfunctie adjunct-directeur voor een basisschool geldt, wordt afhankelijk van y vastgesteld volgens bijlage A1 van deze cao. De salarisschaal die voor de normfunctie directeur en voor de normfunctie adjunct-directeur voor een speciale school voor basisonderwijs geldt, wordt afhankelijk van y vastgesteld volgens bijlage A1 van deze cao.
2. Voor een basisschool geldt y : het aantal leerlingen op 1 oktober van het voorafgaande schooljaar. Dit aantal wordt verhoogd met 3% en naar beneden afgerond op een geheel getal. Voor een speciale school voor basisonderwijs geldt y : het aantal leerlingen op 1 oktober van het voorafgaande schooljaar.
3. De werkgever kan besluiten aan een instelling twee normfuncties directeur te vervullen. De salarisschaal voor die normfunctie wordt afhankelijk van y vastgesteld volgens bijlage A1 van deze cao.
4. In bijlage VII van deze cao zijn voor de normfuncties taakkenmerken gegeven.

6.23 Salarisschaal normfunctie directeur en adjunct-directeur van een school vallend onder de Wet op de Expertisecentra (WEC)

1. De salarisschaal die geldt voor de normfunctie directeur en voor de normfunctie adjunct-directeur van een school op grond van de Wet op de Expertisecentra wordt, afhankelijk van q , vastgesteld volgens bijlage A1 van deze cao.
2. Voor q geldt: het aantal leerlingen op 1 oktober van het voorafgaande schooljaar.
3. In bijlage VII van deze cao zijn voor de normfuncties taakkenmerken gegeven.

6.24 Inschaling normfunctie directeur en adjunct-directeur vallend onder de WPO en de WEC, aansluitend op de inschalingbepalingen in de artikelen 6.1 t/m 6.6

1. In de volgende gevallen ontstaat recht op een extra periodiek in de salarisschaal van de nieuwe functie, indien het verschil in salaris tussen de oude en nieuwe functie kleiner is dan het in bijlage A8 van deze cao genoemde bedrag.

Voorgaande functie:	Wordt benoemd of aangesteld als:
Leraar	(adjunct-)directeur
Adjunct-directeur	(adjunct-)directeur aan een andere school met een hogere salarisschaal
Adjunct-directeur	directeur aan dezelfde school met een hogere salarisschaal.

2. In de volgende gevallen ontstaat geen recht op een extra periodiek:

Voorgaande functie:	Wordt benoemd of aangesteld als:
Adjunct-directeur	Adjunct-directeur aan dezelfde school met een hogere salarisschaal vanwege stijging van het leerlingenaantal
Directeur	directeur aan een andere school met een hogere salarisschaal
Directeur	directeur aan dezelfde school met een hogere salarisschaal vanwege stijging van het leerlingenaantal

6.25 Wijziging salarisschaal directie bij groei

1. Indien een directeur en/of adjunct-directeur door groei van het leerlingenaantal op 1 oktober in drie achtereenvolgende schooljaren recht zou krijgen op een hogere salarisschaal, zoals aangegeven in bijlage A1 van deze cao, geldt met ingang van het derde schooljaar de salarisschaal die behoort bij de functie met die hogere salarisschaal voor de werknemer. Deze salarisschaal blijft van toepassing zolang de werknemer in de desbetreffende functie aan dezelfde instelling of instellingen benoemd of aangesteld blijft.
2. In afwijking van het gestelde in het eerste lid geldt dat een directeur die in een DA-functie is benoemd of aangesteld door groei van het leerlingenaantal, per 1 oktober van een schooljaar recht heeft op een DB-functie met ingang van het volgende schooljaar. Deze salarisschaal blijft van toepassing zolang de werknemer in de desbetreffende functie aan dezelfde instelling of instellingen benoemd of aangesteld blijft.

6.26 Wijziging salarisschaal directie bij terugloop

Indien door terugloop van het leerlingenaantal de functie van directeur en/of adjunct-directeur niet langer gehandhaafd kan blijven, blijft de werknemer, die in deze functie was benoemd of aangesteld, aanspraak houden op de salarisschaal die voor hem gold op de laatste dag van het voorafgaande schooljaar. De werknemer behoudt deze aanspraak zolang hij aan dezelfde instelling of instellingen verbonden blijft.

6.27 Beëindiging benoeming of aanstelling adjunct-directeur

1. Zonder voorafgaand ontslag kan een aanstelling als leraar tevens adjunct-directeur in het openbaar onderwijs niet worden beëindigd.⁸
2. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van de leraar die als adjunct-directeur is benoemd of aangesteld en op wie artikel 6.26 van toepassing is.

6.28 Vervanging directie

1. Indien de directeur van een instelling waarbij geen andere directiefunctie in de formatie is opgenomen, gedurende meer dan 30 aaneengesloten kalenderdagen anders dan wegens vakantieverlof verhinderd is zijn werkzaamheden te verrichten, wordt voor de aan de instelling werkzame leraar die de directeursstaken volledig waarneemt met ingang van de 31e dag van de vervanging en zolang hij met de volledige vervanging is belast, een salaris vastgesteld alsof hij in die functie was benoemd of aangesteld.
2. Indien de directeur van een instelling gedurende meer dan één jaar verhinderd is zijn werkzaamheden te verrichten, wordt, indien vervanging is toegestaan voor de aan de instelling benoemde of aangestelde adjunct-directeur die de directeursstaken volledig waarneemt na één jaar volledige vervanging en zolang hij met de volledige vervanging is belast, een salaris vastgesteld alsof hij in die functie was benoemd of aangesteld.
3. Indien de adjunct-directeur van een instelling gedurende meer dan één jaar verhinderd is zijn werkzaamheden te verrichten, wordt indien vervanging is toegestaan voor de aan de instelling benoemde of aangestelde leraar die de adjunct-directeursstaken volledig waarneemt na één jaar volledige vervanging en zolang hij met de volledige vervanging is belast, een salaris vastgesteld alsof hij in die functie was benoemd of aangesteld.
4. Na de beëindiging van de volledige vervanging, bedoeld in het eerste tot en met het derde lid, wordt het salaris van de werknemer die heeft waargenomen, vastgesteld op het bedrag dat behoort bij de salarisschaal en het salarisnummer die voor hem zouden hebben gegolden indien de waarneming niet zou hebben plaatsgevonden.
5. Indien 2 normfuncties directeur worden vervuld, geldt het eerste tot en met het derde lid niet.

---

⁸ In het bijzonder onderwijs geldt bij het wijzigen van de functie de algemene wet- en regelgeving.

6.29 Toelage in verband met directeurswerkzaamheden aan een andere instelling

De werkgever dient met de werknemer die tevens directeurswerkzaamheden verricht aan een andere instelling, een afspraak te maken over de hoogte van de toe te kennen toelage met inachtneming van de maximumsalarisschaal voor directiefuncties.

6.29a Toelage directeur op grond van Convenant Leerkracht van Nederland

1. De werkgever kent aan een directeur die als enige directeur werkzaamheden verricht aan één instelling en bezoldigd wordt volgens een van de schalen DA tot en met DC + uitloop, een toelage ter hoogte van het in bijlage A7 genoemde bedrag.
2. Ten behoeve van instellingen met een meerhoofdige schoolleiding of één directeur op meerdere instellingen voert de werkgever op bestuursniveau overleg met de PGMR over de inzet van de beschikbare middelen.
3. De toelage wordt berekend via de in bijlage A9 opgenomen berekeningswijze.

Extra salarispbepalingen met betrekking tot onderwijsgevend personeel

6.30 Salarisschaal normfunctie leraar

1. De normfuncties voor het onderwijsgevend personeel die in de formatie van een instellingen kunnen voorkomen, zijn:
  - ⊕ voor wat betreft basisscholen: de functie van leraar met salarisschaal LA;
  - ⊕ voor wat betreft speciale scholen voor basisonderwijs: de functie van leraar met salarisschaal LB;
  - ⊕ voor wat betreft Centrale Diensten: de functie van leraar met salarisschaal LA, onderscheidenlijk de functie van leraar met salarisschaal LB;
  - ⊕ voor wat betreft scholen op grond van de Wet op de Expertisecentra: de functie van leraar met salarisschaal LB.
2. De werkgever kan naast of in plaats van de normfuncties andere functies voor de instelling vaststellen waarbij taken behorend tot die normfunctie worden verzelfstandigd of andere taken dan wel taken behorende tot verschillende normfuncties worden samengevoegd tot één nieuwe functie. De salarisschaal van deze nieuwe functies kan ten hoogste schaal LE zijn.
3. In bijlage VII van deze cao zijn voor de normfuncties taakkenmerken gegeven.
4. Dit artikel vervalt per 1 september 2018.

6.31 Salaris bij kortdurende vervanging

Vervallen.

Extra salarispbepalingen met betrekking tot onderwijsondersteunend personeel

6.32 Salarisschalen normfuncties onderwijsondersteunend personeel

In het navolgende schema zijn normfuncties vermeld die aan een instelling kunnen voorkomen met de daarbij behorende salarisschaal.

Functie	Salarisschaal
1a. Administratief medewerker	3
1b. Administratief medewerker	4
2. Psychologisch assistent	4
3. Conciërge	3
4. Technisch assistent	5
5a. Klassenassistent	3
5b. Klassenassistent	4
5c. Onderwijsassistent	4
6. Instructeur mobiliteit	7
7. Speltherapeut/Creatieve therapeut	8
8. Ergotherapeut	8
9. Fysiotherapeut	8
10. Logopedist/Akoepedist	8
11. Maatschappelijk deskundige	8
12. Orthopedagoog/Psycholoog	11
13. Audioloog	11
14. Medisch specialist	13
15. Technicus	4

In bijlage VII van deze cao zijn voor de normfuncties taakkenmerken gegeven.

6.33 Eindejaarsuitkering OOP

1. De werknemer behorend tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel die in een kalenderjaar is benoemd of aangesteld of benoemd of aangesteld is geweest in één of meer functies met één der maximumschalen 1 tot en met 8, ontvangt met inachtneming van het bepaalde in het derde lid, een eindejaarsuitkering naast de in artikel 6.15 genoemde uitkering.

2. De hoogte van de in het eerste lid bedoelde eindejaarsuitkering bij een normbetrekking staat aangegeven in bijlage A7 van deze cao:
  - ⊕ bij a. voor de werknemer benoemd of aangesteld in een functie met één van de maximumschalen 1 tot en met 5;
  - ⊕ bij b. voor de werknemer benoemd of aangesteld in een functie met één van de maximumschalen 6 tot en met 8.
3. Voor elke kalendermaand van het desbetreffende jaar waarin de werknemer in de functie werkzaam is geweest en salaris heeft genoten, wordt het maandbedrag genoemd in bijlage A7, vastgesteld volgens de matrix in bijlage A9 van deze cao.
4. Bij ontslag van de werknemer vindt de uitbetaling plaats over het tijdvak januari tot de datum van ontslag in het desbetreffende kalenderjaar.

6.34 Waarneming hogere functie

1. Voor de reeds aan de instelling verbonden werknemer die bij wijze van waarneming wordt belast met de volledige vervanging van een tijdelijk afwezige werknemer binnen de functiecategorie OOP voor wie een hogere salarisschaal geldt en die gedurende meer dan 30 aaneengesloten kalenderdagen anders dan wegens vakantieverlof verhinderd is de werkzaamheden voortvloeiende uit zijn functie te verrichten, wordt met ingang van de 31e dag van de vervanging en zolang hij met de volledige vervanging is belast, een salaris vastgesteld alsof hij in die functie was benoemd of aangesteld.
2. Na de beëindiging van de volledige vervanging, bedoeld in het eerste lid, wordt het salaris van de werknemer die heeft waargenomen, vastgesteld op het bedrag dat behoort bij de salarisschaal en het salarisnummer die voor hem zouden hebben gegolden indien de waarneming niet zou hebben plaatsgevonden.

6.35 Vervallen.

6.36 Toelage in verband met onregelmatige diensten

1. De werkgever kent aan de werknemer die behoort tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel en voor wie het salaris wordt vastgesteld volgens een der salarisschalen 1 tot en met 10 en die anders dan bedoeld in artikel 6.38 regelmatig arbeid verricht op andere tijden dan op de dagen maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 18.00 uur, een toelage toe.

2. De toelage bedraagt per gewerkt uur een percentage van het voor de werknemer geldende salaris per uur. De volgende percentages worden gehanteerd:
  - ⊕ 20% op maandag tot en met vrijdag tussen 6.00 en 8.00 uur en tussen 18.00 en 22.00 uur, indien de arbeid is aangevangen vóór 7.00 uur respectievelijk is beëindigd na 19.00 uur;
  - ⊕ 40% op maandag tot en met vrijdag tussen 0.00 en 6.00 uur en tussen 22.00 en 24.00 uur;
  - ⊕ 45% op zaterdag;
  - ⊕ 70% op zondag;
  - ⊕ 100% voor de uren op algemeen erkende feestdagen als bedoeld in de begripsbepalingen van deze cao.Deze percentages worden berekend over ten hoogste het salaris behorende bij salarisschaal 7, salarisnummer 10.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid ontvangt de werknemer met ingang van de maand waarin hij de leeftijd van 55 jaar bereikt, een vaste toelage, indien hij op dat moment gedurende ten minste 5 jaar zonder onderbreking van langer dan twee maanden bovenstaande toelage heeft genoten.
4. De toelage, bedoeld in het derde lid, wordt vastgesteld op het bedrag dat de werknemer over de twaalf kalendermaanden direct voorafgaande aan de maand waarin hij de leeftijd van 55 jaar bereikt, gemiddeld per maand aan bovenstaande toelage heeft genoten, en wordt aangepast aan algemene salariswijzigingen.
5. Voor het salaris per uur wordt uitgegaan van 1/166 deel van het salaris bij een normbetrekking.

6.37 Garantietoelage onregelmatige dienst

1. De werknemer wiens salaris als gevolg van het buiten zijn toedoen beëindigen of verminderen van een toelage als bedoeld in artikel 6.36, een blijvende verlaging ondergaat welke ten minste 3% bedraagt van het salaris, wordt een aflopende toelage toegekend.
2. De eerste volzin is alleen van toepassing indien hij deze direct voorafgaande aan het tijdstip van eerder genoemde beëindiging of vermindering, gedurende ten minste twee jaren zonder onderbreking van langer dan 2 maanden heeft genoten.

6.38 Overwerkvergoeding

1. Onder overwerk wordt verstaan: door of namens de werkgever opgedragen arbeid buiten de met de werknemer op basis van de geldende werktijdenregeling afgesproken werktijd, voor zover deze werktijd met een half uur of meer wordt overschreden.
2. Voor de scholen die vallen onder de WEC of een Centrale Dienst als bedoeld in artikel 68 van de WPO geldt het volgende.
De werknemer behorend tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel wiens salaris wordt vastgesteld volgens een der salarisschalen 1 tot en met 10, die in opdracht van de werkgever overwerk verricht, komt in aanmerking voor de volgende compensatie:
  - a. verlof, gelijk aan het aantal uren overschrijding van de voor de werknemer overeengekomen arbeidsduur en
  - b. extra verlof, dat voor elk uur een percentage van die overschrijding is.
3. Voor de scholen die vallen onder de WPO geldt het volgende:
De werknemer behorend tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel wiens salaris wordt vastgesteld volgens een der salarisschalen 1 tot en met 10, die in opdracht van de werkgever overwerk verricht, komt in aanmerking voor de volgende compensatie:
  - a. verlof, gelijk aan het aantal uren overschrijding van de voor de werknemer overeengekomen arbeidsduur en
  - b. een bedrag in geld, dat voor elk uur van die overschrijding een percentage van het voor de werknemer geldende salaris per uur bedraagt.
4. De in het tweede en derde lid onder b. bedoelde percentages zijn als volgt:

Overwerk verricht tussen	Op zondag	Op maandag	Op dinsdag, woensdag, donderdag of vrijdag	Op zaterdag
00.00- 06.00	100%	100%	50%	50%
06.00-18.00	100%	25%	25%	50%
18.00-20.00	100%	25%	25%	75%
20.00-24.00	100%	50%	50%	75%

5. Voor zover op maandag tot en met vrijdag tussen 6.00 en 20.00 uur langer dan twee uur overwerk is verricht, wordt voor het meerdere in afwijking van de tabel het percentage op 50% gesteld. Het percentage wordt 100%, indien het overwerk is verricht op een algemeen erkende feestdag als bedoeld in de begripsbepalingen van deze cao dan wel op de daarop volgende dag tussen 0.00 en 6.00 uur.
6. Voor het vaststellen van de duur van de overschrijding gelden de uren waarop krachtens het tweede en derde lid onder a of b of krachtens artikel 8.5 vakantieverlof is genoten, als uren waarop is gewerkt.

7. De vergoeding in verlof wordt zo spoedig mogelijk toegekend, doch in de regel niet later dan in de kalendermaand volgende op die waarin de overschrijding plaats had, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van werknemer.
8. Indien naar het oordeel van de werkgever het dienstbelang zich verzet tegen het toekennen van verlof genoemd in het derde lid onder a, wordt in plaats van dit verlof voor ieder uur een bedrag in geld toegekend gelijk aan het voor de werknemer geldende salaris per uur.
9. Voor het salaris per uur wordt uitgegaan van $1/166$ deel van het salaris bij een normbetrekking.

7. Vergoeding en financiële regelingen

Vergoeding en financiële regeling

Verplaatsingskosten

7.1 Vergoedingsregeling verhuiskosten

1. De werknemer die is verhuisd ten behoeve van de uitoefening van zijn functie, ontvangt een tegemoetkoming van de werkgever, indien:
  - a. hij is benoemd of aangesteld voor ten minste één jaar en
  - b. hij op een afstand van meer dan 20 kilometer woonde van de plaats van tewerkstelling en gaat wonen binnen een afstand van 20 kilometer van de plaats van tewerkstelling en
  - c. de reisafstand tussen de woning en de plaats van tewerkstelling met ten minste 5 kilometer is bekort en
  - d. hij uiterlijk binnen 6 maanden na de verhuizing een verzoek voor tegemoetkoming heeft ingediend.
2.
  - a. De werknemer heeft aanspraak op de tegemoetkoming indien de in het eerste lid bedoelde verhuizing plaatsvindt binnen een termijn van drie jaar, te rekenen vanaf het moment van indiensttreding dan wel overplaatsing.
  - b. De aanspraak op een tegemoetkoming geldt twee jaar als de werknemer is benoemd of aangesteld in een dienstverband voor onbepaalde tijd.
3. Een tegemoetkoming in de verhuiskosten wordt slechts éénmaal in de vijf jaren verleend, tenzij de verhuizing verband houdt met een overplaatsing door de werkgever en de overplaatsing niet aan schuld of toedoen van de werknemer is te wijten.
4. De werknemer is gehouden de ontvangen tegemoetkoming geheel of gedeeltelijk terug te betalen, indien het dienstverband, voor bepaalde of onbepaalde tijd, binnen drie jaar na toekenning van de verhuiskostenvergoeding wordt beëindigd, hetzij op eigen verzoek ofwel als gevolg van aan hem te wijten feiten of omstandigheden.
5. Indien er sprake is van de verplichting tot terugbetaling zoals bepaald in het vorige lid wordt de hoogte van het terug te betalen bedrag bepaald volgens de formule $P/36$ maal het toegekende bedrag. P is hierbij 36 minus het aantal hele maanden dat ligt tussen toekenning van het bedrag en het moment van beëindiging van het dienstverband.
6. De tegemoetkoming in de verhuiskosten omvat:
  - a. een tegemoetkoming in de gemaakte kosten van transport van de inboedel van de werknemer en zijn gezinsleden naar de nieuwe woning, waaronder begrepen de kosten van het in- en uitpakken van breekbare zaken en in de te maken reiskosten ter bezichtiging van woonruimte en in de eventuele opknapkosten aan de nieuwe woning en dubbele woonkosten, van in totaal het bedrag genoemd in bijlage A10 van deze cao;

- b. een forfaitaire tegemoetkoming voor alle andere direct uit de verhuizing voortvloeiende kosten vastgesteld op 12% van het jaarsalaris, volgens de bedragen genoemd in bijlage A10 van deze cao.
7. De werkgever stelt de hoogte van de tegemoetkoming zoals vermeld onder lid 6a, vast op grond van een door de werknemer tezamen met betaalbewijzen ingediende declaratie.

7.2 Samenloop verhuiskostenvergoedingen

1. Bij een verhuizing van een gezin waarvan beide echtgenoten aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming in de verhuiskosten op grond van deze regeling heeft ieder recht op de helft van de in artikel 7.1, zesde lid, bedoelde vergoedingen.
2. Indien het betreft een verhuizing van een gezin waarvan één van de echtgenoten aanspraak kan maken op een tegemoetkoming in de verhuiskosten op grond van deze regeling en de andere echtgenoot uit andere hoofde een verhuiskostenvergoeding ontvangt, wordt de tegemoetkoming slechts verstrekt voor zover deze de tegemoetkoming die uit andere hoofde wordt ontvangen, te boven gaat.

7.3 Vergoedingsregeling woning-werkverkeer

1. De werknemer wordt een forfaitaire vergoeding verstrekt in de kosten van het reizen tussen de woning en de plaats van tewerkstelling, ongeacht het vervoermiddel, conform bijlage A10 van deze cao.
2. Indien de werknemer zijn werkzaamheden in meerdere gebouwen verricht, wordt de tegemoetkoming per gebouw berekend.
3. De afstand tussen de woning en de plaats van tewerkstelling wordt uitgedrukt in kilometers enkele reis en wordt bepaald door de werkgever op basis van de snelste route conform de ANWB-routeplanner.
4. Voor de eerste zeven kilometers enkele reis wordt geen vergoeding verstrekt. Dit is reeds verwerkt in de tabel van bijlage A10 van deze cao, waarbij het aantal kilometers zoals is vastgesteld in het derde lid bepalend is voor de vergoeding. Hierbij geldt een maximum per reisdag per week. Voor degenen die werkzaam zijn als vervanger, geldt een hoger maximum conform de betreffende tabel in bijlage A10.
5. Voor een werknemer die in een maand gemiddeld minder dan eenmaal per week tussen de woning en dezelfde plaats van tewerkstelling reist, wordt de vergoeding per reisdag (in de tabel van bijlage A10 van deze cao aangegeven) gedeeld door 4,35.
6. Werknemers behorend tot de functiecategorieën directie, onderwijsgevend personeel en onderwijsondersteunend personeel met lesgevende en/of behandeltaken hebben aanspraak op een tegemoetkoming in de reiskosten over maximaal 10 kalendermaanden per schooljaar. De tegemoetkoming wordt niet uitbetaald in de maanden juli en augustus.

7. Werknemers behorend tot de functiecategorie onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken hebben een aanspraak op een tegemoetkoming in de reiskosten over maximaal 11 kalendermaanden per schooljaar. De tegemoetkoming wordt niet uitbetaald in de maand juli.
8. Werknemers benoemd of aangesteld voor een kortere periode dan een heel schooljaar, hebben recht op een maandelijkse vergoeding van reiskosten conform de tabel opgenomen in bijlage A10 van deze cao, gedurende de gehele benoeming of aanstelling, voor zover de in het zesde en zevende lid genoemde termijnen niet worden overschreden.
9. Wanneer er door de werknemer anders dan in verband met vakantieverlof gedurende een periode van twee weken niet wordt gereisd naar de plaats van tewerkstelling, wordt de aan de werknemer toe te kennen tegemoetkoming vanaf de derde week stopgezet.
10. Indien de werknemer in verband met de datum van indiensttreding of ontslag slechts een deel van een maand reist, wordt de tegemoetkoming naar evenredigheid vastgesteld.

7.4 Pensionkosten

1. De werknemer die bij een verhuizing in aanmerking zou komen voor een tegemoetkoming in de verhuiskosten en die naar het oordeel van de werkgever niet in de gelegenheid is dagelijks heen en weer te reizen tussen zijn woning en de plaats van tewerkstelling, heeft gedurende het eerste jaar, gerekend vanaf het moment van benoeming of aanstelling, aanspraak op een tegemoetkoming in te maken pension-kosten.
2. De in het eerste lid bedoelde tegemoetkoming bedraagt 90% van de werkelijk gemaakte pensionkosten, tot ten hoogste het bedrag genoemd in bijlage A10 van deze cao.
3. Daarnaast ontvangt de werknemer een tegemoetkoming in de te maken reiskosten binnen Nederland om éénmaal per week zijn woning te bezoeken.

7.5 Zakelijke reis- en verblijfkosten

1. Aan de werknemer die een dienstreis maakt, wordt een tegemoetkoming toegekend in de gemaakte reis- en verblijfkosten.
2. De dienstreizen worden in beginsel vergoed op basis van het reizen met openbaar vervoer, tarief tweede klas.
3. De werkgever kan de werknemer toestemming verlenen om tegen vergoeding de eigen auto te gebruiken.
4. De aanspraak op een vergoeding op basis van het derde lid bestaat uit een bedrag, genoemd in bijlage A10 van deze cao.
5. Indien een werknemer voor de dag dat de dienstreis wordt gemaakt een forfaitaire vergoeding inzake reiskosten woning-werkverkeer ontvangt, wordt deze in mindering gebracht op de vergoeding van de dienstreis.

6. De dienstreis wordt gerekend vanaf de woning van de werknemer.
7. Verblijfskosten worden vergoed op grond van een door de werknemer ingediende declaratie. Daarbij kan de werkgever in overleg met de PGMR maximumbedragen vaststellen.
8. De werkgever maakt bij het verstrekken van een vergoeding voor verplaatsingskosten gebruik van de salderingsregelingen zoals opgenomen in de geldende fiscale regelgeving.

7.5a Aanvraag vergoedingen

Het verzoek om toekenning van een tegemoetkoming in de pensionkosten en de zakelijke reis- en verblijfskosten zoals genoemd in artikel 7.4 en 7.5, dient uiterlijk 31 december van het betreffende kalenderjaar bij de werkgever te zijn ingediend.

Militaire dienst

7.6 Betaling en verlof wegens militaire dienst

Vervallen.

Persoonlijke vergoedingen

7.7 Vakbondscontributie

De werkgever biedt de werknemer de mogelijkheid om voor het voldoen van de vakbondscontributie de structurele eindejaarsuitkering en/of de eindejaarsuitkering OOP in te zetten. In bijlage VIII van deze cao is het uitvoeringsreglement opgenomen.

7.8 Fiets-privéregeling

De werkgever stelt de werknemer in de gelegenheid deel te nemen aan een fiets-privé-regeling.

7.9 Kinderopvang

Vervallen.

7.10 Registratiekosten paramedici

De werkgever vergoedt aan de werknemer met een paramedische functie de kosten die verbonden zijn aan de verplichte en onverplichte registratie in het kwaliteitsregister van de betreffende beroepsgroep.

7.11 Faciliteiten en beloningsbeleid registratie

1. Over de faciliteiten voor de met de registratie samenhangende scholingsactiviteiten wordt door de werkgever, conform artikel 9.2 eerste en tweede lid, een regeling vastgesteld in overleg met de PGMR. Een werkgever kan er met inachtneming van artikel 6.19 voor kiezen om beloningsbeleid te formuleren.
2. Onderdeel van dit beloningsbeleid kan zijn dat de werkgever een toelage of bonus verstrekt aan een werknemer, waarbij op grond van een beoordeling wordt vastgesteld dat hij zich heeft ingezet voor verdere professionalisering. Het voldoen aan de registratie-eisen voor registerdirecteuren geldt als één van de bewijzen van verdere professionalisering en geeft in dat geval recht op een toelage of bonus.

8. Verlof

Verlof

Vakantieverlof

8.1 Vakantieverlof

1. De werknemer heeft recht op 428 uur vakantieverlof per jaar:
  - a. Het vakantieverlof is inclusief de algemeen erkende feestdagen zoals genoemd in de begripsbepaling.
  - b. Het verlof wordt in de schoolvakantie verleend. Als een werknemer meer uren verlof heeft dan nodig is om alle schoolvakanties verlof te nemen, dan wordt het restant van de verlofuren in overleg op andere momenten opgenomen.
  - c. Indien een werknemer een verlofdag opneemt, wordt de omvang van deze verlofdag bepaald op basis van het aantal ingeroosterde uren voor die dag.
  - d. De werkgever dient bij opname van vakantie-uren altijd eerst de wettelijke vakantie-uren van het saldo af te schrijven.
2.
  - a. De opbouw van het vakantieverlof vindt plaats van 1 oktober tot 1 oktober, tenzij de werkgever met instemming van de PGMR anders bepaalt.
  - b. Het verlof bestaat uit wettelijk vakantieverlof van vier maal de wekelijkse arbeidsduur. De resterende uren zijn bovenwettelijk vakantieverlof. De werknemer bouwt per maand een/twaalfde van de wettelijke en bovenwettelijke vakantie-uren op.
  - c. De werknemer die een deel van het jaar in dienst is bij de werkgever, heeft recht op een evenredig deel van de 428 vakantie-uren.
3. Bij volledige of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid wordt wettelijk en bovenwettelijk vakantieverlof verworven over de volledige periode waarin geen of gedeeltelijk arbeid wordt verricht. Indien de arbeidsongeschikte werknemer vakantieverlof opneemt, dient hij dit kenbaar te maken aan de werkgever en worden de genoten vakantie-uren van het saldo afgeschreven.
4. Indien de werknemer in een jaar 160 uren vakantieverlof heeft genoten als bedoeld in lid 1, wordt hij geacht het wettelijk minimum aan vakantiedagen als bedoeld in artikel 7:634 lid 1 BW in dat jaar te hebben genoten. Indien er gedurende dat jaar sprake is van samenloop van vakantieverlof en ziekteverlof komen de niet genoten vakantiedagen te vervallen.
5. Indien de werknemer in een jaar door ziekte minder dan 160 uren vakantieverlof heeft genoten, heeft hij recht op (het restant van) het wettelijk minimum aan vakantiedagen als bedoeld in artikel 7:634 lid 1 BW.
6. Voor deeltijders gelden de bepalingen in dit artikel naar rato van de omvang van hun dienstverband.

8.2 Intrekking vakantieverlof

1. Bij rampen en in andere zeer buitengewone omstandigheden kan de werkgever het vakantieverlof van de werknemer intrekken.
2. Indien de werknemer als gevolg van de intrekking van het verlof materiële schade lijdt, wordt deze schade hem door de werkgever vergoed.

8.3 Bijzondere bepalingen voor onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken en werknemers in de categorie participatiebanen.

1. Vakantieverlof voor onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken en voor werknemers in de categorie participatiebanen wordt bij voorkeur in de schoolvakantie verleend. In afwijking van het bepaalde in artikel 8.1 lid 1 onder b heeft deze werknemer het recht om na overleg het vakantieverlof deels buiten de schoolvakanties per week op te nemen. Dit betreft maximaal vier uur per week. Over de inhoud van de taken en werkzaamheden welke in de schoolvakantie plaatsvinden, maakt de werkgever nadere afspraken met de werknemer.
2. Voor onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken wordt de duur van het verlof met 8 uren verlengd indien de werknemer een salaris ontvangt dat gelijk is aan of hoger dan het maximum van salarisschaal 8 zoals vermeld in bijlage A3 van deze cao.
3. Voor onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken en voor werknemers in de categorie participatiebanen wordt de duur van het vakantieverlof afhankelijk van de leeftijd die de werknemer in het desbetreffende verlofjaar bereikt, uitgebreid met het aantal uren genoemd in onderstaande tabel.

Leeftijd	Verlenging
18 jaar (en jonger)	24 uren
19 jaar	16 uren
20 jaar	8 uren
van 30 t/m 39 jaar	8 uren
van 40 t/m 44 jaar	16 uren
van 45 t/m 49 jaar	24 uren
van 50 t/m 54 jaar	32 uren
van 55 t/m 59 jaar	40 uren
60 jaar en ouder	48 uren

4. Voor deeltijders gelden de bepalingen in dit artikel naar rato van de omvang van hun dienstverband.

5. Vervallen.

8.4 Bijzondere bepaling voor justitiële inrichtingen en pilotscholen

Voor justitiële inrichtingen en pilotscholen geldt dat zij met instemming van de PMR kunnen afwijken van de wijze van opnemen van het vakantieverlof, mits er sprake is van een ononderbroken periode van vakantieverlof en tijdens de zomervakanties een periode van minimaal 4 weken.

8.5

Vervallen vanwege vernummering.

8.6 Intrekking vakantieverlof

1. De werkgever trekt het verleende vakantieverlof in, indien er sprake is van samenloop tussen vakantieverlof en andere vormen van verlof – niet zijnde ziekteverlof- indien dat wettelijk verplicht is.
2. De werknemer kan de werkgever ook in andere gevallen verzoeken het vakantieverlof in te trekken bij samenloop met een andere vorm van verlof - niet zijnde ziekteverlof – en in andere daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komende gevallen.
3. Het niet genoten vakantieverlof op grond van lid 1 of 2 wordt in overleg tussen werkgever en werknemer opnieuw verleend.

Buitengewoon verlof

8.7 Kort buitengewoon verlof (imperatief)

1. De werkgever verleent de werknemer kort buitengewoon verlof met behoud van salaris voor zover zijn werkzaamheden samenvallen met één of meer van de navolgende omstandigheden:
  - a. de uitoefening van het kiesrecht, indien en voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden en omzetting van dienst niet mogelijk is;
  - b. het afleggen van een van rijkswege afgenomen of erkend examen of tentamen, voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden en omzetting van dienst niet mogelijk is;
  - c. het bijwonen van vergaderingen of zittingen van of het verrichten van werkzaamheden voor publiekrechtelijke colleges, waarin de werknemer is benoemd of gekozen, voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden;
  - d. Het uitoefenen van het lidmaatschap van een van rijkswege ingestelde of erkende examencommissie of het optreden als rijksgecommitteerde bij een examen, voor in totaal ten hoogste 14 dagen per jaar in overleg met de werkgever vast te stellen;
  - e. verhuizing: twee dagen;

- f. vervallen;
  - g. burgerlijk of kerkelijk huwelijk of registratie van het partnerschap van de werknemer, voor in totaal twee dagen, voor zover de huwelijksdag of -dagen of de dag van registratie van het partnerschap hier binnen vallen;
  - h. huwelijk of registratie van het partnerschap van bloed- of aanverwanten van de eerste of tweede graad, voor één dag;
  - i. Verzorging van degenen genoemd in de WAZO, art. 5.1 lid 2, voor de duur en onder de voorwaarden zoals genoemd in art. 5.2 van de WAZO;
  - j. overlijden van de onder i bedoelde personen, voor vier dagen; van bloed- of aanverwanten in de tweede graad, voor twee dagen; is de werknemer in het laatstgenoemde geval belast met de regeling van de begrafenis of de nalatenschap, dan wordt verlof verleend voor ten hoogste vier dagen;
  - k. bevalling van de echtgenote;
  - l. kraamverlof na de bevalling van de echtgenote, voor twee dagen al dan niet aaneengesloten gedurende een periode van vier weken vanaf de eerste dag dat het kind feitelijk bij de moeder woont;
  - m. vervallen;
  - n. adoptie van een kind of opname van een pleegkind, voor vier weken al dan niet aaneengesloten gedurende een periode van zesentwintig weken, die aanvangt vier weken voor de eerste dag van de feitelijke adoptie of de opname van het pleegkind; voor adopties van een kind of opname van een pleegkind uit het buitenland kan het verlof worden verlengd tot ten hoogste zes weken, indien de reis- en verblijftijd dit noodzakelijk maken;
  - o. het voldoen aan een verzoek van de commissie van beroep, als bedoeld in artikel 12.1 van deze cao om als getuige of deskundige te worden gehoord, voor zover dit niet in vrije tijd kan geschieden en omzetting van dienst niet mogelijk is.
2. Indien de in het eerste lid, onder c, genoemde omstandigheid zich voordoet en de werknemer een vaste vergoeding ontvangt in verband met de activiteiten waarvoor hem verlof wordt verleend, wordt op zijn salaris een inhouding toegepast over de tijd, dat hij het verlof geniet. Deze inhouding gaat hetgeen de werknemer kan worden geacht te ontvangen als vaste vergoeding voor de activiteiten verricht gedurende de met het verlof overeenkomende tijd, niet te boven.
  3. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid heeft de werknemer recht op verlof met behoud van salaris voor dat deel van de dag waarop hij zijn arbeid niet kan verrichten wegens:
    - a. andere zeer bijzondere persoonlijke omstandigheden die zich tijdens werktijd voordoen of
    - b. andere door wet of overheid zonder geldelijke vergoeding opgelegde verplichtingen waarvan de vervulling niet in vrije tijd kan plaatsvinden.

4. Indien het verlof dat op grond van het derde lid wordt verleend, zich uitstrekt tot een gehele werkdag wordt het verlof geacht verleend te zijn op grond van artikel 8.8.

8.8 Overig kort buitengewoon verlof (imperatief)

1. Indien zich in de leefsituatie van de werknemer omstandigheden voordoen die hem in redelijkheid verhinderen de verplichtingen voortvloeiend uit zijn dienstverband na te komen, verleent de werkgever hem gedurende elke periode van twaalf achtereenvolgende maanden ten hoogste twee maal de arbeidsduur per week in hele dagen al dan niet aaneensluitend verlof met behoud van salaris.
2. Het verlof vangt niet aan of eindigt in ieder geval zodra de werkgever aan de werknemer kenbaar maakt dat hij tegen het opnemen van het verlof onderscheidenlijk de voortzetting daarvan een zodanig zwaarwegend bedrijf- of dienstbelang heeft, dat het belang van de werknemer daarvoor naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid moet wijken.

8.9 Langdurend zorgverlof (imperatief, zonder behoud van salaris)

1. De werknemer heeft recht op verlof zonder behoud van salaris voor de verzorging van een persoon die levensbedreigend ziek is, of voor de noodzakelijke verzorging van een persoon die ziek of hulpbehoevend is, indien het betreft:
  - a. de echtgenoot, de geregistreerde partner of de persoon met wie de werknemer ongehuwd samenwoont;
  - b. een kind tot wie de werknemer of de persoon bedoeld onder a., als ouder in een familierechtelijke betrekking staat, dan wel een pleegkind van de werknemer.
  - c. een bloedverwant in de eerste of tweede graad van de werknemer.
  - d. degene die, zonder dat sprake is van een arbeidsrelatie, deel uitmaakt van de huishouding van de werknemer.
  - e. degene met wie de werknemer anderszins een sociale relatie heeft, voor zover de te verlenen verzorging rechtstreeks voortvloeit uit die relatie en redelijkerwijs door de werknemer moet worden verleend.
2. Het verlof bedraagt in elke periode van twaalf achtereenvolgende maanden ten hoogste zes maal de arbeidsduur per week. De periode van 12 maanden gaat in op de eerste dag waarop het verlof wordt genoten.
3. Het verlof wordt per week opgenomen gedurende een aaneengesloten periode van ten hoogste twaalf weken.
4. Het aantal uren verlof per week bedraagt ten hoogste de helft van de arbeidsduur per week.
5. In afwijking van het derde en vierde lid kan de werknemer de werkgever verzoeken om:
  - a. verlof voor een langere periode dan twaalf weken tot ten hoogste achttien weken, of
  - b. meer uren verlof per week dan de helft van de arbeidsduur per week.

6. Het verlof eindigt met het verstrijken van de duur waarvoor het verlof is verleend. Indien voor het verstrijken van de verlofduur de persoon ten behoeve van wiens verzorging het verlof is verleend overlijdt, dan wel niet langer in een omstandigheid verkeert als bedoeld in lid 1, eindigt het verlof met ingang van de dag na die waarop deze omstandigheid zich heeft voorgedaan.
7. Indien het verzoek van een werknemer om langdurend zorgverlof wordt ingewilligd, kan het daaraan voorafgaand kortdurend zorgverlof op grond van artikel 8.7 aanhef en onder i) op verzoek van de werknemer en met instemming van de werkgever ingaan op een eerder tijdstip en worden aangemerkt als langdurend zorgverlof.

8.10

Vervallen.

8.11 Lang buitengewoon verlof in het persoonlijk belang (facultatief)

1. De werkgever kan aan de werknemer op diens verzoek vanwege het persoonlijk belang, voor het geheel of een deel van zijn werkzaamheden lang buitengewoon verlof verlenen. Dit verlof wordt verleend zonder behoud van salaris.
2. Dit verlof kan voor ten hoogste 6 maanden worden verleend en kan ten hoogste tweemaal voor ten hoogste 6 maanden worden verlengd.

8.12 Lang buitengewoon verlof mede in het algemeen belang (facultatief)

De werkgever kan de werknemer op diens verzoek studieverlof verlenen, dan wel aan een werknemer ten behoeve van het vervullen van een andere functie die naar het oordeel van de werkgever mede het algemeen belang dient buitengewoon verlof verlenen, voor ten hoogste één jaar, met dien verstande dat deze termijn ten hoogste tweemaal met maximaal één jaar kan worden verlengd. Dit verlof wordt in beginsel verleend zonder behoud van salaris.

8.13 Lang buitengewoon verlof overwegend in het algemeen belang (facultatief)

1. De werkgever kan op diens verzoek de werknemer buitengewoon verlof verlenen dat in overwegende mate het algemeen belang dient en hem in staat stelt anders dan in dienstverband voor onbepaalde tijd een functie te vervullen:
  - a. in dienst van een volkenrechtelijke organisatie;
  - b. ten behoeve van de Nederlandse Antillen of Aruba;
  - c. als deskundige van een vreemde mogendheid;
  - d. in het kader van internationale hulpverlening aan ontwikkelingslanden.
2. Het in het eerste lid bedoelde verlof wordt verleend voor ten hoogste drie jaar.

3. Dit verlof wordt in beginsel verleend zonder behoud van salaris.
4. Verlof verleend voor de vervulling van functies aan een instelling van onderwijs, door de regering van het ontvangende land in stand gehouden dan wel erkend, wordt in ieder geval geacht in overwegende mate het algemeen belang te dienen.

8.14 Voorwaarden lang buitengewoon verlof als bedoeld in de artikelen 8.11, 8.12 en 8.13

1. De werkgever kan aan het toekennen van lang buitengewoon verlof voorwaarden verbinden.
2. De voorwaarden bevatten in ieder geval een regeling met betrekking tot de betaling van de door de werknemer wegens pensioenbijdrage of anderszins aan de werkgever verschuldigde premie.
3. Het verlof strekt zich naar evenredigheid geheel of gedeeltelijk uit over de schoolvakantie, dan wel wordt dit verlof naar evenredigheid verminderd.
4. Het verlof gaat niet in dan nadat de werknemer zich schriftelijk akkoord heeft verklaard met de voorwaarden waaronder het verlof wordt verleend.
5. Op verzoek van de werknemer kan de werkgever in geval van samenloop met andere vormen van verlof, niet zijnde vakantieverlof en in andere daarvoor in aanmerking komende gevallen het verleende verlof opschorten dan wel intrekken en op een ander tijdstip opnieuw verlenen.

8.15 Lang buitengewoon verlof voor politieke functies (imperatief)

1. De werkgever verleent, zonder behoud van salaris, lang buitengewoon verlof aan de werknemer die:
  - a. het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten Generaal;
  - b. de functie van lid van Gedeputeerde Staten van een provincie;
  - c. de functie van substituut-ombudsman;aanvaardt.
2. De werkgever verleent de werknemer die de functie van wethouder van een gemeente aanvaardt op diens verzoek voor het geheel of voor een deel van zijn werkzaamheden lang buitengewoon verlof zonder behoud van salaris. Voor zover de uitoefening van de taak bij de instelling wordt geschaad, kan de werkgever besluiten om bedoeld verlof eigenerbeweging te verlenen, mits de werknemer te voren is gehoord.
3. Het in het eerste en tweede lid bedoelde buitengewoon verlof wordt verleend voor ten hoogste vier jaar.

8.16 Afloop lang buitengewoon verlof

1. Indien de werknemer na afloop van een hem verleend lang buitengewoon verlof bij gebrek aan een vacature niet in zijn eigen of een andere passende functie herplaatst kan worden, vormt zulks een grond voor ontslag of opzegging, respectievelijk vermindering van de taakomvang boven de normbetrekking.
2. De werknemer die na afloop van een hem verleend lang buitengewoon verlof zijn werkzaamheden niet te bestemde tijd hervat, wordt geacht te zijn ontslagen.
3. Het tweede lid is niet van toepassing indien de werknemer binnen een redelijke termijn aannemelijk maakt dat hij geldige redenen had zijn dienst niet te hervatten, in welk geval het verlof geacht wordt te zijn verlengd tot het tijdstip waarop bedoelde redenen hebben opgehouden te bestaan.

8.17 Borstkind

De werkgever verleent aan de vrouwelijke werknemer die een borstkind heeft en die hiervan aan hem kennis heeft gegeven behoorlijke gelegenheid haar kind te voeden.

8.18 Verlof in verband met overleg- en advieswerkzaamheden (imperatief)

1. De werkgever verleent de werknemer op diens verzoek kort of lang buitengewoon verlof met behoud van salaris uit het geheel of een deel van zijn werkzaamheden:
  - a. voor het verrichten van werkzaamheden van rechtspositionele en/of onderwijskundige aard ten behoeve van een centrale van verenigingen van overheids- en onderwijspersoneel of een bij zo'n centrale aangesloten vereniging waarvan hij lid is;
  - b. voor het op uitnodiging van een centrale of vereniging als bedoeld onder a. als cursist deelnemen aan een cursus voor ten hoogste zes dagen per twee schooljaren, voor zover omzetting van de dienst niet mogelijk is;
  - c. voor incidentele werkzaamheden (waaronder vergaderingen) ten behoeve van een centrale of vereniging zoals bedoeld onder a., als bestuurslid, kaderlid of afgevaardigde voor ten hoogste vijftien dagen per schooljaar.
2. Het verlof bedoeld in het eerste lid onder a. wordt verleend met behoud van salaris voor zover de werkgever schadeloos wordt gesteld conform de regeling vaststelling bedragen per klokuur, zoals door partijen is overeengekomen.
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid wordt het verlof bedoeld in het eerste lid, dat met name het doel heeft de werknemer in staat te stellen de functie van bezoldigd bestuurder van een onder a. van dit artikel bedoelde centrale of vereniging te vervullen, voor ten hoogste twee jaren en zonder behoud van salaris verleend.

4. Indien op grond van het eerste of het tweede lid lang buitengewoon verlof wordt verleend, is ten aanzien van de afloop daarvan het bepaalde in artikel 8.16 van overeenkomstige toepassing.

Ouderschapsverlof

8.19 Ouderschapsverlof (algemeen)

1. De werkgever verleent de werknemer die
  - ⊕ als ouder tot een kind in een familierechtelijke betrekking staat of blijkens een verklaring uit de Basisregistratie personen (BRP) op hetzelfde adres woont en;
  - ⊕ duurzaam de verzorging en opvoeding van dat kind op zich heeft genomen;desgevraagd buitengewoon verlof in verband met ouderschap overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 8.20 en/of 8.21.
2. De werknemer kan de werkgever verzoeken om het betaald ouderschapsverlof waarop hij recht heeft op grond van artikel 8.21, te verlengen of aan te vullen met het onbetaald ouderschapsverlof waarop hij recht heeft op grond van artikel 8.20. De totale omvang van het ouderschapsverlof bedraagt ten hoogste het aantal uren waarop de werknemer op grond van artikel 8.20 recht heeft.
3. Voor de werknemer die is benoemd of aangesteld in een betrekking met een andere omvang dan de normbetrekking, wordt het ouderschapsverlof naar evenredigheid van de werktijdfactor berekend en rekenkundig afgerond op hele uren. De omvang van het ouderschapsverlof wordt berekend op grond van de werktijdfactor op de dag die voorafgaat aan de ingangsdatum van het verlof, tot ten hoogste de omvang die behoort bij werktijdfactor 1. Tenzij de werkgever anders beslist kan de omvang van het ouderschapsverlof niet groter zijn dan de omvang op grond van de werktijdfactor zoals die twaalf maanden voorafgaande aan de ingangsdatum van het verlof was.
4. Indien de werktijdfactor gedurende het ouderschapsverlof wijzigt, wordt de aanspraak op verlof opnieuw vastgesteld, rekening houdend met de mate waarin de omvang van de betrekking is gewijzigd en de omvang van het reeds opgenomen verlof.
5. De werknemer vraagt het ouderschapsverlof schriftelijk aan, ten minste acht weken voor het gewenste tijdstip van ingang van het verlof en onder opgave van de periode, het aantal verlofuren per week en de spreiding daarvan over de week of het anderszins overeengekomen tijdvak. De aanvraag gaat vergezeld van bewijsstukken waarmee het recht op verlof en de omvang van dat recht worden aangetoond. Zodra dat mogelijk is, deelt de werknemer ook de naam en geboortedatum mee van het kind of de kinderen waarvoor ouderschapsverlof wordt gevraagd. De werknemer kan de tijdstippen van ingang en einde van het ouderschapsverlof afhankelijk stellen van de datum van bevalling, van het einde van het bevallingsverlof of van de aanvang van de verzorging.
6. Het recht op het betaald en onbetaald ouderschapsverlof op grond van artikel 8.20 en 8.21 bestaat voor een kind dat nog niet de leeftijd van acht jaar heeft bereikt. Dit verlof en de

opname van dit verlof kan uiterlijk duren tot de datum waarop het kind de leeftijd van 8 jaar heeft bereikt.

7. De werkgever neemt een beslissing op de aanvraag voor betaald ouderschapsverlof uiterlijk vier weken nadat de aanvraag is ontvangen.
8. De werkgever kan, na overleg met de werknemer, de spreiding van de verlofuren over de week op grond van gewichtige redenen wijzigen, tot vier weken voor het beoogde tijdstip van ingang van het ouderschapsverlof.
9. De werkgever stemt in met een verzoek van de werknemer om het ouderschapsverlof niet op te nemen of niet voort te zetten op grond van onvoorziene omstandigheden, tenzij gewichtige redenen zich hiertegen verzetten. De werkgever beslist uiterlijk vier weken nadat het verzoek is gedaan, in voorkomend geval onder opgave van de gewichtige redenen. In het geval dat het ouderschapsverlof met toepassing van de eerste volzin na het tijdstip van ingang daarvan niet wordt voortgezet, vervalt het recht op het overige deel van dat verlof tenzij het verlof wegens ziekte en/of zwangerschap- en bevallingsverlof van de werknemer van rechtswege wordt opgeschort.
10. Indien de werknemer gebruik maakt van het ouderschapsverlof, leidt dat niet tot wijzigingen in de afdracht van de pensioenpremie en het verhaal van de werkgever op de werknemer. De betaling van de pensioenbijdrage en het verhaal op de werknemer vinden plaats alsof geen verlof wordt genoten.

8.20 Onbetaald ouderschapsverlof

1. De werknemer heeft recht op 1040 uur ouderschapsverlof per kind zonder behoud van salaris. Voor de werknemer geldt het bepaalde in artikel 8.19, zesde lid, telkens per kind van de meerling.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid heeft de werknemer die bij een meerling duurzaam de verzorging en opvoeding op zich heeft genomen, zonder dat hij als ouder tot die kinderen in een familierechtelijke betrekking komt te staan of hij daartoe met het oog op adoptie overgaat, slechts ten aanzien van één kind recht op onbetaald ouderschapsverlof.

8.21 Betaald ouderschapsverlof

1. De werknemer heeft per kind recht op 415 uur ouderschapsverlof met behoud van salaris.
2. Over de uren waarin de werknemer betaald ouderschapsverlof geniet, behoudt hij 55% van zijn salaris. Dit wordt geëffectueerd door in elke maand waarin de werknemer betaald ouderschapsverlof geniet, een gelijk percentage op zijn salaris in mindering te brengen. Dit percentage wordt berekend met behulp van de formule $(A / (415 \times wtf)) \times (135\% / B)$,

---

⁹ 75% is per 1-1-2007 135% geworden. Zie toelichting.

waarin A gelijk is aan het aantal uren betaald ouderschapsverlof en B gelijk is aan het aantal maanden waarin betaald ouderschapsverlof wordt genoten.

3. Indien de werknemer binnen een jaar nadat hij ten behoeve van hetzelfde kind of ten behoeve van de meerlingen ouderschapsverlof op grond van de artikelen 8.20 en/of 8.21 heeft genoten, ontslag neemt of hij wegens plichtsverzuim wordt ontslagen, betaalt hij het salaris terug dat hij op grond van dit artikel in een periode van twee jaar voor vermindering van de werktijdfactor heeft genoten.
4. Indien de werknemer binnen zes maanden nadat hij ten behoeve van hetzelfde kind of ten behoeve van de meerlingen ouderschapsverlof op grond van de artikelen 8.20 en/of 8.21 heeft genoten op eigen verzoek een betrekking aanvaardt voor minder uren dan hij direct voorafgaande aan het ouderschapsverlof vervulde, betaalt hij het salaris terug dat hij op grond van dit artikel heeft genoten over de omvang waarmee zijn werktijdfactor wordt verminderd.
5. Het bepaalde in het derde en het vierde lid is niet van toepassing indien de werknemer ontslag neemt of zijn werktijdfactor wordt verminderd omdat hij een betrekking aanvaardt bij een andere onderwijsinstelling die door de rijksoverheid wordt bekostigd.

Andere verlofsoorten

8. 22 overgangsregeling opfrisverlof

Vervallen.

8.23 Spaarverlof

1. Dit artikel geldt voor de werknemer die een lopende vastgelegde afspraak heeft om verlof te sparen en dit vervolgens later dan in het desbetreffende schooljaar op te nemen.
2. De regeling spaarverlof is opgenomen in bijlage IX van deze cao.
3. De werkgever treft met instemming van de PGMR, een regeling over de volgorde waarin op termijn de ingediende verzoeken voor spaarverlof zullen worden gehonoreerd, indien hij als gevolg van onvoldoende formatieruimte niet aan alle verzoeken kan voldoen. Indien er geen regeling is getroffen, worden aanvragen behandeld in volgorde van binnenkomst.

8.24 Levensloop

1. Per 1 januari 2012 is de levensloopregeling vervallen en geldt de overgangsregeling levensloopregeling.

De werknemer die onder de overgangsregeling levensloopregeling valt, kan gebruik blijven maken van de levensloopregeling, zoals bedoeld in de Wet op de loonbelasting 1964, hoofdstuk IIC en de Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling (Stb. 2005, 115).

2. Voor het primair onderwijs wordt de regeling uitgevoerd conform het uitvoeringsreglement levensloopregeling primair onderwijs, zoals vermeld in bijlage X van deze cao.
3. De uitkering van 0,8% van het salaris, de uitlooptoeslag en het schaaluitloopbedrag, ten behoeve van levensloop wordt maandelijks door de werkgever aan de werknemer uitgekeerd.

8.25 Verlof in het kader van bevordering arbeidsparticipatie ouderen (BAPO)

Vervallen.

8A Duurzame inzetbaarheid

8A Duurzame inzetbaarheid

8A.1 Inwerkingtreding

Vervallen.

8A.2 Naar rato

Voor deeltijders gelden de uren als bepaald in dit hoofdstuk naar rato van de werktijdfactor.

8A.3 Overleg

1. Werkgever en werknemer voeren jaarlijks voorafgaand aan de zomervakantie overleg over de besteding van de duurzame inzetbaarheidsuren zoals bepaald in dit hoofdstuk. Onderwerpen van gesprek zijn in ieder geval de bestedingsdoelen, het tijdstip waarop de uren worden benut en de wijze waarop verantwoording over de uren wordt afgelegd.
2. De werknemer legt jaarlijks achteraf verantwoording af over de besteding van de uren.

8A.4 Basisbudget duurzame inzetbaarheid voor iedere werknemer

1. Iedere werknemer heeft jaarlijks het recht om 40 uur van de werktijd te besteden aan duurzame inzetbaarheid.
2. Deze uren worden door de werknemer na overleg ingezet voor de volgende bestedingsdoelen:
  - ⊕ Peerreview
  - ⊕ Studieverlof
  - ⊕ Coaching
  - ⊕ Oriëntatie op mobiliteit
  - ⊕ Niet plaats- en/of tijdgebonden werkzaamheden
3. In overleg met de werkgever kan ook worden gekozen voor besteding aan andere doelen die bijdragen aan de duurzame inzetbaarheid.

8A.5 Spaarmogelijkheid

1. In overleg met de werkgever kunnen uren genoemd in artikel 8A.4 maximaal drie jaar voor een afgesproken doel worden gespaard. Deze spaarafpraak wordt schriftelijk vastgelegd.
2. Indien is afgesproken dat de uren worden gespaard ten behoeve van studieverlof maar het dienstverband wordt op initiatief van de werkgever beëindigd of niet verlengd voordat deze studieverlofuren kunnen worden genoten, dan worden deze uren uitbetaald.

8A.6 Bijzonder budget voor starters

1. Aan startende leraren (voor leraren in het basisonderwijs tot schaal LA4/LB4 en in het speciaal (basis)onderwijs tot LB4/LC4, vanaf 1 september 2018 leraren ingeschaald in schaal L10-1/L11-1/L12-1 tot en met L10-3/L11-3/L12-3) wordt naast de 40 uur voor duurzame inzetbaarheid als bepaald in artikel 8A.4, een bijzonder duurzaamheidsbudget toegekend van 40 uur per jaar.
2. Deze uren kunnen worden ingezet voor het verlichten van de werkdruk van deze werknemers.

8A.7 Bijzonder budget voor oudere werknemers

1. Iedere werknemer van 57 jaar en ouder heeft naast de 40 uur voor duurzame inzetbaarheid opgenomen in artikel 8A.4, jaarlijks recht op een bijzonder budget voor oudere werknemers van 130 uur ten behoeve van duurzame inzetbaarheid.
2. De werknemer kan de uren van het eerste lid inzetten voor de doelen genoemd in artikel 8A.4 alsmede voor het opnemen van verlof (sabbatical, extra zorgverlof, recuperatieverlof).
3. Indien de werknemer de uren inzet voor verlof als bepaald in het tweede lid, betaalt de werknemer die benoemd of aangesteld is in een functie met schaal 8 of lager, over het salaris van de uren van het bijzonder budget voor oudere werknemers een eigen bijdrage van 40%. De overige werknemers betalen een eigen bijdrage van 50% over de uren van het bijzonder budget voor oudere werknemers.
4. Indien de werknemer de uren van het eerste lid inzet voor verlof, kan de werknemer ook de uren van artikel 8A.4 inzetten voor verlof. Over deze uren wordt geen eigen bijdrage berekend.
5. Het recht op dit bijzonder budget eindigt op de AOW-gerechtigde leeftijd.
6. Indien de werknemer kiest voor de inzet van de uren genoemd in het tweede lid en eventueel vierde lid voor verlof, kan de werknemer deze uren inzetten op een herkenbare wijze in dagdelen, met dien verstande dat voor de categorie OP en OOP met lesgebonden en/of behandeltaken de urenverdeling wordt gebaseerd op de verhouding lesuren, voor- en nawerk, lesgebonden en/of behandeltaken en overige taken. Deze bepaling is niet van toepassing indien op de school wordt gewerkt met het overlegmodel.
7. Bij ziekte wordt het verlof niet opgeschort. De eigen bijdrage wordt berekend gedurende het eerste jaar. Na het eerste ziektejaar vervalt de eigen bijdrage.
8. De werknemer kan de werkgever jaarlijks verzoeken met ingang van de eerste dag van het schooljaar de omvang van het verlof te wijzigen.
9. De werkgever verleent geen toestemming voor een wijziging van de omvang van het verlof indien dit leidt tot verdringing van de werkgelegenheid.
10. Indien het recht op het aantal uren op basis van dit artikel lager is dan 45 uur, vervalt het recht op deze uren.

8A.8 Spaarmogelijkheid

1. Werknemers die recht hebben op de uren genoemd in artikel 8A.7, kunnen uren genoemd in artikel 8A.4 en artikel 8A.7 op basis van een vooraf ingediend plan gedurende vijf jaar sparen.
2. Bij het opnemen van deze uren, kan de totale omvang van het verlof niet meer bedragen dan 340 uur per jaar.
3. Over de opgenomen uren wordt een eigen bijdrage berekend uitsluitend over de uren van het bijzonder budget voor oudere werknemers. Het percentage van de eigen bijdrage is conform het bepaalde in artikel 8A.7 lid 3.

8A.9 Overgangsregeling BAPO

1. De werknemer die op 30 september 2014 BAPO-verlof genoot, kan naast de duurzame inzetbaarheidsregeling zoals bepaald in artikel 8A.4 en artikel 8A.7 gebruikmaken van onderstaande overgangsregeling:
  - a. De leeftijdscategorie 52 tot 56 jaar:

De werknemer in de leeftijdscategorie 52 tot 56 jaar die op 30 september 2014 BAPO-verlof geniet, behoudt gedurende maximaal vijf jaar recht op een aanvullend overgangsbudget van maximaal 130 uur per jaar tegen een eigen bijdrage van 50%. Voor werknemers in een salarisschaal 8 of lager geldt een eigen bijdrage van 40%. Deze werknemer kan de uren van artikel 8A.4 lid 1 ook inzetten op de aanvullende doelen genoemd in artikel 8A.7 lid 2. Over deze uren wordt geen eigen bijdrage betaald.

Indien niet alle uren van artikel 8A.4 lid 1 en artikel 8A.7 lid 1 worden ingezet voor verlof, is de verhouding tussen verlofuren mét eigen bijdrage en zonder eigen bijdrage per 1 januari 2015 130:40 (76,5%:23,5%).

Dit overgangsrecht stopt zodra de werknemer gebruik kan maken van artikel 8A.7.
  - b. De werknemer van 56 jaar:

De werknemer van 56 jaar die op 30 september 2014 BAPO-verlof geniet, heeft bij wijze van overgangsrecht al op 56 jarige leeftijd recht op het urenbudget bepaald in artikel 8A.7.

Daarnaast heeft deze werknemer recht op een aanvullend overgangsbudget van maximaal 170 uur per jaar tegen een eigen bijdrage van 50%. Voor werknemers in een salarisschaal 8 of lager geldt een eigen bijdrage van 40%. Zodra de werknemer 57 jaar wordt, geldt het overgangsrecht zoals geformuleerd in artikel 8A.9 lid 1 sub c.

Deze werknemer kan de uren van artikel 8A.4 lid 1 in afwijking van het bepaalde in artikel 8A.7 lid 4 ook inzetten voor verlof als nog niet alle uren van artikel 8A.7 lid 1

als verlof zijn gebruikt. Over de voor verlof ingezette uren van artikel 8A.4 lid 1 wordt geen eigen bijdrage betaald.

In dat geval is de verhouding tussen de uren van artikel 8A.7 lid 1 en artikel 8A.4 lid 1 per 1 januari 2015 130:40 (76,5%:23,5%).

- c. De leeftijdscategorie van 57 jaar en ouder:

De werknemer in de leeftijdscategorie 57 jaar en ouder die op 30 september 2014 BAPO-verlof geniet, behoudt tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd het recht op een aanvullend overgangsbudget van maximaal 170 uur per jaar tegen een eigen bijdrage van 50%. Voor werknemers in een salarisschaal 8 of lager geldt een eigen bijdrage van 40%.

Deze werknemer kan de uren van artikel 8A.4 lid 1 in afwijking van het bepaalde in artikel 8A.7 lid 4 ook inzetten voor verlof als nog niet alle uren van artikel 8A.7 lid 1 als verlof worden gebruikt. Over de voor verlof ingezette uren van artikel 8A.4 lid 1 wordt geen eigen bijdrage betaald.

In dat geval is de verhouding tussen de uren van artikel 8A.7 lid 1 en artikel 8A.4 lid 1 per 1 januari 2015 130:40 (76,5%:23,5%).

2. De werknemer die op 30 september 2014 BAPO-verlof genoot, maar op deze datum niet van zijn volledig recht op BAPO-uren gebruik maakt, kan pas vanaf 1 januari 2015 het aantal uren uitbreiden tot het totaal aantal uren zoals bedoeld in het eerste lid.
3. De totale omvang van het verlof op grond van het eerste en tweede lid en artikel 8A.4 en artikel 8A.7, kan niet meer zijn dan 340 uur per jaar.
4. De werknemer wordt in staat gesteld het verlof zoals hier bedoeld, op een herkenbare wijze op te nemen in dagdelen met dien verstande dat voor de categorie OP en OOP met lesgebonden en/of behandeltaken de urenverdeling wordt gebaseerd op de verhouding lesuren, voor- en nawerk, lesgebonden en/of behandeltaken en overige taken. Deze bepaling geldt niet op scholen waar gewerkt wordt met het overlegmodel.
5. Een op 30 september 2014 opgebouwd saldo aan gespaard BAPO-verlof wordt gerespecteerd. Bij opname van dit gespaarde BAPO-verlof is de eigen bijdrage over de gespaarde uren voor de werknemers in salarisschaal 8 of lager 25%, voor de overige werknemers 35%. Daarnaast kan de werknemer gebruik maken van artikel 8A.4, 8A.7 en 8A.9. Bij het opnemen van het gespaarde BAPO-verlof is het maximum van 340 uur niet van toepassing.
6. Artikel 8A.7 lid 7 is van overeenkomstige toepassing.

8A.10 Overgangsrecht OOP arbeidstijdverkorting 60-jarigen en ouder

De werknemer die op 30 september 2014 verlof genoot op basis van artikel 6.35 uit de verlengde CAO 2013 heeft de keuze tussen:

- a. een verkorting van de dagelijkse werktijd met een half uur, mits hij geen bezoldigde nevenwerkzaamheden verricht of gaat verrichten, of

- b. de uren op basis de artikelen 8A.4, 8A.7 en 8A.9.

8A.11 Overgangsrecht oud artikel 7 BAPO-regeling

1. De werknemer die is geboren op of na 1 januari 1950 maar voor 1 januari 1954 en die zijn BAPO-verlofuren op een later tijdstip wenst op te nemen, behoudt zijn 170 bonusuren. Hiervoor geldt dat de werknemer vóór het bereiken van het CAO PO/VO akkoord (15 november 2005) afspraken met de werkgever heeft gemaakt over de invulling van het BAPO-verlof. Over deze uren wordt een eigen bijdrage van 50% betaald.
2. Voor werknemers bedoeld in het eerste lid, geldt dat de bepaling in artikel 8A.12 lid 1 tweede volzin niet van toepassing is.

8A.12 Overige bepalingen

1. Opname van verlof als bedoeld in dit hoofdstuk mag geen regeling voor vervroegde uittreding opleveren zoals bedoeld in de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011 (tekst 2014). In dit geval dient steeds ten minste 50% van de aan het verlof voorafgaande betrekkingssomvang feitelijk per week te worden gewerkt.
2. Alle aan het salaris gerelateerde aanspraken blijven berekend op basis van het salaris dat de werknemer zou hebben genoten als hij geen gebruik zou hebben gemaakt van verlof als bedoeld in dit hoofdstuk.

9. Professionalisering

Professionalisering

9.1 Doelstelling

De professionalisering van werknemers draagt bij aan de kwaliteit van de sector. De bepalingen in dit hoofdstuk zijn gericht op:

- ✦ de wederzijdse afstemming tussen de wensen van de werknemer met betrekking tot zijn professionele ontwikkeling en de ontwikkelingsdoelen van de organisatie.
- ✦ professionalisering die bestaat uit door de werknemer bepaalde individuele professionele ontwikkeling en de door de werkgever opgedragen professionaliseringsactiviteiten.
- ✦ de verantwoordelijkheid van iedere werknemer voor de eigen professionalisering. Hij maakt daartoe jaarlijks afspraken over zijn professionalisering met de werkgever.
- ✦ het onderhouden van de bekwaamheid op basis van de vastgestelde bekwaamheidseisen, voor zover van toepassing. Iedere leraar streeft naar het behalen van vakbekwaamheid.
- ✦ de vergroting van de employability van werknemers, waarmee partijen bedoelen dat een werknemer zodanig is ontwikkeld en opgeleid dat deze breed inzetbaar blijft op zowel de interne als de externe arbeidsmarkt.

9.2 Professionele organisatie

1. De werkgever formuleert in overleg met de PGMR het meerjarenbeleid met betrekking tot scholing en professionele ontwikkeling met het oog op de doelen gesteld in artikel 9.1.
2. Het beschikbare budget voor professionalisering bestaat uit een deel voor door de werkgever opgedragen professionaliseringsactiviteiten en een deel voor individuele professionele ontwikkeling. De verdeling van dit budget behoeft de instemming van de PGMR.
3. In het meerjarenbeleid wordt aandacht besteed aan de beoogde ontwikkelingsdoelen van de organisatie en het daarbij behorende benodigde budget, de beschikbaar te stellen faciliteiten in tijd en/of geld, en de jaarplanning.

9.3 Gesprekkencyclus

1. De werkgever stelt in overleg met de PGMR een regeling vast waarin het doel, de onderwerpen, de procedure en de frequentie van de gesprekkencyclus zijn vastgelegd. Hierin is in ieder geval geregeld dat voorafgaand aan een beoordeling functionering-gesprekken hebben plaatsgevonden.
2. Door of namens de werkgever worden periodiek met elke werknemer gesprekken gevoerd over het (toekomstig) functioneren van de werknemer. Dit gebeurt door middel van een professionele gesprekkencyclus bestaande uit loopbaangesprekken, functioneringsgesprekken, beoordelingsgesprekken en/of andersoortige gesprekken die

hetzelfde beogen. Aan een beoordeling van de werknemer kunnen rechtspositionele gevolgen worden verbonden.

3. Iedere school (brinnummer) heeft een schoolleider die verantwoordelijk is voor de leidinggevende taken en die beschikt over de bevoegdheden die daar bij horen. Dit is ook de leidinggevende die –namens de werkgever- de functionerings- en beoordelingsgesprekken voert.
4. De werkgever en werknemer maken in het kader van de gesprekkencyclus afspraken over de professionalisering van de werknemer. Deze afspraken worden vastgelegd in een persoonlijk ontwikkelingsplan.

9.4 Introductie en begeleiding

1. De werkgever stelt in overleg met de PGMR, ten behoeve van de introductie en begeleiding van werknemers een regeling vast.
2. In deze regeling wordt ten minste vastgelegd: het doel van de begeleiding, de functionarissen die bij de begeleiding zijn betrokken, alsmede hun taken en bevoegdheden, tijd en middelen die vanuit de organisatie ter beschikking worden gesteld en de wijze waarop de resultaten van de begeleiding worden geëvalueerd.
3. De werkgever stelt in overleg met de PGMR beleid vast met betrekking tot de wijze waarop vervangers in de school worden geïntroduceerd en begeleid.

9.5 Persoonlijk ontwikkelingsplan

1. Werknemer en werkgever voeren overleg over professionalisering van de werknemer. Zij leggen de afspraken vast in het persoonlijk ontwikkelingsplan van de werknemer. Deze afspraken kunnen onder meer gaan over scholing, toekomstige inzetbaarheid en doorstroming naar andere interne of externe functies.
2. Het persoonlijk ontwikkelingsplan wordt jaarlijks geactualiseerd door de werknemer.
3. Achteraf legt de werknemer binnen de bestaande gesprekkencyclus verantwoording af over zijn individuele professionalisering en de wijze waarop de uitgevoerde activiteiten daaraan hebben bijgedragen.
4. De werkgever biedt aan de werknemer die binnen de sector primair onderwijs een andere functie ambieert, de gelegenheid de daarvoor noodzakelijke opleiding en scholing te volgen. Afspraken tussen partijen over verlof, studiekostenvergoeding, begeleiding en stagemogelijkheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst.

9.6 Bekwaamheidsdossier

1. De werkgever en werknemer maken in het kader van de gesprekkencyclus zoals bedoeld in artikel 9.3 afspraken over de professionalisering van de werknemer.

2. Deze afspraken hebben betrekking op specifieke scholing en professionele ontwikkeling in het kader van de voor werknemer vastgestelde bekwaamheidseisen.
3. De resultaten van de inspanningen worden opgenomen in een bekwaamheidsdossier.
4. Indien de werknemer als gevolg van verwijtbaar handelen door de werkgever niet in staat is gesteld te voldoen aan de onderhoudsplicht op grond van de Wet BIO en de werknemer hierdoor schade lijdt binnen of direct aansluitend aan zijn dienstverband, is de werkgever die in gebreke is gebleven, aansprakelijk.

9.7 Individuele professionele ontwikkeling

1. De werkgever stelt op schoolniveau (brinnummer) voor de individuele professionele ontwikkeling van de werknemers in de categorie OP en OOP een bedrag beschikbaar ter grootte van € 500,- per FTE.
2. De werknemer heeft recht op 2 uren per werkweek (deeltijders naar rato) voor zijn individuele professionele ontwikkeling.
3. De werknemer legt achteraf verantwoording af over zijn activiteiten in het kader van zijn professionele ontwikkeling.
4. De werkgever legt per jaar verantwoording af aan de PMR over de besteding van het budget en de onderuitputting daarvan. De werkgever presenteert een plan voor de besteding van die onderuitputting.

9.8 Opgedragen professionaliseringsactiviteiten

1. De werkgever stelt in overleg met de PGMR een regeling vast met betrekking tot opgedragen professionaliseringsactiviteiten van het personeel.
2. In de regeling is opgenomen dat de cursus-, examen-, materiaal- en reis- en verblijfkosten van de professionaliseringsactiviteit door de werkgever worden vergoed indien de activiteit plaatsvindt in opdracht van de werkgever, of op basis van bijlage III, zesde en zevende lid van deze cao of ten behoeve van behoud van het werkgelegenheidsperspectief van de werknemer. Deze professionaliseringsactiviteit vindt plaats binnen de jaartaak van de betreffende werknemer
3. In de regeling zijn de aard en de omvang van de faciliteiten in tijd en geld opgenomen die de werkgever ter beschikking stelt voor overige scholing.
4. In de regeling kan zijn opgenomen in welke gevallen verleende studiefaciliteiten door de werkgever kunnen worden ingetrokken.
5. In de regeling kan zijn opgenomen dat de werknemer een aan hem verleende vergoeding van de kosten terugbetaalt. Indien dat het geval is bepaalt de regeling in welke gevallen de werkgever die mogelijkheid heeft en in welke mate de terugbetalingsverplichting geldt.
6. Werkgever en werknemer maken vooraf afspraken over aard, tijd, duur, aanvang en kosten van de scholing.

9.9 Introductie en begeleiding startende leraren

1. De werkgever stelt met instemming van de PGMR het beleid vast over de begeleiding van startende leraren en de daarbij in te zetten instrumenten.
2. Een startende leraar is de leraar in salarisschaal LA1/LB1 t/m LA3/LB3, in het speciaal (basis)onderwijs in schaal LB1/LC1 t/m LB3/LC3. Vanaf 1 september 2018 geldt dat een startende leraar een leraar is die is ingeschaald in schaal L10-1/L11-1/L12-1 tot en met L10-3/L11-3/L12-3.
3. De startende leraar heeft naast het persoonlijk budget duurzame inzetbaarheid genoemd in artikel 8A.4 recht op een bijzonder budget voor de startende leraar van 40 uur per jaar, zoals opgenomen in artikel 8A.6.
4. De startende leraar heeft recht op begeleiding door een coach (niet zijnde de direct leidinggevende).
5. De startende leraar en de werkgever leggen de afspraken vast over hoe tot verdere professionalisering basisbekwaamheid te komen, in het persoonlijk ontwikkelingsplan.
6. Het verdient aanbeveling dat de startende leraar met name wordt ingezet voor lesgeven, voor- en nawerk en professionalisering.
7. De professionele ontwikkeling van de startende leraar wordt besproken in het kader van de gesprekkencyclus. Om tot een objectieve en transparante beoordeling van het bereiken van de basisbekwaamheid te komen, wordt gebruik gemaakt van een beproefd en objectief observatie-instrument.
8. De leraar ontvangt de periodieke verhoging op basis van artikel 6.1.
9. Op het moment dat in een beoordelingsgesprek wordt vastgesteld dat de basisbekwaamheid zoals beschreven in bijlage XVII eerder wordt bereikt dan na drie jaar, wordt de leraar ingepast in de vierde trede van de bij zijn functie behorende salarisschaal.
10. Zodra de vierde trede is toegekend, bestaat er geen recht meer op de extra 40 uur voor de startende leerkracht zoals bedoeld in hoofdstuk 8A.6.
11. Indien de startende leraar na drie jaar de basisbekwaamheid niet heeft bereikt, kan dat rechtspositionele gevolgen hebben.

9.10 Loopbaan/ontwikkeling naar vakbekwaamheid

1. Dit artikel is van toepassing op leraren vanaf trede 4 in de salarisschaal.
2. Een leraar zoals bedoeld in lid 1 maakt met zijn werkgever afspraken om te komen tot vakbekwaamheid en legt deze afspraken vast in het persoonlijk ontwikkelingsplan.
3. Een leraar ontvangt de periodieke verhogingen op basis van artikel 6.1.
4. Op het moment dat de leraar de vakbekwaamheid zoals beschreven in bijlage XVII eerder bereikt dan na zeven jaar, wordt de leraar ingepast in de achtste trede van de bij zijn functie behorende salarisschaal.

9.11 Professionalisering directielid

1. Het directielid benoemd of aangesteld in schaal AB tot en met AE en DA tot en met DC+, maakt in het kader van de gesprekkencyclus afspraken met de werkgever over zijn professionele ontwikkeling.
2. Deze afspraken hebben betrekking op deskundigheidsbevordering in het kader van de door het Schoolleidersregister PO vastgestelde bekwaamheidseisen én zijn gericht op het kunnen realiseren van de ontwikkelingsdoelen van de organisatie.
3. Het directielid genoemd in lid 1 heeft, naast de bestaande scholingsbudgetten, recht op een professionaliseringsbudget van € 3.000,- per jaar. Dit budget wordt in overleg met de werkgever ingezet in de vorm van studieverlof en/of studiekostenvergoeding. Tevens kan dit budget worden besteed aan andere professionaliseringsactiviteiten.
4. Het directielid kan in overleg met de werkgever het professionaliseringsbudget gedurende maximaal drie jaar sparen. Is het professionaliseringsbudget binnen vier jaar niet besteed dan zal dit worden toegevoegd aan het algemene scholingsbudget zoals genoemd in artikel 9.2, lid 2 van deze cao.
5. In het jaarlijkse functioneringsgesprek en/of beoordelingsgesprek worden de besteding van het scholingsbudget en de opgedane kennis en vaardigheden besproken.

9.12 Schoolleidersregister

1. Alle directieleden zijn verplicht zich in te schrijven, te registreren en te herregistreren in het Schoolleidersregister PO. De werkgever vergoedt de jaarlijkse bijdrage aan het schoolleidersregister PO.
2. De verplichte herregistratie vindt eenmaal per vier jaar plaats.
3. De herregistratie-eisen die in 2014 zijn vastgesteld door het bestuur van het Schoolleidersregister PO zijn opgenomen in bijlage XVIII van deze cao.
4. Indien het directielid niet uiterlijk 1 januari 2018 is geregistreerd, kan hij zijn directiefunctie niet meer vervullen. Het ontbreken van (her)registratie is in het openbaar onderwijs een ontslaggrond conform artikel 4.8 sub m van deze cao. In het bijzonder onderwijs kan dit worden gezien als onderdeel van een dossier voor ontslag op grond van artikel 3.11 lid 1 sub d. De werkgever is in dit geval verplicht de werknemer een andere functie aan te bieden waarvoor hij wel gekwalificeerd is, mits deze functie beschikbaar is.

5. Indien de schoolleider als gevolg van verwijtbaar handelen door de werkgever niet in staat is gesteld te voldoen aan de onderhoudsplicht op grond van dit artikel en de schoolleider hierdoor schade lijdt binnen of direct aansluitend aan zijn dienstverband, is de werkgever die in gebreke is gebleven, aansprakelijk.

10. Werkgelegenheidsbeleid, afvloeiing en overplaatsing

Werkgelegenheidsbeleid

10.1 Keuze uit twee regelingen

1. De werkgever tracht gedwongen ontslag op grond van artikel 3.11 lid 1 en artikel 4.8 lid 1 onder d. van deze cao, zoveel mogelijk te voorkomen en hanteert daartoe één van de twee hierna volgende regelingen:
  - a. De regeling werkgelegenheidsbeleid als bedoeld in de artikelen 10.2 en 10.3;
  - b. De regeling ontslagbeleid als bedoeld in de artikelen 10.4a of 10.4b en 10.5.
2. Indien de regeling ontslagbeleid van kracht is, heeft de werkgever de mogelijkheid te kiezen voor het werkgelegenheidsbeleid. Hij treedt dan met de PGMR in overleg over de keuze van de in het eerste lid genoemde regelingen. De PGMR heeft instemmingsrecht. Tot het moment dat instemming wordt bereikt, geldt de regeling ontslagbeleid als bedoeld in de artikelen 10.4a of 10.4b en 10.5 of een ander in het DGO overeengekomen ontslagbeleid.
3. De keuze voor de regeling werkgelegenheidsbeleid heeft een structureel karakter. Indien de werkgever die deze keuze heeft gemaakt, wenst terug te keren naar de regeling ontslagbeleid, dan dient daarover DGO te worden gevoerd.

10.2 Regeling werkgelegenheidsbeleid

Het voeren van een actief werkgelegenheidsbeleid heeft een belangrijke functie binnen het formatie- en personeelsbeleid. Doelstelling van het werkgelegenheidsbeleid is behoud c.q. uitbreiding van werkgelegenheid. Werkgever en werknemer werken actief mee aan het optimaal inzetten van instrumenten van personeelsbeleid ter voorkoming van gedwongen ontslag.

1. De werkgever bevordert naar vermogen het behoud van werkgelegenheid. In de jaarlijkse personele bestuursbegroting/het bestuursformatieplan wordt expliciet aandacht besteed aan dit onderwerp.
2. In het kader van het werkgelegenheidsbeleid zal de werkgever onderzoeken in hoeverre samenwerking met andere werkgevers en het instellen van mobiliteitscentra een bijdrage kan leveren aan het voorkomen van gedwongen ontslag. In de voortschrijdende meerjarenbegroting/het meerjarenformatiebeleid en de jaarlijkse personele bestuursbegroting/het bestuursformatieplan besteedt de werkgever hier expliciet aandacht aan.
3. Er is geen afvloeiingsregeling. Voor de werknemers met een dienstverband voor onbepaalde tijd geldt een werkgelegenheidsgarantie. Indien de werkgever voorziet dat hij de werkgelegenheidsgarantie niet meer kan handhaven, stelt hij de vakbonden daarvan zo snel mogelijk op de hoogte.
4. In geval van reorganisatie of inkrimping van de instelling of een onderdeel daarvan, verstrekt de werkgever op zo kort mogelijke termijn relevante informatie aan de

vakbonden en bespreekt met hen de stand van zaken, de beweegredenen en de voorgenomen handelingen in dat verband.

5. Indien de werkgever aangeeft dat de werkgelegenheidsgarantie niet meer is te handhaven en dit mogelijk leidt tot gedwongen ontslag, komt de werkgever in overleg met de vakbonden in het DGO een sociaal plan overeen conform het in artikel 10.3 beschreven "Kader van een sociaal plan".
6. In geval gedwongen ontslagen onvermijdelijk zijn door terugloop van leerlingenaantallen op een bepaalde school of afdeling, kan worden overwogen de ontslagen te beperken tot die school of afdeling.
7. Indien het DGO op aangeven van de werkgever vaststelt dat er sprake is van een noodsituatie, kan in het DGO van de hiervoor genoemde bepalingen worden afgeweken.

10.3 Kader van een sociaal plan

1. Het sociaal plan bestaat uit twee fasen:
  - a. In de eerste fase (twee jaar voorafgaand aan afvloeiing) worden vrijwillige maatregelen genomen ter voorkoming van gedwongen ontslag, die voor iedere werknemer kunnen gelden. Deze maatregelen behelzen onder meer een intensivering van het geldende personeelsbeleid.
  - b. In de tweede fase (uiterlijk 15 maanden voorafgaand aan afvloeiing) worden maatregelen genomen voor werknemers die met ontslag worden bedreigd, ter voorkoming van gedwongen ontslag.
  - c. In het bijzonder onderwijs vindt afvloeiing plaats op 1 februari van enig jaar. Voor de overgangperiode geldt dat ontslag op 1 februari 2018 mogelijk is indien het overleg over het sociaal plan voor 1 oktober 2016 is gestart.
  - d. In het openbaar onderwijs vindt afvloeiing plaats op 1 augustus van enig jaar.
2. Voordat de eerste fase van het sociaal plan in werking treedt, is er met de vakbonden DGO gevoerd over de volgende elementen:
  - a. de omvang van het formatieve probleem dat zou kunnen leiden tot gedwongen ontslag en het beoogde formatieplan na afloop van de tweede fase;
  - b. het benodigde budget om het probleem op te lossen;
  - c. een vacaturestop;
  - d. afspraken over de informatievoorziening naar het personeel;
  - e. inzet van instrumenten ter voorkoming van ontslag. De instrumenten van het vierde lid van dit artikel worden hierbij betrokken.
3. Voordat de tweede fase van het sociaal plan in werking treedt, is er met de vakbonden DGO gevoerd over de volgende elementen:
  - a. de omvang van het probleem dat na de eerste fase nog resteert;

- b. voor openbaar onderwijs: de objectieve afvloeiingscriteria (waaronder het afspiegelingsbeginsel, zoals weergegeven in het Ontslagbesluit en een anciënniteitscriterium) die van toepassing zijn;
  - c. voor het bijzonder onderwijs gelden de UWV uitvoeringsregels. Over de peildatum voor de afspiegeling vindt DGO plaats;
  - d. inzet van instrumenten ter voorkoming van ontslag. De instrumenten van het vierde lid van dit artikel worden hierbij betrokken.
4. Inzet van instrumenten ter voorkoming van gedwongen ontslag. Deze worden per werkgever verder uitgewerkt.
- Onder deze instrumenten kan onder meer het volgende worden verstaan:
- a. verplaatsing binnen of buiten het bestuur;
  - b. tijdelijke andere werkzaamheden;
  - c. tijdelijke uitplaatsing/detachering;
  - d. outplacement;
  - e. ondersteuning bij sollicitatie;
  - f. ondersteuning bij het vinden van een passende functie (stage);
  - g. financieel stimuleren van vrijwillige vermindering van de betrekkingssomvang;
  - h. (om-)scholing;
  - i. buitengewoon verlof.
5. Het instrument 'vrijstelling van werkzaamheden', zoals opgenomen in Bijlage III lid 7, vormt in het bijzonder onderwijs een verplicht onderdeel van de laatste zes maanden van de tweede fase van het sociaal plan.

10.4a De regeling ontslagbeleid en plaatsing in het risicodragend deel van de formatie (rddf) voor het bijzonder onderwijs

1. De werkgever in het bijzonder onderwijs meldt twee jaar voor verwachte afvloeiing aan vakbonden en PO-Raad dat er formatieve problemen zijn. Die melding wordt onderbouwd met een vastgesteld bestuursformatieplan en de instemming van de PGMR. Indien aan de verwachte formatieve problemen ook andere redenen dan een vermindering van het aantal leerlingen ten grondslag liggen, dient ook de meest recente continuïteitsparagraaf van het financieel jaarverslag overgelegd te worden. Ook dient de melding een beschrijving te bevatten van de voorgenomen maatregelen om plaatsing in het rddf en gedwongen ontslag te voorkomen .
2. Indien de melding niet op tijd wordt gedaan, wordt onderbouwd waarom van de overeengekomen termijn wordt afgeweken. Daarbij wordt ook de visie van de PGMR vermeld. Een te late melding is niet van invloed op de lengte van de rddf-periode, deze blijft één jaar. Een te late melding is evenmin van invloed op het moment waarop de rddf-plaatsing kan worden gedaan. Dat blijft 1 februari van het jaar voorafgaand aan het jaar

waarin het formatieve probleem zich voordoet. De te late melding leidt niet tot een latere ontslagdatum.

3. Vervallen. Vervallen. De werkgever in het bijzonder onderwijs hanteert de UWV-uitvoeringsregels.
4. Plaatsing in het rddf en ontslag om formatieve redenen gebeurt op basis van de UWV-uitvoeringsregels. Daarbij geldt 1 februari in het jaar voorafgaand aan het eventueel ontslag als peildatum voor afspiegeling.
5. Het besluit van de werkgever om een functie te plaatsen in het rddf, als bedoeld in Bijlage III van deze cao wordt gemotiveerd en bij aangetekend schrijven, zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voor 1 februari aan de werknemer meegedeeld.
Slechts bij zwaarwegende redenen of omstandigheden kan een functie in het rddf worden geplaatst als het bestuursformatieplan nog niet is vastgesteld.
6. Plaatsing in het rddf geeft de werknemer recht op scholing als bedoeld in hoofdstuk 9 van deze cao.
7. Bij plaatsing in het rddf heeft de werknemer recht op vrijstelling van werkzaamheden vanaf 1 augustus van het jaar waarin de rddf-plaatsing plaatsvindt, zoals bedoeld in Bijlage III lid 7.
8. De werkgever die van de bepalingen van dit artikel wil afwijken, voert DGO.

10.4b De regeling ontslagbeleid en plaatsing in het risicodragend deel van de formatie (rddf) voor het openbaar onderwijs

1. De werkgever hanteert de afvloeiingsregeling en eventuele protocollen zoals die golden op 31 juli 2006, per onderwijssoort (regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs).
2. De werkgever hanteert - binnen elke onderwijssoort - per categorie personeel een integrale afvloeiingsregeling op bestuursniveau voor de plaatsing in het rddf en ontslag om formatieve redenen van werknemers met een dienstverband voor onbepaalde tijd. Onderscheiden worden de categorieën onderwijzend personeel, onderwijsondersteunend personeel, directie, participatiebanen en werknemers die zijn benoemd of aangesteld op projectformatie als bedoeld in artikel 4.4 onder d.
3. Indien een formatief probleem ter grootte van een bedrag van ten minste € 35.000,- zich voordoet op één instelling of enkele instellingen en de integrale afvloeiing op bestuursniveau zou leiden tot kennelijke onbillijkheid, heeft plaatsing in het rddf en afvloeiing, binnen de bestuurslijst, plaats uit het personeelsbestand van die instelling of instellingen.
4. Plaatsing in het rddf en ontslag om formatieve redenen gebeurt in de volgende volgorde:
  - a. zij die de laagste uitkomst bereiken op basis van het toepasselijke afvloeiingscriterium;
  - b. bij een gelijke uitkomst op basis van het toepasselijke afvloeiingscriterium gaan jongeren voor ouderen.

5. Het besluit van de werkgever om een functie te plaatsen in het rddf, als bedoeld in Bijlage III van deze cao wordt gemotiveerd en bij aangetekend schrijven, zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk voor de zomervakantie aan de werknemer meegedeeld.
Slechts bij zwaarwegende redenen of omstandigheden kan een functie in het rddf worden geplaatst als het bestuursformatieplan nog niet is vastgesteld.
6. Plaatsing in het rddf geeft de werknemer recht op scholing als bedoeld in hoofdstuk 9 van deze cao.
7. De bepalingen in de op 31 juli 2006 vigerende afvloeiingsregelingen betreffende 'de hardheidsclausule' blijven - op bestuursniveau - gehandhaafd.
8. De werkgever die van de bepalingen van dit artikel wil afwijken, voert DGO.

10.5a Bestuursoverdracht/bestuurlijke samenvoeging bijzonder onderwijs

Indien bij bestuursoverdracht/bestuurlijke samenvoeging sprake is van verschillende regelingen (werkgelegenheid en ontslagbeleid), dient de werkgever een keuze te maken voor één van die regelingen.

10.5b Bestuursoverdracht/bestuurlijke samenvoeging openbaar onderwijs

1. Indien bij bestuursoverdracht/bestuurlijke samenvoeging sprake is van verschillende regelingen (werkgelegenheid en ontslagbeleid), dient de werkgever een keuze te maken voor één van die regelingen.
2. Indien voor alle instellingen van de werkgever direct voorafgaande aan het moment van bestuursoverdracht/bestuurlijke samenvoeging, afvloeiingsregelingen gelden met hetzelfde afvloeiingscriterium, is dit ook het criterium dat geldt in de nieuwe integrale afvloeiingsregeling op bestuursniveau.
3. Indien direct voorafgaande aan het moment van bestuursoverdracht/bestuurlijke samenvoeging sprake is van afvloeiingsregelingen met verschillende anciënniteitscriteria wordt onderwijsdiensttijd of bestuursdiensttijd als anciënniteitscriterium toegepast dan wel dient er in het DGO één anciënniteitscriterium te worden overeengekomen.
4. Indien van het in het tweede en derde lid van dit artikel van dat criterium de factor S (diensttijd bij de instelling) deel uitmaakt, wordt deze factor vervangen door de factor B (diensttijd bij het bestuur of diens rechtsvoorganger(s)).

10.6 Overplaatsing

1. Overplaatsing van een werknemer naar een andere instelling van de werkgever geschiedt met instemming van de werknemer, met uitzondering van de gevallen genoemd in het tweede lid.
2. De werkgever kan de werknemer zonder zijn instemming overplaatsen:

- a. indien er bij een instelling sprake is van formatietekort;
  - b. ingeval er sprake is van een conflictsituatie, waarbij overplaatsing noodzakelijk is om tot werkbare verhoudingen te komen;
  - c. ingeval er sprake is van disfunctioneren;
  - d. op advies van de Arbo-dienst of bedrijfsarts;
  - e. in andere door de werkgever met name genoemde zwaarwichtige omstandigheden.
3. In de gevallen genoemd in het tweede lid, onder b., c., d. en e., is overplaatsing zonder instemming van de werknemer eveneens mogelijk om een personele wisseling mogelijk te maken.
  4. De werkgever die het voornemen heeft om een werknemer over te plaatsen, treedt in overleg met de werknemer. Eventuele afspraken worden schriftelijk vastgelegd.
  5. Indien de werknemer na het overleg genoemd in het vierde lid, niet instemt met de overplaatsing en/of de voorwaarden waaronder de overplaatsing zal geschieden en de werkgever desalniettemin besluit tot overplaatsing, geeft de werkgever in zijn besluit aan op welke wijze hij de belangen van de werkgever en die van de werknemer tegen elkaar heeft afgewogen.
  6. Een werknemer die, al dan niet vrijwillig, een onvrijwillige overplaatsing van een andere werknemer geheel of gedeeltelijk mogelijk maakt, krijgt de als gevolg hiervan noodzakelijk te maken extra reiskosten woning-werkverkeer, vergoed op basis van de kosten van openbaar vervoer. De voor de werknemer uit de overplaatsing voortvloeiende extra reistijd, geldt als werktijd.
  7. De werknemer die als gevolg van overplaatsing op een zelfde dag werkzaam is op meerdere locaties, heeft recht op een vergoeding van de hieruit voortvloeiende noodzakelijk te maken extra reiskosten, waarbij het reizen tussen de locaties als dienstreis wordt aangemerkt. De voor de werknemer uit de overplaatsing voortvloeiende extra reistijd tussen de locaties, geldt als werktijd.

10.7 Overplaatsen naar Centrale Dienst

1. In geval de werkgever de werkzaamheden van één of meer werknemer(s) onderbrengt in een onder dezelfde werkgever ressorterende Centrale Dienst, vindt overplaatsing van een werknemer naar die Centrale Dienst plaats. Dit kan alleen maar plaatsvinden na voorafgaand overleg en in beginsel op basis van vrijwilligheid, waarbij eventuele voorwaarden waaronder de overplaatsing geschiedt, schriftelijk worden vastgelegd.

2. Een besluit tot deelname aan een Centrale Dienst die ressorteert onder een andere rechtspersoon, kan alleen worden genomen nadat aan de werknemer wiens werkzaamheden worden overgedragen, gelijktijdig een overeenkomstige betrekking is aangeboden.

11. Overige rechten en plichten

Overige rechten en plichten

11.1 Informatievoorziening

1. De werkgever verstrekt de werknemer een schriftelijk of elektronisch exemplaar van deze CAO PO. De werknemer wordt in staat gesteld de CAO PO uit te printen.
2. De werkgever draagt er zorg voor dat op een voor de werknemer vrij toegankelijke plaats in de instelling in ieder geval aanwezig zijn:
  - ⊕ statuten en overige reglementen van de rechtspersoon, verordeningen en overige reglementen van het bestuursorgaan;
  - ⊕ de instructies en/of reglementen als bedoeld in artikel 11.2, tweede lid;
  - ⊕ de andere van toepassing zijnde reglementen of voorschriften, die betrekking hebben op (een nadere precisering van) de arbeidsvoorwaarden en/of arbeidsomstandigheden;
  - ⊕ de voor de instelling relevante onderwijswetgeving, alsmede beleidsregels en bekostigingsvoorwaarden zoals die zijn gepubliceerd door het ministerie van OCW;
  - ⊕ een exemplaar van de vigerende afvloeiingsregeling, indien de artikelen 10.4 en 10.5 van deze cao van toepassing zijn;
  - ⊕ de WMS en het medezeggenschapsreglement;
  - ⊕ adres en reglement van:
    - ⊕ de Commissie van Beroep als bedoeld in artikel 12.1 van deze cao;
    - ⊕ de Landelijke Commissie voor Geschillen WMS;
    - ⊕ overige voor de werknemer relevante commissies;
  - ⊕ naam en adres van :
    - ⊕ de uitvoeringsorganisatie sociale zekerheid waarbij de werkgever is aangesloten;
    - ⊕ de Arbodienst.
3. Binnen twee maanden na eerste indiensttreding verstrekt de werknemer de werkgever die gegevens die noodzakelijk zijn voor het opstellen van het diensttijdoverzicht. Deze opgave van de diensttijd kan in een later stadium niet meer worden gewijzigd.
4. De werknemer verstrekt de werkgever de gegevens die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de bekostigingsvoorwaarden en overige wettelijke voorschriften, alsmede voor de uitvoering van het in deze cao bepaalde.

11.2 Functie vervulling

1. De werknemer vervult zijn functie in overeenstemming met de grondslag en de doelstelling van de school zoals die door de werkgever zijn vastgesteld en zoals deze zijn omschreven in de statuten.
2. De werknemer houdt zich bij de vervulling van de functie mede aan de regels welke ten behoeve van de goede gang van zaken door de werkgever door middel van instructies en/of

reglementen zijn vastgesteld en voorts aan de nadere aanwijzingen ter zake, hem door of vanwege de werkgever verstrekt.

3. Over onderdelen van de concrete taakhoud, inclusief de buitenschoolse activiteiten, en over wijzigingen daarvan, voert de werkgever overleg met de werknemer. De werkzaamheden moeten redelijkerwijs aan de werknemer binnen zijn functie kunnen worden opgedragen.
4. Indien de werknemer verhinderd is zijn werkzaamheden te verrichten, is hij verplicht daarvan onder opgave van redenen zo spoedig mogelijk mededeling te doen of te laten doen aan de werkgever.
5. De werknemer is verplicht de werkzaamheden behorende bij de functie waarin hij is benoemd of aangesteld, op zich te nemen.
6. De werknemer ontvangt geen salaris over de tijd gedurende welke hij in strijd met zijn verplichtingen opzettelijk nalaat zijn werkzaamheden te verrichten.

11.3 Nevenwerkzaamheden

1. De werknemer zal voor het aanvaarden van een betrekking aan andere onderwijsinstellingen dan wel alle andere werkzaamheden waarvoor de werknemer salaris dan wel anderszins inkomen uit arbeid ontvangt, kennis geven aan de werkgever.
2. De werknemer zal eveneens van elke wijziging in de aard en de omvang van de in het eerste lid bedoelde werkzaamheden kennis geven aan de werkgever.
3. Indien de in het eerste lid bedoelde werkzaamheden naar het oordeel van de werkgever redelijkerwijs in strijd zijn met de belangen van de instelling, zijn zij niet toegestaan.
4. Nevenwerkzaamheden waarvoor de werknemer geen salaris dan wel anderszins inkomen uit arbeid ontvangt, worden door de werknemer niet langer verricht indien deze redelijkerwijs in strijd zijn met de belangen van de instelling.

11.4 Intellectueel eigendom

Indien en voor zover de functie van de werknemer mede omvat het in opdracht van de werkgever vervaardigen van bepaalde werken van letterkunde, wetenschap of kunst, berust het auteursrecht van die werken bij de werkgever, tenzij anders wordt overeengekomen.

11.5 Veiligheid en het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld

1. De werkgever stelt in overleg met de PGMR het beleid vast dat gericht is op het realiseren van een gezonde en veilige leer- en werkomgeving binnen de instelling, bedoeld voor alle geleidingen. De werkgever evalueert jaarlijks het gevoerde beleid.

2. Binnen het in het eerste lid bedoelde beleid worden ten aanzien van de werknemers in ieder geval afspraken gemaakt over:
  - a. het bewerkstelligen van sociale en fysieke veiligheid;
  - b. het voorkomen van seksuele intimidatie, racisme, agressie en geweld;
  - c. het voorkomen van ziekteverzuim;
  - d. de personeelszorg;
  - e. de scholing en begeleiding van werknemers die nodig is met het oog op het realiseren van het voorgaande.
3. De afspraken als bedoeld in het tweede lid richten zich in het bijzonder ook op:
  - a. de werknemers met toezichthoudende taken en de bedrijfshulpverleners;
  - b. de facilitering van de bedrijfshulpverleners en EHBO-ers, waarbij uitgangspunt is dat alle kosten -in tijd en geld- voor rekening van de werkgever zijn en dat zittende bedrijfshulpverleners c.q. EHBO-ers geen financieel nadeel ondervinden van deze afspraken.

11.6 Preventiemedewerker

De werkgever benoemt een of meerdere medewerkers tot preventiemedewerker. Voor de benoeming van de preventiemedewerker is instemming van de PGMR nodig. Deze preventiemedewerker staat de werkgever bij in de uitvoering van het met de PMR overeengekomen plan van aanpak voortvloeiende uit de risico inventarisatie en -evaluatie (RI&E).

- a. De taak van preventiemedewerker wordt door een of meerdere werknemers in het kader van taakbeleid in combinatie met de reguliere functie uitgeoefend.
- b. In afwijking van het onder a. genoemde, kan de werkgever vaststellen dat de preventiemedewerker als functie wordt uitgeoefend;
- c. De taak van de preventiemedewerker bestaat uit:
  - ⊕ het verlenen van medewerking aan het opstellen en uitvoeren van de RI&E;
  - ⊕ het opstellen van een schriftelijke weergave van de uitkomsten daarvan;
  - ⊕ de uitvoering van de uit de RI&E voortvloeiende maatregelen;
  - ⊕ het adviseren en informeren van en nauw samenwerken met de PMR over te nemen en genomen maatregelen;
  - ⊕ vraagbaak zijn voor werknemers over (de uitvoering van het) Arbo-beleid.
- d. De werkgever draagt er zorg voor dat de preventiemedewerker beschikt over de nodige deskundigheid, ervaring, uitrusting en voldoende tijd om de bijstand naar behoren te kunnen verlenen.
- e. De werkgever neemt de benodigde kosten, in tijd en in geld, die de preventiemedewerker maakt voortvloeiend uit het onder d. genoemde voor zijn rekening.
- f. De werkgever moet de preventiemedewerker in staat stellen de bijstand zelfstandig en onafhankelijk te kunnen verlenen, de preventiemedewerker mag niet worden benadeeld in zijn positie binnen de school.

11.7 Arbeidsomstandigheden, ziekteverzuimpreventie en personeelszorg

1. De werkgever stelt als onderdeel van de risico-inventarisatie en -evaluatie op schoolniveau, een plan van aanpak vast dat in ieder geval gericht is op:
  - a. het voorkomen en beperken van ziekteverzuim door de werknemer, waarbij met name aan het tegengaan van psychische overbelasting aandacht wordt besteed;
  - b. de begeleiding van de werknemer en de bevordering van re-integratie in geval van ziekte;
  - c. het voorkomen en beperken van de arbeidsrisico's ten gevolge van agressie en geweld op school, waarbij met name aandacht wordt besteed aan adequate scholing en begeleiding van werknemers met toezichthoudende taken.
2. De werkgever voert dit plan van aanpak uit met de inzet van alle daartoe geëigende middelen.
3. In het kader van het plan van aanpak wordt jaarlijks per school het ziekteverzuimpercentage vergeleken met de meest recente landelijke verzuimpercentages.
4. Indien blijkt dat de maatregelen uit het plan van aanpak niet het gewenste resultaat hebben, stelt de werkgever het plan van aanpak bij.
5. Als de beschikbare middelen voor de uitvoering van het plan van aanpak niet toereikend zijn, dient de werkgever een aanvraag in voor externe middelen die in het kader van de bedrijfsgezondheidszorg ter beschikking staan.
6. De werknemer werkt optimaal mee aan de re-integratie.
7. Het vaststellen van het plan van aanpak en de eventuele noodzakelijke bijstellingen ervan behoeven de instemming van de PGMR.

11.7a Arbo-catalogus

Voor de sector primair onderwijs geldt de Arbo-catalogus PO, die is vastgesteld door Partijen. De catalogus is te vinden op de website www.arbocataloguspo.nl.

11.8 Werving en selectie

De werkgever stelt ten behoeve van werving en selectie een sollicitatiecode vast conform bijlage XII van deze cao.

11.9 Sluitende aanpak PO

De (gewezen) werknemer heeft recht op:

- ⊕ Preadvies;
- ⊕ een intensief re-integratietraject en/of loonkostensubsidie,

- ⊕ indien hij voldoet aan de voorwaarden die gesteld worden in de regeling *Sociale Zekerheid Sluitende aanpak PO*, welke te vinden is via de website van het Participatiefonds.

11.10 Informatieverstrekking PO-Raad aan Vakbonden

Vervallen.

12. Beroepsrecht bijzonder onderwijs

Beroepsrecht bijzonder onderwijs

12.1 Commissie van Beroep (bijzonder onderwijs)

1. De werknemer kan in beroep gaan tegen een door de werkgever genomen besluit inhoudende:
  - a. een disciplinaire maatregel;
  - b. schorsing als ordemaatregel;
  - c. het direct of indirect onthouden van promotie;
  - d. vervallen;
  - e. overplaatsing in het kader van de bestuursbenoeming;
  - f. eenmalige inhouding periodieke verhoging en het niet toekennen van het schaaluitloopbedrag, als ook het onthouden van een periodieke verhoging op basis van het bekwaamheidsniveau (basis- of vakbekwaam).
2. De werkgever deelt de werknemer bij aangetekende brief mee dat de werknemer in de gelegenheid is om in beroep te komen bij de landelijke Commissie van Beroep, onder vermelding van het adres van deze commissie en van de termijn binnen welke beroep open staat.
3. Vervallen.
4. Alle beroepen, zoals bedoeld in lid 1, worden behandeld door de landelijke Commissie van Beroep.
5. Het beroep bedoeld in het eerste lid, wordt schriftelijk ingesteld binnen 6 weken nadat het besluit bij aangetekend schrijven aan de werknemer is meegedeeld.
6. De uitspraken van de Commissie van Beroep zijn bindend.

13. Medezeggenschap

Medezeggenschap

13.1 Reglementering Decentraal Georganiseerd Overleg (DGO)

1. De werkgever hanteert voor de werkwijze van het DGO de bepalingen genoemd in bijlage XIII.A van deze cao en het DGO-Reglement, bestaande uit een overlegreglement en een geschillenregeling, zoals overeengekomen tussen partijen (zie Bijlage XIII.B van deze cao).
2. De werkgever bepaalt bij welke, door één of meer werkgeversorganisaties in stand te houden, geschillencommissie hij is aangesloten.
3. Werkgevers die in één of meerdere samenwerkingsverband(en) participeren houden bij de te maken afspraken in het DGO rekening met de in andere overleggremia gemaakte afspraken met betrekking tot personeels- en formatiebeleid. Zij stemmen de hier genoemde afspraken waar mogelijk op elkaar af. Het uitgangspunt is hierbij dat DGO plaatsvindt op hetzelfde niveau als waarop bestuurlijke besluitvorming plaatsvindt. In een dergelijk DGO gemaakte afspraken zijn van toepassing op alle werknemers die in dienst zijn van de werkgever.

13.2 Mandatering personeelsdeel (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad

1. De werkgever en de vakbonden hebben krachtens deze cao besloten dat de werkgever het overleg als bedoeld in Bijlage XIII.A, artikel 4, eerste lid van deze cao voert met het personeelsdeel van de (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad een en ander in overeenstemming met het in bijlage XIII.A, artikel 4, derde lid van deze cao bepaalde.
2. Het overleg tussen de werkgever en het personeelsdeel van de (G)MR over de aangelegenheden die behoren tot de competentie van het DGO als bedoeld in het eerste lid, vindt plaats binnen de kaders van deze cao. Het personeelsdeel heeft in deze aangelegenheden een instemmingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 12, WMS.
3. Indien in bijzondere omstandigheden en/of zwaarwegende redenen, geen uitvoering kan worden gegeven aan een of meer bepalingen van deze cao, dan wel indien naar het oordeel van de werkgever of een of meer vakbonden het overleg zich kennelijk buiten de kaders van deze cao voltrekt, komt, in spoedeisende gevallen op de kortst mogelijke termijn, het DGO bijeen en neemt ter zake een besluit.
4. Eventuele geschillen in het overleg tussen de werkgever en het personeelsdeel van de (G)MR worden voorgelegd aan de geschillencommissie WMS.
5. Voorbehouden aan het DGO blijft in ieder geval het overleg over:
  - a. de rechtspositionele gevolgen van reorganisaties, waaronder begrepen opheffing van de instelling;
  - b. de meerjarenbegroting/het meerjarenformatiebeleid als bedoeld in artikel 2.7 van deze cao, indien geen GMR aanwezig is of de PGMR op grond van het GMR-reglement niet beschikt over een instemmingsbevoegdheid bij de beoordeling van de meerjarenbegroting/het meerjarenformatiebeleid;

6. Na overleg hebben de werkgever en het personeelsdeel van de (G)MR elk afzonderlijk het recht om de volgende aangelegenheden voor behandeling te verwijzen naar het DGO:
  - a. het beleid met betrekking tot incidentele beloningsvormen als bedoeld in artikel 6.19. van deze cao;
  - b. de personele gevolgen van de instelling of wijziging van een bovenschoolse directiestructuur.

Het overleg over deze keuze vindt zo spoedig mogelijk na het inwerkingtreden van deze cao plaats. De keuze geldt voor de duur overeenkomende met de looptijd van de cao.

7. Het overleg met het personeelsdeel van de (G)MR over de aangelegenheden bedoeld in het zesde lid, vindt niet eerder plaats dan nadat de werkgever en het personeelsdeel van de (G)MR hun keuze hebben bepaald.
8. Indien de werkgever participeert in een samenwerkingsverband waarbinnen met andere werkgevers afspraken worden gemaakt over arbeidsvoorwaardelijke aangelegenheden, blijft de mandatering van het personeelsdeel van de (G)MR als bedoeld in dit artikel van kracht. Het personeelsdeel van de (G)MR kan echter aangelegenheden die samenhangen met de samenwerkingsafspraken tussen verschillende werkgevers, verwijzen naar het DGO.

13.3 (Gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad en faciliteiten

1. De PMR en de PGMR stellen voorafgaande aan elk schooljaar ten behoeve van de werkgever een activiteitenplan op, waarin wordt aangegeven op welke wijze de krachtens dit artikel toe te kennen faciliteiten zullen worden ingezet. De PMR en de PGMR geven na afloop van elk schooljaar aan de werkgever een verantwoording van de wijze waarop deze faciliteiten daadwerkelijk zijn besteed. De toekenning van de faciliteiten vindt, na overleg met de PMR en de PGMR, plaats afhankelijk van de daadwerkelijke omvang van de werkzaamheden, zoals vastgelegd in het bovengenoemd activiteitenplan.
2. De werkgever stelt aan werknemers die lid zijn van de P(G)MR per schooljaar ten minste de volgende faciliteiten beschikbaar:
  - a. als een werknemer zowel lid is van de PGMR als van de PMR wordt 100 uur ter beschikking gesteld;
  - b. als een werknemer lid is van één van de medezeggenschapsorganen wordt 60 uur ter beschikking gesteld.
  - c. als een werknemer de voorzitter van de MR is, worden er 20 uren per jaar toegevoegd aan de in lid a en b ter beschikking gestelde uren; als de voorzitter deel uitmaakt van de oudergeleding, worden deze 20 uren toegekend aan de secretaris indien deze deel uitmaakt van de personeelsgeleding.
3. De werkgever stelt daarnaast per PMR een bedrag beschikbaar volgens bijlage A11 van deze cao (faciliteiten medezeggenschap).

4. De werkgever stelt voor de PGMR per deelnemende school faciliteiten beschikbaar volgens bijlage A11 van deze cao (faciliteiten medezeggenschap).
5. De faciliteiten genoemd in het derde en vierde lid kunnen worden ingezet voor het vrij-roosteren van leden van de P(G)MR voor activiteiten ten behoeve van de P(G)MR. De faciliteiten kunnen ook op een andere wijze ten behoeve van de P(G)MR worden ingezet. De werkgever treft op grond van artikel 28, lid 3 WMS een regeling voor personeelsleden van de medezeggenschapsraad waarin is opgenomen de facilitering in tijd ten behoeve van het voeren van overleg met inachtneming van de bepalingen hierover in dit artikel, de facilitering van scholing en overige medezeggenschapsactiviteiten. De werkgever neemt deze regeling op in het medezeggenschapsstatuut conform artikel 22 WMS. De P(G)MR stelt vóór 1 mei de werkgever op de hoogte van zijn besluit over de inzet van de faciliteiten.
6. De aan de PMR toegekende middelen, kunnen desgewenst door de PMR-en geheel of gedeeltelijk aan de PGMR worden overgedragen om ten behoeve van de werkzaamheden van de PGMR te worden ingezet (en andersom).
7. Behalve de hierboven beschreven faciliteiten worden door de werkgever drie dagen in twee jaar per P(G)MR-lid voor scholing beschikbaar gesteld. Deze scholing kan mede in leestijd plaatsvinden, afhankelijk van het rooster van het P(G)MR-lid en het moment waarop de scholing plaatsvindt.
8. Afhankelijk van de omvang van de voorziene werkzaamheden, als opgenomen in het activiteitenplan, kan de werkgever op verzoek van de P(G)MR meer faciliteiten beschikbaar stellen.
9. Mede ter ondersteuning van de werkzaamheden van het DGO en/of de werkzaamheden van de P(G)MR stelt de werkgever de georganiseerde werknemers in de gelegenheid op de school in vergadering bijeen te komen, daar bekendheid aan te geven en gebruik te maken van daarmee verband houdende middelen waarover de school beschikt.
10. Op verzoek van de P(G)MR en met inachtneming van het activiteitenplan van de P(G)MR stelt de werkgever, afhankelijk van de financiële en organisatorische mogelijkheden faciliteiten ter beschikking die betrekking hebben op informatie-, communicatie- en vergadervoorzieningen en op scholing.
11. In overeenstemming met de P(G)MR dient de totale inzet van de faciliteiten in ieder geval zodanig te zijn dat de P(G)MR-leden op een voor hen herkenbare wijze in staat worden gesteld om hun werkzaamheden binnen de normjaartaak op een goede wijze te verrichten.

13.3a Ondersteuningsplanraad

De werkgever stelt aan de werknemer die zitting heeft in de ondersteuningsplanraad 60 uren per jaar ter beschikking.

13.4 Informatieverstrekking aan de PGMR

Vervallen.

14. G.O.- en vakbondsfaciliteiten en sectorale arbeidsmarktmiddelen

G.O.- en Vakbondsfaciliteiten en sectorale Arbeidsmarktmiddelen PO

14.1 Overeenkomst

1. Cao-partijen spreken af dat de werkgevers in het primair onderwijs vanaf 1 januari 2017 jaarlijks een vast bedrag per leerling afdragen op de wijze zoals wordt overeengekomen in een aparte aanvullende cao. Het bedrag waartoe werkgevers verplicht zijn wordt gebaseerd op de middelen voor G.O.- en Vakbondsfaciliteiten en de sectorale arbeidsmarktmiddelen¹⁰ op (peildatum) 31 december 2016. Het totaal van deze middelen wordt gedeeld door het aantal leerlingen in de sector op 1 oktober 2015. Het aldus verkregen bedrag per leerling wordt vanaf 1 januari 2017 jaarlijks geïndexeerd op basis van de loonafspraken in de CAO PO.
2. Partijen leggen de verplichting als beschreven in lid 1 en de procedure voor inning en verantwoording vast in de aparte aanvullende cao zoals genoemd in lid 1 voor een periode van 5 (vijf) jaar met ingang van 1 januari 2017. Partijen dragen zorg voor een cao-tekst die zich leent voor een aparte aanvullende cao met algemeen verbindend verklaring. Aan de minister van SZW zal gevraagd worden deze cao algemeen verbindend te verklaren. Indien die cao niet voor AVV in aanmerking komt, dan komen partijen opnieuw bijeen om vanuit een gemeenschappelijk belang en naar bevind van zaken tot herziene afspraken te komen waarbij het uitgangspunt is dat beide partijen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het operationaliseren van deze cao-verplichting.
3. De vakbonden verdelen de middelen voor G.O.- en vakbondsfaciliteiten volgens een zelf vastgestelde verdeelsleutel in de SFSVO. De wijze van verantwoording wordt opgenomen in de aparte aanvullende cao zoals bedoeld in lid 1. Sociale partners maken daarnaast afspraken over de besteding van de sectorale arbeidsmarktmiddelen¹¹ en de wijze van verantwoording daarvan.
4. Indien de aparte aanvullende cao zoals genoemd in lid 1 niet in werking is getreden op uiterlijk 1 januari 2017 blijven de bepalingen van dit hoofdstuk van kracht tot uiterlijk 1 januari 2022.

---

¹⁰ Regeling G.O.- en vakbondsfaciliteiten 2005 zoals deze luidt op 01-07-2016

¹¹ Regeling G.O.- en vakbondsfaciliteiten 2005 zoals deze luidt op 01-07-2016. Waarbij de verhouding sectorale arbeidsmarktmiddelen en G.O.-en Vakbondsfaciliteiten gelijk blijft aan de verhouding zoals die was op 31 december 2016.

15. Overgangs- en slotbepalingen

Overgangs- en slotbepalingen

15.1 HOS-overgangsrecht

De aanspraken van de werknemer die golden op 31 juli 2006 op grond van Hoofdstuk 5 van het Rechtspositiebesluit WPO/WEC, blijven per 1 augustus 2006 onverkort van kracht, voor zover van toepassing, en worden aangepast aan de algemene salarismaatregelen. Voor de bedragen: zie bijlage A12 van deze cao.

15.2 Bijlagen

De bij deze cao behorende bijlagen en de toelichting, maken onderdeel uit van deze cao.

15.3 Melding tussentijdse wijzigingen van deze cao

Tussentijdse wijzigingen van deze cao worden door de werkgever in het bijzonder onderwijs gemeld bij het Directoraat Arbeidszaken van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op de door het Ministerie voorgeschreven wijze.

Toelichting op enkele artikelen van de CAO PO

Statuut Sociaal Beleid

Middelen

In het sociaal jaarverslag komen ten minste de volgende onderwerpen aan bod:

- ⊕ preventie ziekteverzuim;
- ⊕ taakbelasting;
- ⊕ doelgroepenbeleid;
- ⊕ incidentele beloningen;
- ⊕ het gebruik van uitzendarbeid.

Het sociaal jaarverslag wordt beschikbaar gesteld aan partijen van DGO.

Artikel 1.5 status van de CAO PO

De CAO PO bevat afspraken waar een werkgever zich aan dient te houden. Daarbinnen voert het bestuur eigen beleid op bestuurs- en schoolniveau. Blijven de te maken beleidskeuzen binnen de gestelde kaders van de CAO PO, dan voert de werkgever over zijn voornemens overleg met het personeelsdeel van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR). Op basis van artikel 13.1 dient over een aantal onderwerpen DGO te worden gevoerd.

Artikelen 2.10

In het basismodel wordt een maximum gesteld in de cao aan het aantal lessen of lesgebonden en/of behandeltaken bij een normbetrekking. Echter, in het kader van de flexibilisering van de lessen-taak, kunnen in bepaalde situaties minder lessen dan wel lesgebonden en/of behandeltaken worden toegekend. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan:

- ⊕ een beginnende leraar;
- ⊕ leraren die coaching geven;
- ⊕ gedeeltelijk arbeidsgeschikten;
- ⊕ senioren;
- ⊕ extra taaktoedeling in het kader van overige schooltaken, waaronder werkzaamheden voor de P(G)MR.

Meer lessen

Cao-partijen denken in het kader van flexibilisering van de lessentaak dat in bepaalde situaties meer dan 930 lessen of lesgebonden en/of behandeltaken kunnen worden afgesproken. Daarbij kan worden gedacht aan:

- ⊕ de situatie van een plusleraar;
- ⊕ een oop-er met lesgebonden en /of behandeltaken;
- ⊕ een werknemer die meer lessen of lesgebonden en/of behandeltaken preferereert boven overige taken.

Artikel 2.3

Een werknemer die is of wordt benoemd of aangesteld in de onderbouw voor de volledige onderwijstijd van die leerlingen, heeft een werktijdfactor 1. Indien hierbij sprake is van een kleinere lestaak dan 930 uren, heeft de werkgever het recht tot maximaal 930 uur lestaken op te dragen dan wel overige taken tot 1659 uur. Dit is niet van toepassing op het overlegmodel.

Artikel 2.3 lid 4

In lid 3 van dit artikel is vastgelegd uit welke elementen de taak van iedere OP-er en OOP-er met lesgebonden en/of behandeltaken bestaat. Dat geldt ook als het gaat om een vervangingsaanstelling. Daarnaast dient er bij de vaststelling van de werktijdfactor rekening mee te worden gehouden dat de vervanger recht heeft op een evenredig deel van de uren duurzame inzetbaarheid.

Artikel 2.5

Een tijdelijke uitbreiding is een addendum op een bestaand (vast of tijdelijk) dienstverband voor werkzaamheden op grond van artikel 3.1 lid 3/4.4 en kan in beginsel niet worden opgevat als een zelfstandig dienstverband.

Artikel 2.6

Een eventuele aanvraag van de werknemer op grond van de Wet flexibel werken, dient schriftelijk 2 maanden vóór de ingangsdatum bij de werkgever te worden ingediend.

Artikel 2.13 en 2.14

In dit verband wordt onder team verstaan, alle werknemers op een school (brinnummer). In gevallen dat een brinnummer verschillende locaties heeft, kan in overleg met de PMR een andere indeling worden gehanteerd.

Artikel 2.15

De oudergeleding van de medezeggenschapsraad kan niet worden gebonden door de cao. Cao-partijen zijn het erover eens dat het consulteren van de oudergeleding bij de keuze voor het toepassen van vervangingsbeleid bijzonder onderwijs de voorkeur verdient. De instemmingsbevoegdheid rust echter op de P(G)MR.

Artikel 3.1, vierde lid

De verruiming van de ketenregeling van drie naar zes contracten en 36 maanden (zoals bepaald in art. 3.1 lid 4), geldt alleen voor ketens van contracten ter vervanging. Voor contracten op de

gronden van 3.1 lid 3 geldt de niet-verruimde wettelijke keten van drie contracten en 24 maanden (art 7:668a lid 1 BW). Zodra deze termijn van 24 maanden wettelijk wordt verruimd naar 36 maanden, dan geldt die termijn van 36 maanden.

Het onderwijs kent bij uitstek onvoorspelbare schommelingen zonder vaste omvang waardoor leerkrachten uitvallen of extra leerkrachten nodig zijn. Sociale partners beogen voor de functie van leraar, werkzaam op basis van een arbeidsovereenkomst ten behoeve van vervanging van tijdelijk afwezige werknemers, bij cao af te wijken van de ketenregeling uit artikel 7:668a lid 1 BW, conform artikel 7:668a lid 5 BW. Redenen hiervoor zijn omdat het in het primair onderwijs bestendig gebruik is om vervanging te organiseren door middel van tijdelijke arbeidsovereenkomsten en/of tijdelijke uitbreidingen van arbeidsovereenkomsten. De aard van de sector brengt met zich mee dat altijd vervangen moet kunnen worden en altijd op korte termijn. Vervangingswerk kenmerkt zich door onvoorspelbaarheid en het ontbreken van een vaste omvang. Wanneer op basis van de ketenregeling uit artikel 7:668a lid 1 BW een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd met een vaste omvang ontstaat zal dit, zeker voor de kleinere schoolbesturen die (financieel) al zwaar onder druk staan door krimp, onaanvaardbare consequenties hebben die grote gevolgen hebben voor de sector. Om vervanging mogelijk te blijven maken, hebben sociale partners voor opeenvolgende dienstverbanden ten behoeve van vervanging gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de wet biedt om een verruimde ketenregeling af te spreken.

Ook de regering erkent dat voor vervangingswerk in het primair onderwijs gebruik kan worden gemaakt van de afwijkingsmogelijkheid van de ketenregeling uit lid 1 van artikel 7:668a BW (Kamerstukken II 2013/14, 33818, 7, p.20). Uit de aard van vervangingswerk volgt immers dat dit werk tijdelijk van aard is.

Overigens kan voor de tussenperiode van zes maanden, zoals omschreven in art. 7:668a lid 1 BW niet worden afgeweken. Deze periode van zes maanden geldt dus zowel voor tijdelijke contracten voor vervanging als voor andere tijdelijke contracten.

Artikel 3.1, vijfde lid

Het primair onderwijs wordt gekenmerkt door de bijzondere situatie dat in geval van ziekte van een leerkracht altijd een vervanger moet worden ingezet. Het primair onderwijs is daarmee de enige onderwijssector waar ziekte van een leerkracht niet mag leiden tot lesuitval. Voor de bedrijfsvoering is het derhalve noodzakelijk dat een schoolbestuur in geval van ziekte van een leerkracht op tijdelijke basis over een vervanger kan beschikken.

In de cao primair onderwijs zijn daartoe afspraken gemaakt dat elk bestuur in het bijzonder onderwijs met de personeelsgeleding van de MR afspraken moet maken over het vervangingsbeleid. In dit vervangingsbeleid dient te worden omschreven op welke manier de vervanging wordt georganiseerd en met welke type contracten. Het uitgangspunt daarbij is: de historische vervangingsbehoefte.

De effecten en uitkomsten van deze afspraak zijn onderzocht en geëvalueerd. Zoals opgenomen in de Memorie van Toelichting bij het conceptwetsvoorstel arbeidsmarkt in balans:

‘ In de CAO primair onderwijs 2016-2017 is een uitzondering gemaakt voor deze bij ministeriële regeling aangewezen functies. Het betreft hier voornamelijk het invallen voor zieke leerkrachten wegens griep. Uit de Evaluatie CAO afspraken primair onderwijs, die in 2017 is uitgevoerd in opdracht van de cao-partijen in het primair onderwijs, blijkt dat in de wintermaanden van 2017 op grote schaal (60% van de schoolbesturen bijzonder onderwijs) gebruik is gemaakt van de uitzondering op de ketenbepaling voor wat betreft kortdurende vervangingen wegens onvoorzien ziekteverzuim. De uitzondering voorziet daarmee in een duidelijke behoefte. Deze regeling blijkt echter niet te volstaan. (...) Gebleken is dat deze vervanging wegens ziekte zich niet alleen voordoet in de griepgevoelige periode tussen januari en maart. Dit gebeurt door het gehele schooljaar heen, met weliswaar een piek in het late najaar, de winter en het vroege voorjaar. Voor de bedrijfsvoering in het primair onderwijs is het derhalve noodzakelijk dat een schoolbestuur in geval van ziekte van een leerkracht ook op tijdelijke basis over een vervanger kan beschikken indien bijvoorbeeld andere oplossingen, zoals het inzetten van een vervanger in vaste dienst van de school of het inspringen van een parttime leerkracht, geen soelaas bieden. Dit zonder daarin belemmerd te worden door de werking van de huidige ketenbepaling. (...) De uitval van onderwijstijd in het primair onderwijs is natuurlijk maatschappelijk onwenselijk en moet zoveel als mogelijk voorkomen worden. Hierin heeft ook de overheid een belangrijke taak. Het krijgen van onderwijs, zeker het basisonderwijs, is immers een bijzondere vorm van overheidsbemoeienis. In artikel 23 van de Grondwet staat dat het onderwijs, en dus ook de voortgang daarvan, een voorwerp van aanhoudende zorg der regering is. Dit maakt primair onderwijs een speciale sector, die onder andere wat betreft de aard en organisatie van de vervanging van zieke werknemers, afwijkt van andere (onderwijs)sectoren in Nederland.’

Sociale partners hebben daarom de minister van SZW verzocht tot aanpassing van de ministeriële regeling op grond van artikel 7:668a lid 8 BW. Dit verzoek is op 9 juli 2018 gehonoreerd. Dit betekent dat in het primair onderwijs onbepaald tijdelijke arbeidsovereenkomsten kunnen worden aangegaan voor vervanging bij afwezigheid van een zieke leraar. Deze arbeidsovereenkomsten vallen niet onder de ketenregeling en hoeven derhalve niet te worden meegeteld in de ketens bedoeld in artikel 3.1 tweede, derde en vierde lid en zijn ook niet van invloed op de periode van zes maanden bij de vaststelling of arbeidsovereenkomsten elkaar opvolgen. Vanaf de eerste arbeidsovereenkomst die op deze grond wordt aangegaan, kan met de desbetreffende werknemer gedurende drie jaar tijdelijke arbeidsovereenkomsten worden aangegaan. Na drie jaren vervalt deze mogelijkheid en moet, indien men de werknemer wilt blijven inzetten, een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd worden aangeboden.

Artikel 3.12, eerste en tweede lid en 4.9, eerste en tweede lid

Deze bepalingen zijn overgenomen uit de ZAPO (regeling Ziekte en Arbeidsongeschiktheid primair onderwijs).

Artikel 3.13 en artikel 4.10

Wettelijk is het mogelijk dat werknemers na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd in het onderwijs kunnen (blijven) werken. Het is aan de werkgever om te beoordelen of hij al dan niet tot (voortzetting en /of aangaan van) het dienstverband na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd wenst over te gaan.

De werknemer die na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd gewoon door blijft werken, ontvangt nog geen aanvullend ouderdomspensioen omdat hij nog niet ontslagen is. De pensioenopbouw blijft dan ook doorgaan maar stopt, krachtens het bepaalde in het Pensioenreglement, wanneer de werknemer de leeftijd van 70 bereikt.

Gevolg van het bepaalde in genoemd artikel van het Pensioenreglement is dat de werknemer die de leeftijd van 70 jaar bereikt, geen verzoek meer kan doen om de ontslagdatum te verschuiven naar een later tijdstip. Het dienstverband eindigt in dat geval - het bereiken van de leeftijd van 70 jaar - op de laatste dag van de maand waarin de leeftijd van 70 jaar wordt bereikt.

Vanaf dit moment kan de werknemer nog wel in dienst treden op grond van het bepaalde in het eerste lid, onder b. van deze artikelen.

Los van bovenstaande kan de werkgever een werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt een dienstverband aanbieden maar dan uitsluitend op basis van het eerste lid, onder b. van deze artikelen.

Artikel 3.14, tweede lid

Bij het tweede lid van dit artikel moet rekening worden gehouden met het bepaalde in artikel XXI Overgangsrecht van de Wet Flexibiliteit en Zekerheid (Stb. 1998, 300).

In genoemd artikel is bepaald dat voor de werknemer die op het tijdstip van het in werking treden van deze wet 45 jaar of ouder was en voor wie op dat tijdstip een langere termijn voor opzegging gold dan volgens het bepaalde in deze wet, de oude termijn blijft gelden zo lang hij bij dezelfde werkgever in dienst is. Daarbij geldt dat deze termijn gefixeerd moet worden; welke termijn was van toepassing op het moment van het in werking treden van de Wet, zijnde 1 januari 1999.

Onder de oude regeling bedroeg de termijn van opzegging voor de werkgever ten minste zoveel weken als de arbeidsovereenkomst gehele jaren heeft geduurd met een maximum van 13 weken. Deze termijn moest worden verlengd met een week voor elk vol jaar dat de werknemer vanaf zijn 45ste jaar bij de werkgever in dienst is geweest, ook met een maximum van 13 weken.

Een voorbeeld maakt bovenstaande duidelijk:

Werknemer A. is 59 jaar en 32 jaar in dienst van de werkgever. De werkgever wil hem per 1 augustus 2007 ontslaan.

Volgens artikel 3.12, eerste lid, moet de werkgever 3 maanden als opzeggingstermijn in acht nemen. Volgens het overgangsrecht moet teruggegaan worden naar 1 januari 1999. De werknemer was toen 51 jaar en 24 jaar in dienst van de werkgever.

Berekening opzegtermijn:

tot 45 ^{ste} jaar	:	13 weken
45 - 51 jaar	:	6 weken
Totale opzeggingstermijn	:	19 weken

In bovenstaand voorbeeld moet de werkgever 19 weken opzeggingstermijn in acht nemen.

Artikelen 3.25 en 3.26

In de akte van benoeming van de LIO is ten aanzien van een tweetal situaties een ontbindende voorwaarde opgenomen. Deze voorwaarden worden genoemd in de artikelen 3.25 en 3.26 en betreffen de situatie waarin (1) een LIO niet meer voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten en (2) de leerarbeidsovereenkomst tussen de LIO en de opleidende instelling wordt beëindigd (ongeacht of de betreffende overeenkomst is beëindigd door de opleidende instelling of de LIO).

Wanneer deze situaties zich voordoen, zal de (leer)arbeidsovereenkomst eindigen.

Het opnemen van de ontbindende voorwaarde in de akte van benoeming van de LIO is niet in strijd met het gesloten ontslagstelsel omdat beide situaties objectief bepaalbaar zijn. Daarnaast wordt de (leer)arbeidsovereenkomst inhoudsloos indien voornoemde situaties zich voordoen omdat de LIO niet langer zijn werkzaamheden kan verrichten en er ook geen andere (passende) werkzaamheden beschikbaar zijn voor de LIO zolang hij niet aan de gestelde wettelijke vereisten voldoet, danwel er geen leerarbeidsovereenkomst (meer) bestaat.

Artikelen 3.28 eerste lid en 4.26, eerste lid

Het overeenkomen van een benoeming of aanstelling van 5 maanden voor een werktijdfactor van 1,0000 binnen één schooljaar, kan ook als volgt worden ingevuld:

- ⊕ 10 maanden maal een werktijdfactor van 0,5;
- ⊕ 8 maanden x een werktijdfactor van 0,625 of anderszins.

Artikelen 3.32 vierde lid en 4.30, vierde lid

Voor de toepassing van dit artikel verwijzen cao-partijen naar het *protocol bewegingsonderwijs*. Dit protocol is te raadplegen op de websites van de besturen- en werknemersorganisaties.

Artikel 3.34

In de akte van benoeming is voor de combinatiefunctionaris ten aanzien van de situatie waarin de subsidie(voorwaarden) worden beëindigd of gewijzigd waardoor de betrekking komt te vervallen, een ontbindende voorwaarde opgenomen. Dit betekent dat de arbeidsovereenkomst eindigt wanneer voornoemde situatie zich voordoet.

Het opnemen van de ontbindende voorwaarde in de akte van benoeming voor de combinatiefunctionaris is niet in strijd met het gesloten ontslagstelsel omdat het intreden van de ontbindende voorwaarde objectief bepaalbaar is. Daarnaast brengt de aard van de brede impuls combinatiefuncties (subsidiefinanciering en het projectmatig karakter) met zich mee dat de arbeidsovereenkomst van de combinatiefunctionaris inhoudsloos zal worden wanneer de subsidie zodanig wordt gewijzigd of komt te vervallen, waardoor de betrekking dient te komen vervallen, maar er nog wel een arbeidsovereenkomst zou blijven bestaan.

Artikel 4.6 lid 2

De oudergeleding van de medezeggenschapsraad kan niet worden gebonden door de cao. Cao-partijen zijn het erover eens dat het consulteren van de oudergeleding bij de keuze voor het toepassen van vervangingsbeleid bijzonder onderwijs de voorkeur verdient. De instemmingsbevoegdheid rust echter op de P(G)MR.

Artikel 4.6b

De min-max-aanstelling ten behoeve van vervanging, wordt in het openbaar onderwijs alleen aangegaan voor bepaalde tijd. Cao-partijen beogen met de min-max-aanstelling een contractvorm op te nemen zonder vaste betrekkingsomvang en met de mogelijkheid om flexibiliteit ten aanzien van de inzet van de werknemers mogelijk te maken. Voornoemde bedoeling van cao-partijen en de aard en strekking van de min-max-aanstelling is volgens cao-partijen voldoende duidelijk voor de werkgever en de werknemer, gelet op de cao-bepalingen, deze toelichting en hetgeen is opgenomen in de akte van aanstelling.

Een mogelijk beroep op een analoge toepassing van het rechtsvermoeden arbeidsomvang (artikel 7:610b BW), teneinde de arbeidsomvang te laten vast- of bijstellen, speelt alleen een rol wanneer de omvang van de arbeid niet of niet eenduidig is overeengekomen. De flexibele aard van de min-max-aanstelling is voor de werkgever en werknemer voldoende duidelijk, waarbij de min-uren en

max-uren worden vastgelegd in de akte van aanstelling met inachtneming van de afspraken over de verhouding tussen de min-uren en max-uren.

Artikel 4.6b lid 9

Goed werkgeverschap brengt met zich mee dat een werkgever het beschikbare werk dient te verdelen over beschikbare en geschikte werknemers. Lid 9 brengt niet de verplichting voor de werkgever met zich mee om in het geval van beschikbaar werk elke geschikte werknemer op te roepen. In de praktijk zal die uitleg van lid 9 leiden tot een onwerkbaar situatie voor de werkgever en het gevolg dat een werkgever slechts één werknemer met een min-max-aanstelling in dienst zou kunnen hebben. Dit is uitdrukkelijk niet de bedoeling geweest van cao-partijen.

Artikel 5.5, eerste lid

De werkgever maakt de inhoud van het functieboek en het functiebouwwerk bekend aan de werknemers.

Artikel 6.6, eerste lid

Voor de bepaling van het salaris dat buiten het onderwijs al dan niet in dienstbetrekking is genoten, wordt uitgegaan van het volgende.

Werknemers in loondienst dienen met bewijsstukken (salarisspecificaties) aan te tonen wat hun laatste maandsalaris was. Zelfstandige ondernemers kunnen op basis van een belastingaangifte over het voorgaande jaar of een verklaring van een accountant aantonen wat hun inkomen per maand is geweest.

Artikel 6.6, derde lid

Voor de werknemer genoemd in artikel 6.6, derde lid, geldt dat hij werkervaring in de groep moet hebben opgedaan.

Artikel 6.29a

Lid 1: De bepaling ‘werkzaamheden verricht aan één instelling’ betekent dat deze directeur is benoemd of aangesteld aan die school/instelling en dáár ook zijn reguliere taken verricht (en dus niet bovenschools).

Lid 2: In het overleg tussen de werkgever en P(G)MR worden afspraken gemaakt:

- ⊕ over de hoogte van de toelage;
- ⊕ of er naast de directeur die als enige directeur werkzaamheden verricht aan meerdere instellingen ook andere leidinggevenden in aanmerking komen voor een toelage en zo ja, de hoogte van die toelage.

De werkgever dient ten minste de beschikbare convenantmiddelen hiervoor in te zetten.

Artikel 6.37, eerste lid

De duur van de toelage wordt bepaald door de tijd gedurende welke de toelage onregelmatige dienst zonder onderbreking is genoten. Deze tijd wordt gedeeld door 4 en naar boven afgerond op hele maanden. Deze periode bedraagt maximaal 36 maanden, welke wordt opgesplitst in 3 gelijke delen. Het bedrag van de garantietoelage is respectievelijk 75%, 50% en 25% van de berekende vermindering.

Artikel 7.3, tweede lid

Indien een werknemer op één dag moet reizen tussen meerdere gebouwen maken werkgever en werknemer hierover afspraken in het kader van dienstreizen.

Artikel 7.3, vierde lid

Voorbeeld : vergoeding reiskosten woning-werkverkeer.

Het aantal kilometers enkele reis is volgens de snelste route van de ANWB-routeplanner voor een werknemer 17,8 kilometer. De werknemer reist 5 dagen per week.

In de verticale kolom van de tabel van bijlage A10 valt dit aantal kilometers binnen de categorie 17,5 - 18,4 km. Vervolgens vindt men horizontaal onder 5 (reisdagen per week) het vergoedingsbedrag, zijnde € 57,36 per maand.

Zou deze werknemer 3 dagen per week reizen, dan zou de vergoeding genoemd onder 3 (reisdagen per week) € 34,41 per maand bedragen.

Deze tegemoetkoming wordt 10, dan wel 11 maanden verstrekt, zie artikel 7.3, zesde en zevende lid.

Artikel 7.3, vijfde lid

Voorbeeld: een werknemer vervangt in een maand de eerste week 3 dagen en de derde week 2 dagen.

Het aantal kilometers enkele reis in de eerste week bedraagt 12,7 en in de 3de week 17,7.

Voor de eerste week wordt gekeken bij 12,5 – 13,4 km onder 3 (reisdagen per week). Hier staat het bedrag vermeld van €18,77. Dit bedrag wordt gedeeld door 4,35. De vergoeding voor de eerste week bedraagt €4,31.

In de derde week wordt gekeken bij 17,5 – 18,4 km onder 2 (reisdagen per week). Hier staat een bedrag vermeld van € 22,94. Dit wordt gedeeld door 4,35. De vergoeding voor de derde week bedraagt € 5,27.

Artikel 7.5, achtste lid

Indien een werknemer gebruik wenst te maken van de salderingsregeling, dient hij per werkdag de daadwerkelijk afgelegde kilometers bij te houden. Dit is een vereiste van de Belastingdienst voor deze regeling.

Artikel 7.8

De fiets-privéregeling als bedoeld in artikel 7.8 kan per 1 januari 2015 onder de werkkostenregeling vallen.

Binnen de werkkostenregeling vervallen de normen van de regeling voor vrije vergoedingen en verstrekkingen voor de aanschafprijs (€ 749 per fiets) en voor vergoedingen die direct met de fiets samenhangen (€ 82 per kalenderjaar). Eventueel kan een duurdere fiets met hulpmotor of een elektrische scooter vergoed of verstrekt worden zonder aanvullende eisen. Wel geldt de gebruikelijkheidstoets.

Artikel 8.1 lid 3 en lid 4

In de toelichting bij BW 7:634 wordt aangegeven dat de algemeen erkende feestdagen geen onderdeel uitmaken van het verlof indien de werknemer door samenloop van ziekteverlof en vakantieverlof geen gebruik heeft kunnen maken van het wettelijk recht op vakantieverlof.

Artikel 8.3 lid 1

Afspraken over het te werken aantal uren per week, zoals deze golden op 30 september 2014, blijven ongewijzigd van kracht, tenzij werkgever en werknemer anders overeenkomen.

Artikel 8.3

Vakantieverlof wordt bij voorkeur in de schoolvakanties verleend. Met deze bepaling wordt ervan uitgegaan dat het vakantieverlof in beginsel op verzoek van de werknemer wordt verleend en dat het vaststellen van de tijdstippen, waarop het vakantieverlof wordt genoten, in redelijk overleg tussen werkgever en werknemer plaatsvindt. De restrictie dat het vakantieverlof bij voorkeur in de vakantie dient te worden verleend, laat dit uitgangspunt onverlet, zodat de werknemer in redelijkheid niet volledig de mogelijkheid mag worden ontnomen om desgewenst ook vakantieverlof buiten de schoolvakanties te genieten.

Artikelen 8.7 en 8.8

In artikel 8.7 is het imperatief kort buitengewoon verlof geregeld. In artikel 8.7, eerste lid, wordt een aantal concrete gevallen genoemd waarin de werkgever de werknemer onder alle omstandigheden verlof dient te verlenen. Aanvullend bepaalt het derde lid dat de werkgever op grond van goed werkgeverschap eveneens verlof dient te verlenen in andere situaties waar de werknemer (buitenwettelijke) verplichtingen moet nakomen die slechts in werktijd kunnen worden vervuld. Gedacht dient dan te worden aan het ophalen van documenten, het bezichtigen van een woning, het bijwonen van een doopplechtigheid in de gevallen waarin dat niet op zondag gebeurt en het begeleiden van een ziek kind naar het ziekenhuis. Kenmerk van dit verlof is dat het altijd om situaties gaat waarin de werknemer slechts een deel van de werkdag verzuimt.

Indien de werknemer als gevolg van de omstandigheden genoemd in artikel 8.7, derde lid, een hele dag verzuimt wordt deze dag geacht onderdeel uit te maken van de dagen waarop hij op grond van artikel 8.8 recht heeft. Dit artikel is echter ruimer en geldt ook voor gevallen waarin de werknemer aanwezig wenst te zijn bij het huwelijk of de promotie van een goede vriend(in).

Verlof op grond van de WAZO wordt genoten op grond van art. 8.7 aanhef en onder i. Artikel 8.8 is daarop niet van toepassing.

Artikel 8.21, derde lid

Het percentage van 55% doorbetaling door de werkgever geldt met ingang van 1 januari 2007 voor alle werknemers. Eén en ander betekent dat er geen overgangsregeling is voor 'lopende gevallen'. De werknemer kan aanspraak maken op ouderschapsverlofkorting via de Belastingdienst. De omvang van een volledig ouderschapsverlof bedraagt $415/1659 * 12$ maanden = 3 maanden volledig ouderschapsverlof. Per 1 januari 2007 wordt de totale korting $45% * 3$ maanden = 135%. Sociale partners hebben in het overleg afgesproken dat indien deze fiscale regeling wegvalt, partijen opnieuw overleg gaan voeren met als uitgangspunt de 75% doorbetaling, die tot 1 januari 2007 van kracht was.

Hoofdstuk 8A

Structurele regeling

De oudere werknemer –57 jaar of ouder– die ervoor kiest om zijn bijzonder budget (artikel 8A.7) in te zetten op verlof, kan ook de 40 uur uit artikel 8A.4 inzetten op verlof. Dit kan alleen als alle uren van het bijzonder budget waarop hij recht heeft, op verlof worden ingezet.

De werknemer kan de inzet op verlof per schooljaar verhogen. Als hij de inzet op verlof wil verminderen (ook alleen per schooljaar mogelijk) doet hij een verzoek daartoe. De werkgever weigert een vermindering als dit leidt tot verdringing van een andere werknemer.

Het recht op het bijzonder budget ontstaat op de 1^e dag van de maand volgend op de datum waarop de 57ste verjaardag plaatsvindt.

De startleeftijd van het bijzonder budget voor oudere werknemers is gekozen omdat bij een AOW-gerechtigde leeftijd van 67 jaar een periode van 10 jaar geldt.

Bij artikelen 8A.5 en 8A.8

Werknemers kunnen de uren van deze artikelen ook gedeeltelijk sparen.

Bij artikel 8A.7 lid 7

Bij gedeeltelijk ziekteverlof kan de werknemer voor het deel dat hij wel werkt, gebruikmaken van de regeling duurzame inzetbaarheid. Dit in verhouding tot het aantal uur dat hij werkt.

Overgangsrecht (artikel 8A.9)

Werknemers die recht hebben op het overgangsrecht kunnen per 1 oktober 2014 afzien van gebruik van hun overgangsrecht of het gebruik ervan verminderen ten opzichte van het aantal uur BAPO dat zij genoten. Vanwege de verhoging van de eigen bijdrage kan de werkgever dit niet weigeren.

Als een werknemer meer uren overgangsrecht wil genieten dan dat hij BAPO-verlof genoot, kan dat per 1 januari 2015.

De combinatie van deze twee rechten leidt ertoe dat het mogelijk is dat een werknemer op 1 oktober 2014 het gebruik van zijn overgangsrecht verminderde ten opzichte van het BAPO-gebruik en dat op 1 januari 2015 toch weer gaat gebruiken. Dit kan voor het aantal uren dat hij wenst (uiteeraard met inachtneming van het maximum aantal uur).

Behalve deze bijzondere mogelijkheden bij de start van de nieuwe regeling, kan de werknemer het gebruik van overgangsrecht vermeederen en verminderen per nieuw schooljaar. Voor verminderen is een aanvraag nodig. De werkgever weigert het verminderen als dit leidt tot verdringing.

Overgangsrecht 52 tot en met 55 jaar

De werknemer kan de uren van het basisbudget omzetten in verlof, ook als niet alle uren van het overgangsbudget voor verlof zijn gebruikt. Voor de verlofuren op basis van het basisbudget geldt geen eigen bijdrage. In dit geval geldt dat het basisbudget 23,5% (40/170) van het totaal aantal uren verlof uitmaakt. De eigen bijdrage wordt berekend over 76,5% (130/170) van de verlofuren.

De niet in verlof omgezette uren van het basisbudget kunnen worden ingezet voor de genoemde bestedingsdoelen van het basisbudget. De niet-gebruikte uren van het overgangsbudget kunnen daarvoor niet worden ingezet.

Voorbeeld

Iemand wil 100 uur verlof opnemen. Hij gebruikt dan 23,5% van 100 uur = 23,5 uur van zijn basisbudget. Hij gebruikt 76,5% van 100 uur = 76,5 uur van zijn overgangsrecht. Over 23,5 uur wordt geen eigen bijdrage betaald, over 76,5 uur wordt wel een eigen bijdrage (van 50% of 40 %) betaald.

De resterende ($40 - 23,5 =$) 16,5 uur van het basisbudget kan hij nog besteden aan de bestedingsdoelen van het basisbudget (zonder eigen bijdrage).

Overgangsrecht 56 jarigen

Voor deze categorie is de toepassing van het overgangsrecht hetzelfde als voor de categorie 57 jaar en ouder omdat zij bij wijze van overgangsrecht al op 56-jarige leeftijd gebruik kunnen maken van het bijzonder budget voor oudere werknemers.

Overgangsrecht 57 jaar en ouder

De werknemer van 57 jaar en ouder heeft recht op:

- ⊕ Basisbudget (geen eigen bijdrage)
- ⊕ Bijzonder budget voor oudere werknemers (wel een eigen bijdrage)
- ⊕ Overgangsbudget (wel een eigen bijdrage)

Al deze uren kunnen worden ingezet voor verlof. Als de werknemer 340 uur verlof wil genieten, gebruikt hij alle drie de budgetten volledig. Als de werknemer minder dan 340 uur wil inzetten voor verlof heeft hij een keuze. Hij kan kiezen hoeveel uur hij uit zijn overgangsrecht wil gebruiken en hoeveel uur van de regeling duurzame inzetbaarheid (basisbudget + bijzonder budget). Bij het gebruik van uren duurzame inzetbaarheid geldt dat altijd 23,5% ($40/170$) van deze uren uit het basisbudget (geen eigen bijdrage) komt en 76,5% ($130/170$) uit het bijzonder budget (wel eigen bijdrage). De uren uit het budget duurzame inzetbaarheid die niet voor verlof worden ingezet, blijven beschikbaar voor de genoemde bestedingsdoelen. De uren uit het overgangsbudget die niet voor verlof worden ingezet, kunnen daarvoor niet worden gebruikt.

Voorbeelden

340 uur verlof

- ⊕ 40 uur basisbudget
- ⊕ 130 uur bijzonder budget
- ⊕ 170 uur overgangsbudget

Eigen bijdrage van 50% of 40% over 300 uur (dit is een eigen bijdrage van ongeveer 44% gerekend over 340 uur (50% van 300 is 150. 150 is ongeveer 44% van 340)).

200 uur verlof

Keuze 1 voor laagste eigen bijdrage

- ⊕ 40 uur basisbudget
- ⊕ 130 uur bijzonder budget
- ⊕ 30 uur overgangsrecht

Eigen bijdrage van 50% of 40% over 160 uur (dit is een eigen bijdrage van ongeveer 40% gerekend over 200 uur (50% van 160 = 80. 80 is 40% van 200))

Keuze 2 voor 200 uur verlof en andere bestedingsdoelen

- ⊕ 170 uur overgangsrecht
- ⊕ 7 uur (23,5% van 30 uur) basisbudget
- ⊕ 23 uur (76,5% van 30 uur) bijzonder budget

Eigen bijdrage over 193 uur van 50% of 40% (dit is een eigen bijdrage van ongeveer 48% gerekend over 200 uur. (50% van 193 is ongeveer 96. 96 is 48% van 200)).

Over voor andere bestedingsdoelen: 140 uur

Artikel 9.6.

Op 1 augustus 2006 is de Wet BIO in werking getreden. Deze wet bevordert dat het onderwijspersoneel tijdens de loopbaan in ieder geval aan een aantal minimale kwaliteitseisen blijft voldoen en dat werkgevers het onderwijspersoneel ertoe in staat stellen daaraan te voldoen. De wet is van toepassing op directie, leraren en onderwijsondersteunend personeel. De werkgever en de werknemer maken afspraken over het ontwikkelen en onderhouden van diens bekwaamheid en leggen deze afspraken vast in een bekwaamheidsdossier. Volgens de gemaakte afspraken met de werkgever, houdt het onderwijspersoneel vervolgens de vereiste bekwaamheden op peil.

De werkgever kan de werknemer erop aanspreken wanneer deze niet de vereiste en afgesproken inspanningen verricht ten behoeve van zijn bekwaamheid.

Artikel 10.4a

De melding van te voorziene ontslagen (meldingsplicht) zoals in dit artikel is voorzien, kan worden gedaan via het volgende e-mailadres: melding@poraad.nl.

Als de melding via dit adres is gedaan, dan zijn alle bonden en de PO-Raad geïnformeerd.

Artikel 10.4a, zesde lid en artikel 10.4b, vijfde lid

Plaatsing van werknemers in een functie in het rddf heeft geen gevolgen voor de aard van hun dienstverband. Werknemers in dienst voor onbepaalde tijd behouden in dat geval een dienstverband voor onbepaalde tijd.

Ontslag in verband met opheffing van de betrekking kan niet eerder worden verleend dan nadat de functie een jaar is geplaatst in het rddf. Aangezien een plaatsing in het rddf geen terugwerkende kracht kan hebben, betekent dit dat een schriftelijke kennisgeving (aangetekend schrijven) ter zake zo spoedig mogelijk, doch in ieder geval vóór de aanvang van de zomervakantie (openbaar onderwijs) dan wel vóór 1 februari (bijzonder onderwijs) van enig schooljaar dient plaats te vinden.

Als niet kan worden voorzien dat binnen het rddf-jaar ruimte in de formatie vrijkomt, is het ter voorkoming van ontslag in het belang van zowel die werknemer als van de werkgever, om het vergroten van een perspectief op een andere betrekking binnen of buiten het onderwijs zo spoedig mogelijk ter hand te nemen. De hier bedoelde scholing moet vanzelfsprekend een duidelijke relatie vertonen met de mogelijkheden op de arbeidsmarkt.

Artikel 10.6

In geval van onvrijwillige overplaatsing dient de werkgever bij de nadere motivering van het besluit in te gaan op de aanleiding tot de onvrijwillige overplaatsing en op de ter zake gemaakte belangenafweging waarbij tevens ingegaan kan worden op zaken als de passendheid van het werk, het aantal locaties waarop de werknemer te werk wordt gesteld, de reistijd, het eventuele advies van de bedrijfsarts e.d. Maatwerk is hier uitgangspunt. De werkgever streeft ernaar om gelet op de aard van de werkzaamheden zo mogelijk het aantal locaties waarop een werknemer werkzaamheden uitvoert, te beperken tot 3. De werkgever streeft ernaar om de reistijd te beperken.

Artikel 11.5, derde lid, onder b.

De zittende EHBO-ers blijven de huidige EHBO-toelage ontvangen. Voor nieuwe EHBO-ers en/of bedrijfshulpverleners dient de werkgever met de werknemer afspraken te maken over de facilitering.

Artikel 13.2

De beleidsvoering op de scholen is primair een aangelegenheid van de werkgever in goed overleg met de (G)MR. In het eerste lid wordt dat tot uitdrukking gebracht: de PGMR voert binnen de kaders van de CAO PO met de werkgever overleg over aangelegenheden die tot de competentie van het DGO behoren.

In een aantal gevallen staat de instemmingsbevoegdheid van het personeelsdeel van de (G)MR in de artikelen expliciet vermeld. Deze instemmingsbevoegdheid geldt overigens ook met betrekking tot alle overige aangelegenheden die tot de door het DGO overgedragen competentie behoren. Ook waar in deze CAO PO sprake is van een besluit van de werkgever ter zake van zulke aangelegenheden.

Onder reorganisatie wordt verstaan een verandering in de organisatie van 1 of meer scholen of een centrale dienst, waaronder ook begrepen de opheffing van bestaande en/of de introductie van nieuwe functies, die gepaard gaat met ingrijpende personele gevolgen.

Bijlage IA
Vervallen.

Bijlage IA.1

Vervallen.

Bijlage IA.2

Vervallen.

Bijlage IA.3

Vervallen.

Bijlage IB

Akte van aanstelling voor het openbaar primair onderwijs

De werkgever, ...

gevestigd te .....

besluit, onder de in deze akte vermelde voorwaarden, in algemene dienst van het openbaar primair onderwijs aan te stellen:

.....(naam)

.....(voorna(a)m(en))

hierna te noemen werknemer,

geboren op ..... te ..... (plaats)

in de functie van .....

Op het tijdstip van de aanvang van het dienstverband is de van toepassing zijnde

werktijdfactor: .....

De werknemer is werkzaam aan:

(school/scholen/instelling/instellingen waaraan werknemer werkzaam is)

1. .... (school)

.....(schooladres)

2. .... (school)

.....(schooladres)

etc.

De aanstelling geschiedt:

a. in een dienstverband voor onbepaalde tijd met ingang van .....

- b. in een dienstverband voor bepaalde tijd van ..... tot en met .....
de grond voor het dienstverband voor bepaalde tijd is:
- proeftijd zoals bedoeld in artikel 4.3 van deze cao
  - tijdelijk voorzien in een vacature zoals bedoeld in artikel 4.4 onder b van deze cao
  - een andere dan genoemde gronden, namelijk .....
- c. in een dienstverband voor bepaalde tijd vanaf .....in verband met vervanging,
zoals bedoeld in artikel 4.4 onder a van deze cao, van.....
gedurende diens afwezigheid uit het dienstverband doch uiterlijk tot en met.....

Op het tijdstip van de aanvang van dit dienstverband is de werktijdfactor: .....

De bezoldiging vindt plaats naar:

Salarisschaal .....

Salarisnummer .....

Bij de functie behorende salarisschaal van .....

Aanvullende afspraken:

- Deze akte wordt uitgereikt in verband met een nieuw dienstverband bij de werkgever.
- Deze akte treedt in de plaats van de voorgaande akte, dd.: .....

Op dit dienstverband is van toepassing:

- ☕ de CAO PO;

voor zover van toepassing de afvloeiingsregeling ..... dd.: .....

(plaats) ..... (datum) .....

Namens de werkgever voornoemd,

voorzitter, ... secretaris, ...

In geval van mandaat van de bevoegdheid tot het aanstellen van de desbetreffende werknemer,
wordt hier vermeld:

Namens de werkgever voornoemd,

..... (naam gemandateerde functionaris)

De akten van aanstelling uit bijlage IB.1 en IB.2 zijn uitsluitend van toepassing indien de werkgever gebruikmaakt van de keuzemogelijkheid zoals opgenomen in artikel 4.6 van deze cao.

Bijlage IB.1

Akte van aanstelling ten behoeve van vervanging voor het openbaar primair onderwijs

De werkgever, ...

gevestigd te .....

besluit, onder de in deze akte vermelde voorwaarden, in algemene dienst van het openbaar primair onderwijs aan te stellen:

.....(naam)

.....(voorna(a)m(en)

hierna te noemen werknemer,

geboren op ..... te ..... (plaats)

in de functie van .....

Op het tijdstip van de aanvang van het dienstverband is de van toepassing zijnde

werktijdfactor: .....

De werknemer is werkzaam aan:

(school/scholen/instelling/instellingen waaraan werknemer werkzaam is)

1. .... (school)

.....(schooladres)

2. .... (school)

.....(schooladres)

etc.

De aanstelling geschiedt:

- a. in een dienstverband voor onbepaalde tijd met ingang van .....
- b. bepaalde tijd van..... tot en met ..... in verband met vervanging van tijdelijk afwezige werknemers, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 3, 4 of 5 van deze cao.
Werktijdfactor: .....
- c. Bepaalde tijd in verband met vervanging van .....
..... (artikel 3.1 lid 3, 4 of 5 van deze cao)

Gedurende diens afwezigheid uit het dienstverband doch uiterlijk tot en met .....

Op het tijdstip van de aanvang van dit dienstverband is de werktijdfactor: .....

De bezoldiging vindt plaats naar:

Salarisschaal .....

Salarisnummer .....

Bij de functie behorende salarisschaal van .....

Aanvullende afspraken:

- Deze akte wordt uitgereikt in verband met een nieuw dienstverband bij de werkgever.
- Deze akte treedt in de plaats van de voorgaande akte, dd.: .....

Op dit dienstverband is van toepassing:

- + de CAO PO;

voor zover van toepassing de afvloeiingsregeling ..... dd.: .....

(plaats) ..... (datum) .....

Namens de werkgever voornoemd,

voorzitter, ... secretaris, ...

In geval van mandaat van de bevoegdheid tot het aanstellen van de desbetreffende werknemer, wordt hier vermeld:

Namens de werkgever voornoemd,

..... (naam gemandateerde functionaris)

Bijlage IB.2

Akte van aanstelling min-max-aanstelling voor het openbaar onderwijs

Het bestuur van.....
(naam van de rechtspersoon), hierna te noemen werkgever,

gevestigd te.....

verklaart, overwegende dat;

- a. de werkgever bij de uitvoering van zijn activiteiten behoefte heeft aan flexibele arbeidskrachten en de werknemer bereid is in dienst van de werkgever op flexibele basis werkzaamheden te verrichten;
- b. het de bedoeling is van werkgever en werknemer om een arbeidsovereenkomst aan te gaan waarbij het werkpatroon en de omvang van het werk wisselend kunnen zijn;

en besluit onder de in deze akte vermelde voorwaarden, in algemene dienst van het openbaar primair onderwijs, aan te stellen :

(naam, voornamen) .....

hierna te noemen werknemer,

geboren op .....te..... (plaats)

tot..... (functie)

Aan school/scholen/instelling/instellingen waar werknemer werkzaam is:

Aan.....(school)

.....(schooladres)

Aan.....(school)

.....(schooladres)

enz.

De aanstelling geschiedt voor

bepaalde tijd van ..... tot en met ..... in
verband met vervanging van tijdelijk afwezige werknemers

De arbeidsduur per week bedraagt minimaal ..... uur (werktijdfactor: .....)
De minimale arbeidsduur is 8 uur per week (werktijdfactor: 0,2)

De arbeidsduur per week bedraagt maximaal ..... uur (werktijdfactor: .....)

De verhouding tussen het aantal min-uren en max-uren is maximaal gelijk aan 1:2,5.

De bezoldiging vindt plaats naar:

Salarisschaal .....

Salarisnummer .....

Bij de functie behorende salarisschaal .....

(Voor zover van toepassing)

Het dienstverband voor bepaalde tijd betreft een voortzetting van het reeds eerder aangegane dienstverband voor bepaalde tijd gedurende de periode ..... tot en met .....

Eventuele aanvullende afspraken:

- Deze akte wordt uitgereikt in verband met een nieuw dienstverband bij de werkgever.
- Deze akte en de daarbij behorende overige voorwaarden treden in de plaats van de voorgaande akte dd.: .....
- Met betrekking tot identiteit en grondslag zijn de volgende afspraken gemaakt: .....

Op dit dienstverband is van toepassing:

- ⊕ de CAO PO;

voor zover van toepassing de afvloeiingsregeling ..... dd.: .....

(plaats) ..... (datum) .....

Namens de werkgever voornoemd,

voorzitter, ... secretaris, ...

In geval van mandaat van de bevoegdheid tot het aanstellen van de desbetreffende werknemer, wordt hier vermeld:

Namens de werkgever voornoemd,

..... (naam gemandateerde functionaris)

Bijlage IB.3

Vervallen.

Bijlage IC

Akte van benoeming leraar in opleiding bijzonder primair onderwijs

Het bestuur van ..... (naam van de rechtspersoon),

hierna te noemen werkgever,
gevestigd te .....

verklaart, onder de in deze akte van benoeming vermelde voorwaarden, te hebben benoemd:

..... (naam)

.....(voorna(a)men)

hierna te noemen werknemer,

geboren op ..... te ..... (plaats)

tot leraar in opleiding (LIO)

Aan school/instelling waar werknemer werkzaam is:

.....(school)

.....(schooladres)

De benoeming geschiedt voor bepaalde tijd vanaf ..... tot en met .....

Uren per week ..... Werktijdfactor .....

De arbeidsovereenkomst tussen de LIO en de werkgever eindigt van rechtswege indien:

- de LIO niet meer voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten (artikel 3.25 cao PO); en/of
- de leerarbeidsovereenkomst tussen de opleidende instelling en de LIO wordt beëindigd (artikel 3.26 cao PO).

Op dit dienstverband is van toepassing:

- ⊕ de CAO PO en
- ⊕ de afspraken in het kader van de leerarbeidsovereenkomst.

De bezoldiging wordt vastgesteld conform artikel 3.28, zevende lid, van deze cao.

Namens de werkgever voornoemd,

voorzitter, ... secretaris, ...

In geval van mandaat van de bevoegdheid tot het benoemen van de desbetreffende werknemer, wordt hier vermeld:

Namens de werkgever voornoemd,

Plaats ..... datum .....

De benoemde. ....

Bijlage ID

Akte van aanstelling leraar in opleiding openbaar primair onderwijs

De werkgever, ...

gevestigd te .....

besluit, onder de in deze akte vermelde voorwaarden, in dienst van het openbaar primair onderwijs aan te stellen:

.....(naam)

.....(voorna(a)m(en))

hierna te noemen werknemer,

geboren op ..... te ..... (plaats)

tot leraar in opleiding (LIO)

De werknemer is werkzaam aan:

(school/scholen/instelling/instellingen waaraan werknemer werkzaam is)

1. .... (school)

.....(schooladres)

Uur per week ..... Werktijdfactor: .....

2. .... (school)

.....(schooladres)

Uur per week ..... Werktijdfactor: .....

Etc.

De aanstelling geschiedt voor bepaalde tijd van ..... tot en met .....

Werktijdfactor: .....

De bezoldiging wordt vastgesteld conform artikel 4.26, zevende lid van deze cao.

Op dit dienstverband is van toepassing:

- ⊕ de CAO PO en
- ⊕ de afspraken in het kader van de leerovereenkomst.

(plaats) ..... (datum) .....

Namens de werkgever voornoemd,

voorzitter, ... secretaris, ...

In geval van mandaat van de bevoegdheid tot het aanstellen van de desbetreffende werknemer, wordt hier vermeld:

Namens de werkgever voornoemd,

.....(naam gemandateerde functionaris)

Bijlage IE

Benoemingsvolgorde of aanstellingsvolgorde

1. Bij de vraag of er sprake is van vacatureruimte en bij het aanbieden van vacatures hanteert de werkgever de onderstaande volgorde:
  - a. werknemers die voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn verklaard door UWV waarbij aanpassing van het dienstverband nodig is;
  - b. werknemers wiens functie in het rddf is geplaatst;
  - c. eigen wachtgelders in de zin van artikel 138 en 139 WPO respectievelijk artikel 132 en 133 WEC (Aftrekposten bekostiging);
  - d. werknemers met een tijdelijke benoeming of aanstelling ten behoeve van vervanging;
  - e. werknemers benoemd voor bepaalde tijd op grond van artikel 3.1 lid 2 en aangesteld op grond van artikel 4.3 van deze cao;
  - f. deeltijders als bedoeld in artikel 2.6 van deze cao.
2. De werkgever kan vacatures ook invullen door het benoemen/aanstellen van werknemers die behoren tot de doelgroep van de Participatiewet. In dat geval hoeft de benoemings-/aanstellingsvolgorde vermeld in artikel 1 van deze bijlage, vanaf e. of de voorkeursbepaling van cao-artikel 2.6 lid 4 niet gevolgd te worden.

Bijlage II

Model leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst leraar in opleiding

Partijen:

.....

gevestigd te .....

vertegenwoordigd door .....

hierna te noemen de lerarenopleiding

en.....

gevestigd te.....

vertegenwoordigd door.....

hierna te noemen de praktijkschool

en.....

studentnummer.....

hierna te noemen de leraar in opleiding (LIO)

overwegende dat partijen wensen samen te werken op het gebied van leren en werken in het kader van het:

LIO-schap, voorts overwegende dat er een regeling getroffen dient te worden ter zake van het LIO-schap als essentieel onderdeel van de lerarenopleiding,

ten slotte overwegende dat partijen de toekomstige samenwerking op hoofdpunten wensen vast te leggen,

komen voor de periode vanaf ..... tot en met .....
het volgende overeen:

Artikel 1 Begripsbepalingen

Lerarenopleiding

Het bevoegd gezag van de lerarenopleiding basisonderwijs waar de LIO is ingeschreven.

Praktijkschool

De basisschool waaraan de LIO werkzaam is.

Leerarbeidsplaats

De functie waarin de LIO is benoemd of aangesteld.

Leraar in opleiding (LIO)

De laatstejaars student van een lerarenopleiding basisonderwijs, die wordt benoemd of aangesteld op een leerarbeidsplaats bij een praktijkschool.

PABO-begeleider

De docent van de lerarenopleiding die de LIO op de praktijkschool begeleidt tijdens het LIO-schap.

Mentor

De leraar van de praktijkschool die de LIO op de werkplek begeleidt tijdens het LIO-schap.

Leerwerkplan

Een door de LIO opgesteld plan, waarin, in overleg met de lerarenopleiding en de praktijkschool, de leer- en werkactiviteiten zijn vastgelegd die de LIO tijdens het LIO-schap zal verrichten.

Leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst

Een overeenkomst waarin de LIO, het bevoegd gezag van de lerarenopleiding waar de LIO is ingeschreven en het bevoegd gezag van de praktijkschool, nader vastleggen welke hun rechten en plichten zijn, met inachtneming van artikel 3.28 en artikel 4.26 van deze cao.

LIO-schap

De periode gedurende welke de LIO is benoemd of aangesteld bij het bevoegd gezag van de praktijkschool en werkzaam is op die school.

Artikel 2

- a. De LIO geeft in een leerwerkplan de leer- en werkactiviteiten tijdens het LIO-schap aan.
- b. De LIO stelt het leerwerkplan, voorafgaande aan de indiensttreding, in overleg met de lerarenopleiding en de praktijkschool, op.
- c. Het leerwerkplan wordt als bijlage toegevoegd aan de leerarbeidsovereenkomst.

Artikel 3

De praktijkschool en de lerarenopleiding dragen zorg voor een deugdelijke begeleiding van de LIO, waaronder begrepen frequente begeleidingsgesprekken, zoals vastgelegd in het leerwerkplan.

Artikel 4

Het bevoegd gezag van de praktijkschool benoemt de LIO of stelt deze aan conform het bepaalde in de CAO PO.

Artikel 5

Wanneer de LIO gedurende het LIO-schap door ziekte en/of andere omstandigheden niet aan zijn opleidingsverplichtingen heeft kunnen voldoen, dient in overleg tussen partijen te worden bepaald hoe de LIO het door de lerarenopleiding vereiste aantal studiepunten kan behalen.

Artikel 6

De praktijkschool draagt zorg voor:

- a. toegang van de PABO-begeleider tot de praktijkschool;
- b. een gemotiveerd oordeel over de LIO, tussentijds en aan het einde van het LIO-schap.

Artikel 7

De lerarenopleiding draagt zorg voor:

- a. begeleiding van de mentor;
- b. de benodigde informatie voor het functioneren van de LIO.

Artikel 8

Nadere afspraken tussen lerarenopleiding, praktijkschool en LIO met betrekking tot de te verrichten activiteiten in het kader van de leerarbeidsovereenkomst, worden in een bijlage toegevoegd aan de leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst.

Artikel 9

De leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst eindigt, onverminderd het elders in deze overeenkomst bepaalde:

- a. door het verstrijken van de in de leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst genoemde tijd;
- b. bij wederzijds goedvinden;
- c. op schriftelijke aanzegging van één der partijen aan de overige partijen, onder vermelding van het tijdstip van beëindiging, wanneer één der partijen zich ervan heeft overtuigd dat de lerarenopleiding, de praktijkschool of de LIO de hem/haar opgelegde verplichtingen niet nakomt;
- d. zich zodanige omstandigheden voordoen, dat van de praktijkschool, de LIO of de lerarenopleiding het voortduren van de leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Uitsluitend van toepassing op de LIO werkzaam op basis van een benoeming op een leerarbeidsplaats op een praktijkschool.

Artikel 10

De leerarbeidsovereenkomst eindigt van rechtswege indien de LIO niet meer aan de gestelde wettelijke vereisten voldoet. In dit geval eindigt de arbeidsovereenkomst tussen de LIO en de werkgever eveneens van rechtswege.

De arbeidsovereenkomst tussen de LIO en de werkgever eindigt van rechtswege op het moment dat de leerarbeidsovereenkomst tussen partijen is beëindigd.

Voor akkoord,

Bevoegd gezag van de praktijkschool

voorzitter, ... secretaris, ...

Bevoegd gezag van de lerarenopleiding

Leraar in opleiding .....

(plaats) ..... (datum) .....

Bijlage bij Bijlage II

Model leerarbeidsovereenkomst/leerovereenkomst leraar in opleiding

Lerarenopleiding : .....

Adres : .....

Postcode : ..... Plaats .....

Telefoonnummer : .....

Faxnummer : .....

E-mail : .....

PABO-begeleider : .....

Telefoonnummer : .....

Faxnummer : .....

E-mail : .....

Praktijkschool : .....

Adres : .....

Postcode : ..... Plaats .....

Faxnummer : .....

E-mail : .....

Mentor : .....

Telefoonnummer : .....

Faxnummer : .....

E-mail : .....

Directeur : .....

Telefoonnummer : .....

Faxnummer : .....

E-mail : .....

Leraar in opleiding : .....

Adres : .....

Postcode : ..... Plaats .....

Telefoonnummer : .....

Faxnummer : .....

E-mail : .....

Bijlage III

Plaatsing functie in het risicodragend deel van de formatie (rddf) behorende bij artikel 10.4a en artikel 10.4b van deze cao

1. De werkgever neemt in de structurele formatie de functies op van de werknemers die een dienstverband hebben voor onbepaalde tijd, tenzij dat in het licht van een goede en doelmatige uitvoering van de te verrichten werkzaamheden in redelijkheid niet van de werkgever kan worden gevergd. In het laatste geval kan de werkgever besluiten de functie van een werknemer in het risicodragend deel van de formatie (rddf) te plaatsen.
2. Het besluit tot plaatsing in het rddf wordt zo spoedig mogelijk na de vaststelling van het bestuursformatieplan/de personele bestuursbegroting bij aangetekend schrijven aan de werknemer meegedeeld.
  - a. In het bijzonder onderwijs dient dat uiterlijk voor 1 februari plaats te vinden.
  - b. In het openbaar onderwijs dient dat uiterlijk voor de zomervakantie plaats te vinden.
3. Het besluit van de werkgever waardoor de functie van de werknemer in het rddf wordt geplaatst, heeft geen terugwerkende kracht.
4. Ontslag in verband met opheffing van de betrekking kan niet eerder worden verleend dan nadat de functie en de daarin benoemde of aangestelde werknemer gedurende *een geheel jaar* is geplaatst in het rddf.
5. Vervallen.
6. De werknemer die in het rddf is geplaatst, is verplicht andere hem door de werkgever opgedragen werkzaamheden die in het kader van de door hem vervulde functie passend zijn te achten, te verrichten dan wel bij een andere werkgever dan wel buiten het onderwijs een passende betrekking te aanvaarden. Indien vacature ruimte ontstaat bij de werkgever, wordt deze aan de werknemer toebedeeld, tenzij dit in het licht van een goede en doelmatige uitvoering van de aan de instelling te verrichten werkzaamheden in redelijkheid niet van de werkgever kan worden gevergd. Daarnaast kan de werkgever de werknemer een sollicitatieplicht of een scholingsplicht opleggen. De werknemer is daarbij verplicht zich als werkzoekende te registreren bij het UWV-werkbedrijf en een andere passende betrekking binnen dan wel buiten het onderwijs te aanvaarden.
7. De werkgever in het bijzonder onderwijs stelt de werknemer vanaf 1 augustus volgend op de rddf-plaatsing vrij van reguliere werkzaamheden. De werknemer is verplicht vanaf deze vrijstelling actief te zoeken naar een nieuwe dienstbetrekking en werkloosheid te voorkomen.
8. De werknemer in het bijzonder onderwijs maakt in overleg met zijn leidinggevende een plan waarin de activiteiten en de verwachte tijdsinvestering voor het vinden van ander werk zijn opgenomen.

9. In afwijking van het gestelde in lid 7 kan de werknemer in het bijzonder onderwijs gedurende de vrijstelling wel belast worden met incidentele vervangingswerkzaamheden. Deze inzet is begrensd in omvang en tijd. De betreffende werknemer kan in ieder geval de helft van zijn of haar betrekkingssomvang besteden aan inspanningen gericht op het vinden van ander werk..
10. De periode zoals genoemd in lid 7 geldt niet als verlengde opzegtermijn.
11. Indien de werkgever aan de werknemer die in het rddf is geplaatst, een scholingsplicht oplegt, gelden de volgende voorwaarden:
  - a. de werkgever stelt de werknemer vrij van het verrichten van passende werkzaamheden bedoeld in de eerste volzin van het zesde lid, voor zover dit noodzakelijk is voor het volgen van de scholing;
  - b. de werkgever belast de werknemer niet met het geven van onderwijs, voor zover de lesgebonden taken zouden samenvallen met het volgen van de scholing;
  - c. tussen de werkgever en de werknemer wordt een redelijke termijn afgesproken waarbinnen de werknemer de scholing met succes kan afronden;
  - d. de werkgever is verplicht de werknemer te benoemen of aan te stellen in een passende vacante functie bij de werkgever, dan wel bij een andere werkgever gelet op de scholing die is of wordt gevolgd. Indien voor deze benoeming of aanstelling ontheffing van de bevoegdheidseisen noodzakelijk is, omdat de werknemer de scholing nog niet heeft afgerond, moet de werkgever deze ontheffing aanvragen. Indien deze ontheffing wordt verleend gaat de werkgever over tot benoeming of aanstelling.
12. Indien de werkgever besluit over te gaan tot opheffing van een betrekking, dient hij eerst zorgvuldig te onderzoeken of het in redelijkheid mogelijk is de werknemer een mede in verband met zijn persoonlijkheid en omstandigheden voor hem passende functie bij de werkgever aan te bieden. Indien een in de eerste zin bedoelde functie beschikbaar is, vindt ontslag wegens opheffing van de betrekking plaats onder gelijktijdige benoeming of aanstelling in de nieuwe functie.
13. Indien geen passende functie als bedoeld in het achtste lid beschikbaar is, dan wel de werknemer een passende functie weigert, wordt het dienstverband beëindigd indien de functie van de werknemer niet langer in de formatie is opgenomen.
14. Indien de werkgever een werknemer wil herbenoemen of heraanstellen, wiens dienstverband is beëindigd in verband met ziekte en arbeidsongeschiktheid, wordt de werknemer benoemd of aangesteld voor ten hoogste de betrekkingssomvang die overeenkomt met zijn restvaliditeit en voor ten hoogste de betrekkingssomvang die vóór de beëindiging van het dienstverband voor hem in de formatie was opgenomen.
15. Het salaris van de werknemer die in het rddf is geplaatst, wordt verminderd met:
  - a. neveninkomsten die de werknemer genoot op de dag voorafgaand aan de rddf-plaatsing, uit een dienstverband dat groter is dan de normbetrekking;
  - b. neveninkomsten van de werknemer die hij gaat genieten vanaf het moment van rddf-plaatsing.

16. Zowel werkgever als werknemer zijn gehouden de in de voorgaande leden genoemde verplichtingen en afspraken naar beste vermogen uit te voeren.
17. Het bepaalde in het vierde lid is niet van toepassing indien voor een werknemer, volgens de geldende afvloeiingsregeling, na een onvoorziene afloop van een lang buitengewoon verlof geen formatie beschikbaar blijkt te zijn en de werkgever geen aanspraak op een vergoeding in verband met de terugkeer van de werknemer heeft bij het Vervangingsfonds.

Bijlage IV.A

Vaststelling maandsalaris LIO

A. Vaststelling maandsalaris LIO, behorende bij de artikelen 3.24 t/m 3.28 en 4.22 t/m 4.26 van deze cao

1. Het salaris van de leraar in opleiding die is benoemd of aangesteld aan een:
  - ⊕ basisschool bedraagt naar rato van de werktijdfactor 50% van schaal LA, salarisnummer 1;
  - ⊕ speciale school voor basisonderwijs, aan een school voor speciaal onderwijs, een school voor voortgezet speciaal onderwijs dan wel aan een school of instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, bedraagt naar rato van de werktijdfactor 50% van schaal LB, salarisnummer 1.Dit artikellid komt per 1 september 2018 te vervallen.
2. Dit artikellid treedt in werking op 1 september 2018. Het salaris van de leraar in opleiding bedraagt 50 % van schaal L10-1 of L11-1, vast te stellen door de werkgever.

Bijlage IV.B

Vaststelling maandsalaris OIO

B. Vaststelling maandsalaris OIO, behorende bij de artikelen 3.29 en 4.27 van deze cao

Het salaris van de onderwijsassistent in opleiding die is benoemd of aangesteld aan een basisschool of een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs, een school voor voortgezet speciaal onderwijs dan wel aan een school of instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, bedraagt naar rato van de werktijdfactor 50% van de OOP-salarisschaal 4, salarisnummer 1.

Bijlage V

Reglement interne bezwarencommissie behorende bij hoofdstuk 5 van deze cao

1. Begripsbepalingen

Commissie

de interne Bezwarencommissie als bedoeld in artikel 5.9 van deze cao

Externe Bezwarencommissie functiewaardering

de Commissie als bedoeld in artikel 5.10 van deze cao

Werkgever

de rechtspersoon die, of het bestuursorgaan dat, het bevoegd gezag vormt van één of meerdere instellingen.

Werknemer

het personeelslid die een dienstverband heeft bij de werkgever

P(G)MR

personeelsgeleding van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad.

Werkdag

dag, niet zijnde zaterdag, een zondag of een in de Algemene Termijnenwet genoemde erkende feestdag of een daarmee bij of krachtens wet gelijkstelde dag.

Besluit

het besluit als bedoeld in artikel 5.8, tiende lid, van deze cao en artikel 4 van dit reglement.

Nieuw besluit

het besluit als bedoeld in artikel 5.9, vijfde lid van deze cao en artikel 8 van dit reglement.

2. Instelling en samenstelling van de Commissie

1. De Commissie draagt de naam Interne Bezwarencommissie FUWA PO. Zij is ingesteld en wordt in stand gehouden door de werkgever.
2. De Commissie bestaat uit een voorzitter en twee leden:
  - ⊕ een lid wordt benoemd op voordracht van de werkgever;
  - ⊕ een lid wordt benoemd op voordracht van de PGMR;
  - ⊕ de voorzitter wordt benoemd op voordracht van de twee leden.

3. De voorzitter mag geen werknemer zijn van het bevoegd gezag, noch deel uitmaken van het bevoegd gezag, en mag ook niet adviseur zijn van het bevoegd gezag.
4. De leden van de Commissie worden door de werkgever benoemd voor een periode van twee jaar. Zij zijn terstond herbenoembaar voor eenzelfde periode.
5. In geval van een vacature wordt daarin terstond voorzien. Een lid, benoemd ter vervulling van een tussentijdse vacature treedt af op het tijdstip waarop zijn/haar voorgang(st)er zou zijn afgetreden.
6. De Commissie kan besluiten, al dan niet uit haar midden, een secretaris te benoemen.

3. Taak en bevoegdheden van de Commissie

1. De Commissie toetst of de werkgever in redelijkheid tot het besluit waartegen het bezwaar is gericht, heeft kunnen komen. De Commissie brengt hieromtrent een advies uit aan de werkgever.
2. De Commissie is bevoegd kennis te nemen van alle bescheiden die betrekking hebben op de waardering van de functie, de gevolgde procedure en de beschreven functie in relatie met de aan de werknemer opgedragen werkzaamheden.

4. Het bezwaarschrift

1. De werknemer dient bij de voorzitter van de Commissie een door hem ondertekend bezwaarschrift in binnen 6 weken waarbij wordt gevoegd:
  - a. een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar wordt ingesteld;
  - b. afschriften van de op het bezwaar betrekking hebbende stukken.
2. Het bezwaarschrift bevat:
  - a. een opgave van de naam, voornamen en adres van de werknemer;
  - b. een mededeling van het bezwaar en de gronden waarop dit berust.
3. De voorzitter tekent op de ingekomen stukken de datum van ontvangst aan en zendt bericht van ontvangst aan de afzender.

5. Vaststelling plaats en tijdstip van de mondelinge behandeling

De voorzitter van de Commissie bepaalt op zo kort mogelijke termijn, doch uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van het bezwaarschrift, de plaats waar en het tijdstip waarop de behandeling van het bezwaar ter zitting zal plaatsvinden. Aan partijen wordt daarvan tijdig kennis gegeven.

6. De behandeling ter zitting

1. Het bezwaar wordt behandeld in een besloten zitting van de Commissie in aanwezigheid van partijen.

2. De voorzitter heeft de leiding van de zitting. Hij/zij geeft elk van de partijen de gelegenheid zijn standpunt toe te lichten. Werkgever kan zich door een gemachtigde laten vervangen. Partijen kunnen zich op eigen kosten door een raadsman/ -vrouw laten bijstaan.
3. Voordat de behandeling ter zitting wordt gesloten, deelt de voorzitter mede wanneer advies zal worden gegeven.

7. Beraadslaging en advisering

1. Indien het bezwaarschrift na de daarvoor gestelde termijn is ingediend, laat de Commissie de niet-ontvankelijkverklaring achterwege, indien de werknemer aantoont dat hij zo spoedig als redelijkerwijs verlangd kon worden, bezwaar heeft ingesteld.
2. De Commissie beraadslaagt en beslist in raadkamer. Zij besluit bij meerderheid van stemmen omtrent het uit te brengen advies.
3. De Commissie brengt binnen vier weken na de behandeling ter zitting advies uit aan de werkgever over het bezwaar en zendt een afschrift daarvan aan de werknemer.

8. Besluit

De werkgever neemt na ontvangst van het advies van de Commissie binnen 20 werkdagen een nieuw besluit dat, met redenen omkleed, schriftelijk aan de werknemer wordt medegedeeld.

9. Termijnen

1. Voor de in dit reglement genoemde termijnen worden de periodes van de aan de instelling vastgestelde vakanties niet meegerekend.
2. Indien door dwingende omstandigheden de Commissie niet in staat is geweest binnen de daarvoor gestelde termijn een zitting te beleggen of advies te geven, wordt dit aan de werkgever en de werknemer medegedeeld en wordt zo spoedig mogelijk een zitting belegd ofwel advies gegeven.

10. Geheimhouding

1. Alle op de zaak betrekking hebbende stukken dienen ter vertrouwelijke kennisgeving van de Commissie. Anderen dan de werkgever en de werknemer mogen vanwege de Commissie deze stukken niet inzien of hiervan afschriften of uittreksels maken, met uitzondering van de Externe Bezwarencommissie functiewaardering.
2. De leden van de Commissie en in voorkomend geval de secretaris zullen al hetgeen zij in verband met een bezwaar vernemen als vertrouwelijk beschouwen.
3. De personen die ter zitting verschijnen, zullen tegenover derden het vertrouwelijk karakter van de zitting eerbiedigen.

11. Slotbepaling

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de voorzitter, de overige leden van de Commissie gehoord hebbende.

Bijlage VI

Diensttijd voor jubileumgratificatie behorende bij artikel 6.18 van deze cao

Onder diensttijd wordt verstaan de tijd doorgebracht:

1. in een betrekking bij een bevoegd gezag aan een instelling als bedoeld in deze cao, met dien verstande dat de tijd vóór 1 januari 1956 doorgebracht aan scholen voor kleuteronderwijs slechts meetelt indien daartoe naar het oordeel van de minister van OCW aanleiding bestaat;
2. in een burgerlijke dienstbetrekking bij de Nederlandse overheid;
3. in een betrekking waarbij de betrokken werknemer in dienst is van een lichaam als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder b, c, d, e, en f van de Wet privatisering ABP, dan wel als bedoeld in artikel 2 derde lid onderdeel b, juncto artikel 3 van die wet;
4. in een betrekking bij een bevoegd gezag van een B3-lichaam, voordat deze werd aangewezen als lichaam, bedoeld in artikel 1, onder g, van de Wet Privatisering ABP, dan wel bedoeld in artikel 2 derde lid, onder b juncto artikel 3 van die wet;
5. vóór 1 januari 1966 in een betrekking als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Pensioenwet 1922;
6. in een burgerlijke dienstbetrekking bij de overheid van de Nederlandse Antillen, Aruba en, vóór 25 november 1975, Suriname, bij de voormalige gouvernementen van Suriname, Curaçao en Nieuw-Guinea;
7. in een dienstbetrekking bij het niet-openbaar onderwijs in de onder 6 vermelde voormalige Rijksdelen, voor zover zulks de betrokken werknemer onder de werkingsfeer van een overheidspensioenregeling heeft gebracht of zou hebben gebracht, indien hij in vaste dienst zou zijn aangesteld;
8. in Nederlandse militaire dienst of daarmee voor de toepassing van de desbetreffende rechtspositieregelingen gelijkgestelde dienst, waaronder mede worden begrepen het voormalige KNIL en de troepen in de Nederlandse Antillen, Aruba en, vóór 25 november 1975, Suriname;
9. als vrijwillig met een volledige dagtaak in een betrekking bij de Nederlandse overheid;
10. in een betrekking bij de werkgever gedurende de periode dat de werknemer levensloopverlof geniet;
een en ander met uitzondering van de tijd gedurende welke de betrokken werknemer geen inkomsten uit de dienstbetrekking heeft genoten, tenzij zulks het gevolg was van lang buitengewoon verlof dat overwegend dan wel mede in het algemeen belang was verleend.

Bijlage VII

A. Taakarakteristiek normfuncties directie behorende bij hoofdstukken 5 en 6 van deze cao

Taakarakteristiek normfunctie directeur basisonderwijs

De directie is onder verantwoordelijkheid van de werkgever belast met:

- a. het geven van leiding aan de instelling;
- b. het mede zorg dragen voor voorbereiding en uitvoering van het onderwijskundig, schoolorganisatorisch en huishoudelijk beleid in de instelling;
- c. het mede voorbereiden en uitvoeren van het personeelsbeleid aan de instelling;
- d. het mede voorbereiden en uitvoeren van het financiële beleid van de instelling;
- e. het onderhouden van interne en externe contacten met betrekking tot de voorgenoemde taken;
- f. het geven van onderwijs en het verrichten van de daaruit rechtstreeks voortvloeiende werkzaamheden als omschreven in deze bijlage opgenomen taakarakteristiek voor de normfunctie leraar basisonderwijs, voor zover de belanghebbende niet geheel is vrijgesteld van het geven van onderwijs;
- g. al hetgeen overigens binnen een normale directietaak past.

De directeur:

is verantwoordelijk voor alle tot de taak van de directie behorende werkzaamheden.

Afhankelijk van y van de instelling is voor de directeur één van de functieschalen DA t/m DC (+uitloop) van toepassing, één en ander als aangegeven in bijlage A1 van deze cao.

De adjunct-directeur:

is in eerste instantie belast met de werkzaamheden voortvloeiende uit zijn leraarsfunctie.

Hij verricht daarnaast de tot de taak van de directie behorende werkzaamheden onder eindverantwoordelijkheid van de directeur; hij vervangt de directeur bij diens afwezigheid.

Afhankelijk van y van de instelling is voor de adjunct-directeur één van de functieschalen AB t/m AC van toepassing, één en ander als aangegeven in bijlage A1 van deze cao.

Taakarakteristiek normfunctie directie speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

De directie is onder verantwoordelijkheid van de werkgever belast met:

- a. het geven van leiding aan de instelling;
- b. het mede zorg dragen voor voorbereiding en uitvoering van het onderwijskundig, schoolorganisatorisch en huishoudelijk beleid in de instelling;
- c. het mede voorbereiden en uitvoeren van het personeelsbeleid van de instelling;
- d. het mede voorbereiden en uitvoeren van het financiële beleid aan de instelling;

- e. het onderhouden van interne en externe contacten met betrekking tot de voorgenoemde taken;
- f. het geven van onderwijs en het verrichten van de daaruit rechtstreeks voortvloeiende werkzaamheden als omschreven in deze bijlage opgenomen taakkenmerk voor de normfunctie leraar speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voor zover de belanghebbende niet geheel is vrijgesteld van het geven van onderwijs;
- g. al hetgeen overigens binnen een normale directietaak past.

De directeur:

- ⊕ leidt de commissie van onderzoek, bedoeld in artikel 41, tweede lid van de Wet op de Expertisecentra (WEC);
- ⊕ is verantwoordelijk voor alle tot de taak van de directie behorende werkzaamheden.

Afhankelijk van q van de instelling is voor de directeur één van de functieschalen DB t/m DC (+uitloop) van toepassing, een en ander als aangegeven in bijlage A1 van deze cao.

De adjunct-directeur:

is in eerste instantie belast met de werkzaamheden voortvloeiende uit zijn leraarsfunctie. Hij verricht de tot de taak van de directie behorende werkzaamheden onder eindverantwoordelijkheid van de directeur; hij vervangt de directeur bij diens afwezigheid.

Afhankelijk van q van de instelling is voor de adjunct-directeur één van de functieschalen AB t/m AC van toepassing, één en ander als aangegeven in bijlage A1 van deze cao.

B. Taakkenmerk normfuncties leraar

Deze paragraaf vervalt per 1 september 2018.

Taakkenmerk normfunctie leraar basisonderwijs en speciale school voor basisonderwijs

De functie van leraar omvat:

- a. het geven van onderwijs alsmede de daaruit rechtstreeks voortvloeiende werkzaamheden, waaronder voor wat betreft een leraar aan een speciale school voor basisonderwijs tevens wordt verstaan ambulante begeleiding als voorzien in het zorgplan;
- b. algemene werkzaamheden die redelijkerwijs voortvloeien uit het onderwijs aan de instelling, zoals:
  1. het deelnemen aan teamvergaderingen;
  2. het onderhouden van contacten met collega's van de instelling, ouders, begeleidingsdiensten e.d.;
  3. het deelnemen aan her- en bijscholingscursussen;
  4. het vormen en begeleiden van aanstaande leraren;

5. het verrichten van overige werkzaamheden ten behoeve van de goede gang van zaken aan de instelling.

Voor een leraar aan een basisschool geldt functieschaal LA zoals aangegeven in artikel 6.30 van deze cao.

Voor een leraar aan een speciale school voor basisonderwijs geldt functieschaal LB zoals aangegeven in artikel 6.30 van deze cao.

Taak karakteristiek normfunctie leraar speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

De functie van leraar omvat:

- a. het geven van onderwijs waaronder het geven van ambulante begeleiding, bedoeld in artikel 1 van het Onderwijskundig besluit WEC (Stb. 1985, 517) alsmede de daaruit rechtstreeks voortvloeiende werkzaamheden;
- b. algemene werkzaamheden die redelijkerwijs voortvloeien uit het onderwijs aan de instelling, zoals:
  1. het deelnemen aan teamvergaderingen;
  2. het onderhouden van contacten met collega's van de instelling, ouders, begeleidingsdiensten e.d.;
  3. het deelnemen aan her- en bijscholingscursussen;
  4. het vormen en begeleiden van aanstaande leraren;
  5. het verrichten van overige werkzaamheden ten behoeve van de goede gang van zaken aan de instelling.

Voor een leraar aan een school voor speciaal en/of voortgezet speciaal onderwijs geldt functieschaal LB zoals aangegeven in artikel 6.30 van deze cao.

C. Taak karakteristiek normfuncties onderwijsondersteunend personeel, zoals aangegeven in de artikelen 5.1 en 6.32 van deze cao

Normfunctie	Taak karakteristiek	Functieschaal
1.a Administratief medewerker	Verricht: a. typewerkzaamheden en overige administratieve werkzaamheden; b. financieel administratieve werkzaamheden; werkzaamheden ten behoeve van de leerlingenadministratie.	3
1.b Administratief medewerker	Verricht: a. bovengenoemde werkzaamheden; b. bovendien worden de werkzaamheden uitgebreid met secretariaatswerkzaamheden, en/of eenvoudige financieel/cijfermatige	4

Normfunctie	Taakkenmerk	Functieschaal
	administratieve taken en/of taken die een specifieke kennis vereisen i.v.m. de soort (V)SO-school.	
2. Psychologisch assistent	Verricht: werkzaamheden met betrekking tot het afnemen van psychologische testen en verzorgt de administratieve (type)verwerking van de gegevens.	4
3. Conciërge	Verricht: huishoudelijke diensten, kleine onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan gebouwen, terreinen.	3
4. Technisch assistent	Verricht: onderwijsondersteunende werkzaamheden t.b.v. de praktijklessen.	5
5a Klassenassistent	Verricht: werkzaamheden die liggen op het verzorgende terrein.	3
5b Klassenassistent	Verricht: werkzaamheden die liggen op het verzorgende terrein, alsmede eenvoudige routinematige onderwijsinhoudelijke taken.	4
5c Onderwijsassistent	Het ondersteunen van de leraar in: a. onderbouw op zijn aanwijzingen bij het verrichten van eenvoudige routinematige onderwijsinhoudelijke taken; b. het begeleiden van leerlingen bij verwerving van vaardigheden; c. het leveren van een praktische organisatorische bijdrage aan het klassenmanagement; d. het verrichten van overige werkzaamheden die verband houden met de functie.	4
6 Instructeur mobiliteit	Verricht: werkzaamheden die er op gericht zijn om de blinde leerling zich zo volwaardig en zelfstandig mogelijk te leren bewegen zowel in de school- als in de thuissituatie, als in het maatschappelijk verkeer.	7

Normfunctie	Taakarakteristiek	Functieschaal
7. Speltherapeut/ Creatief therapeut	Stelt aan de hand van de hulpvraag, die voor wat betreft scholen voor (V)SO is verkregen door bestudering van de gegevens van de commissie van onderzoek, behandelingsplannen op met als doel veranderingsprocessen en/of ontwikkelingsprocessen in het gedrag en/of emotie op gang te brengen.	8
8. Ergotherapeut	Verricht: werkzaamheden die tot doel hebben de leerling in staat te stellen optimaal te functioneren in school-, leef- en woonomstandigheden.	8
9. Fysiotherapeut	Stelt een therapeutisch plan op ten behoeve van het verbeteren c.q. handhaven van het motorische functioneren van de leerlingen, verricht de op de specifieke handicap gerichte therapieën.	8
10. Logopedist/Akoepedist	Stelt aan de hand van de hulpvraag en voor wat betreft scholen voor (V)SO door bestudering van de gegevens van de commissie van onderzoek een therapeutisch plan op en voert het plan uit.	8
11. Maatschappelijk deskundige	Maakt indien het een school voor (V)SO betreft deel uit van de commissie van onderzoek en verricht werkzaamheden die gericht zijn op een verantwoorde plaatsing in de school. Verricht tevens werkzaamheden die gericht zijn op het onderzoeken en het oplossen van problemen met betrekking tot sociale relaties van het kind thuis, in de school en in het maatschappelijk verkeer in het algemeen.	8
12. Orthopedagoog/ Psycholoog	Maakt indien het een school voor (V)SO betreft deel uit van de commissie van onderzoek. Verricht tevens werkzaamheden die gericht zijn op een verantwoorde plaatsing van de leerlingen in de school en in die niveaugroep die de leerlingen de meest optimale kans biedt met betrekking tot de te leveren schoolprestaties en het zich kunnen bewegen in het toekomstig maatschappelijk verkeer.	11
13. Audioloog	Verricht:	11

Normfunctie	Taakkarakteristiek	Functieschaal
	Vanuit de specifieke deskundigheid (onder andere het interpreteren van de meetresultaten), werkzaamheden die gericht zijn op een verantwoorde plaatsing van de leerling in de school en in die niveaugroep die de leerling een optimale kans biedt met betrekking tot de te leveren schoolprestatie en het zich kunnen bewegen in het toekomstige maatschappelijk verkeer.	
14. Medisch specialist	Verricht: Vanuit de medische optiek werkzaamheden die gericht zijn op een verantwoorde plaatsing van de leerling in de school en in die niveaugroep die de leerling een optimale kans biedt met betrekking tot de te leveren schoolprestaties en het zich kunnen bewegen in het toekomstige maatschappelijke verkeer.	13
15. Technicus	Verricht: Onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan apparatuur en hulpmiddelen.	4

Bijlage VIII

Regeling vakbondscontributie behorend bij artikel 7.7 van deze cao

1. Karakter van de regeling

Deze regeling maakt de inzet mogelijk van arbeidsvoorwaardelijke aanspraken voor de betaling van de vakbondscontributie.

2. Vakbondscontributie

De volledige contributie komt voor de regeling in aanmerking.

3. Voorwaarden voor de belastingvrije vergoeding van de vakbondscontributie

De regeling is van toepassing op die werknemers die lid zijn van een vakbond die is aangesloten bij een van de vakbonden die partij zijn bij de totstandkoming van deze cao.

Toelichting: dit betreft de volgende organisaties:

AVS (Algemene Vereniging van Schoolleiders),

AOb (Algemene Onderwijsbond),

CNVO (CNV Onderwijs),

FNV Overheid,

FvOv (federatie van onderwijs vakorganisaties) bestaat uit:

KVLO (Koninklijke vereniging voor lichamelijke opvoeding)

LBBO (landelijke beroepsgroep voor begeleiders in het onderwijs)

Levende talen, vereniging van leraren levende talen

NVLF (Nederlandse vereniging voor logopedie en foniatrie)

NVON (Nederlandse vereniging voor het onderwijs in natuurwetenschappen)

NVOP (Nederlandse vereniging voor onderwijspersoneel)

NVS-NVL (vereniging van schooldecanen en leerlingbegeleiders)

NVvW (Nederlandse vereniging van wiskundeleraren)

UNIENFTO (vakorganisatie voor de beroepskolom vmbo-mbo-hbo en het voortgezet onderwijs)

VLS (vereniging leraren schoolmuziek)

VONKC (vereniging onderwijs kunst en cultuur)

4. Bronnen

Voor de verrekening van de vakbondscontributie kunnen de volgende opgebouwde aanspraken worden ingezet:

⊕ Structurele eindejaarsuitkering;

⊕ Eindejaarsuitkering OOP (geldt alleen voor OOP in schaal 1 t/m 8).

5. Procedure

- ⊕ De werknemer ontvangt uiterlijk 1 oktober van het betreffende jaar een verklaring van zijn/haar vakvereniging, voor zover mogelijk, over de betaalde vakbondscontributie.
- ⊕ De werknemer moet vóór 1 november een volledig ingevuld aanvraagformulier inclusief verklaring van zijn/haar vakvereniging over de betaalde vakbondscontributie, dan wel een kopie van (een) betalingsafschrift(en) inleveren bij de werkgever om kenbaar te maken dat hij van de regeling vakbondscontributie gebruik wenst te maken.
- ⊕ De werknemer geeft op het aanvraagformulier aan welke bron/bronnen gebruikt moet(en) worden.
- ⊕ De werkgever levert het aanvraagformulier in bij het betreffende administratiekantoor.
- ⊕ In de situatie dat de werknemer zijn/haar werkzaamheden binnen het primair onderwijs eerder dan de maand december beëindigt en het dienstverband 3 maanden of langer aaneengesloten heeft geduurd, dient hij/zij uiterlijk 6 weken voorafgaande aan de beëindiging een verzoek in bij de werkgever voorzien van een verklaring van zijn/haar vakvereniging over de betaalde contributies. De werkgever dient uiterlijk een maand vóór de datum van beëindiging het aanvraagformulier en de verklaring in bij het betreffende administratiekantoor. Een aanvraag die betrekking heeft op een dienstverband dat korter heeft geduurd dan 3 maanden, wordt niet in behandeling genomen.

Aanvraagformulier regeling vakbondscontributie

Naam : .....

Voornamen : .....

Adres : .....

Postcode : ..... Woonplaats: .....

Verklaart gebruik te willen maken van de regeling vakbondscontributie zoals opgenomen in artikel 7.7 van de CAO PO.

Aanvrager verklaart van..... t/m.....20.. lid te zijn geweest van:

Naam vakvereniging: .....

Lidmaatschapsnummer van uw bond: .....

Bedrag contributie in 20..¹²; € .....

Zet de volgende bron(nen) in: structurele eindejaarsuitkering / eindejaarsuitkering OOP¹³

Datum aanvraag: .....

Handtekening aanvrager: .....

Administratienummer werkgever: .....(5-cijfers)¹⁴

Schoolnummer: .....(2 cijfers / 2 letters)

---

¹² Verklaring vakvereniging inleveren, dan wel een kopie van (een) betalingsafschrift(en)

¹³ Doorhalen wat niet van toepassing is.

¹⁴ Zie voor deze gegevens uw salarisspecificatie.

Bijlage IX

Regeling spaarverlof behorend bij artikel 8.23 van deze cao

1. Deelname aan spaarverlof

1. De regeling spaarverlof is van toepassing op alle werknemers die door de werkgever zijn benoemd of aangesteld. Hieronder worden alle werknemers verstaan; zowel die met een dienstverband voor bepaalde tijd, als die met een dienstverband voor onbepaalde tijd. De regeling is, eventueel in afwijking van het bovenstaande, niet van toepassing op de werknemer die is benoemd of aangesteld voor:
  - a. tijdelijke vervanging van een afwezige werknemer;
  - b. de voorziening in een vacature voor een termijn van zes maanden of korter;
  - c. in een functie als bedoeld in de artikelen 3.24 t/m 3.28, 3.29, 4.22 t/m 4.27 en 4.28 van deze cao
2. Het maximaal aantal uren te sparen verlof bedraagt 131 uur op jaarbasis. Bij een deeltijdbetrekking wordt dit aantal naar evenredigheid van de normbetrekking toegepast. Uren boven de normbetrekking of tijdelijke uitbreidingen in verband met vervanging of in verband met een tijdelijke voorziening in een vacature voor ten hoogste één jaar blijven buiten beschouwing voor de vaststelling van de omvang van het spaarverlof. De werkgever kan in overleg met de PGMR een lager urenaantal afspreken.

2. Voorwaarden voor deelname

1. De werknemer verzoekt de werkgever om te kunnen sparen voor spaarverlof.
2. De werknemer dient zijn verzoek in bij de werkgever vóór 1 februari van het schooljaar voorafgaande aan het schooljaar waarin begonnen wordt met sparen.
3. Bij het verzoek maakt de werknemer tevens kenbaar over welke periode en hoeveel uren hij wenst te sparen.
4. Bij de beslissing over de toekenning van de mogelijkheid tot sparen maakt de werkgever een afweging tussen het individuele belang en het schoolbelang. Bij het schoolbelang betreft het in ieder geval formatieve en organisatorische mogelijkheden. De beslissing wordt schriftelijk en gemotiveerd aan de werknemer mede gedeeld.
5. De werknemer die in enig schooljaar het BAPO-verlof opneemt, heeft in dat schooljaar niet de mogelijkheid tot het opbouwen van spaarverlof.

3. Spaarperiode

1. De spaarperiode bedraagt ten minste vijf jaar en ten hoogste 12 jaar.
2. De spaarperiode vangt aan bij het begin van het schooljaar en eindigt bij het einde van het schooljaar.

3. De opbouw van het spaarverlof in het schooljaar geschiedt naar evenredigheid per kalendermaand.
4. In afwijking van het tweede lid kan de spaarperiode op een ander tijdstip aanvangen ingeval de werknemer niet bij het begin van het schooljaar is benoemd of aangesteld en hij in zijn vorige dienstverband al spaarde voor het verkrijgen van spaarverlof.

4. Onderbreking en verlenging spaarperiode

1. De spaarperiode kan, na een onafgebroken periode van drie schooljaren, eenmaal worden onderbroken, met dien verstande dat de onderbreking niet tijdens een schooljaar kan plaatsvinden.
2. In overleg tussen werkgever en werknemer kan, met inachtneming van de maximale spaartermijn, de overeengekomen spaartermijn tweemaal met minimaal 2 jaar worden verlengd. Alleen wanneer een werknemer reeds 11 jaar heeft gespaard, kan de spaarperiode met 1 jaar worden verlengd.
3. De werknemer dient het verzoek tot het verlengen van de spaarperiode in bij de werkgever vóór 1 februari van het laatste schooljaar van de overeengekomen spaarperiode.

5. Vormen van verlof

1. De werknemer kan het spaarverlof opnemen:
  - a. als sabbatsverlof, in een aaneengesloten periode van verlof van ten hoogste 1659 uren, of
  - b. als seniorenverlof, wanneer de werknemer 52 jaar of ouder is, in een periode van verlof evenredig verdeeld over het schooljaar van tenminste 40 uren per schooljaar, of ten hoogste 830 uren per schooljaar bij een normbetrekking. Indien de werknemer ook reeds gebruik maakt van de Regeling bevordering arbeidsparticipatie ouderen (BAPO) en/of compensatieverlof geldt het maximum van 50% feitelijk werken op weekbasis conform bijlage XI van deze cao (Uitvoeringsregeling BAPO), artikel 2, vierde lid, voor alle genoemde soorten verlof tezamen, met inachtneming van het overgangsrecht VPL.
2. Op verzoek van de werknemer kan de werkgever en de werknemer afspreken dat het verlof, in afwijking van het eerste lid onder a. op de volgende wijze wordt opgenomen:
  - a. als gespreid sabbatsverlof, in meerdere periodes van volledig verlof in periodes van minimaal één schoolweek;
  - b. als deeltijdverlof, in evenredig over het schooljaar verdeelde periodes van tenminste 40 uren per schooljaar, of ten hoogste 830 uren per schooljaar bij een normbetrekking door een werknemer jonger dan 52 jaar. Indien de werknemer ook gebruik maakt van jaarverlof geldt dit maximum voor het spaarverlof en jaarverlof tezamen.

3. Indien de werknemer werkzaam is in een betrekking kleiner dan de normbetrekking, wordt het aantal uren, genoemd in het eerste en tweede lid, met uitzondering van het in het eerste lid onder b. en tweede lid onder b. aangegeven aantal van 40 uren naar evenredigheid verminderd.
4. Het bepaalde in het eerste lid, onder a is niet van toepassing indien het sparen is onderbroken door het gestelde in artikel 8, eerste lid.

6. Opname spaarverlof

1. Het gespaarde verlof wordt opgenomen in het schooljaar aansluitend aan de spaarperiode.
2. De werkgever en werknemer kunnen afspreken dat het spaarverlof op een later tijdstip wordt opgenomen. De verlofopname begint uiterlijk in het vijfde schooljaar na de spaarperiode.
3. Vóór 1 februari van het schooljaar voor de opname van het spaarverlof deelt de werknemer aan de werkgever mede in welke vorm hij het spaarverlof wil opnemen.
4. Ingeval de werknemer in aanmerking wil komen voor de toepassing van het seniorenverlof of het deeltijdverlof deelt hij de werkgever tevens mede voor hoeveel uren per jaar hij verlof wenst op te nemen en op welke wijze hij deze uren wil verdelen binnen een schooljaar.
5. De werkgever deelt zijn beslissing over het verzoek van de werknemer mede vóór 1 maart van het schooljaar waarin de spaarperiode eindigt.

7. Scholing tijdens spaarverlof

1. De werknemer kan tijdens het spaarverlof scholing (studie en/of activiteiten) volgen die de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt verhoogt.
2. De kosten van deze scholing komen voor 50% voor rekening van de werkgever tot een maximum van € 1361,-.
3. De werknemer die van het bepaalde in het eerste lid gebruik wil maken, dient dit tijdig, doch uiterlijk binnen 3 maanden na afloop van het verlof, kenbaar te maken aan de werkgever.
4. Indien de werknemer kiest voor een scholing die is in te passen in het scholingsbeleid van de instelling en daarmee het belang van de instelling dient, kan de werkgever voor meer dan 50% de kosten van de scholing vergoeden. Over een dergelijke scholing en vergoeding dienen werkgever en werknemer overleg te voeren en is instemming van beide partijen vereist.

7a. Overgangsregeling gespaarde tegoed

1. Het saldo van het spaarverlof tegoed, dat de werknemer op enig moment heeft opgebouwd blijft behouden, indien opbouwen van nieuw spaarverlof niet meer mogelijk is.
2. Na een daartoe strekkend verzoek van de werkgever dient de werknemer binnen 3 maanden een plan in, waarin aanvang en spreiding van de opname van het gespaarde verlofsaldo wordt aangegeven.

7b. Sparen tijdens ziekte of periodes van buitengewoon verlof

1. De werknemer die geheel of gedeeltelijk ziekteverlof geniet, bouwt spaarverlof op gedurende ten hoogste twaalf maanden na de kalendermaand waarin de verhindering is ontstaan.
2. De in het eerste lid vastgestelde termijn eindigt, indien de werknemer ten minste vier weken zijn werkzaamheden daadwerkelijk volledig heeft hervat.
3. Indien de werknemer zijn volledige werkzaamheden hervat na afloop van de in het eerste lid vastgestelde termijn, wordt het opbouwen van spaarverlof hervat vanaf de eerste dag van de kalendermaand waarin de laatste dag van de in het tweede lid genoemde termijn valt.
4. De spaarperiode wordt opgeschort zolang de werknemer lang buitengewoon verlof geniet voor het geheel van zijn werkzaamheden.
5. Indien de werknemer voor een deel van zijn werkzaamheden lang buitengewoon verlof geniet, spaart hij voor het spaarverlof in verhouding tot zijn oorspronkelijke betrekkingsomvang.

8. Opschorting opname spaarverlof

1. Het spaarverlof wordt opgeschort indien de werknemer op de eerste dag van het spaarverlof geheel of gedeeltelijk verlof geniet in verband met ziekte of arbeidsongeschiktheid.
2. Het opnemen van het spaarverlof wordt bij gehele of gedeeltelijke ziekte die aanvangt tijdens de verlofperiode, na vier weken opgeschort voor de omvang in uren van het ziekteverlof.
3. De werknemer neemt na vier weken alleen spaarverlof op voor het aantal uren waarvoor hij arbeidsgeschikt is.
4. Het verbruik van het verlofsaldo wordt in deze situatie overeenkomstig aangepast.
5. Bij volledig lang buitengewoon verlof wordt het sparen volledig opgeschort. Bij gedeeltelijk buitengewoon verlof wordt de opbouw van spaarverlof niet gewijzigd.
6. Als sprake is van gedeeltelijk buitengewoon verlof moet het spaarverlof worden opgenomen alsof er geen sprake is van buitengewoon verlof.

9. Beëindiging dienstverband

1. Bij vrijwillig ontslag, vrijwillig ontslag in verband met het betrekken van een functie elders en onvrijwillig ontslag in verband met opheffing van de instelling of de betrekking, heeft de werknemer in overleg met de werkgever de keuze uit drie (elkaar uitsluitende) mogelijkheden:
  - a. Het verlof wordt voorafgaande aan beëindiging van de dienstbetrekking opgenomen, ongeacht of de minimale spaartermijn is vol gemaakt.
  - b. De actuele geldswaarde van het verlofsaldo wordt op verzoek van de werknemer overgedragen aan de nieuwe werkgever. Voorwaarde hierbij is dat de nieuwe werkgever een spaarverlofregeling kent. De waardeoverdracht geschiedt op basis van de in artikel 12 van deze regeling genoemde genormeerde bedragen. Bij waardeoverdracht tussen werkgevers in het primair onderwijs dient sprake te zijn van volledig behoud van het opgebouwde verlofsaldo in uren.
  - c. Uitbetaling van een genormeed bedrag. De bruto geldswaarde (inclusief werkgeverslasten) is gelijk aan 70% van de actuele geldswaarde van het verlofsaldo (zie artikel 12 van deze regeling).
2. Bij onvrijwillig ontslag anders dan op grond van artikel 3.8, derde lid, en artikel 4.7, onder d. van deze cao vindt uitbetaling plaats van een genormeed bedrag. De bruto geldswaarde (inclusief werkgeverslasten) is gelijk aan 70% van de actuele geldswaarde van het verlofsaldo (zie artikel 12 van deze regeling).

10. Overlijden en ontslag wegens blijvende volledige arbeidsongeschiktheid op grond van ziekte of gebrek

1. Bij overlijden, ontslag wegens blijvende arbeidsongeschiktheid op grond van ziekte of gebrek vindt uitbetaling plaats van een genormeed bedrag. De bruto geldswaarde (inclusief werkgeverslasten) is gelijk aan 70% van de actuele geldswaarde van het verlofsaldo (zie artikel 12 van deze regeling).
2. Bij ontslag vanwege gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid blijft bij (her)benoeming/aanstelling bij de huidige werkgever, overeenkomstig de restcapaciteit van de werknemer, het verloftegoed volledig gehandhaafd.
3. Bij ontslag en herbenoeming/heraanstelling bij een andere werkgever staan voor de werknemer de mogelijkheden open genoemd onder 9, eerste lid, onder b en c van deze regeling.

11. Reservering middelen

De werkgever pleegt per werknemer een financiële reservering ter dekking van de herbezetting van de verlofuren.

12. Genormeerde bedragen

Voor de bepaling van de actuele geldswaarde van het verlofsaldo ingeval van waardeoverdracht of uitbetaling worden bindende genormeerde bedragen gehanteerd. De bedragen in euro's zijn opgenomen in 2 kolommen:

- ⊕ 100% van de actuele geldswaarde per uur en
- ⊕ 70% van de actuele geldswaarde per uur.

Voorbeeld:

Het genormeerde bedrag van een leraar in schaal LA wordt als volgt berekend:

Totale jaarlasten: € 57.402,- gedeeld door 1659 uur = € 35,- per uur.

Afhankelijk van de situatie geldt 100% of 70% van deze actuele geldswaarde.

Bedragen per 1 januari 2009

Schaal OOP	Totale jaarlasten	Per uur 100% in euro's	Per uur 70% in euro's
1	32131	19	14
2	35150	21	15
3	38190	23	16
4	40118	24	17
5	42120	25	18
6	42120	25	18
7	46052	28	19
8	52358	32	22
9	56063	34	24
10	61762	37	26
11	73196	44	31
12	82396	50	35
13	89361	54	38
14	96497	58	41

Schaal Directie	Totale jaarlasten	Per uur 100% in euro's	Per uur 70% in euro's
meerhfd. bao DA 11	66748	40	28
meerhfd. sbo DB 10	70308	42	30
meerhfd. sbo DB 11	72062	43	30
meerhoofd. sbo DC 13	82673	50	35
meerhfd. sbo DC uit 15	86198	52	36
DA	70308	42	30
DB	79131	48	33
DB uit	82673	50	35
DC	87935	53	37
DC uit	91494	55	39
DD	89361	54	38
DE	96497	58	41
AA	58010	35	24
AB	62719	38	26
AC	73196	44	31
AD	82396	50	35
AE	89361	54	38

Schaal Leraren	Totale jaarlasten	Per uur 100% in euro's	Per uur 70% in euro's
LA	57402	35	24
LB	62552	38	26
LC	72026	43	30
LD	80659	49	34
LE	88587	53	37

Bijlage X

Uitvoeringsreglement Levensloopregeling behorend bij artikel 8.24 van deze cao

1. Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

CAO

De collectieve arbeidsovereenkomst voor het primair onderwijs (PO),

Werkgever

[Naam werkgever]

Werknemer

Persoon die een dienstverband heeft bij [naam werkgever].

Dienstverband

Bijzonder onderwijs: de arbeidsovereenkomst van de werknemer met de werkgever.

Openbaar onderwijs: de aanstelling van de werknemer bij de werkgever.

Levensloopregeling

Een door [naam werkgever] gefaciliteerde regeling die ten doel heeft het treffen van een voorziening in geld uitsluitend ten behoeve van het opnemen van een periode van onbetaald verlof.

Bron

De geldbronnen als bedoeld in artikel 4 van deze levensloopregeling die als inlegbron ingezet kunnen worden.

Doel

Geheel of gedeeltelijke loondoorbetaling gedurende een door de werknemer gekozen en door [naam werkgever] verleende periode van onbetaald verlof.

Kalenderjaar

Het tijdvak van 1 januari van enig jaar tot en met 31 december van enig jaar.

Levensloopinstelling

Een door de werknemer gekozen kredietinstelling of verzekeraar als bedoeld in artikel 19g, derde lid van de Wet op de Loonbelasting 1964.

Levenslooprekening

Een geblokkeerde rekening op naam van de werknemer bij een levensloopinstelling waarmee een levenslooptegoed wordt opgebouwd.

Levensloopverzekering

Een verzekering op naam van de werknemer bij een levensloopinstelling waarmee een levenslooptegoed wordt opgebouwd.

Inlegperiode

De periode waarin in het kader van deze levensloopregeling de voorziening in geld wordt opgebouwd.

Opnameperiode

De periode waarin onbetaald verlof wordt genoten en levenslooploon wordt verkregen.

Levenslooptegoed

De ingevolge een levensloopregeling opgebouwde voorziening in geld, vermeerderd met de daarop gekweekte inkomsten en de daarmee behaalde rendementen, waarover mag worden beschikt ten behoeve van levenslooploon tijdens onbetaald verlof.

Levenslooploon

Het salaris afkomstig uit het levenslooptegoed dat via de werkgever aan de werknemer op diens verzoek tijdens onbetaald verlof wordt uitgekeerd.

Berekeningsgrondslag van het jaarinkomen dat als norm dient voor het levenslooptegoed

Het totaal van alle arbeidsvoorwaardelijke aanspraken dat in een jaar wordt uitbetaald voordat er premies en belasting over wordt berekend, dit betreft: salaris, de vakantie-uitkering, de uitlooptoeslag, de bindingstoelage, de inkomenstoelage, de eindejaarsuitkering, de specifieke eindejaarsuitkering OOP en eventueel andere toelagen.

Levensloopheffingskorting

De bij fiscaal correcte opname van levenslooptegoed toe te kennen heffingskorting, gelijk aan het bedrag dat wordt opgenomen, maar maximaal 188,- euro (hoogte 2007, en zal jaarlijks worden aangepast) voor elk jaar waarin opbouw van het levenslooptegoed heeft plaatsgevonden (tot en met 2011).

2. Werkingsfeer

De levensloopregeling staat per 1 januari 2006 open voor alle werknemers die een dienstverband met [naam werkgever] hebben.

Per 1 januari 2012 is de levensloopregeling vervallen en geldt de overgangsregeling levensloopregeling. De levensloopregeling staat alleen nog open voor werknemers die onder de overgangsregeling vallen.

Overgangsregeling levensloopregeling

De overgangsregeling levensloopregeling maakt onderscheid tussen deelnemers die meer of minder dan € 3.000,- gespaard hebben.

⊕ Minder dan € 3.000,-

Mensen die op 31 december 2011 minder hadden gespaard dan € 3.000,-, kunnen niet deelnemen aan de overgangsregeling levensloopregeling. Zij kunnen vanaf 1 januari 2013 hun spaartegoed opnemen voor verlof, maar geen storting meer doen. Niet opgenomen tegoed wordt in 2013 in 1 keer uitbetaald. Zij betalen belasting over 80% van het tegoed.

⊕ Meer dan € 3.000,-

Deelnemers die op 31 december 2011 ten minste € 3.000,- spaartegoed hadden, kunnen nog blijven sparen in de levensloopregeling. Zij bouwen geen levensloopverlofkorting meer op, maar mogen wel zelf bepalen waaraan zij het geld uitgeven. Als zij in 2013 hun tegoed in 1 keer opnemen, betalen zij belasting over 80% van het tegoed. Dit voorkomt dat deelnemers in een hoger tarief belasting zouden moeten betalen, omdat hun inkomen ineens gestegen is. Als het geld eenmaal is opgenomen, kunnen zij niet meer bijstorten. Het is ook mogelijk tot 1 januari 2022 door te sparen en het tegoed gespreid op te nemen. Als zij het geld opnemen, gelden de normale regels voor de belastingheffing over het tegoed.

3. Aanvraag opbouw levenslooptegoed

1. De werknemer kan eenmaal per jaar een aanvraag indienen om uit een of meer bronnen als genoemd in artikel 4 het levenslooptegoed op te bouwen.
2. De per kalenderjaar te sparen voorziening in geld bedraagt ten hoogste 12 procent van de berekeningsgrondslag voor het jaarinkomen dat jaar.
3. Het in het tweede lid bedoelde maximumpercentage geldt niet voor de werknemer die op 31 december 2005 51 jaar of ouder is maar nog geen 56 jaar is. Voor deze categorie geldt alleen het maximum van 210 procent.

4. Bronnen

Ten behoeve van de opbouw van het levenslooptegoed kan de werknemer onder andere de volgende arbeidsvoorwaardelijke aanspraken inzetten:

Geldbronnen:

- a. salaris werknemer (salaris en/of variabele beloning);
- b. vakantietoeslag;
- c. uitkering in geld voor overwerk en/of meerwerk.
- d. eindejaarsuitkering;
- e. variabele beloning;
- f. de uitkering van 0,8% van het bruto maandsalaris (inclusief uitlooptoeslag) ten behoeve van levensloop genoemd in artikel 8.24 voor alle werknemers, die niet onder het overgangsrecht VPL vallen (dit zijn werknemers die geboren zijn op of na 1 januari 1950 en werknemers die geboren zijn vóór 1 januari 1950 en een onderbroken dienstverband hebben (onderbreking van langer dan 2 maanden) met een bij een ABP-aangesloten werkgever);
- g. andere door de werkgever uit te keren toe(s)lagen en beloningen, voor zover deze niet onder a t/m f worden vermeld.

5. Procedurele afspraken omtrent opbouw levenslooptegoed

1. De in artikel 3 genoemde aanvraag moet elk jaar opnieuw worden ingediend en dient de volgende gegevens te bevatten:
  - a. het nummer van de levenslooptekening of het (polis)nummer van de levensloopverzekering;
  - b. tot welk bedrag uit de in artikel 4 genoemde bronnen wordt ingelegd;
  - c. of bovengenoemd bedrag eenmalig, en zo ja, in welke maand dan wel maandelijks moet worden ingelegd;
  - d. de begin en einddatum van de inlegperiode indien gekozen is voor de maandelijks inleg;
  - e. een verklaring van de werknemer waaruit blijkt:
  - f. dat hij bekend is met de inhoud van deze levenslooptekening;
  - g. of hij in een of meer inmiddels beëindigde dienstbetrekkingen een levenslooptegoed heeft opgebouwd en wat de omvang daarvan is op 1 januari van het kalenderjaar van de ondertekening van deze verklaring;
  - h. of hij een verloopspaarrekening als bedoeld in artikel 11, derde lid van de Wet op de loonbelasting 1964 heeft en wat het laatst bekende saldo van die rekening is;
  - i. dat hij geen voorziening op grond van deze regeling opbouwt in het kalenderjaar waarin hij bij een inhoudingsplichtige loon spaart ingevolge een spaarloonregeling als bedoeld in artikel 32 van de Wet op de loonbelasting 1964;
  - j. dat hij ermee instemt dat zijn hele of gedeeltelijke levenslooptegoed aan de werkgever wordt uitgekeerd in situaties als bedoeld in artikel 6, zesde lid, artikel 7, derde lid, en artikel 11, zesde lid, van deze regeling;

- k. dat hij ermee instemt dat de levensloopinstelling aan de werkgever informatie over de omvang van het levenslooptegoed verstrekt.
2. Indien het een eerste aanvraag betreft dan gaat deze vergezeld van een verklaring van de levensloopinstelling waaruit blijkt dat deze instelling:
  - a. ten aanzien van de levenslooptekening of de levensloopverzekering conform het gestelde in deze regeling en de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2001 zal handelen;
  - b. de werkgever direct na afloop van elk kalenderjaar een opgave zal verstrekken van het levenslooptegoed op 1 januari van het daaropvolgende kalenderjaar.
3. Indien in een of meer inmiddels beëindigde dienstbetrekkingen een levenslooptegoed is opgebouwd: een verklaring van de levensloopinstelling waar dat tegoed is opgebouwd, waarin wordt aangegeven hoeveel kalenderjaren de werknemer heeft gespaard, het saldo aan nog op te nemen levenslooptekeningsskorting en het saldo aan opgebouwd levenslooptegoed op 1 januari van het lopende kalenderjaar.
4. De aanvraag als bedoeld in artikel 3 wordt tenminste twee kalendermaanden voorafgaand aan de maand waarin de eerste levenslooptekening moet plaatsvinden, ingediend.

6. Specifieke bepalingen omtrent opbouw levenslooptegoed

1. De werkgever kent op basis van de hem bekende gegevens binnen 30 kalenderdagen na datum van indiening de in artikel 3 bedoelde aanvraag toe, tenzij het levenslooptegoed, vermeerderd met:
  - a. het levenslooptegoed uit een of meer inmiddels beëindigde dienstbetrekkingen;
  - b. het saldo van de verlofspaarregeling als bedoeld in artikel 11, derde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964, op 1 januari gelijk is aan of meer bedraagt dan 2,1 maal (210 procent van) het jaarinkomen over het voorafgaande kalenderjaar.
2. Voor de toepassing van het eerste lid mag een salarisvermindering buiten beschouwing blijven, voor zover deze het gevolg is van het aanvaarden van een deeltijdfunctie of een lager gekwalificeerde functie in de periode die aanvangt tien jaar direct voorafgaand aan de pensioendatum mits de omvang van het dienstverband in geval van het aanvaarden van een deeltijdfunctie niet met meer dan 50% vermindert.
  - a. De werknemer kan een schriftelijk verzoek doen, met redenen omkleed, tot wijziging van de aanvraag als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder a. t/m e. De werkgever kent dit verzoek toe, tenzij de werkgever binnen twee weken vanaf de datum dat het verzoek tot wijziging door de werknemer kenbaar is gemaakt, schriftelijk met redenen omkleed aangeeft dat dit tot een ernstige verstoring van de bedrijfsvoering leidt.
  - b. De werknemer kan te allen tijde verzoeken om de inhoudingen en stortingen te beëindigen op de eerstvolgende inlegdatum als bedoeld onder artikel 5, eerste lid, onder d die volgt op de datum van zijn verzoek.
3. De inleg als bedoeld in artikel 5 wordt door de werkgever gestort op de levenslooptekening dan wel overgemaakt als premie voor de levensloopverzekering, zoveel

mogelijk in de maand die door de werknemer in artikel 5., eerste lid, onder d. is aangegeven en uiterlijk in de maand waarin de door de werknemer aangewezen bronnen zouden zijn uitbetaald.

4. Het is de werknemer niet toegestaan gelden rechtstreeks op zijn levenslooprekening of levensloopverzekering te storten of te doen storten.
5. Indien in een kalenderjaar het geld dat gedurende dat kalenderjaar is ingelegd meer bedraagt dan 12 procent van het jaarinkomen, wordt het bovenmatige gedeelte door de levensloopinstelling aan de werkgever uitgekeerd en vervolgens door de werkgever als salaris aan de werknemer uitgekeerd.

7. Het levenslooptegoed

1. Over het levenslooptegoed wordt uitsluitend beschikt:
  - a. ten behoeve van de uitbetaling van levenslooploon;
  - b. ten behoeve van het levenslooptegoed in een aanspraak als bedoeld in artikel 16.6 van het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP, mits na de omzetting de aanspraak nog blijft binnen de in of krachtens hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964 gestelde grenzen.
2. Het levenslooptegoed mag op geen enkele wijze worden afgekocht, vervreemd, prijsgegeven dan wel formeel of feitelijk als voorwerp van zekerheid anders dan ten behoeve van de in artikel 61k van de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2001 bedoelde verpanding worden aangeboden.
3. In afwijking van het tweede lid mag het levenslooptegoed wel worden afgekocht bij beëindiging van de dienstbetrekking.

8. Met levenslooploon te financieren periode van onbetaald verlof

1. De werknemer kan levenslooploon benutten voor onbetaalde verlofdoelen zoals:
  - a. langdurig voltijdsverlof ten behoeve van loopbaanonderbreking (sabbatical leave);
  - b. vervroegde uittreding;
  - c. in combinatie met langdurig zorgverlof, ouderschapsverlof en/of andere verlofvormen die bij wet en/of cao zijn geregeld.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a en c, kunnen werkgever en werknemer overeenkomen het levenslooptegoed aan te wenden voor langdurig deeltijdverlof.

9. Procedurele afspraken omtrent opname levensloopverlof

1. Het voornemen om verlof op te nemen als bedoeld:
  - a. in artikel 8, eerste lid, onder a. en b., dient tenminste twee maanden van tevoren schriftelijk bij de werkgever kenbaar te worden gemaakt;

- b. in artikel 8, eerste lid, onder c., dient overeenkomstig hetgeen daaromtrent in de Wet Arbeid en Zorg dan wel in de CAO PO is bepaald, aan de werkgever te worden gemeld.
2. De termijnen in het eerste lid zijn niet van toepassing wanneer er sprake is van aanwending van het verlof voor zorgdoeleinden en als het moment van aanvang van het verlof niet in redelijkheid kon worden voorzien.
3. De werkgever stemt in met de verlofaanvraag, tenzij dit tot een ernstige verstoring van de bedrijfsvoering leidt.
4. Ingeval de werkgever niet instemt met de verlofaanvraag, deelt de werkgever dat schriftelijk en gemotiveerd binnen 2 weken na ontvangst van het verzoek mee. Er wordt dan in onderling overleg naar een alternatief gezocht dat zoveel mogelijk tegemoet komt aan de wens van de werknemer en ernstige verstoring van de bedrijfsvoering voorkomt.
5. De werkgever stelt geen eisen aan de invulling van het verlof mits de invulling niet in strijd is met bepalingen in de cao (melden nevenwerkzaamheden bij werkgever, maximale omvang van de betrekkingen e.d.).
6. De periode levensloopverlof dan wel een combinatie van levensloopverlof met andere verlofvormen dient een aaneengesloten verlofperiode van minimaal 3 maanden te bedragen. In overleg kunnen werkgever en werknemer hiervan afwijken.
7. Indien het levensloopverlof niet direct voorafgaande aan de ingangsdatum van pensionering wordt opgenomen is de periode van levensloopverlof niet langer dan 3 aaneengesloten jaren.

10. Gevolgen voor arbeidsvoorwaarden werknemer

1. Pensioenregeling:
  - a. tijdens de periode dat de werknemer spaart voor zijn levenslooptegoed wordt over zijn gehele jaarinkomen ABP op de gebruikelijke wijze door de werkgever en de werknemer bijgedragen aan de kosten van de pensioenopbouw;
  - b. de werknemer blijft gedurende de verlofperiode deelnemer bij het ABP;
  - c. tijdens het eerste jaar levensloopverlof is er altijd sprake van pensioenopbouw. Indien de opname uit het levenslooptegoed tenminste 70% bedraagt van het pensioengevend inkomen voorafgaand aan het verlof wordt de pensioenopbouw gebaseerd op het volledige inkomen voorafgaand aan het verlof. Indien de opname uit het levensloopverlof minder dan 70% van het inkomen voorafgaand aan het verlof bedraagt wordt de pensioenopbouw gebaseerd op het feitelijk inkomen uit het levenslooptegoed. Uitgangspunt is dat de premiebetaling aan het ABP volledig voor rekening komt van de werknemer;
  - d. tijdens de volgende jaren levensloopverlof is het levenslooploon niet verplicht pensioengevend. De werknemer kan er voor kiezen om pensioenopbouw en premiebetaling voort te zetten op individuele basis. Uitgangspunt is dat de premiebetaling aan het ABP volledig voor rekening komt van de werknemer.

2. Gedurende de opname van het levensloopverlof vindt er geen betaling plaats van gerelateerde (on)kostenvergoedingen, zoals tegemoetkoming woning-werkverkeer, EHBO-toelage, reiskostenvergoedingen en incidentele toeslagen.
3. De werknemer is gedurende de eerste 18 maanden van de verlofperiode verzekerd krachtens de werknemersverzekeringen (ZAPO, Wet Poortwachter, ZW, WIA, WW), de Wet onbetaald verlof en sociale verzekeringen.
4. Over de opgenomen uren levensloopverlof vindt geen opbouw van vakantie, vakantieuitkering en eindejaarsuitkering plaats. Dit betekent dat het levensloopverlof zich naar evenredigheid geheel of gedeeltelijk uitstrekt over de schoolvakantie dan wel wordt het vakantieverlof naar evenredigheid verminderd.

11. Ziekte tijdens de verlofperiode/ bijzondere omstandigheden

1. De werknemer heeft in geval sprake is van ziekte, het recht om de opname van het levensloopverlof tussentijds op te schorten, dan wel in te trekken en op een ander tijdstip opnieuw aan te vragen.
2. Dit recht ontstaat zodra de ziekte, vanaf de eerste dag waarop de werknemer dit bij de werkgever heeft aangemeld, aansluitend één week heeft geduurd. De werknemer dient hiertoe een geldige medische verklaring, ondertekend door een arts, te overleggen. Vanaf het moment dat het levensloopverlof wordt opgeschort gelden de afspraken bij de werkgever in het kader van de salarisdoorbetaling bij ziekte en reïntegratie.
3. Indien de werknemer ziek wordt voordat het verlof ingaat wordt het levensloopverlof eveneens opgeschort zodra de ziekte vanaf de eerste dag waarop de werknemer dit bij de werkgever heeft aangemeld, aaneengesloten één week heeft geduurd.
4. Voor de duur van het zwangerschap- en bevallingsverlof wordt het levensloopverlof opgeschort.
5. Bij beëindiging van de dienstbetrekking van de werknemer tijdens de verlofperiode treden werkgever en werknemer in overleg over het al dan niet voortzetten of aanpassen van de resterende verlofperiode.
6.
  - a. In geval van overlijden van de werknemer wordt het volledige levenslooptegoed aan de werkgever uitgekeerd op een door de werkgever aan te geven wijze. Het levenslooptegoed wordt na inhouding van loonheffing door de werkgever uitgekeerd aan de erfgenamen van de werknemer.
  - b. In geval het ingehouden loon wordt overgemaakt ten behoeve van een levensloopverzekering of levensloopteekening, waarbij in de polisvoorwaarden risico-elementen zijn opgenomen, kan het gestelde in het zesde lid, onder a. van dit artikel geheel of gedeeltelijk niet van toepassing zijn.

12. Meetellen als diensttijd

De tijd gedurende welke de werknemer levensloopverlof geniet, telt volledig mee als diensttijd, doorgebracht in een betrekking bij de werkgever.

13. Terugkeer in de functie

1. De werknemer heeft na terugkeer van het verlof een functieggarantie, d.w.z. recht op de functie die de werknemer bekleedde bij aanvang van de verlofperiode.
2. De werknemer heeft recht op voortzetting van alle arbeidsvoorwaarden zoals die golden bij aanvang van de verlofperiode. De werkgever maakt over deze zaken met de werknemer voorafgaand aan het levensloopverlof afspraken en draagt zorg voor de uitvoering hiervan.

Toelichting Uitvoeringsreglement

1. 0,8 % bijdrage

De 0,8 % bijdrage, genoemd in artikel 4, eerste lid onder f is niet pensioengevend. Deze bijdrage wordt in het primair onderwijs maandelijks door de werkgever verstrekt aan de werknemer.

2. Pensioenopbouw conform uitkomst Raad van Overheidspersoneel

- a. In de pensioenregeling wordt opgenomen dat het levensloopverlof in de opnamefase gedurende een periode van maximaal een jaar pensioengevend is tegen de doorsnee-premie. Dit betekent dat gedurende dit jaar de gebruikelijke pensioenpremie dient te worden betaald op basis van de afspraak, zoals bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder c. De vaststelling van de premie is op basis van de opname van het levensloopverlof, indien de opname tenminste 70% bedraagt van het pensioengevend inkomen voorafgaand aan het verlof wordt de pensioenopbouw gebaseerd op het volledige inkomen voorafgaand aan verlof. Indien de opname uit het levensloopverlof minder dan 70% van het inkomen voorafgaand aan het verlof bedraagt wordt de pensioenopbouw gebaseerd op het feitelijk inkomen uit het levenslooptegoed.
- b. Na dit eerste jaar is pensioenopbouw mogelijk. Betaling geschiedt dan op basis van individuele premies en de verdeling is conform artikel 10, eerste lid, onder d.

3. Verlofperiode levensloop en werknemersverzekeringen

Indien de verlofperiode levensloop langer dan 18 maanden duurt zal het meerdere van dit onbetaalde verlof van invloed kunnen zijn op de rechten in het kader van de werknemersverzekeringen. Dit kan bijvoorbeeld een verlaging van het dagloon tot gevolg hebben. Ook zou dit kunnen leiden tot het niet voldoen aan de wekensis, zoals die in de WW wordt gehanteerd.

4. Toelichting bij artikel 11, zesde lid

In dit artikel wordt geregeld dat het levenslooptegoed bij overlijden van de werknemer ineens ter beschikking wordt gesteld van de erfgenamen van de werknemer. Conform de bij postuum loon geldende regel, hebben de erfgenamen de keuze om dit loon nog in de aangifte van de overleden werknemer in aanmerking te nemen als loon uit tegenwoordige dienstbetrekking of in hun eigen aangifte in aanmerking te nemen als loon uit een vroegere dienstbetrekking van een ander.

Bijlage XI

Vervallen.

Bijlage XII

Sollicitatiecode behorend bij artikel 11.8 van deze cao

1. Bekendmaking van de vacature

De werkgever draagt er zorg voor dat de met betrekking tot de functie en functievervulling relevante informatie wordt verstrekt.

2. Bevestiging ontvangst sollicitatie

1. Binnen veertien dagen na ontvangst van de sollicitatie ontvangt de sollicitant een bevestiging van ontvangst.
2. In de bevestiging van ontvangst is tevens een globaal overzicht van de sollicitatieprocedure opgenomen, alsmede een termijn waarop de sollicitant nadere berichten kan ontvangen.

3. Vertrouwelijke behandeling gegevens

Gegevens die de sollicitant in zijn sollicitatie verstrekt, zijn vertrouwelijk. De verspreiding van die gegevens wordt dan ook beperkt tot de direct bij de selectie betrokken personen.

4. Selectie op grond van schriftelijke sollicitaties

1. De selectie van kandidaten geschiedt op grond van bekendgemaakte functie-eisen.
2. Het stellen van functie-eisen mag niet tot gevolg hebben dat bij de selectie ongerechtvaardigd onderscheid wordt gemaakt.
3. De sollicitant die voor een gesprek wordt uitgenodigd, wordt geïnformeerd over de verwachte tijdsduur van de procedure.
4. De sollicitant die niet voor een gesprek wordt uitgenodigd, ontvangt daarvan schriftelijk bericht binnen veertien dagen na het nemen van de beslissing. Daarbij mag de termijn genoemd in de ontvangstbevestiging niet overschreden worden.
5. Gegevens van afgewezen kandidaten worden vernietigd of teruggezonden.
6. Indien er op korte termijn een andere vacature ontstaat, waarvoor de sollicitant in aanmerking zou kunnen komen, blijven de gegevens ter beschikking van het bevoegd gezag, indien de betrokken sollicitant daarvoor desgevraagd uitdrukkelijk en schriftelijk toestemming heeft gegeven.

5. Uitnodiging voor een gesprek

Sollicitanten die voor een gesprek worden uitgenodigd ontvangen bij de uitnodiging de voor de functie en functievervulling relevante informatie, benevens een exemplaar van de sollicitatiecode.

6. Sollicitatiegesprek

1. Vertegenwoordigers van geledingen die voor de functie en functievervulling relevant zijn, worden betrokken bij de sollicitatieprocedure. Deze nemen dan ook deel aan de sollicitatiegesprekken.
2. Uitsluitend voor de functie en functievervulling relevante informatie vormt het onderwerp van gesprek. Tijdens het gesprek krijgen beide partijen voldoende ruimte voor het uitwisselen van de benodigde informatie.
3. Tijdens het sollicitatiegesprek worden aan de sollicitant geen vragen over zijn/haar gezondheid of ziekteverzuim in het verleden gesteld.
4. Contacten tussen de verschillende kandidaten worden vermeden. Er wordt geen gesprek met meerdere kandidaten tegelijk gevoerd.
5. Bij de laatste selectieronde moet, op verzoek van de sollicitant, mededeling worden gedaan over het aantal overgebleven kandidaten.

7. Referenten

1. Slechts bij serieus in aanmerking komende kandidaten wordt overgegaan tot het inwinnen van referenties. Referenties worden alleen ingewonnen indien de sollicitant daarmee instemt. De gevraagde informatie moet direct verband houden met de te vervullen vacature. Geen informatie zal worden gevraagd die een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de sollicitant betekent.
2. De over de sollicitant verkregen informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Deze wordt alleen met instemming van de referent aan de sollicitant meegedeeld.

8. Werkbezoek

1. Een werkbezoek aan de sollicitant in zijn huidige functie kan alleen met instemming van de sollicitant en op het moment dat de sollicitant heeft aangegeven. Na verkregen instemming van de sollicitant wordt toestemming gevraagd aan de betrokken werkgever.
2. De sollicitant wordt desgewenst in staat gesteld de school/instelling tijdens een werkdag te bezoeken.

9. Psychologisch en/of enig ander onderzoek

1. De werkgever kan slechts overgaan tot een psychologisch en/of enig ander onderzoek, indien in de advertentie is aangegeven dat dit onderzoek deel kan uitmaken van de sollicitatieprocedure.

2. De werkgever maakt met de onderzoeker afspraken over de zorgvuldigheidseisen die aan het onderzoek worden gesteld.
3. In ieder geval worden de volgende afspraken gemaakt:
  - ⊕ de resultaten van het onderzoek worden door de onderzoeker aan de kandidaat ter inzage gegeven en met hem besproken, alvorens gerapporteerd wordt. Rapportage blijft achterwege indien de sollicitant daarvoor geen toestemming geeft of besluit niet verder deel te nemen aan de procedure;
  - ⊕ de onderzoeker rapporteert de conclusies van het onderzoek, alsmede die informatie die redelijkerwijs noodzakelijk is voor een juiste interpretatie van die conclusies.
4. Zonder toestemming van de sollicitant wordt niet gerapporteerd aan andere instellingen of personen dan die bij de selectie zijn betrokken.

10. Beëindiging procedure door de sollicitant

Indien de sollicitant te kennen geeft om hem/haar moverende redenen de sollicitatie in te trekken, wordt de door de sollicitant verstrekte en over de sollicitant verkregen informatie teruggezonden of vernietigd. Artikel 4, vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.

11. Afronding procedure

1. De kandidaten met wie een gesprek is gevoerd en die niet voor de functie in aanmerking komen, ontvangen schriftelijk bericht van de afwijzing, binnen veertien dagen na de daartoe genomen beslissing. Aan de laatst overgebleven niet benoemde sollicitant(en) wordt tevens aangegeven dat de bereidheid bestaat de redenen desgewenst mondeling nader toe te lichten.
2. De door de afgewezen kandidaten verstrekte en over de afgewezen kandidaten verkregen informatie wordt teruggezonden of vernietigd. Artikel 4, vijfde lid is van overeenkomstige toepassing.
3. Bij de aanbidding van de functie aan de daartoe geselecteerde kandidaat worden alle zaken die van belang zijn, ook gedane toezeggingen, schriftelijk vastgelegd.
4. Zodra aan de gangbare formele vereisten is voldaan, ontvangt de geselecteerde kandidaat een akte van benoeming c.q. aanstelling, de daarbij behorende overige voorwaarden en alle andere benodigde stukken.

12. Kosten

1. Alle sollicitanten krijgen de gemaakte reiskosten op basis van de kosten openbaar vervoer vergoed.
2. Kosten voor een in het kader van de sollicitatieprocedure door de werkgever geëntameerd onderzoek komen geheel voor rekening van de werkgever.

13. Klachten over de navolging van de sollicitatiecode

Een sollicitant die van oordeel is dat tijdens de sollicitatieprocedure de sollicitatiecode niet behoorlijk is nagevolgd, kan hierover schriftelijk een klacht indienen bij het bevoegd gezag dat alsdan de medezeggenschapsraad onmiddellijk over deze klacht zal informeren.

14. Toelichting

De toelichting op artikelen van deze sollicitatiecode maakt integraal onderdeel uit van de code.

Toelichting

Algemeen

Uit de Nota van Toelichting bij het besluit van 30 juni 1988 (Stb 1988, 318) blijkt dat de wetgever met de verplichting tot het vaststellen van een sollicitatiecode beoogd heeft de rechtspositie van de sollicitant te verbeteren. Gekozen wordt daarom voor een regeling die enerzijds zoveel mogelijk garanties biedt voor de positie van de sollicitant doch anderzijds de werkgever voldoende ruimte biedt tot praktisch handelen binnen de gehele procedure. De gedragsregels zijn zoveel mogelijk afgestemd op de algemeen gangbare volgorde van gebeurtenissen binnen de sollicitatieprocedure.

Artikel 1

De werkgever is gehouden om een vacature op zo duidelijk mogelijke wijze naar buiten te brengen. Om te kunnen bepalen of hij/zij al dan niet op een vacature zal reflecteren, dient de sollicitant optimaal over de functie en functie vervulling geïnformeerd te zijn. In het navolgende wordt aangegeven wat onder het begrip "relevante informatie" kan worden verstaan:

- a. met betrekking tot de werkgever:
  - ✦ aantal (soorten) scholen/instellingen van de werkgever;
  - ✦ naam, adres en plaats van vestiging van de betreffende school/instelling;
  - ✦ identiteit en/of onderwijskundige inrichting;
  - ✦ onderwijssoort en/of bijzondere omstandigheden van de school/instelling.
- b. met betrekking tot de vacature:
  - ✦ naam en omschrijving van de functie;
  - ✦ functie-eisen;
  - ✦ omvang van de functie;
  - ✦ benoeming voor bepaalde of onbepaalde tijd;
  - ✦ salarisindicatie;
  - ✦ naam en telefoonnummer van de persoon die nadere inlichtingen over de vacature verstrekt.

- c. met betrekking tot de procedure:
  - ✦ sollicitatietermijn;
  - ✦ wijze van inzenden van de sollicitatie;
  - ✦ eisen waaraan de sollicitatie moet voldoen;
  - ✦ termijn waarbinnen de sollicitant een ontvangstbevestiging zal worden toegezonden. alsmede (indien van toepassing):
- d. met betrekking tot de vacature:
  - ✦ bijzondere arbeidsvoorwaarden en/of rechtspositie;
  - ✦ voorkeur voor een bepaalde groep sollicitanten (zoals vrouwen, etnische minderheidsgroepen en arbeidsgehandicapten), een en ander met inachtneming van wettelijke bepalingen;
  - ✦ andere bijzondere omstandigheden.
- e. met betrekking tot de procedure:
  - ✦ de vermelding dat een psychologisch en/of enig ander onderzoek deel kan uitmaken van de procedure.

Artikel 4, tweede lid

Artikel 1 van de Algemene Wet Gelijke Behandeling (Stb. 1994, 230) kent de begrippen direct en indirect onderscheid. Direct onderscheid wordt als volgt gedefinieerd: onderscheid tussen personen op grond van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat. Onder indirect onderscheid wordt verstaan: onderscheid op grond van andere hoedanigheden of gedragingen, dat direct onderscheid tot gevolg heeft. Op grond van artikel 5 van genoemde wet is het maken van onderscheid verboden bij (onder andere) de aanbidding van een betrekking en de behandeling bij de vervulling van een openstaande betrekking.

Artikel 7 van deze wet laat aan een instelling van bijzonder onderwijs de vrijheid om bij de toelating en ten aanzien van de deelname aan het onderwijs eisen te stellen, die gelet op het doel van de instelling nodig zijn voor de verwezenlijking van haar grondslag, waarbij deze eisen niet mogen leiden tot onderscheid op grond van het enkele feit van politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, hetero- of homoseksuele gerichtheid of burgerlijke staat.

Artikel 4, zesde lid

Het kan voorkomen dat een sollicitant niet in aanmerking komt voor de functie waarnaar hij/zij heeft gesolliciteerd, terwijl hij/zij, bijvoorbeeld op grond van zijn/haar bevoegdheden, wel in aanmerking zou kunnen komen voor een op korte termijn te verwachten vacature.

Het zesde lid van dit artikel biedt de werkgever de mogelijkheid om in zo'n geval met toestemming van de sollicitant de sollicitatie te beschouwen als een sollicitatie naar de te verwachten vacature.

Mocht tegen de verwachtingen in blijken dat er op korte termijn geen vacature ontstaat, dan stelt het bevoegd gezag de sollicitant daar zo snel mogelijk van op de hoogte. Vervolgens dient de sollicitant als een afgewezen kandidaat beschouwd te worden. De door hem/haar verstrekte gegevens worden dan, conform het derde lid van dit artikel, vernietigd of teruggezonden.

Artikel 5

Onder het begrip ‘de voor de functie en functievervulling relevante informatie’ wordt verstaan:

- ⊕ nadere informatie over de school/instelling;
- ⊕ een voorbeeld van de aan de school/instelling gehanteerde akte van benoeming/akte van aanstelling met bijlagen;
- ⊕ statuten, schoolreglement en medezeggenschapsreglement;
- ⊕ de klachtenregeling;
- ⊕ sollicitatiecode;
- ⊕ inlichtingen over de procedure die gevolgd wordt voordat tot benoeming of aanstelling wordt overgegaan;
- ⊕ duur van het gesprek;
- ⊕ wie de gesprekspartners zijn.

Artikel 6, eerste lid

Het onderhavige artikel heeft ten doel dat de sollicitant en (vertegenwoordigers van) bepaalde geledingen binnen de school/instelling tijdens de procedure met elkaar kennis maken. Het ligt voor de hand dat in ieder geval één of meerdere van de toekomstige collega's bij de procedure betrokken worden. Overwogen zou kunnen worden ook een vertegenwoordiger van de ouders te raadplegen. Het moet niet uitgesloten worden geacht dat aan een school/instelling een vaste benoemingsadvies-/sollicitatiecommissie wordt ingesteld. Als bij de sollicitatieprocedure een commissie wordt betrokken, lijkt het echter wenselijker de samenstelling ervan te laten afhangen van de aard van de te vervullen vacature. Een benoemingsadvies-/sollicitatiecommissie heeft ten minste drie en ten hoogste vijf leden en rapporteert aan de werkgever.

Het is voor een sollicitant van belang om te weten welke waarde aan de rapportage van de commissie moet worden gehecht. Aan de sollicitant wordt meegedeeld dat er sprake kan zijn van rapportage waarna de werkgever uiteindelijk beslist dan wel dat er sprake is van een bindende voordracht. In dat laatste geval neemt de benoemingsadvies-/sollicitatiecommissie weliswaar niet de formele, maar wel de feitelijke beslissing wie er in de vacature benoemd of aangesteld zal worden.

Artikel 6, tweede lid

Tijdens het sollicitatiegesprek kunnen vragen aan de orde gesteld worden die verband houden met de beoordeling van de bekwaamheid en de geschiktheid van de sollicitant. Bij vragen omtrent de geschiktheid kan ook aan de orde komen de houding van de werknemer ten aanzien van de grondslag en het doel van de rechtspersoon, evenals de eisen die worden gesteld ten aanzien van het gedrag, gezien de grondslag en het doel van de rechtspersoon.

Het spreekt verder voor zich dat de voor de functie en de functievervulling relevante informatie met de functie en de functievervulling verbonden moet zijn. Deze informatie kan geen betrekking hebben op gedragingen in de persoonlijke levenssfeer; onverminderd de mogelijkheid de eisen ten aanzien van deze gedragingen aan de orde te stellen in het kader van de grondslag en het doel van de rechtspersoon.

Artikel 6, derde lid

Aan een sollicitant mogen geen vragen over diens gezondheidstoestand gesteld worden. Dit mag ook niet indirect, door bijvoorbeeld aan referenten te vragen hoe de medische toestand is van een sollicitant of hoe het ziekteverzuim is. Als de werkgever, gesteund door zijn Arbo-dienst, geen bijzondere medische functie-eisen kan formuleren, mag de sollicitant niet worden gekeurd. Onder medische geschiktheid voor de functie wordt begrepen de bescherming van de gezondheid en veiligheid van de potentiële werknemer en van derden bij de uitvoering van de desbetreffende arbeid.

In principe kan ervan worden uitgegaan dat er voor een functie in het primair onderwijs geen bijzondere eisen op het punt van medische geschiktheid gelden. Dit neemt niet weg dat er functies zijn waaraan mogelijk bepaalde lichamelijke eisen gesteld worden. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld de functie van conciërge of van fysiotherapeut. Maar ook de functie van klassenassistent of leraar van meervoudig gehandicapte kinderen kan als bijzondere medische eis met zich meebrengen dat deze functionarissen moeten kunnen bukken en tillen.

Artikel 7, tweede lid

Hoewel in artikel 3 al is geregeld dat informatie over de sollicitant vertrouwelijk behandeld dient te worden, is het juist met betrekking tot het inwinnen en verkrijgen van informatie van belang opnieuw een bepaling omtrent vertrouwelijkheid op te nemen. Het bepaalde in artikel 3 is er met name op gericht dat informatie over de sollicitanten niet buiten de kring van personen betrokken bij de sollicitatieprocedure beschikbaar is.

Artikel 9, tweede lid

Het Nederlands Instituut voor Psychologen heeft in 1988 een aantal Richtlijnen voor ontwikkeling en gebruik van psychologische tests en studietoetsen gepubliceerd. Een groot aantal psychologen hanteert deze richtlijnen. Het verdient daarom aanbeveling dat de opdrachtgever tot de test kennisneemt van deze richtlijnen.

Artikel 9, derde lid

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen de conclusies van het onderzoek en de onderzoeksresultaten.

De sollicitant heeft er belang bij volledig op de hoogte te worden gesteld van de resultaten van het onderzoek. Degenen die bij de sollicitatieprocedure betrokken zijn, hebben daarbij in het algemeen veel minder belang: zij zijn in beginsel slechts geïnteresseerd in het antwoord op de vraag of de betrokken sollicitant op grond van het verrichte onderzoek al dan niet geschikt moet worden geacht voor het vervullen van de functie. Onder omstandigheden kan de afnemer van de test het echter tot zijn verantwoordelijkheid vinden behoren om ook (een gedeelte van) de onderzoeksresultaten ter beschikking te stellen, namelijk indien deze bij de interpretatie van de resultaten niet kunnen worden gemist.

Artikel 11, vierde lid

Onder gangbare formele eisen wordt onder meer verstaan:

- a. de sollicitant dient kopieën van voor de functie vereiste diploma's en akten alsmede eventuele getuigschriften uit vorige betrekkingen toe te zenden;
- b. de sollicitant dient een verklaring omtrent het gedrag (als bedoeld in artikel 5.1 van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel, Stb. 2005, 460 en de artikelen 3.1, vijfde lid en 4.1, vierde lid van deze cao) toe te zenden;
- c. de sollicitant dient een schriftelijke verklaring af te geven waaruit blijkt dat de benoeming/aanstelling wordt aanvaard.

Bijlage XIII

A. Georganiseerd overleg bij instellingen

1. Begripsbepalingen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. overlegorgaan: een overlegorgaan als bedoeld in artikel 2;
- b. vakbonden:
Algemene Onderwijsbond
Algemene Vereniging Schoolleiders;
CNV Onderwijs onderdeel van CNV Connectief;
Federatie van Onderwijsvakorganisaties;
Sector FNV Overheid.

2. De organen van georganiseerd overleg

1. Ten behoeve van de van één werkgever uitgaande gezamenlijke instellingen die behoren tot eenzelfde onderwijssoort is er een orgaan van georganiseerd overleg.
2. Werkgevers kunnen besluiten dat over bepaalde zaken die meer dan één orgaan van georganiseerd overleg aan eenzelfde onderwijssoort, overleg wordt gevoerd in een overkoepelend overlegorgaan.
3. Indien over een bepaalde zaak overleg is gevoerd in een overkoepelend overlegorgaan, kan hierover geen overleg meer worden gevoerd in de desbetreffende afzonderlijke organen.
4. Een werkgever kan in overleg met het orgaan, bedoeld in het eerste lid, in afwijking van het eerste lid besluiten dat het overleg over alle zaken die een of een aantal instellingen als bedoeld in het eerste lid aangaan, wordt gevoerd in deelorganen.
5. Werkgevers kunnen in afwijking van het eerste lid besluiten dat in plaats van een overlegorgaan bij elke werkgever het overleg over alle zaken wordt gevoerd in een overkoepelend overlegorgaan. Dit overkoepelend overleg kan verschillende onderwijssoorten betreffen.
6. Werkgevers kunnen in afwijking van het tweede lid besluiten dat over de zaken, genoemd in artikel 5, eerste lid, in een overkoepelend overlegorgaan overleg wordt gevoerd dat verschillende onderwijssoorten kan betreffen.

3. Samenstelling van de overlegorganen

1. In een overlegorgaan als bedoeld in artikel 2, eerste lid, wordt het personeel vertegenwoordigd door vertegenwoordigers van de vakbonden.
2. Overlegorganen als bedoeld in artikel 2, tweede, vierde, vijfde en zesde lid, bestaan uit vertegenwoordigers van de tot de vakbonden en uit vertegenwoordigers aangewezen door de desbetreffende werkgevers.

4. Competentie

1. In een overlegorgaan wordt overleg gevoerd over aangelegenheden van algemeen belang voor de bijzondere rechtstoestand van het personeel van de instelling of de instellingen met inbegrip van de bijzondere regels volgens welke het personeelsbeleid bij de instelling of de instellingen zal worden gevoerd alsmede over een reglement voor het overleg.
2. Het eerste lid blijft buiten toepassing ten aanzien van aangelegenheden waarover overleg is gevoerd met de vakbonden alsmede ten aanzien van aangelegenheden waarin de werkgever toepassing geeft aan een ter zake van die aangelegenheid overeengekomen regeling tussen de vakbonden en de PO-Raad, waarbij de werkgever is aangesloten.
3. De werkgever dan wel de werkgevers en de vertegenwoordigers van het personeel in het overlegorgaan kunnen gezamenlijk besluiten dat het overleg over de in het eerste lid bedoelde aangelegenheden, voor zover dit betrekking heeft op een of meer door de werkgever in stand gehouden instellingen, wordt gevoerd met de personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad, bedoeld in de Wet medezeggenschap op scholen, van de desbetreffende instelling of instellingen. Artikel 6, derde en vierde volzin, is van overeenkomstige toepassing. De werkgever en de vertegenwoordigers van het personeel bepalen daarbij onder welke voorwaarden dat overleg wordt gevoerd.

5. Overleg over arbeidsvoorwaardelijke gevolgen onderwijsachterstandenplan

1. Onverminderd artikel 4, eerste lid, wordt in een overlegorgaan overleg gevoerd over de arbeidsvoorwaardelijke gevolgen van:
  - ⊕ door de gemeenteraad voorgenomen vaststelling of wijziging van een onderwijsachterstandenplan of
  - ⊕ een door de gemeenteraad voorgenomen besluit omtrent de verdeling van de middelen, bedoeld in artikel 166, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 153, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra.
2. Het overleg bedoeld in het eerste lid, vindt plaats op een zodanig tijdstip dat een in een overlegorgaan vertegenwoordigde werkgever in staat is de uitkomsten daarvan onderdeel te maken van het op overeenstemming gericht overleg dat het voert met de betrokken gemeenteraad voorafgaand aan de vaststelling of wijziging van een plan of het nemen van een besluit als bedoeld in het eerste lid.

6. Werkwijze overlegorgaan

Over zaken die behoren tot de competentie van het overlegorgaan, wordt overleg gevoerd dat is gericht op het bereiken van overeenstemming. Indien zulks bij wet of bij algemene maatregel van bestuur ten aanzien van een onderwerp is bepaald, neemt de werkgever uitsluitend een besluit

indien daarover overeenstemming is bereikt. De werkgever dan wel de door de werkgevers aangewezen vertegenwoordigers enerzijds en de vertegenwoordigers van de vakbonden als bedoeld in artikel 3 anderzijds bepalen voor alle overlegorganen in onderling overleg wat wordt verstaan onder overeenstemming. Zolang zulks niet is bepaald, wordt in het desbetreffende overlegorgaan onder overeenstemming verstaan het geval waarin de werkgever dan wel de door de werkgevers aangewezen vertegenwoordigers enerzijds en de vertegenwoordigers in dat overlegorgaan van alle vakbonden voor onderwijs- en overheidspersoneel anderzijds instemmen met de uitkomst van het overleg, over een bepaald onderwerp.

7. Hernieuwd overleg

1. Indien één of meer personeelsvertegenwoordigers over een zaak die behoort tot de competentie van het overlegorgaan, tot het oordeel komen dat het overleg daarover niet tot een uitkomst zal leiden die de instemming van alle deelnemers aan dat overleg zal hebben, kunnen zij dat oordeel binnen drie werkdagen nadat zij daarvan in het overleg blijk hebben gegeven schriftelijk ter kennis brengen van de overige deelnemers aan het overleg.
2. Binnen vijf werkdagen na de kennisgeving bedoeld in het eerste lid, schrijft de voorzitter van het orgaan een overlegvergadering uit. De vergadering wordt gehouden binnen vijf werkdagen nadat deze is uitgeschreven.
3. In het overlegorgaan wordt dan alsnog bezien of een uitkomst van het overleg mogelijk is, die de instemming van alle deelnemers aan het overleg heeft.

8. Geschillenregeling

1. Elk der personeelsvertegenwoordigers is bevoegd binnen vijf werkdagen nadat in de overlegvergadering, bedoeld in artikel 7, tweede lid, is geconstateerd dat geen overeenstemming als bedoeld in artikel 6 kan worden bereikt over een door of namens de werkgever aan het overleg voorgelegd beleidsvoornemen, het geschil voor te leggen conform een hiervoor afgesproken procedure als genoemd in artikel 38 van de Wet op het primair onderwijs, of artikel 38 van de Wet op de expertisecentra. De desbetreffende personeelsvertegenwoordiger stelt de werkgever onverwijld in kennis van het voorleggen van een geschil als bedoeld in de vorige volzin.

Indien alle personeelsvertegenwoordigers tijdens het overleg, bedoeld in artikel 6, hebben verklaard af te zien van hernieuwd overleg als aangegeven in artikel 7, kan de in de eerste volzin aangegeven bevoegdheid door elk der personeelsvertegenwoordigers worden uitgeoefend binnen vijf werkdagen nadat in het in artikel 6 bedoelde overleg is geconstateerd dat een overeenstemming kan worden bereikt.

9. Afwijking in verband met eigen aard van de bijzondere instelling

1. Op gronden die verband houden met de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging, die aan de bijzondere instelling ten grondslag ligt, kan de minister van OCW op verzoek van de werkgever toestaan dat een overlegorgaan bestaat uit vertegenwoordigers van de werkgever of de werkgevers en de vertegenwoordigers van de naar het oordeel van de werkgever in aanmerking komende personeelsorganisaties. De minister van OCW kan bij het verlenen van toestemming nadere voorzieningen treffen voor de toepassing van voorgaande artikelen 1 tot en met 9.
2. De werkgever toont bij zijn verzoek aan dat dit wordt ondersteund door een meerderheid van tweederde van het personeel van de instelling.
3. De minister van OCW trekt de toestemming in indien het verzoek niet langer wordt ondersteund door tweederde van het personeel van de instelling.

B. DGO-reglement

1. Begripsbepalingen

Vakbond

Eén van de vijf vakbonden van overheids- en onderwijspersoneel, zijnde de AVS, de AOb, CNV Onderwijs, FNV Overheid en de FvOv.

Deelnemer

Een vertegenwoordiger van de werkgever, dan wel een vertegenwoordiger van een vakbond.

DGO

Het georganiseerd overleg als bedoeld in artikel 38 van de Wpo en artikel 38 van de Wec.

(G)MR

(Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad als bedoeld in artikel 3 en 4 WMS.

Overkoepelend overlegorgaan

Het overlegorgaan waarin, krachtens een besluit van twee of meer werkgevers, over bepaalde zaken die meer dan één instelling aangaan, overleg wordt gevoerd.

Overlegorgaan

Het orgaan, waarin het DGO wordt gevoerd over de in artikel 6 van dit reglement genoemde aangelegenheden.

Partij

Enerzijds:

De werkgever, de gezamenlijk optredende werkgevers, dan wel de namens de werkgever(s) optredende organisatie.

Anderzijds:

Elk van de vijfvakbonden.

Werkgeversorganisatie

De PO-Raad.

Werknemersorganisatie

Elk van de vijf vakbonden.

WMS

De Wet medezeggenschap op scholen.

2. Partijen en hun bevoegdheid

1. De partijen maken deel uit van het overlegorgaan.
2. De partijen dienen schriftelijk aan elkaar kenbaar te hebben gemaakt:
  - a. namens wie zij, in geval van het hanteren van een gedelegeerde bevoegdheid dan wel in geval van clustering van werkgevers, bevoegd zijn tot deelname, dan wel:
  - b. wie bevoegd is/zijn aan de besluitvorming van het overlegorgaan deel te nemen, zulks met recht van vervanging.
3. Deelnemers zijn:
  - a. de werkgever dan wel, in geval van een overkoepelend overlegorgaan, de daarin participeren de werkgevers;
  - b. de vijf vakbonden, elk met maximaal twee personen.
4. In voorkomende gevallen stelt een deelnemer, via de voorzitter, het overlegorgaan tijdig in kennis van een eventueel mandaat tot deelname aan de besluitvorming, hem door een andere deelnemer verleend.

3. Voorzitterschap en secretariaat

1. Het (plaatsvervangend) voorzitterschap en het secretariaat berusten:
  - a. bij de werkgever dan wel bij degenen die door de werkgever zijn aangewezen of gemachtigd tot het namens hem vervullen van het voorzitterschap en het voeren van het secretariaat;
  - b. in geval van een overkoepelend overlegorgaan, bij één van de daarin deelnemende werkgevers dan wel, indien daartoe gemachtigd, door de werkgeversorganisatie.
2. Tot de taak van de voorzitter behoort in ieder geval:
  - a. het geven van opdracht tot het, vergezeld van een door of namens hem opgemaakt agendavoorstel, uitnodigen van de deelnemers tot bijwoning van de overlegvergadering;
  - b. het leidinggeven aan de overlegvergadering;
  - c. het formuleren van conclusies en besluiten;
  - d. het bewaken van de besluitenlijst.
3. De taak van het secretariaat omvat werkzaamheden ten dienste van een goede gang van zaken van het overlegorgaan, in ieder geval bestaande uit:
  - a. het minimaal tien werkdagen vóór de geplande vergaderdatum versturen van de uitnodiging, een agendavoorstel en de benodigde agendastukken voor de overlegvergadering;
  - b. het zorg dragen voor de kennisgeving van de convocatie als bedoeld in artikel 7, eerste lid;
  - c. de verzorging en verspreiding van het verslag en de besluitenlijst;
  - d. het voeren van correspondentie;
  - e. de zorg voor het archief.

4. Frequentie van het overleg

1. Het overlegorgaan komt in beginsel eenmaal per jaar bijeen en verder zo vaak één of meer deelnemers daar de voorzitter om verzoeken. Een dergelijk verzoek wordt met redenen omkleed en tevens aan de overige deelnemers kenbaar gemaakt.
2. Ingeval naar het oordeel van één der partijen spoedeisend overleg geboden is, kan van het bepaalde in artikel 3, derde lid, onder a. worden afgeweken.

5. Deskundige(n)/adviseur(s)

1. De vergaderingen van het overlegorgaan zijn eveneens toegankelijk voor één of meer deskundigen/adviseurs, daartoe uitgenodigd door één of meer deelnemers.
2. De deskundige(n)/adviseur(s) heeft/hebben, door de voorzitter daartoe uitgenodigd, spreekrecht. Zij nemen evenwel geen deel aan de besluitvorming.
3. De voorzitter wordt, voorafgaand aan de vergadering, van de aanwezigheid van de deskundige(n)/adviseur(s) in kennis gesteld.

6. Onderwerpen van overleg

1. Partijen voeren overleg over aangelegenheden van algemeen belang voor de bijzondere rechtstoestand van de werknemers, met inbegrip van de bijzondere regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd, met inachtneming van het bepaalde in bijlage XIII.A, artikel 4 van deze cao.
2. In een overkoepelend overlegorgaan vindt overleg plaats over aangelegenheden die alle in dat orgaan deelnemende werkgevers regardereren. Over aangelegenheden die uitsluitend een bepaalde werkgever regardereren, vindt overleg plaats op het niveau van die werkgever.

7. Openbaarheid

1. Vergaderingen van het overlegorgaan zijn niet openbaar. De P(G)MR heeft de bevoegdheid een afvaardiging te sturen naar vergaderingen.
2. Een schriftelijke kennisgeving van plaats, tijdstip en te behandelen onderwerpen wordt tijdig voor de aanvang van een vergadering aan de (G)MR kenbaar gemaakt, alsmede op een voor de werknemers toegankelijke plaats ter inzage gelegd c.q. gepubliceerd. De door het overlegorgaan vastgestelde besluitenlijst van zijn vergadering wordt eveneens ter kennis gebracht van de (G)MR en voor de werknemers ter inzage gelegd c.q. gepubliceerd.
3. Voor vergaderingen van een overkoepelend overlegorgaan geldt met betrekking tot de berichtgeving het in het eerste lid gestelde overeenkomstig met dien verstande, dat de kennisgeving geschiedt aan de betrokken werkgevers, die voor verdere verspreiding en kennisgeving zorg dragen.

4. Het overlegorgaan kan, met inachtneming van het bepaalde in artikel 8, tweede lid, besluiten de vergadering of een deel daarvan besloten te voeren. In een besloten vergadering kunnen geen besluiten worden genomen.

8. Besluitvorming

1. Er kan uitsluitend een besluit worden genomen over een onderwerp van overleg, dat is geagendeerd. De op de overlegvergadering vertegenwoordigde deelnemers stellen de agenda vast. In unanimitieit kunnen zij besluiten het door de voorzitter gedane agenda-voorstel te wijzigen.
2. Over een onderwerp van overleg wordt niet eerder een besluit genomen dan nadat over dat onderwerp overeenstemming is bereikt tussen partijen. Er is, behoudens het bepaalde in het derde lid, overeenstemming, indien de werkgever en ten minste drie van de vijf vakbonden zich conformeren aan het verkregen overlegresultaat.
3. De werkgever staat in afwijking van artikel 13.2 van deze cao géén mandatering voor van het personeelsdeel van de (G)MR tot het voeren van overleg over aangelegenheden, behorende tot de competentie van het DGO.
4. Indien op een geconvoceerde overlegvergadering niet alle vakbonden vertegenwoordigd zijn en aan één of meer wél aanwezige vakbonden géén mandaat is verstrekt als bedoeld in artikel 2, vierde lid, kan geen besluit worden genomen.
5. Binnen vijf werkdagen na de overlegvergadering als bedoeld in het vierde lid nodigt de voorzitter alle deelnemers uit voor een vervolggadering, te houden in de periode gelegen tussen vijf en vijftien werkdagen na de datum van verzending van de uitnodiging daartoe.
6. Zijn op deze vervolggadering drie van de vijfvakbonden aanwezig dan wel krachtens verstrekt mandaat vertegenwoordigd, dan is overeenstemming tussen partijen mogelijk en kan een besluit worden genomen. Blijken op deze vervolggadering minder dan drie vakbonden aanwezig dan wel krachtens verstrekt mandaat vertegenwoordigd te zijn, dan wordt het overleg geacht met overeenstemming te zijn gevoerd.
7. De besluitvorming dient binnen redelijke termijn plaats te vinden en in een redelijk tempo worden afgerond.

9. Geschillenregeling en bijzondere overlegvergadering

1. Onderwerp van geschil kan zijn al hetgeen onderwerp van overleg is, als bedoeld in artikel 6.
2. Indien de werkgever dan wel één of meer vakbonden over een zaak die behoort tot de competentie van het overlegorgaan, tot het oordeel komen dat het overleg daarover niet tot een uitkomst zal leiden die de instemming van alle deelnemers aan dat overleg zal hebben, kunnen zij dat oordeel binnen drie werkdagen nadat zij daarvan in het overleg

blijk hebben gegeven schriftelijk ter kennis brengen van de overige deelnemers aan dat overleg.

3. Binnen vijf werkdagen na de kennisgeving zoals bedoeld in het tweede lid nodigt de voorzitter de partijen uit voor een bijzondere vergadering van het overlegorgaan ter bespreking van de nog niet bereikte overeenstemming. De vergadering wordt binnen twaalf werkdagen na de datum van de verzending gehouden, maar niet eerder dan tien werkdagen na de kennisgeving als bedoeld in het vorige lid.
4. In de bijzondere vergadering van het overlegorgaan wordt alsnog bezien of een uitkomst van het overleg mogelijk is die de instemming van alle deelnemers aan het overleg heeft.

10. Formulering en aanmelding geschil

1. Elk der vakbonden is bevoegd binnen tien werkdagen nadat in de overlegvergadering als bedoeld in artikel 9, vierde lid, is geconstateerd dat geen overeenstemming kan worden bereikt over een zaak, die behoort tot de competentie van het overlegorgaan, het geschil voor te leggen aan de Commissie voor Geschillen DGO.
2. Indien de deelnemers in de overlegvergadering als bedoeld in artikel 9, tweede lid hebben verklaard af te zien van hernieuwd overleg in een bijzondere vergadering van het overlegorgaan kan de in het eerste lid aangegeven bevoegdheid door elk der deelnemers worden uitgeoefend binnen tien werkdagen nadat is geconstateerd dat geen overeenstemming kan worden bereikt.
3. De vergadering van het overlegorgaan, dan wel één of meer deelnemers, formuleren het onderwerp en de inhoud van het geschil onder kennisgeving aan alle deelnemers.
4. Bereiken de deelnemers geen overeenstemming omtrent de in het derde lid bedoelde formulering van het geschil, dan formuleert elke deelnemer afzonderlijk ten behoeve van de Commissie zijn standpunt in deze, onder kennisgeving aan de overige deelnemers.
5. Een geschil wordt bij de Commissie aanhangig gemaakt door toezending van een verzoekschrift aan het secretariaat.
6. Het verzoekschrift bevat:
  - a. een aanduiding van hetgeen verzoeker(s) aan het oordeel van de Commissie wenst/wensen te onderwerpen;
  - b. een vermelding of het een verzoek om beoordeling, dan wel een verzoek om arbitrage betreft;
  - c. gronden waarop het verzoek berust;
  - d. (een afschrift van) de op de aangelegenheid betrekking hebbende bescheiden;
  - e. eigen naam en adres, alsmede naam en adres van de wederpartij, als ook de namen en adressen van de overige deelnemers van het overlegorgaan;
  - f. naam en adres van de voorzitter van het overlegorgaan.
7. Indien het verzoekschrift niet voldoet aan de eisen gesteld in het zesde lid, stelt de voorzitter van de Commissie de verzoeker in kennis van het verzuim. Na ontvangst van

deze kennisgeving dient de verzoeker binnen vijf werkdagen dit verzuim te herstellen en het ontbrekende toe te zenden aan het secretariaat.

8. Een aangemeld geschil komt niet voor (verdere) behandeling in aanmerking, als niet tijdig en volledig gevolg is gegeven aan het in het zevende lid bedoelde verzoek tot herstel van een verzuim.
9. Een geschil over een bepaalde zaak kan slechts eenmaal aan de Commissie worden voorgelegd.

11. Commissie voor Geschillen DGO

1. Geschillen kunnen ter beoordeling, dan wel ter arbitrage, worden voorgelegd aan de Commissie voor Geschillen DGO, in stand gehouden door de werkgeversorganisatie, waarbij de werkgever is aangesloten.
2. De in het eerste lid bedoelde commissie beoordeelt of de werkgever bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid het voorgenomen besluit tot uitvoering kan brengen. In haar beoordeling betreft de Commissie mede de argumenten van partijen.
3. De Commissie verstrekt de werkgever een bindend advies. Aan de Commissie kan ook een verzoek tot arbitrage worden voorgelegd, waarbij sprake is van een volledige (inhoudelijke) toetsing. Een verzoek tot arbitrage vereist een unaniem besluit van de (bijzondere) overlegvergadering.
4. Een uitspraak bij arbitrage bindt de partijen. Samenstelling en werkwijze van de Commissie zijn neergelegd in een (huishoudelijk) reglement, vastgesteld door de in standhoudende werkgeversorganisatie(s) op basis van het ter zake gevoerde overleg met de werknemersorganisaties.
5. Het in het vierde lid bedoelde reglement voldoet, met inachtneming van het gestelde in deze regeling, tenminste aan de volgende voorwaarden:
  - a. de Commissie beoordeelt de ontvankelijkheid van een geschil mede aan de hand van de in artikel 10 opgenomen bepalingen;
  - b. de Commissie doet, behoudens in bijzondere omstandigheden, op basis van het bepaalde in het tweede of derde lid uitspraak over een aan haar voorgelegd geschil uiterlijk binnen 30 werkdagen na ontvangst van de in artikel 10, vijfde tot en met zevende lid, bedoelde kennisgevingen en bescheiden;
  - c. de Commissie brengt haar uitspraak gelijktijdig schriftelijk ter kennis van:
    - a. de deelnemer(s) die het geschil aan haar voorlegde(n);
    - b. de voorzitter van het overlegorgaan;
    - c. de overige deelnemers,
6. alsmede in afschrift ter kennisname aan de werkgeversorganisatie, die de Commissie in standhoudt .

12. Aanwending uitspraak geschil

Zodra de Commissie tot een uitspraak is gekomen en deze ter kennis heeft gebracht aan alle deelnemers, belegt de voorzitter een vergadering van het overlegorgaan ter bespreking van de consequenties van het kenbaar gemaakte oordeel.

13. Kosten van het overlegorgaan

1. Elk van de deelnemers draagt in beginsel zelf de kosten die voortvloeien uit de feitelijke voorbereiding van en deelname aan het overleg.
2. De kosten voor het in standhouden van het overlegorgaan op het niveau van de werkgever of het overlegorgaan op overkoepelend niveau zijn voor rekening van de werkgever, respectievelijk de in het overkoepelend overlegorgaan deelnemende werkgevers.
3. De kosten voor het in standhouden van een overkoepelend overlegorgaan, waarin als partijen optreden een (de) werkgeversorganisatie(s) en de werknemersorganisaties, komen voor rekening van deze partijen.

14. Slotbepalingen

1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het overlegorgaan in unanimititeit.
2. Dit reglement kan worden aangehaald als het 'DGO-reglement'.

Toelichting op enkele artikelen van het DGO-reglement

Artikel 2, vierde lid

Om de voortgang van het overleg niet te zeer te duperen, biedt dit lid een ontsnappingsmogelijkheid om tot besluitvorming te geraken, ook als niet alle deelnemers aanwezig zijn. De afwezige centrale(s) kan (kunnen) één van de andere, wel aanwezige, deelnemers mandateren tot het declareren van haar oordeel, deelnemen aan de discussies en zelfs tot het deelnemen aan de finale besluitvorming.

Artikel 4

Afwijking van de gestelde verzendtermijn veronderstelt natuurlijk dat er echt sprake is van spoedeisendheid. Overigens zijn ook andere omstandigheden denkbaar, die leiden tot een spoedig bijeenkomen van het overleg. In goed overleg zullen de deelnemers dan wat die verzendtermijn betreft naar bevind van zaken handelen.

Artikel 5

In tegenstelling tot eventuele aanwezigen "op de publieke tribune" hebben de deskundigen/ adviseurs, hoewel géén deelnemers in de zin van dit reglement, daartoe uitgenodigd door de voorzitter, spreekrecht.

Artikel 6

Géén onderwerp van overleg zijn aangelegenheden, die zijn afgeconcludeerd in het WGO of SCOP. Bovendien kunnen aangelegenheden, die besproken zijn in een overkoepelend overlegorgaan niet ook nog eens worden geagendeerd in een DGO op het niveau van het in dat overkoepelend orgaan deelnemend bevoegd gezag.

Het tweede lid ziet met name op het overleg over een schoolspecifieke aangelegenheid, dan wel een bijzondere aangelegenheid die een, aan het overkoepelend overlegorgaan deelnemend, bevoegd gezag regardeert.

Artikel 7

Openbaarheid van vergaderingen heeft krachtens het eerste lid ten minste betrekking op de tijdige kennisgeving van de te behandelen onderwerpen en de genomen besluiten.

De betrokkenheid van de leden van beide partijen bij de voortgang van een overkoepelend overlegorgaan regardeert in eerste instantie die partijen zelf. Daarom wordt in het tweede lid volstaan met de bepaling, dat toezending van vergaderstukken uit dit overleg naar de werkgevers en via deze naar de MR en werknemers, zal plaatsvinden.

Het overlegorgaan kan, op verzoek van één of meer deelnemers, ingevolge het bepaalde in het derde lid besluiten het overleg besloten te voeren, wanneer het bijvoorbeeld gaat om het verstrekken van informatie van vertrouwelijke aard.

Artikel 8

Besluitvorming van het overlegorgaan dient te worden beschouwd als de afrondende fase van een onderhandelingsproces. Daaraan vooraf gaat de informatieverstrekking en -verduidelijking, de verheldering van uitgangspunten en beoogde doelen en de discussie over de weg waarlangs de werkgever meent die doelen te bereiken: de voorbereiding dus op het moment, waarop de deelnemers hun uiteindelijke standpunten zullen innemen. Alvorens de werkgever zijn voornemens in aangelegenheden als bedoeld in artikel 6 ten uitvoer kan brengen, zal daarover overeenstemming moeten zijn verkregen. Werkgever en centrales zullen zich daarvoor ten volle willen inzetten en serieus willen toewerken naar het finale besluitvormend overleg.

Eerste lid: een dringende, niet vooraf geagendeerde, aangelegenheid kan een noodzakelijk besluit vergen. Daarom stelt de overlegvergadering de agenda vast. De dan aanwezige deelnemers kunnen, mits wordt voldaan aan het vereiste quorum, deelnemen aan de besluitvorming.

Tweede lid: is er overeenstemming verkregen, dan leidt dat tot een besluit, dat terstond door de werkgever ten uitvoer kan worden gebracht. Dit onverlet de mogelijkheid tot declaratie van een geschil.

Vierde en vijfde lid: denkbaar is, dat één of meer centrales ten gevolge van een onvoorziene omstandigheid en bij wijze van overmacht, niet vertegenwoordigd zijn op de uitgeschreven overlegvergadering, c.q. niet in staat zijn geweest een andere centrale te mandateren. Het voor de besluitvorming vereiste quorum is dan wellicht niet aanwezig. De voorzitter schrijft in dat geval een vervolvergadering uit, die op korte termijn kan/moet plaatsvinden.

Zesde lid: in die vervolvergadering kunnen geldige besluiten worden genomen, indien blijkens declaratie van het eindoordeel door of namens drie centrales en de werkgever overeenstemming is verkregen. Zijn door omstandigheden (opnieuw) niet alle centrales aanwezig of vertegenwoordigd en is overeenstemming daardoor niet te verkrijgen, dan wordt dat door de voorzitter geconcludeerd en als besluit vastgelegd. Het overleg wordt dan geacht te zijn gevoerd en te hebben geresulteerd in overeenstemming.

Artikel 9

De werkwijze van het overlegorgaan legt een zware druk op de overlegpartners om er door middel van onderhandelingen uit te komen. Dit is aanvaardbaar, omdat de partijen de intentie hebben hun overleg gericht op overeenstemming en dus besluitvormend af te ronden.

Dat laat evenwel onverlet het recht van een deelnemer een eenmaal ingenomen standpunt te handhaven en zich hetzij van deelname aan de besluitvorming te onthouden, hetzij te verklaren, dat het geen instemming kan verlenen. Zelfs kan een geschil aanhangig worden gemaakt, wanneer

de werkgever met drie van de vier centrales overeenstemming heeft bereikt en een besluit is genomen.

Een bijzondere overlegvergadering voorziet in een uiterste mogelijkheid de gevoerde discussies en de consequenties van een te declareren geschil te (her)overwegen. Voorafgaand aan of tijdens dat bijzonder overleg kan het aangekondigde geschil worden ingetrokken of kan blijken, dat één of meer deelnemers dan wel het gehele overlegorgaan behoefte heeft aan een door (een) derde(n) uit te brengen advies. Zo'n beroep op (een) derde(n) kan inhouden, dat er bijvoorbeeld een deskundige wordt aangezocht voor een advies.

Wordt tijdens de bijzondere overlegvergadering alsnog overeenstemming bereikt, dan leidt dat tot intrekking van het aangekondigde geschil. Wordt het kenbaar gemaakte geschil desondanks gehandhaafd, dan treden de artikelen 10. en verder in werking.

Artikel 10

Zowel voor partijen als voor de Commissie voor Geschillen DGO is het van belang zorg te dragen voor een juiste formulering van het geschil. Het derde en vierde lid voorzien daarin.

De Commissie dient, overeenkomstig het zesde lid, te kunnen beschikken over een volledig dossier om tot feitelijke behandeling en oordeelsvorming te kunnen overgaan.

In het zevende en achtste lid wordt bepaald hoe de Commissie handelt, indien het verzoekschrift niet voldoet aan de in het zesde lid gestelde eisen.

Artikel 11

Een geschil kan worden voorgelegd aan de in artikel 11 bedoelde commissie. Via uitspraken van deze commissie kan jurisprudentie worden opgebouwd, waarmee de rechtszekerheid is gebaat.

Arbitrage wordt in vrijwilligheid aangegaan en zal leiden tot een alle partijen bindende uitspraak; de keuze voor dit middel is daarom altijd gebaseerd op een unaniem genomen besluit.

Artikel 14

Het eerste lid duidt op ad-hoc situaties in de werking van het overlegorgaan, waarin het overlegorgaan zelf kan voorzien.

Bijlage XIV

'Sleutels' voor de vaststelling van het aantal LB- resp. LC-functies op brinnummer-niveau en bestuursniveau

Vervallen.

Bijlage XV

Vervallen.

Bijlage XVI

WOPO

In het kader van de decentralisatie van de arbeidsvoorwaarden voor het primair onderwijs is bij besluit van 6 november 2013, Staatsblad 2013, 460 tot intrekking van het Kaderbesluit rechtspositie PO en tot wijziging van enkele besluiten in verband met verdere decentralisatie van de arbeidsvoorwaarden bepaald, dat onder andere het Besluit bovenwettelijke werkloosheidsregeling voor onderwijspersoneel primair en voortgezet onderwijs en educatie en beroepsonderwijs (BBWO) niet langer van toepassing zal zijn op het personeel van de scholen voor primair onderwijs. Partijen dienen dan ook bij CAO afspraken te maken over de rechtspositie van de werknemer op het terrein van ziekte en arbeidsongeschiktheid. Deze regeling die onderdeel uitmaakt van de cao voor het primair onderwijs voorziet hierin. Deze regeling brengt geen materiële wijzigingen in de aanspraken dan wel rechten van de werknemer, maar voorziet met name in een technische aanpassing van het Besluit bovenwettelijke werkloosheidsregeling voor onderwijspersoneel primair en voortgezet onderwijs en educatie en beroepsonderwijs naar een cao- afspraak.

zijn overeengekomen de regeling Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs (WOPO)

A. Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs voor het bijzonder onderwijs (Wopo-bijzonder) 2016

1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. Werkgever:
de rechtspersoon die, of het bestuursorgaan dat het bevoegd gezag vormt over één of meer instellingen, dan wel een samenwerkingsverband zoals bedoeld in artikel 1 WPO en WEC.
- b. Instelling:
een school voor primair onderwijs (basisschool dan wel speciale school voor basisonderwijs) als bedoeld in de WPO, een school voor speciaal onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs of speciaal- en voortgezet onderwijs als bedoeld in de WEC of een Centrale Dienst zoals bedoeld in artikel 68 van de WPO en artikel 69 van de WEC.
- c. Werknemer:
  1. het personeelslid dat een arbeidsovereenkomst heeft of heeft gehad met de werkgever;
  2. van een lichaam, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen f en g, dan wel derde lid, onderdeel b, van de Wet privatisering ABP, indien dat lichaam geheel of gedeeltelijk wordt gesubsidieerd ten laste van hoofdstuk VIII van de Rijksbegroting en waarop deze wet door Onze Minister van toepassing is verklaard;

3. in de zin van de Wet op de onderwijsverzorging zoals deze wet luidde op 31 december 1996, dan wel een personeelslid werkzaam bij een instelling als bedoeld in de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten voor zover hij voor of uiterlijk op 31 december 1998 werkloos is geworden;
- d. vervallen;
- e. het BWO: het Besluit werkloosheid onderwijs- en onderzoekpersoneel;
- f. het BBWO: het Besluit bovenwettelijke werkloosheidsregeling voor onderwijspersoneel primair onderwijs
- g. het BZA: Besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid voor onderwijspersoneel primair onderwijs;
- h. de WIA: de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen;
- i. de WAO: de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering;
- j. de WAZO: de Wet arbeid en zorg;
- k. de WW: de Werkloosheidswet;
- l. de ZW: de Ziektewet;
- m. de ZAPO: Regeling Ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs;
- n. de Diensttijd: de tijd doorgebracht in een dienstbetrekking bij een instelling als bedoeld onder b of de tijd doorgebracht in een dienstbetrekking bij een universiteit, een hogeschool of een onderzoeksinstelling zoals bedoeld in artikel 1 van het Besluit decentralisatie arbeidsvoorwaardenvorming universiteiten, hogescholen en onderzoekinstellingen, een instelling of kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven als bedoeld in artikel 5a.1 van het Uitvoeringsbesluit WEB of bij een school voor voortgezet onderwijs in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs, waaronder begrepen een dienstbetrekking als overheidswerknemer als bedoeld in de Wet privatisering ABP bij een rechtsvoorganger van een werkgever als bedoeld onder b, met uitzondering van de tijd voorafgaand aan een aaneengesloten periode van meer dan 14 maanden waarin de werknemer niet een zodanige dienstbetrekking had. Voor de periode van 14 maanden, bedoeld in de vorige volzin, blijft een periode waarin de werknemer onmiddellijk voorafgaand aan zijn werkloosheid recht had op een uitkering op grond van de ZW, de WIA, de WAO of de WAZO, of een uitkering die daarmee naar aard en strekking overeenkomt, buiten beschouwing;
- o. ongemaximeerde berekeningsgrondslag per dag en per maand: het dagloon, respectievelijk het maandloon dat geldt voor de WW, waarbij echter:
  1. de maximumdagloongrens, bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen, buiten beschouwing wordt gelaten;
  2. een loonsuppletie, verstrekt op grond van artikel 15 BBWO of artikel 38 van de BWO, en een loonsuppletie op grond van deze regeling tot het loon wordt gerekend;
  3. de loonsuppleties, genoemd in lid 2, niet tot het loon worden gerekend voor zover het WW-dagloon is verhoogd onder toepassing van een dagloongarantiebepaling;
  4. het opnemen van verlof waarbij de werknemer een verminderd loon ontvangt, niet leidt tot verlaging van de grondslag.

- p. gemaximeerde berekeningsgrondslag per dag en per maand: de berekeningsgrondslag per dag en per maand bedoeld onder o, maar ten hoogste de bedragen, opgenomen in Bijlage A8.
- q. aanvulling op de WW-uitkering: de aanvulling op de WW-uitkering, bedoeld in artikel 4;
- r. aanvulling op de ZW-uitkering: de aanvulling op de ZW-uitkering, bedoeld in artikel 5;
- s. aanvulling op de WAZO-uitkering: de aanvulling op de WAZO-uitkering, bedoeld in artikel 5;
- t. aansluitende uitkering: de aansluitende uitkering, bedoeld in artikel 7;
- u. bovenwettelijke uitkering: de aanvulling op de WW-uitkering, de aanvulling op de ZW-uitkering, de aanvulling op de WAZO-uitkering, de reparatie-uitkering, de aansluitende uitkering en de extra aansluitende uitkering;
- v. dienstbetrekking: een dienstbetrekking als bedoeld in de WW; x. suppletie: een suppletie op grond van hoofdstuk 3 van de BZA dan wel de regeling ZAPO;
- w. vervalt;
- x. vervalt;
- y. inkomen, inkomen in een kalendermaand en inkomen in verband met arbeid: wat daaronder wordt verstaan voor de WW;

Artikel 2. Beperking aanspraken op grond van deze regeling

Behalve in het geval bedoeld in artikel 16, geeft deze regeling alleen aanspraken in samenhang met een nieuw recht op WW-uitkering dat is ontstaan uit een dienstbetrekking als werknemer.

Artikel 3. Indexering

1. De ongemaximeerde en gemaximeerde berekeningsgrondslagen en de bedragen uit Bijlage A8, worden geïndexeerd conform de indexering van het WW-dagloon¹⁵.
2. Partijen kunnen bepalen dat in plaats van de indexering, bedoeld in het eerste lid, een andere indexering wordt toegepast.
3. Partijen maken bekend met ingang van welke dag en met welk percentage een herziening als bedoeld in het eerste of tweede lid plaatsvindt.

2. Bovenwettelijke uitkering

Artikel 4. Aanvulling op de WW-uitkering

1. De werknemer die recht heeft op een uitkering op grond van de WW, heeft recht op een aanvulling op de WW-uitkering.

---

¹⁵ art. 1b lid 7 WW.

2. In afwijking van lid 1 heeft de werknemer geen recht op een aanvulling op een WW-uitkering wegens overname van de verplichtingen van de werkgever als die in betalingsonmacht verkeert¹⁶
3. In afwijking van lid 1 heeft de werknemer geen recht op aanvulling op de WW-uitkering over tijdvakken waarin hij recht heeft op uitkering of bezoldiging op grond van de Zapo.
4. De aanvulling op de WW-uitkering eindigt en herleeft¹⁷ volgens dezelfde regels als de WW-uitkering.
5. Op de aanvulling op de WW-uitkering zijn de re-integratiemaatregelen¹⁸ van de WW van overeenkomstige toepassing.
6. De duur van de aanvulling op de WW-uitkering is gelijk aan de duur van de WW-uitkering, inclusief eventuele opschuivingen van de einddatum na herleving¹⁹.
7. De aanvulling op de WW-uitkering bedraagt gedurende de eerste 6 maanden $0,75 * (A \text{ min } B)$ min de WW-uitkering en vervolgens $0,70 * (A \text{ min } B)$ min de WW-uitkering.
Hierbij staat:
A voor de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per maand;
B voor het inkomen in een kalendermaand.
8. Voor de bepaling van de periode van 6 maanden in lid 7 telt een periode van aanvulling op de ZW- of WAZO-uitkering mee. Als de WW-uitkering tijdens de periode van 6 maanden eindigt en vervolgens herleeft, schuift de einddatum van de periode evenveel op als de einddatum van de WW.
9. De aanvulling op de WW-uitkering compenseert niet de toepassing door UWV op de WW-uitkering van:
  - a. een sanctie, verrekening of beslaglegging;
  - b. een betaling aan iemand anders dan de werknemer;
  - c. een vermindering met inkomen in verband met arbeid²⁰ of inkomen uit een noodzakelijk verklaarde scholing²¹. Indien dit inkomen hoger is dan de WW-uitkering, wordt het meerdere in mindering gebracht op de aanvulling op de WW;
  - d. een vermindering met een percentage als de werknemer gebruik maakt van de regeling om een eigen bedrijf te starten met behoud van uitkering²². De aanvulling op de WW wordt met hetzelfde percentage verminderd.
10. Als de werknemer naast zijn WW-uitkering recht heeft op een loonsuppletie uit een andere sector of een uitkering die daarmee overeenkomt, wordt voor de aanvulling op de WW-uitkering die loonsuppletie bij het inkomen geteld.

---

¹⁶ Hoofdstuk IV WW

¹⁷ artt. 20 resp. 21 WW

¹⁸ Hoofdstuk VI WW.

¹⁹ art. 43 WW

²⁰ de E-factor in art. 47 WW

²¹ art. 47a WW

²² art. 47b WW

Artikel 5. Aanvulling op de ZW-uitkering en de WAZO-uitkering

1. De werknemer die recht heeft op uitkering op grond van de ZW
  - a. en die recht op aanvulling op de WW-uitkering of op aansluitende uitkering zou hebben gehad als hij niet ziek was geweest, of
  - b. op grond van nawerking, terwijl hij laatstelijk voor de ZW verzekerd was op grond van een WW-uitkering waaraan een recht op bovenwettelijke uitkering was verbonden, heeft recht op aanvulling op de ZW-uitkering.
2. De vrouwelijke werknemer die recht op zwangerschaps- en bevallingsuitkering heeft op grond van de WAZO
  - a. en die recht op aanvulling op de WW-uitkering of op aansluitende uitkering zou hebben gehad als zij geen recht op zwangerschaps- en bevallingsuitkering²³ zou hebben gehad, of
  - b. op grond van nawerking²⁴, terwijl zij laatstelijk voor de ZW verzekerd was op grond van een WW-uitkering waaraan een recht op bovenwettelijke uitkering was verbonden, heeft recht op aanvulling op de WAZO-uitkering.
3. In afwijking van de leden 1 en 2 heeft de werknemer geen recht op aanvulling op de ZW- of WAZO-uitkering over tijdvakken waarin hij recht heeft op uitkering of bezoldiging op grond van de Zapo.
4. De duur van de aanvulling op de ZW-uitkering is gelijk aan de duur van de ZW-uitkering. De duur van de aanvulling op de WAZO-uitkering is gelijk aan de duur van de WAZO-uitkering.
5. De ZW- of WAZO-uitkering:
  - a. van de werknemer die anders een WW-uitkering zou hebben gehad, wordt aangevuld tot de hoogte die die WW-uitkering plus de aanvulling daarop, bedoeld in artikel 4, zou hebben gehad;
  - b. van de werknemer die anders een reparatie-uitkering of een aansluitende uitkering zou hebben gehad, wordt aangevuld tot de hoogte van die reparatie-uitkering of aansluitende uitkering;
  - c. die op grond van nawerking is toegekend en waarop onderdeel b niet van toepassing is, wordt aangevuld tot de hoogte die de WW-uitkering plus de aanvulling daarop, bedoeld in lid 4, laatstelijk had.
6. Artikel 4 lid 9 is van overeenkomstige toepassing op de aanvullingen, bedoeld in dit artikel.

---

²³ art. 3:8 WAZO

²⁴ artt. 46 ZW en 3:10 WAZO

Artikel 6. De reparatie-uitkering

1. De werknemer wiens WW-uitkering is toegekend voor een kortere duur dan zou hebben gegolden op grond van de WW zoals die luidde op 31 december 2015, heeft recht op een reparatie-uitkering.
2. De reparatie-uitkering gaat in zodra het einde van de duur van de WW-uitkering is bereikt.
3. De duur van de reparatie-uitkering is gelijk aan het verschil tussen de duur van de WW-uitkering op grond van de WW zoals die luidde op 31 december 2015, en de toegekende duur van de WW-uitkering.
4. De hoogte van de reparatie-uitkering is gelijk aan de hoogte van de WW-uitkering als die niet zou zijn geëindigd, plus de hoogte van de aanvulling daarop, bedoeld in artikel 4.
5. Op de reparatie-uitkering zijn de zelfde bepalingen van toepassing als bij de aansluitende uitkering op het gebied van:
  - a. eindiging, herleving en opschuiving van de einddatum;
  - b. re-integratiemaatregelen;
  - c. inkomen in verband met arbeid, inkomen uit noodzakelijke scholing en vermindering met een percentage bij gebruikmaking van de regeling om een eigen bedrijf te starten met behoud van uitkering;
  - d. samenloop met andere uitkeringen.

Artikel 7. Het recht op aansluitende uitkering

1. De werknemer die op de eerste werkloosheidsdag aan de 4-uit-5-jareneis voldoet of daarvan is vrijgesteld²⁵, heeft recht op een aansluitende uitkering indien hij op de eerste werkloosheidsdag een diensttijd heeft van ten minste 1 jaar.
2. De aansluitende uitkering gaat in zodra het einde van de duur is bereikt van:
  - a. de reparatie-uitkering, als de werknemer daar recht op had;
  - b. de WW-uitkering, in de overige gevallen.
3. De aansluitende uitkering eindigt en herleeft volgens dezelfde regels als een WW uitkering.
4. In afwijking van lid 3 eindigt het recht op aansluitende uitkering niet doordat de werknemer ziek of arbeidsongeschikt wordt en in aanmerking zou zijn gekomen voor een uitkering op grond van de ZW, de WAZO, de WIA of de WAO als hij nog verzekerd zou zijn geweest voor die wetten. De aansluitende uitkering eindigt wel als de werknemer een van deze uitkeringen krijgt op grond van nawerking.
5. Op de aansluitende uitkering zijn de re-integratiemaatregelen van de WW van overeenkomstige toepassing.

---

²⁵ art. 42 lid 2 WW

Artikel 7a. Het recht op extra aansluitende uitkering

1. De werknemer die ten tijde van het arbeidsurenverlies uit zijn dienstbetrekking als werknemer een diensttijd heeft van ten minste 12 jaar en 10 jaar of minder verwijderd is van zijn AOW-leeftijd, heeft na afloop van de duur van zijn aansluitende uitkering recht op een extra aansluitende uitkering.
2. Als de AOW-leeftijd van de werknemer ten tijde van het arbeidsurenverlies uit zijn dienstbetrekking als werknemer nog niet bekend is, wordt voor de beoordeling hoeveel jaren hij van zijn AOW-leeftijd verwijderd is, uitgegaan van de op dat moment hoogste ingangsheeftijd in de AOW.
3. De leden 3, 4 en 5 van artikel 7 zijn ook van toepassing op de extra aansluitende uitkering.
4. Dit artikel vervalt per 1 januari 2020.

Artikel 7a Het recht op extra aansluitende uitkering

1. Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2020.
2. De werknemer die ten tijde van het arbeidsurenverlies uit zijn dienstbetrekking als werknemer een diensttijd heeft van ten minste 12 jaar en 8 jaar of minder verwijderd is van zijn AOW-leeftijd, heeft na afloop van de duur van zijn aansluitende uitkering recht op een extra aansluitende uitkering.
3. Als de AOW-leeftijd van de werknemer ten tijde van het arbeidsurenverlies uit zijn dienstbetrekking als werknemer nog niet bekend is, wordt voor de beoordeling hoeveel jaren hij van zijn AOW-leeftijd verwijderd is, uitgegaan van de op dat moment hoogste ingangsheeftijd in de AOW.
4. De leden 3, 4 en 5 van artikel 7 zijn ook van toepassing op de extra aansluitende uitkering.

Artikel 8 Duur en hoogte van de aansluitende uitkering

1. De duur van de aansluitende uitkering is één maand per vol jaar diensttijd, met een maximum van 38 maanden.
2. Indien het recht op aansluitende uitkering eindigt en daarna herleeft, schuift de einddatum van de aansluitende uitkering op zoals bij een WW-uitkering.
3. De hoogte van de aansluitende uitkering is $0,70 * (A \text{ min } B * C/D)$
Hierbij staat:
A voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand;
B voor het inkomen in een kalendermaand;
C voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per dag;
D voor de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per dag.
4. Inkomen in verband met arbeid en inkomen uit een noodzakelijk verklaarde scholing worden op de aansluitende uitkering in mindering gebracht als bij een WW-uitkering. De vermindering van de WW-uitkering met een percentage als de werknemer gebruik maakt

van de regeling om een eigen bedrijf te starten met behoud van uitkering, is van overeenkomstige toepassing op de aansluitende uitkering.

5. Bij samenloop van de aansluitende uitkering met een uitkering op grond van de WW, de ZW, de WIA, een andere aansluitende uitkering of een uitkering die naar aard en strekking met een van deze uitkeringen overeenkomt:
  - a. wordt inkomen op de aansluitende uitkering in mindering gebracht als dat inkomen op de voorafgaande WW-uitkering in mindering zou zijn gebracht als die uitkering niet zou zijn geëindigd;
  - b. heeft, als de werknemer naast zijn uitkeringen geen inkomen uit werk heeft, de aansluitende uitkering het karakter van een aanvulling op de overige uitkeringen tot 70% van de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand;
  - c. wordt, als de werknemer naast zijn uitkeringen inkomen uit werk heeft en de som van zijn uitkeringen en zijn inkomen uit werk hoger is dan 87,5% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per maand plus 8,75% van de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand, de aansluitende uitkering verminderd tot dit niet meer het geval is. Voor de toepassing van dit onderdeel wordt een loonsuppletie uit een andere sector of een uitkering die daarmee overeenkomt, tot het inkomen gerekend.
  - d. is artikel 4 lid 9 van overeenkomstige toepassing op de aansluitende uitkering.
6. Dit artikel vervalt per 1 januari 2020.

Artikel 8 Duur en hoogte van de aansluitende uitkering

1. Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2020.
2. De duur van de aansluitende uitkering is voor de eerste 30 dienstjaren één maand per vol jaar diensttijd, daarna een halve maand per vol jaar diensttijd, met een maximum van 34 maanden.
3. Indien het recht op aansluitende uitkering eindigt en daarna herleeft, schuift de einddatum van de aansluitende uitkering op zoals bij een WW-uitkering.
4. De hoogte van de aansluitende uitkering is $0,70 * (A \text{ min } B * C/D)$
Hierbij staat:
A voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand;
B voor het inkomen in een kalendermaand;
C voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per dag;
D voor de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per dag.
5. Inkomen in verband met arbeid en inkomen uit een noodzakelijk verklaarde scholing worden op de aansluitende uitkering in mindering gebracht als bij een WW-uitkering. De vermindering van de WW-uitkering met een percentage als de werknemer gebruik maakt van de regeling om een eigen bedrijf te starten met behoud van uitkering, is van overeenkomstige toepassing op de aansluitende uitkering.

6. Bij samenloop van de aansluitende uitkering met een uitkering op grond van de WW, de ZW, de WIA, een andere aansluitende uitkering of een uitkering die naar aard en strekking met een van deze uitkeringen overeenkomt:
  - a. wordt inkomen op de aansluitende uitkering in mindering gebracht als dat inkomen op de voorafgaande WW-uitkering in mindering zou zijn gebracht als die uitkering niet zou zijn geëindigd;
  - b. heeft, als de werknemer naast zijn uitkeringen geen inkomen uit werk heeft, de aansluitende uitkering het karakter van een aanvulling op de overige uitkeringen tot 70% van de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand;
  - c. wordt, als de werknemer naast zijn uitkeringen inkomen uit werk heeft en de som van zijn uitkeringen en zijn inkomen uit werk hoger is dan 87,5% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per maand plus 8,75% van de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand, de aansluitende uitkering verminderd tot dit niet meer het geval is. Voor de toepassing van dit onderdeel wordt een loonsuppletie uit een andere sector of een uitkering die daarmee overeenkomt, tot het inkomen gerekend.
  - d. is artikel 4 lid 9 van overeenkomstige toepassing op de aansluitende uitkering.

Artikel 8a Duur en hoogte van de extra aansluitende uitkering

1. De extra aansluitende uitkering duurt tot de AOW-leeftijd van de werknemer.
2. De hoogte van de extra aansluitende uitkering is $0,65 * (A \text{ min } B * C/D)$
Hierbij staat:
  - A voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand;
  - B voor het inkomen in een kalendermaand;
  - C voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per dag;
  - D voor de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per dag.
3. De leden 4 en 5 van artikel 8 zijn ook van toepassing op de extra aansluitende uitkering. In lid 5, onderdeel b, wordt daarbij voor “70%” gelezen: 65%.
4. Dit artikel vervalt op 1 januari 2020.

Artikel 8a Duur en hoogte van de extra aansluitende uitkering

1. Dit artikel treedt in werking op 1 januari 2020.
2. De extra aansluitende uitkering duurt tot de AOW-leeftijd van de werknemer.
3. De hoogte van de extra aansluitende uitkering is $0,65 * (A \text{ min } B * C/D)$
Hierbij staat:
  - A voor de berekeningsgrondslag per maand maar ten hoogste 186% van het wettelijk minimumloon inclusief de vakantietoeslag, per maand;

- B voor het inkomen in een kalendermaand;
C voor de berekeningsgrondslag per dag, maar ten hoogste 186% van het minimumloon inclusief de vakantietoeslag, per dag ;
D voor de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per dag.
4. De leden 4 en 5 van artikel 8 zijn ook van toepassing op de extra aansluitende uitkering. In lid 5, onderdeel b, wordt daarbij voor “70%” gelezen: 65%.

Artikel 9. Het geldend maken van het recht op bovenwettelijke uitkering

1. De werkgever stelt op aanvraag vast of recht op bovenwettelijke uitkering bestaat.
2. De bepalingen van de WW over het geldend maken van het recht op uitkering²⁶, waaronder het verplichtingen- en sanctieregime, met uitzondering van de bepalingen over boetes²⁷, zijn van overeenkomstige toepassing op de bovenwettelijke uitkering.
3. In plaats van de WW-bepalingen zijn de overeenkomstige bepalingen van de ZW of de WAZO van toepassing als de werknemer recht heeft op uitkering op grond van de ZW, respectievelijk de WAZO.
4. Voor de toepassing van lid 2 wordt de aanvraag om bovenwettelijke uitkering geacht te zijn gedaan op dezelfde dag als de aanvraag om WW-uitkering, tenzij de aanvraag om bovenwettelijke uitkering meer dan drie maanden nadat de WW-uitkering is toegekend, is ingediend.
5. Indien de werknemer de inlichtingenplicht²⁸ die hij heeft op grond van lid 2 of lid 3 niet of niet behoorlijk is nagekomen, kan de werkgever de bovenwettelijke uitkering tijdelijk of blijvend, geheel of gedeeltelijk, weigeren.

Artikel 10. De betaling van de bovenwettelijke uitkering

1. De bepalingen in de WW over de betaling en terugvordering van de uitkering zijn van overeenkomstige toepassing op de bovenwettelijke uitkering.
2. In plaats van de WW-bepalingen zijn de overeenkomstige bepalingen van de ZW of de WAZO van toepassing als de werknemer recht heeft op uitkering op grond van de ZW, respectievelijk de WAZO.
3. In afwijking van de leden 1 en 2:
  - a. worden de aanvulling op de WW-uitkering, de aanvulling op de ZW-uitkering en de aanvulling op de WAZO-uitkering eenmaal per drie maanden achteraf betaald;
  - b. is geringe hoogte van een aanvulling op de WW-uitkering geen reden om deze niet te betalen.

---

²⁶ artt. 22 t/m 28 WW

²⁷ artt. 27a en 27g WW

²⁸ artt. 25 WW, 31 lid 1 en 49 ZW.

Artikel 11. Uitkering indien geen recht op WW-uitkering bestaat

1. Partijen kunnen regels stellen waarbij een recht op uitkering wordt toegekend aan categorieën van werknemers die op grond van de overige artikelen van deze regeling geen recht hebben op bovenwettelijke uitkering omdat zij geen recht hebben op WW-uitkering.
2. Een recht op uitkering, toegekend op grond van lid 1:
  - a. wordt voor de toepassing van deze regeling gelijkgesteld met een recht op bovenwettelijke uitkering; en
  - b. eindigt niet doordat de werknemer ziek of arbeidsongeschikt wordt en in aanmerking zou zijn gekomen voor een uitkering op grond van de ZW, de WAZO, de WIA of de WAO als hij nog verzekerd zou zijn geweest voor die wetten. De uitkering eindigt wel als de werknemer een van deze uitkeringen krijgt op grond van nawerking, of als hij recht heeft op een uitkering op grond van de Zapo;
  - c. is, indien de werknemer alsnog of wederom recht krijgt op WW-uitkering, niet van invloed op het recht op bovenwettelijke uitkering dat voor de werknemer verbonden is aan dat recht op WW-uitkering.
3. In geval van samenloop met andere uitkeringen heeft de uitkering op grond van dit artikel het karakter van een aanvulling tot de hoogte die deze uitkering zonder de samenloop zou hebben.
4. Artikel 4 lid 9 is van overeenkomstige toepassing op de uitkering op grond van dit artikel.

3. De overlijdensuitkering

Artikel 12. Overlijdensuitkering

1. Indien de werknemer die recht heeft op bovenwettelijke uitkering of op loonsuppletie op grond van artikel 13, overlijdt:
  - a. wordt de overlijdensuitkering²⁹ waarop een nabestaande recht heeft op grond van de ZW of de Toeslagenwet, aangevuld tot drie maal het maandbedrag van de WW-uitkering, de ZW-uitkering, de toeslag op grond van de Toeslagenwet en de bovenwettelijke uitkering waarop de werknemer laatstelijk voor zijn overlijden recht had;
  - b. wordt, indien er geen nabestaanden zijn die recht hebben op een overlijdensuitkering op grond van de ZW uitsluitend omdat de werknemer niet meer verzekerd was op grond van de ZW, een overlijdensuitkering toegekend onder overeenkomstige toepassing van de bepalingen van de ZW. Deze uitkering wordt aangevuld overeenkomstig het bepaalde onder a;
  - c. wordt, al dan niet naast een overlijdensuitkering als bedoeld onder a of b, aan de nabestaanden, bedoeld in de ZW, van een werknemer die recht had op loonsuppletie, een overlijdensuitkering toegekend ter hoogte van drie maal het bedrag aan

---

²⁹ artt. 35 en 36 ZW en art. 23 Toeslagenwet

- loonsuppletie waarop de werknemer recht had over de maand voorafgaand aan die waarin hij is overleden.
2. De overlijdensuitkering, bedoeld onder a, wordt zo spoedig mogelijk betaald, maar in elk geval binnen één maand na de vaststelling van het recht op de overlijdensuitkering.
  3. Vorderingen op de werknemer ter zake van onverschuldigd betaalde uitkering op grond van deze regeling, kunnen met de overlijdensuitkering worden verrekend.
  4. De bepalingen van de ZW over terugvordering en verrekening³⁰ zijn van overeenkomstige toepassing op de overlijdensuitkering voor zover deze onverschuldigd is betaald.

4. Bijzondere bepalingen in geval van arbeidsongeschiktheid

Vervallen.

5. Re-integratiebevorderende regelingen

Artikel 13. Loonsuppletie

1. De werknemer die recht op bovenwettelijke uitkering heeft en een nieuwe dienstbetrekking krijgt, heeft recht op loonsuppletie als het loon in zijn nieuwe dienstbetrekking lager is dan de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, beide herleid tot een uurbedrag, en de uiterlijke einddatum van de loonsuppletie, genoemd in lid 7, nog niet is bereikt.
2. Lid 1 is ook van toepassing op de werknemer die geen recht op bovenwettelijke uitkering heeft, maar dat recht wel zou hebben gehad als hij geen nieuwe dienstbetrekking had gekregen. Bij deze werknemer wordt gehandeld alsof hij aansluitend aan het arbeidsurenverlies uit zijn dienstbetrekking als werknemer een recht op bovenwettelijke uitkering zou hebben gekregen.
3. Onder dienstbetrekking in de leden 1 en 2 wordt verstaan:
  - a. een arbeidsovereenkomst;
  - b. een aanstelling als ambtenaar;
  - c. een arbeidsverhouding naar buitenlands recht die met a of b overeenkomt.
4. In afwijking van de leden 1 en 2 heeft de werknemer geen recht op loonsuppletie als hij geen bovenwettelijke uitkering krijgt, respectievelijk zou hebben gekregen, als gevolg van het niet nakomen van een verplichting op grond van de WW.
5. Het recht op loonsuppletie eindigt:
  - a. zodra de werknemer geen recht meer heeft op loon uit zijn nieuwe dienstbetrekking;
  - b. met ingang van een berekeningsperiode als bedoeld in lid 8, als over die berekeningsperiode het loon in de nieuwe dienstbetrekking niet meer lager is dan de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, beide herleid tot een uurbedrag;

---

³⁰ artt. 33 en 33a ZW.

- c. als de tweede helft van de duur, bedoeld in lid 7, is ingegaan en het loon in de nieuwe dienstbetrekking niet lager is dan 90% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, beide herleid tot een uurbedrag;
  - d. zodra lid 4 van toepassing wordt;
  - e. zodra de uiterste einddatum van de loonsuppletie, bedoeld in lid 7, is bereikt.
6. Nadat het recht op loonsuppletie is geëindigd op grond van lid 5 onder a, b of c, en de reden van beëindiging niet meer bestaat, en de uiterste einddatum, bedoeld in lid 7, nog niet is bereikt, herleeft het recht op loonsuppletie. Zolang de werknemer tegelijk recht heeft op meer dan één loonsuppletie op grond van deze regeling, wordt alleen de hoogste loonsuppletie uitbetaald.
  7. De loonsuppletie duurt uiterlijk tot het einde van de duur van de bovenwettelijke uitkering, zoals die is vastgesteld per de eerste werkloosheidsdag.
  8. De berekeningsperiode van de loonsuppletie is het deel van een kalendermaand waarover de werknemer recht heeft op loon uit zijn nieuwe dienstbetrekking en waarin de uiterste einddatum, bedoeld in lid 7, nog niet is bereikt. Zo nodig in afwijking van de vorige zin begint een nieuwe berekeningsperiode zodra lid 9, onderdeel b van toepassing wordt.
  9. De loonsuppletie is gelijk aan het verschil tussen enerzijds het loon in de nieuwe dienstbetrekking en anderzijds:
    - a. in de eerste helft van de duur, bedoeld in lid 7: de ongemaximeerde berekeningsgrondslag;
    - b. in de tweede helft van de duur, bedoeld in lid 7: 90% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, herleid tot het bedrag dat geldt over de berekeningsperiode.
  10. Voor de berekening in lid 9 wordt, indien de nieuwe dienstbetrekking een kleinere urenomvang per week heeft dan de bovenwettelijke uitkering waarop de werknemer recht had of zou hebben gehad, de ongemaximeerde berekeningsgrondslag vermenigvuldigd met A/B, waarbij:

A = het aantal arbeidsuren per week in de nieuwe dienstbetrekking, of, als dit geen vast aantal uren is, het gemiddelde aantal arbeidsuren per week in de berekeningsperiode, bedoeld in lid 8, en

B = het aantal arbeidsuren per week waarop het recht op bovenwettelijke uitkering is gebaseerd. De vorige zin wordt niet toegepast als zowel de nieuwe dienstbetrekking als de bovenwettelijke uitkering een fulltime omvang hebben.
  11. Als in een berekeningsperiode, bedoeld onder h, de som van het loon uit de nieuwe dienstbetrekking, de loonsuppletie en een of meer wettelijke of bovenwettelijke uitkeringen waarop de werknemer recht heeft, hoger is dan de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, of in het geval van lid 9, onderdeel b, hoger is dan 90% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, wordt de loonsuppletie verminderd tot dat niet meer het geval is.

12. De loonsuppletie wordt per maand achteraf betaald. Op de betaling van de loonsuppletie zijn de bepalingen uit de WW over de betaling, terugvordering en verrekening van de uitkering van overeenkomstige toepassing.
13. Voor de toepassing van dit artikel:
  - a. wordt onder het loon uit de nieuwe dienstbetrekking altijd het onverminderde loon verstaan;
  - b. wordt een loonsuppletie uit een andere sector of een daarmee overeenkomende uitkering, waarop de werknemer recht heeft, bij het loon in de nieuwe dienstbetrekking geteld;
  - c. wordt het loon uit een nieuwe dienstbetrekking die voor de werknemer geen passende arbeid is, geacht niet lager te zijn dan 70% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, beide herleid tot een uurbedrag;
  - d. wordt het loon in de nieuwe dienstbetrekking overigens op dezelfde wijze vastgesteld als de ongemaximeerde berekeningsgrondslag.

Artikel 13a. Aanvullende bepalingen loonsuppletie OALT-leraren

Vervallen.

Artikel 14. Verplichtingen bij loonsuppletie

1. De werknemer die in aanmerking wil komen voor loonsuppletie, dient daartoe een aanvraag in binnen 3 maanden na het ontstaan van het recht op loonsuppletie.
2. De werknemer die een aanvraag om loonsuppletie heeft ingediend, is verplicht:
  - a. periodiek, op de tijdstippen en op de wijze hem opgedragen door de uitvoerder, opgave te doen van de werkzaamheden die hij heeft verricht en van de inkomsten die hij uit die werkzaamheden heeft genoten over de periode waarin hij aanspraak maakt op loonsuppletie;
  - b. op een aangegeven tijd en plaats te verschijnen op verzoek van de uitvoerder;
  - c. controle mogelijk te maken door inspecteurs, die zich met een daartoe strekkende machtiging kunnen legitimeren;
  - d. een wijziging in zijn woon- of verblijfplaats onverwijld te melden aan de uitvoerder;
  - e. de uitvoerder desgevraagd inzage te verstrekken in en tegen kostprijs kopieën te verstrekken van boeken, bescheiden, stukken en andere gegevensdragers, voor zover deze betekenis kunnen hebben voor het recht op loonsuppletie of voor het bedrag van de loonsuppletie dat aan de werknemer wordt betaald;
  - f. aan de uitvoerder desgevraagd verklaringen over te leggen afkomstig van en ondertekend door zijn werkgever of werkgevers of relevante derden, waarin deze de juistheid van door de werknemer in verband met de loonsuppletie verstrekte gegevens bevestigen.
3. De werknemer die recht heeft op loonsuppletie is verplicht een hem aangeboden passende, hoger beloonde dienstbetrekking te aanvaarden met inachtneming van het volgende:

- a. indien de werknemer in het onderwijs wenst te blijven werken, is hij niet verplicht arbeid buiten het onderwijs te aanvaarden;
  - b. de werknemer is slechts verplicht een dienstbetrekking voor bepaalde tijd te aanvaarden, indien ook de dienstbetrekking op grond waarvan hij recht heeft op loonsuppletie een dienstbetrekking voor bepaalde tijd is, die bovendien tussentijds kan worden opgezegd en niet later eindigt dan de aangeboden dienstbetrekking.
4. Bij overtreding van de voorschriften uit dit artikel zijn de bepalingen uit de WW over het geldend maken van het recht op uitkering, met uitzondering van de bepalingen over boeten, van overeenkomstige toepassing. Bij overtreding van de inlichtingenplicht kan de werkgever de loonsuppletie tijdelijk of blijvend, geheel of gedeeltelijk, weigeren.

Artikel 15a. Rechten bij werkloosheid uit een nieuwe dienstbetrekking met nieuw bovenwettelijk uitkeringsrecht

1. Een werknemer die recht heeft op een bovenwettelijke uitkering waaraan een recht op aansluitende uitkering is verbonden, heeft zodra het einde van de duur van zijn recht op aansluitende uitkering op grond van artikel 7 is bereikt, recht op een verlenging van zijn aansluitende uitkering indien:
  - a. hij eerder een recht op bovenwettelijke uitkering heeft gehad waaraan een recht op aansluitende uitkering is verbonden, en
  - b. de duur van zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering langer is dan de duur van zijn nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering, en
  - c. het einde van de duur van zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering niet is bereikt vóór de ingangsdatum van de verlenging.
2. De duur van de verlenging, bedoeld in het eerste lid, is gelijk aan de duur van het oude recht op bovenwettelijke uitkering die nog niet is verstreken op het moment dat de verlenging ingaat, maar ten hoogste aan het verschil in duur tussen het oude en het nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering.
3. De werknemer die recht heeft op een bovenwettelijke uitkering waaraan op grond van artikel 6 geen recht op aansluitende uitkering op grond van artikel 6 is verbonden, heeft zodra het einde van de duur van zijn bovenwettelijke uitkering is bereikt, in afwijking van artikel 6, alsnog recht op een aansluitende uitkering indien:
  - a. hij eerder een recht op bovenwettelijke uitkering heeft gehad waaraan een recht op aansluitende uitkering was verbonden, en
  - b. de duur van zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering bij het einde van de duur van zijn nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering nog niet is verstreken, en
  - c. de duur van zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering langer is dan de duur van zijn nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering.
4. De duur van de aansluitende uitkering, bedoeld in het derde lid, is gelijk aan de duur van het oude recht op bovenwettelijke uitkering die nog niet is verstreken bij het einde van de

duur van het nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering, maar ten hoogste aan het verschil in duur tussen het oude en het nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering.

5. De uitkering tijdens de verlenging, bedoeld in lid 2, en de aansluitende uitkering die op grond van lid 3 wordt toegekend, hebben de hoogte van een extra aansluitende uitkering als bedoeld in artikel 8a:
  - a. als de werknemer bij zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering recht had op een extra aansluitende uitkering, en
  - b. voor ten hoogste het aantal maanden dat die extra aansluitende uitkering zou hebben geduurd als de werknemer werkloos was gebleven. Deze maanden zijn gelegen direct voor het bereiken van de AOW-leeftijd.
6. Het recht op uitkering op grond van dit artikel wordt niet toegekend indien de werknemer onvoldoende aannemelijk maakt dat hij voldoet aan de voorwaarden die in zijn geval voortvloeien uit het eerste lid van dit artikel. Partijen kunnen nadere regels stellen inzake de vorige volzin.

Artikel 15b. Herleving bovenwettelijke uitkering bij werkloosheid uit een nieuwe dienstbetrekking zonder nieuw bovenwettelijk uitkeringsrecht

1. Het recht op bovenwettelijke uitkering herleeft per de datum waarop de werknemer na aanvaarding van een nieuwe dienstbetrekking een nieuw recht op WW-uitkering heeft waaraan geen nieuw recht op bovenwettelijke uitkering is verbonden, en:
  - a. het recht op bovenwettelijke uitkering was geëindigd, en
  - b. het recht op bovenwettelijke uitkering niet op grond van artikel 4 is herleefd.
2. Het recht op bovenwettelijke uitkering herleeft in afwijking van het eerste lid niet:
  - a. indien er ten aanzien van dit recht een herlevingstermijn³¹ uit de WW is overschreden, anders dan wegens verblijf buiten Nederland om daar werkzaamheden, anders dan in de uitoefening van een bedrijf of de zelfstandige uitoefening van een beroep te verrichten, of
  - b. indien de duur van dit recht op het moment waarop het op grond van het eerste lid zou herleven, reeds is verstreken.
3. De leden 1 en 2 zijn ook van toepassing op de werknemer die uit zijn dienstbetrekking als werknemer geen recht op bovenwettelijke uitkering heeft, maar dat recht wel zou hebben gehad als hij geen nieuwe dienstbetrekking of werkzaamheden als bedoeld in lid 2 onder a, had aanvaard. Bij deze werknemer wordt voor de toepassing van de leden 1 en 2 gehandeld alsof hij aansluitend aan het einde van zijn dienstbetrekking als werknemer een recht op bovenwettelijke uitkering zou hebben gekregen, dat tegelijk weer zou zijn geëindigd.

---

³¹ art. 21 lid 3, 4 en 5 WW.

4. De bovenwettelijke uitkering herleeft in afwijking van lid 3 niet als de werknemer uit zijn dienstbetrekking als werknemer geen WW zou hebben gekregen als gevolg van het niet nakomen van een verplichting op grond van de WW.
5. Het recht op uitkering op grond van dit artikel wordt niet toegekend indien de werknemer onvoldoende aannemelijk maakt dat hij voldoet aan de voorwaarden die in zijn geval voortvloeien uit het bepaalde onder a tot en met d. In bijlage 2 hebben partijen nadere regels gesteld inzake de vorige volzin.
6. De leden 1 t/m 5 zijn ook van toepassing op de werknemer die recht heeft op ZW-uitkering of op zwangerschaps- en bevallingsuitkering op grond van de WAZO en die, als hij geen recht op die uitkering zou hebben gehad, een nieuw recht op WW-uitkering zou hebben gehad. De leden 1 t/m 5 zijn echter niet van toepassing zolang de werknemer recht heeft op uitkering of bezoldiging op grond van de Zapo.
7. Zolang de werknemer tegelijk recht heeft op een bovenwettelijke uitkering die op grond van dit artikel is herleefd en een WW-uitkering, een ZW-uitkering, een andere bovenwettelijke uitkering of een uitkering die met een van deze uitkeringen overeenkomt, heeft de op grond van dit artikel herleefde uitkering het karakter van een aanvulling tot de hoogte, bedoeld in artikel 4 lid 7 of artikel 7 lid 6, die voor de werknemer geldt op grond van het recht op bovenwettelijke uitkering dat op grond van dit artikel is herleefd. Artikel 4 lid 9 en 10, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16. Afkoop

1. Op aanvraag van de werknemer kan het recht op bovenwettelijke uitkering worden afgekocht. De werkgever bepaalt in welke gevallen en onder welke voorwaarden dit mogelijk is.
2. Partijen kunnen nadere regels stellen aangaande het eerste lid.
3. Indien het recht op bovenwettelijke uitkering vanaf een bepaald tijdstip is afgekocht:
  - a. heeft de werknemer geen enkele aanspraak op grond van deze regeling over de periode vanaf dat tijdstip, met uitzondering van aanspraken uit hoofde van een recht op bovenwettelijke uitkering dat na dat tijdstip is ontstaan;
  - b. blijft bij de vaststelling van rechten op bovenwettelijke uitkering die na dat tijdstip ontstaan de diensttijd, voorafgaand aan het afgekochte recht op bovenwettelijke uitkering, buiten beschouwing.

Artikel 17. Vergoeding van verhuiskosten

1. De werknemer die recht heeft op een bovenwettelijke uitkering en elders arbeid gaat verrichten of een onderneming start, heeft op de voet van de bepalingen ter zake van de verplaatsingskosten die voor hem golden in de dienstbetrekking waaruit hij werkloos is geworden, recht op een tegemoetkoming in de kosten van een daartoe noodzakelijke verhuizing.

2. Indien de werknemer in verband met zijn nieuwe werkzaamheden uit anderen hoofde recht heeft op een vergoeding van verhuiskosten, wordt die vergoeding in mindering gebracht op het bedrag waarop hij op grond van het eerste lid recht heeft.
3. De werkgever is bevoegd tot verrekening van een onverschuldigd betaalde uitkering op grond van dit besluit met de tegemoetkoming in de verhuiskosten.
4. de bepalingen in de WW over terugvordering en verrekening³² zijn van overeenkomstige toepassing op de verhuiskostenvergoeding voor zover deze onverschuldigd is betaald.

Artikel 18. Overige re-integratiebevorderende regelingen

Partijen kunnen voor alle werknemers, dan wel bepaalde categorieën van werknemers, re-integratiebevorderende regelingen vaststellen.

6. Slotbepalingen

Artikel 19. Aanpassing van deze regeling in geval van neerwaartse wijzigingen in de WW

Indien de WW wordt gewijzigd in voor de werknemer ongunstige zin, werkt die wijziging door in het totaal van de WW-uitkering en de uitkering op grond van deze regeling. Deze doorwerking vindt plaats per de datum waarop de wijziging van de WW in werking treedt, maar niet eerder dan 6 maanden na de publicatiedatum van het Staatsblad waarin de wijziging is gepubliceerd. Partijen kunnen van de vorige zinnen afwijken.

Artikel 20. Overgangsbepalingen WOPO 2016

1. Op uitkeringen op grond van deze regeling, ingegaan vóór 1 juli 2016, en op loonsuppleties gebaseerd op die uitkeringen, blijft de Wopo zoals die luidde op 30 juni 2016 van toepassing.
2. In afwijking van lid 1 wordt een aansluitende uitkering die is toegekend tot de 65^e verjaardag van de werknemer, verlengd tot de AOW-leeftijd indien:
  - a. de uitkering op 1 juli 2016 lopend is, of
  - b. de werknemer is geboren na 1 juli 1951 en de uitkering vóór 1 juli 2016 is geëindigd en daarna herleeft.
3. In afwijking van lid 1 wordt een aansluitende uitkering die is toegekend voor 5,5 jaar terwijl de werknemer ook recht had op een uitkering tot zijn 65^e verjaardag, en die niet loopt tot de AOW-leeftijd van de werknemer, verlengd tot de AOW-leeftijd indien:
  - a. de uitkering op 1 juli 2016 lopend is, of
  - b. De uitkering vóór 1 juli 2016 is geëindigd om een andere reden dan dat de duur van 5,5 jaar was verstreken, en daarna herleeft.

---

³² artt. 36 t/m 36b WW.

4. Bij lid 2 onder b en lid 3 onder b wordt voor de vraag of de uitkering herleeft, uitgegaan van een uitkering die tot de AOW-leeftijd loopt.
5. De aansluitende uitkering heeft de hoogte van de extra aansluitende uitkering, bedoeld in artikel 8a:
  - a. als lid 2 van toepassing is, vanaf de 65^e verjaardag van de werknemer;
  - b. als lid 3 van toepassing is, zodra de duur van 5,5 jaar is verstreken.
6. Indien de werknemer met zijn werkgever voor 8 juli 2016 een vaststellingsovereenkomst sluit ter beëindiging van het dienstverband en de werknemer voor 1 januari 2017 uit dienst treedt, kan hij nog een beroep doen op de WOPO zoals die luidde op 30 juni 2016. Een aansluitende uitkering die op grond van die regeling loopt tot 65^e verjaardag van de werknemer, wordt verlengd tot de AOW-leeftijd. Deze verlenging heeft de hoogte van de extra aansluitende uitkering, bedoeld in artikel 8a:
  - a. Vanaf de 65e verjaardag van de werknemer indien op grond van de oude WOPO een uitkeringsrecht bestond tot 65 jaar;
  - b. Zodra de aansluitende uitkering op grond van de oude WOPO eindigt als de werknemer recht heeft op een uitkering van 5,5 jaar op grond van de oude WOPO én op een uitkering tot 65 jaar op grond van de oude WOPO.
7. De werknemer die met zijn werkgever een vaststellingsovereenkomst sluit ter beëindiging van het dienstverband en uit dienst treedt per een datum gelegen in de periode 1 juli 2016 tot en met 31 augustus 2018, kan in plaats van deze regeling een beroep doen op de WOPO voor het openbaar onderwijs. Als de werknemer aan de werkgever kenbaar maakt dat hij gebruik wil maken van deze mogelijkheid, zal de werkgever meewerken aan het tot stand komen van de vaststellingsovereenkomst, tenzij:
  - a. het ontslag het eenzijdig initiatief van de werknemer is, of
  - b. de werkgever de arbeidsovereenkomst opzegt om een dringende reden zoals bedoeld in artikel 7:677 BW, of
  - c. de werkgever de kantonrechter om ontbinding van de arbeidsovereenkomst verzoekt op grond van artikel 7: 669 lid 3 onder e BW.

De werkgever is hierbij niet verplicht akkoord te gaan met een ontslagvergoeding voor de werknemer. Een transitievergoeding als bedoeld in artikel 7:673 BW is bij een ontslag via een vaststellingsovereenkomst niet verschuldigd, tenzij partijen dit zijn overeengekomen.

Artikel 21. Overgangsgarantie en hardheidsclausule

Indien de toepassing van deze regeling voor de werknemer tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt, die zich niet zou hebben voorgedaan als deze regeling niet in werking zou zijn getreden, kunnen Partijen besluiten het door deze onbillijkheid voor de werknemer ontstane nadeel geheel of gedeeltelijk te compenseren.

Artikel 22. Uitvoeringsregelingen en controlevoorschriften

1. De uitvoeringsregelingen van het BWOO en het BBWO die gelden op 31 december 2013, blijven van kracht.
2. In afwijking van lid 1 vervalt de regeling Controlevoorschriften en nadere regels acceptatieplicht loonsuppletiegerechtigden.

Artikel 23. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs voor het bijzonder onderwijs (WOPO-bijzonder) 2016.

B. Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs voor het openbaar onderwijs (WOPO-openbaar) 2016³³

1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. **Werkgever:**
de rechtspersoon die, of het bestuursorgaan dat het bevoegd gezag vormt over één of meer instellingen, dan wel een samenwerkingsverband zoals bedoeld in artikel 1 WPO en WEC.
- b. **Instelling:**
een school voor primair onderwijs (basisschool dan wel speciale school voor basisonderwijs) als bedoeld in de WPO, een school voor speciaal onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs of speciaal- en voortgezet onderwijs als bedoeld in de WEC of een Centrale Dienst zoals bedoeld in artikel 68 van de WPO en artikel 69 van de WEC.
- c. **Werknemer:**
  1. De ambtenaar waarop krachtens een besluit van de werkgever de cao PO als rechtspositie van toepassing is of was verklaard.
  2. van een lichaam, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen f en g, dan wel derde lid, onderdeel b, van de Wet privatisering ABP, indien dat lichaam geheel of gedeeltelijk wordt gesubsidieerd ten laste van hoofdstuk VIII van de Rijksbegroting en waarop deze wet door Onze Minister van toepassing is verklaard;
  3. in de zin van de Wet op de onderwijsverzorging zoals deze wet luidde op 31 december 1996, dan wel een personeelslid werkzaam bij een instelling als bedoeld in de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten voor zover hij voor of uiterlijk op 31 december 1998 werkloos is geworden;
- d. vervallen;
- e. het BWOO: het Besluit werkloosheid onderwijs- en onderzoekpersoneel;

---

³³ Zodra de Wet normalisering rechtspositie van de ambtenaar in werking treedt, gelden voor alle werknemers die vanaf dat moment aanspraak kunnen maken op de WOPO de regels WOPO bijzonder onderwijs.

- f. het BBWO: het Besluit bovenwettelijke werkloosheidsregeling voor onderwijspersoneel primair onderwijs;
- g. het BZA: Besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid voor onderwijspersoneel primair onderwijs;
- h. de WIA: de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen;
- i. de WAO: de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering;
- j. de WAZO: de Wet arbeid en zorg;
- k. de WW: de Werkloosheidswet;
- l. de ZW: de Ziektewet;
- m. de ZAPO: Regeling Ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs;
- n. de Diensttijd: de tijd doorgebracht in een dienstbetrekking bij een instelling als bedoeld onder b of de tijd doorgebracht in een dienstbetrekking bij een universiteit, een hogeschool of een onderzoeksinstelling zoals bedoeld in artikel 1 van het Besluit decentralisatie arbeidsvoorwaardenvorming universiteiten, hogescholen en onderzoekinstellingen, een instelling of kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven als bedoeld in artikel 5a.1 van het Uitvoeringsbesluit WEB of bij een school voor voortgezet onderwijs in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs, waaronder begrepen een dienstbetrekking als overheidswerknemer als bedoeld in de Wet privatisering ABP bij een rechtsvoorganger van een werkgever als bedoeld onder b, met uitzondering van de tijd voorafgaand aan een aaneengesloten periode van meer dan 14 maanden waarin de werknemer niet een zodanige dienstbetrekking had. Voor de periode van 14 maanden, bedoeld in de vorige volzin, blijft een periode waarin de werknemer onmiddellijk voorafgaand aan zijn werkloosheid recht had op een uitkering op grond van de ZW, de WIA, de WAO of de WAZO, of een uitkering die daarmee naar aard en strekking overeenkomt, buiten beschouwing;
- o. ongemaximeerde berekeningsgrondslag per dag en per maand: het dagloon, respectievelijk het maandloon dat geldt voor de WW, waarbij echter:
  1. de maximumdagloongrens, bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen, buiten beschouwing wordt gelaten;
  2. een loonsuppletie, verstrekt op grond van artikel 15 BBWO of artikel 38 van de BWO, en een loonsuppletie op grond van deze regeling tot het loon wordt gerekend;
  3. de loonsuppleties, genoemd in lid 2, niet tot het loon worden gerekend voor zover het WW-dagloon is verhoogd onder toepassing van een dagloongarantiebepaling;
  4. het opnemen van verlof waarbij de werknemer een verminderd loon ontvangt, niet leidt tot verlaging van de grondslag.
- p. gemaximeerde berekeningsgrondslag per dag en per maand: de berekeningsgrondslag per dag en per maand bedoeld onder o, maar ten hoogste de bedragen, opgenomen in Bijlage A8a.
- q. aanvulling op de WW-uitkering: de aanvulling op de WW-uitkering, bedoeld in artikel 4;
- q. aanvulling op de ZW-uitkering: de aanvulling op de ZW-uitkering, bedoeld in artikel 5;

- r. aanvulling op de WAZO-uitkering: de aanvulling op de WAZO-uitkering, bedoeld in artikel 5;
- s. aansluitende uitkering: de aansluitende uitkering, bedoeld in artikel 7;
- t. bovenwettelijke uitkering: de aanvulling op de WW-uitkering, de aanvulling op de ZW-uitkering, de aanvulling op de WAZO-uitkering, de reparatie-uitkering, de aansluitende uitkering en de extra aansluitende uitkering;
- u. dienstbetrekking: een dienstbetrekking als bedoeld in de WW; x. suppletie: een suppletie op grond van hoofdstuk 3 van de BZA dan wel de regeling ZAPO;
- v. vervalt;
- w. vervalt;
- x. inkomen, inkomen in een kalendermaand en inkomen in verband met arbeid: wat daaronder wordt verstaan voor de WW.

Artikel 2. Beperking aanspraken op grond van deze regeling

Behalve in het geval bedoeld in artikel 16, geeft deze regeling alleen aanspraken in samenhang met een nieuw recht op WW-uitkering dat is ontstaan uit een dienstbetrekking als werknemer.

Artikel 3. Indexering

1. De ongemaximeerde en gemaximeerde berekeningsgrondslagen en de bedragen uit Bijlage A8a, worden geïndexeerd conform de indexering van het WW-dagloon.
2. Partijen kunnen bepalen dat in plaats van de indexering, bedoeld in het eerste lid, een andere indexering wordt toegepast.
3. Partijen maken bekend met ingang van welke dag en met welk percentage een indexering³⁴ als bedoeld in het eerste of tweede lid plaatsvindt.

Artikel 4. Aanvulling op de WW-uitkering

1. De werknemer die recht heeft op een uitkering op grond van de WW, heeft recht op een aanvulling op de WW-uitkering.
2. In afwijking van lid 1 heeft de werknemer geen recht op een aanvulling op een WW-uitkering wegens overname van de verplichtingen van de werkgever als die in betalingsonmacht verkeert³⁵.
3. In afwijking van lid 1 heeft de werknemer geen recht op aanvulling op de WW-uitkering over tijdvakken waarin hij recht heeft op uitkering of bezoldiging op grond van de Zapo.
4. De aanvulling op de WW-uitkering eindigt en herleeft³⁶ volgens dezelfde regels als de WW-uitkering.

³⁴ indexering WW-daglonen: art. 1b lid 7 WW

³⁵ uitkering bij betalingsonmacht van de werkgever: Hoofdstuk IV WW

³⁶ eindigen en herleven: artt. 20 resp. 21 WW

5. Op de aanvulling op de WW-uitkering zijn de re-integratiemaatregelen³⁷ van de WW van overeenkomstige toepassing.
6. De duur van de aanvulling op de WW-uitkering is gelijk aan de duur van de WW-uitkering, inclusief eventuele opschuivingen van de einddatum³⁸ na herleving.
7. De aanvulling op de WW-uitkering bedraagt gedurende de eerste 6 maanden $0,75 * (A \text{ min } B)$ min de WW-uitkering en vervolgens $0,70 * (A \text{ min } B)$ min de WW-uitkering. Hierbij staat:
  - A voor de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per maand;
  - B voor het inkomen in een kalendermaand.
8. Voor de bepaling van de periode van 6 maanden in lid 7 telt een periode van aanvulling op de ZW- of WAZO-uitkering mee. Als de WW-uitkering tijdens de periode van 6 maanden eindigt en vervolgens herleeft, schuift de einddatum van de periode evenveel op als de einddatum van de WW.
9. De aanvulling op de WW-uitkering compenseert niet de toepassing door UWV op de WW-uitkering van:
  - a. een sanctie, verrekening of beslaglegging;
  - b. een betaling aan iemand anders dan de werknemer;
  - c. een vermindering met inkomen in verband met arbeid of inkomen uit een noodzakelijk verklaarde scholing. Indien dit inkomen hoger is dan de WW-uitkering, wordt het meerdere in mindering gebracht op de aanvulling op de WW;
  - d. een vermindering met een percentage als de werknemer gebruik maakt van de regeling om een eigen bedrijf te starten met behoud van uitkering. De aanvulling op de WW wordt met hetzelfde percentage verminderd.
10. Als de werknemer naast zijn WW-uitkering recht heeft op een loonsuppletie uit een andere sector of een uitkering die daarmee overeenkomt, wordt voor de aanvulling op de WW-uitkering die loonsuppletie bij het inkomen geteld.

Artikel 5. Aanvulling op de ZW-uitkering en de WAZO-uitkering

1. De werknemer die recht heeft op uitkering op grond van de ZW
  - a. en die recht op aanvulling op de WW-uitkering of op aansluitende uitkering zou hebben gehad als hij niet ziek was geweest, of
  - b. op grond van nawerking, terwijl hij laatstelijk voor de ZW verzekerd was op grond van een WW-uitkering waaraan een recht op bovenwettelijke uitkering was verbonden, heeft recht op aanvulling op de ZW-uitkering.
2. De vrouwelijke werknemer die recht op zwangerschaps- en bevallingsuitkering³⁹ heeft op grond van de WAZO

³⁷ re-integratiemaatregelen: Hoofdstuk VI WW

³⁸ opschuiven van de einddatum: art. 43 WW

³⁹ zwangerschaps- en bevallingsuitkering: art. 3:8 WAZO

- a. en die recht op aanvulling op de WW-uitkering of op aansluitende uitkering zou hebben gehad als zij geen recht op zwangerschaps- en bevallingsuitkering zou hebben gehad, of
  - b. op grond van nawerking, terwijl zij laatstelijk voor de ZW verzekerd was op grond van een WW-uitkering waaraan een recht op bovenwettelijke uitkering was verbonden, heeft recht op aanvulling op de WAZO-uitkering.
3. In afwijking van de leden 1 en 2 heeft de werknemer geen recht op aanvulling op de ZW- of WAZO-uitkering over tijdvakken waarin hij recht heeft op uitkering of bezoldiging op grond van de Zapo.
  4. De duur van de aanvulling op de ZW-uitkering is gelijk aan de duur van de ZW-uitkering. De duur van de aanvulling op de WAZO-uitkering is gelijk aan de duur van de WAZO-uitkering.
  5. De ZW- of WAZO-uitkering:
    - a. van de werknemer die anders een WW-uitkering zou hebben gehad, wordt aangevuld tot de hoogte die die WW-uitkering plus de aanvulling daarop, bedoeld in artikel 4, zou hebben gehad;
    - b. van de werknemer die anders een reparatie-uitkering of een aansluitende uitkering zou hebben gehad, wordt aangevuld tot de hoogte van die reparatie-uitkering of aansluitende uitkering;
    - c. die op grond van nawerking is toegekend en waarop onderdeel b niet van toepassing is, wordt aangevuld tot de hoogte die de WW-uitkering plus de aanvulling daarop, bedoeld in lid 4, laatstelijk had.
  6. Artikel 4 lid 9 is van overeenkomstige toepassing op de aanvullingen, bedoeld in dit artikel.

Artikel 6. De reparatie-uitkering

1. De werknemer wiens WW-uitkering is toegekend voor een kortere duur dan zou hebben gegolden op grond van de WW zoals die luidde op 31 december 2015, heeft recht op een reparatie-uitkering.
2. De reparatie-uitkering gaat in zodra het einde van de duur van de WW-uitkering is bereikt.
3. De duur van de reparatie-uitkering is gelijk aan het verschil tussen de duur van de WW-uitkering op grond van de WW zoals die luidde op 31 december 2015, en de toegekende duur van de WW-uitkering.
4. De hoogte van de reparatie-uitkering is gelijk aan de hoogte van de WW-uitkering als die niet zou zijn geëindigd, plus de hoogte van de aanvulling daarop, bedoeld in artikel 4.
5. Op de reparatie-uitkering zijn de zelfde bepalingen van toepassing als bij de aansluitende uitkering op het gebied van:
  - a. eindiging, herleving en opschuiving van de einddatum;
  - b. re-integratiemaatregelen;

- c. inkomen in verband met arbeid, inkomen uit noodzakelijke scholing en vermindering met een percentage bij gebruikmaking van de regeling om een eigen bedrijf te starten met behoud van uitkering;
- d. samenloop met andere uitkeringen.

Artikel 7. Het recht op aansluitende uitkering

1. De werknemer die op de eerste werkloosheidsdag aan de 4-uit-5-jareneis voldoet of daarvan is vrijgesteld⁴⁰, heeft recht op een aansluitende uitkering indien hij op de eerste werkloosheidsdag de leeftijd van 42 jaar heeft bereikt en een diensttijd heeft van ten minste 5 jaar.
2. De aansluitende uitkering gaat in zodra het einde van de duur is bereikt van:
  - a. de reparatie-uitkering, als de werknemer daar recht op had;
  - b. de WW-uitkering, in de overige gevallen.
3. De leeftijd in lid 1 geldt zolang de hoogste ingangsheeftijd van de AOW 67 jaar is, en schuift mee op zodra er een hogere ingangsheeftijd in de AOW komt.
4. De aansluitende uitkering eindigt en herleeft volgens dezelfde regels als een WW-uitkering.
5. In afwijking van lid 4 eindigt het recht op aansluitende uitkering niet doordat de werknemer ziek of arbeidsongeschikt wordt en in aanmerking zou zijn gekomen voor een uitkering op grond van de ZW, de WAZO, de WIA of de WAO als hij nog verzekerd zou zijn geweest voor die wetten. De aansluitende uitkering eindigt wel als de werknemer een van deze uitkeringen krijgt op grond van nawerking.
6. Op de aansluitende uitkering zijn de re-integratiemaatregelen van de WW van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8. Duur en hoogte van de aansluitende uitkering

1. De duur van de aansluitende uitkering is voor de werknemer die op de eerste werkloosheidsdag een diensttijd heeft van ten minste 5 jaar en
  - a. 42 jaar oud is: 1 jaar
  - b. 43 jaar oud is: 1,5 jaar
  - c. 44 jaar oud is: 2 jaar
  - d. 45 jaar oud is: 2,5 jaar
  - e. 46 jaar of ouder is: 3 jaar
2. De duur van de aansluitende uitkering is voor de werknemer die op de eerste werkloosheidsdag een diensttijd heeft van ten minste 7 jaar en
  - a. 47 jaar oud is: 3,5 jaar
  - b. 48 jaar oud is: 4 jaar
  - c. 49 jaar oud is: 4,5 jaar

---

⁴⁰ 4-uit-5-jareneis en vrijstelling daarvan: art. 42 lid 2 WW

- d. 50 jaar oud is: 5 jaar
  - e. 51 jaar of ouder is: 5,5 jaar
3. De duur van de aansluitende uitkering is voor de werknemer die op de eerste werkloosheidsdag een diensttijd heeft van ten minste 12 jaar en
- a. 52 jaar oud is: tot de eerste dag van de maand waarin hij 65 jaar wordt.
  - b. 53 of 54 jaar oud is: tot de eerste dag van de maand waarin hij 66 jaar wordt.
  - c. 55 jaar of ouder is: tot zijn AOW-leeftijd.
- De werknemer op wie onderdeel c van toepassing is, kan in plaats daarvan kiezen voor toepassing van lid 2 onderdeel e.
4. Na herleving schuift de einddatum van de aansluitende uitkering op zoals bij een WW-uitkering.
5. De hoogte van de aansluitende uitkering is $0,70 * (A \text{ min } B * C/D)$.
Hierbij staat:
A voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand;
B voor het inkomen in een kalendermaand;
C voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per dag;
D voor de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per dag.
6. In afwijking van lid 5 wordt bij een werknemer op wie lid 3, onderdeel c is toegepast, vanaf zijn 65^e verjaardag voor “0,70” gelezen: 0,65.
7. In afwijking van artikel 8 lid 2, onderdelen d en e, heeft de werknemer in de volgende gevallen recht op een aansluitende uitkering van 7 jaar:
- a. Indien de eerste werkloosheidsdag valt in 2016, een diensttijd heeft van ten minste zeven jaar en de werknemer tussen de 50 jaar en 6 maanden en 52 jaar oud is;
  - b. Indien de eerste werkloosheidsdag valt in 2017, een diensttijd heeft van ten minste zeven jaar en de werknemer tussen de 51 jaar en 3 maanden en 52 jaar oud is.
8. Inkomen in verband met arbeid en inkomen uit een noodzakelijk verklaarde scholing worden op de aansluitende uitkering in mindering gebracht als bij een WW-uitkering. De vermindering van de WW-uitkering met een percentage als de werknemer gebruik maakt van de regeling om een eigen bedrijf te starten met behoud van uitkering, is van overeenkomstige toepassing op de aansluitende uitkering.
9. Bij samenloop van de aansluitende uitkering met een uitkering op grond van de WW, de ZW, de WIA, een andere aansluitende uitkering of een uitkering die naar aard en strekking met een van deze uitkeringen overeenkomt:
- a. wordt inkomen op de aansluitende uitkering in mindering gebracht als dat inkomen op de voorafgaande WW-uitkering in mindering zou zijn gebracht als die uitkering niet zou zijn geëindigd;
  - b. heeft, als de werknemer naast zijn uitkeringen geen inkomen uit werk heeft, de aansluitende uitkering het karakter van een aanvulling op de overige uitkeringen tot 70% van de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand. Lid 7 is van overeenkomstige toepassing;

- c. wordt, als de werknemer naast zijn uitkeringen inkomen uit werk heeft en de som van zijn uitkeringen en zijn inkomen uit werk hoger is dan 87,5% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per maand plus 8,75% van de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand, de aansluitende uitkering verminderd tot dit niet meer het geval is. Voor de toepassing van dit onderdeel wordt een loonsuppletie uit een andere sector of een uitkering die daarmee overeenkomt, tot het inkomen gerekend.
- d. is artikel 4, lid 9 van overeenkomstige toepassing op de aansluitende uitkering.

Artikel 9. Het geldend maken van het recht op bovenwettelijke uitkering

1. De werkgever stelt op aanvraag vast of recht op bovenwettelijke uitkering bestaat.
2. De bepalingen van de WW over het geldend maken van het recht op uitkering⁴¹, waaronder het verplichtingen- en sanctieregime, met uitzondering van de bepalingen over boetes⁴², zijn van overeenkomstige toepassing op de bovenwettelijke uitkering.
3. In plaats van de WW-bepalingen zijn de overeenkomstige bepalingen van de ZW of de Wazo van toepassing als de werknemer recht heeft op uitkering op grond van de ZW, respectievelijk de WAZO.
4. Voor de toepassing van lid 2 wordt de aanvraag om bovenwettelijke uitkering geacht te zijn gedaan op dezelfde dag als de aanvraag om WW-uitkering, tenzij de aanvraag om bovenwettelijke uitkering meer dan drie maanden nadat de WW-uitkering is toegekend, is ingediend.
5. Indien de werknemer de inlichtingenplicht⁴³ die hij heeft op grond van lid 2 of lid 3 niet of niet behoorlijk is nagekomen, kan de werkgever de bovenwettelijke uitkering tijdelijk of blijvend, geheel of gedeeltelijk, weigeren.

Artikel 10. De betaling van de bovenwettelijke uitkering

1. De bepalingen in de WW over de betaling en terugvordering van de uitkering zijn van overeenkomstige toepassing op de bovenwettelijke uitkering.
2. In plaats van de WW-bepalingen zijn de overeenkomstige bepalingen van de ZW of de Wazo van toepassing als de werknemer recht heeft op uitkering op grond van de ZW, respectievelijk de WAZO.
3. In afwijking van de leden 1 en 2:
  - a. worden de aanvulling op de WW-uitkering, de aanvulling op de ZW-uitkering en de aanvulling op de WAZO-uitkering eenmaal per drie maanden achteraf betaald;
  - b. is geringe hoogte van een aanvulling op de WW-uitkering geen reden om deze niet te betalen.

---

⁴¹ bepalingen over het geldend maken van het recht op uitkering: artt. 22 t/m 28 WW

⁴² bepalingen over boeten: artt. 27a en 27g WW

⁴³ inlichtingenplicht: artt. 25 WW, 31 lid 1 en 49 ZW

Artikel 11. Uitkering indien geen recht op WW-uitkering bestaat

1. Partijen kunnen regels stellen waarbij een recht op uitkering wordt toegekend aan categorieën van werknemers die op grond van de overige artikelen van deze regeling geen recht hebben op bovenwettelijke uitkering omdat zij geen recht hebben op WW-uitkering.
2. Een recht op uitkering, toegekend op grond van lid 1:
  - a. wordt voor de toepassing van deze regeling gelijkgesteld met een recht op bovenwettelijke uitkering; en
  - b. eindigt niet doordat de werknemer ziek of arbeidsongeschikt wordt en in aanmerking zou zijn gekomen voor een uitkering op grond van de ZW, de WAZO, de WIA of de WAO als hij nog verzekerd zou zijn geweest voor die wetten. De uitkering eindigt wel als de werknemer een van deze uitkeringen krijgt op grond van nawerking, of als hij recht heeft op een uitkering op grond van de Zapo;
  - c. is, indien de werknemer alsnog of wederom recht krijgt op WW-uitkering, niet van invloed op het recht op bovenwettelijke uitkering dat voor de werknemer verbonden is aan dat recht op WW-uitkering.
3. In geval van samenloop met andere uitkeringen heeft de uitkering op grond van dit artikel het karakter van een aanvulling tot de hoogte die deze uitkering zonder de samenloop zou hebben.
4. Artikel 4 lid 9 is van overeenkomstige toepassing op de uitkering op grond van dit artikel.

2. De overlijdensuitkering

Artikel 12. Overlijdensuitkering

1. Indien de werknemer die recht heeft op bovenwettelijke uitkering of op loonsuppletie op grond van artikel 13, overlijdt:
  - a. wordt de overlijdensuitkering⁴⁴ waarop een nabestaande recht heeft op grond van de ZW of de Toeslagenwet, aangevuld tot drie maal het maandbedrag van de WW-uitkering, de ZW-uitkering, de toeslag op grond van de Toeslagenwet en de bovenwettelijke uitkering waarop de werknemer laatstelijk voor zijn overlijden recht had;
  - b. wordt, indien er geen nabestaanden zijn die recht hebben op een overlijdensuitkering op grond van de ZW uitsluitend omdat de werknemer niet meer verzekerd was op grond van de ZW, een overlijdensuitkering toegekend onder overeenkomstige toepassing van de bepalingen van de ZW. Deze uitkering wordt aangevuld overeenkomstig het bepaalde onder a;
  - c. wordt, al dan niet naast een overlijdensuitkering als bedoeld onder a of b, aan de nabestaanden, bedoeld in de ZW, van een werknemer die recht had op loonsuppletie,

---

⁴⁴ overlijdensuitkering: artt. 35 en 36 ZW en art. 23 Toeslagenwet

- een overlijdensuitkering toegekend ter hoogte van drie maal het bedrag aan loonsuppletie waarop de werknemer recht had over de maand voorafgaand aan die waarin hij is overleden.
2. De overlijdensuitkering, bedoeld onder a, wordt zo spoedig mogelijk betaald, maar in elk geval binnen één maand na de vaststelling van het recht op de overlijdensuitkering.
  3. Vorderingen op de werknemer ter zake van onverschuldigd betaalde uitkering op grond van deze regeling, kunnen met de overlijdensuitkering worden verrekend.
  4. De bepalingen van de ZW over terugvordering en verrekening⁴⁵ zijn van overeenkomstige toepassing op de overlijdensuitkering voor zover deze onverschuldigd is betaald.

3. Bijzondere bepalingen in geval van arbeidsongeschiktheid

Vervallen.

4. Re-integratiebevorderende regelingen

Artikel 13. Loonsuppletie

1. De werknemer die recht op bovenwettelijke uitkering heeft en een nieuwe dienstbetrekking krijgt, heeft recht op loonsuppletie als het loon in zijn nieuwe dienstbetrekking lager is dan de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, beide herleid tot een uurbedrag, en de uiterlijke einddatum van de loonsuppletie, genoemd in lid 7, nog niet is bereikt.
2. Lid 1 is ook van toepassing op de werknemer die geen recht op bovenwettelijke uitkering heeft, maar dat recht wel zou hebben gehad als hij geen nieuwe dienstbetrekking had gekregen. Bij deze werknemer wordt gehandeld alsof hij aansluitend aan het arbeidsurenverlies uit zijn dienstbetrekking als werknemer een recht op bovenwettelijke uitkering zou hebben gekregen.
3. Onder dienstbetrekking in de leden 1 en 2 wordt verstaan:
  - a. een arbeidsovereenkomst;
  - b. een aanstelling als ambtenaar;
  - c. een arbeidsverhouding naar buitenlands recht die met a of b overeenkomt.
4. In afwijking van de leden 1 en 2 heeft de werknemer geen recht op loonsuppletie als hij geen bovenwettelijke uitkering krijgt, respectievelijk zou hebben gekregen, als gevolg van het niet nakomen van een verplichting op grond van de WW.
5. Het recht op loonsuppletie eindigt:
  - a. zodra de werknemer geen recht meer heeft op loon uit zijn nieuwe dienstbetrekking;

---

⁴⁵ terugvordering en verrekening: artt. 33 en 33a ZW

- b. met ingang van een berekeningsperiode als bedoeld in lid 7, als over die berekeningsperiode het loon in de nieuwe dienstbetrekking niet meer lager is dan de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, beide herleid tot een uurbedrag;
  - c. als de tweede helft van de duur, bedoeld in onderdeel g, is ingegaan en het loon in de nieuwe dienstbetrekking niet lager is dan 90% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, beide herleid tot een uurbedrag;
  - d. zodra lid 4 van toepassing wordt;
  - e. zodra de uiterste einddatum van de loonsuppletie, bedoeld in lid 7, is bereikt.
6. Nadat het recht op loonsuppletie is geëindigd op grond van lid 5 onder a, b of c, en de reden van beëindiging niet meer bestaat, en de uiterste einddatum, bedoeld in lid 7, nog niet is bereikt, herleeft het recht op loonsuppletie. Zolang de werknemer tegelijk recht heeft op meer dan één loonsuppletie op grond van deze regeling, wordt alleen de hoogste loonsuppletie uitbetaald.
7. De loonsuppletie duurt uiterlijk tot het einde van de duur van de bovenwettelijke uitkering, zoals die is vastgesteld per de eerste werkloosheidsdag.
8. De berekeningsperiode van de loonsuppletie is het deel van een kalendermaand waarover de werknemer recht heeft op loon uit zijn nieuwe dienstbetrekking en waarin de uiterste einddatum, bedoeld in lid 7, nog niet is bereikt. Zo nodig in afwijking van de vorige zin begint een nieuwe berekeningsperiode zodra lid 9, onderdeel b van toepassing wordt.
9. De loonsuppletie is gelijk aan het verschil tussen enerzijds het loon in de nieuwe dienstbetrekking en anderzijds:
- a. in de eerste helft van de duur, bedoeld in lid 7: de ongemaximeerde berekeningsgrondslag;
  - b. in de tweede helft van de duur, bedoeld in lid 7: 90% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, herleid tot het bedrag dat geldt over de berekeningsperiode.
10. Voor de berekening in lid 9 wordt, indien de nieuwe dienstbetrekking een kleinere urenomvang per week heeft dan de bovenwettelijke uitkering waarop de werknemer recht had of zou hebben gehad, de ongemaximeerde berekeningsgrondslag vermenigvuldigd met A/B, waarbij:
- A = het aantal uren per week in de nieuwe dienstbetrekking, of, als dit geen vast aantal uren is, het gemiddelde aantal uren per week in de berekeningsperiode, bedoeld in lid 8, en
- B = het aantal uren per week waarop het recht op bovenwettelijke uitkering is gebaseerd.
- De vorige zin wordt niet toegepast als zowel de nieuwe dienstbetrekking als de bovenwettelijke uitkering een fulltime omvang hebben.
11. Als in een berekeningsperiode, bedoeld onder h, de som van het loon uit de nieuwe dienstbetrekking, de loonsuppletie en een of meer wettelijke of bovenwettelijke uitkeringen waarop de werknemer recht heeft, hoger is dan de ongemaximeerde berekeningsgrondslag,

- of in het geval van lid 9, onderdeel b, hoger is dan 90% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, wordt de loonsuppletie verminderd tot dat niet meer het geval is.
12. De loonsuppletie wordt per maand achteraf betaald. Op de betaling van de loonsuppletie zijn de bepalingen uit de WW over de betaling, terugvordering en verrekening van de uitkering van overeenkomstige toepassing.
  13. Voor de toepassing van dit artikel:
    - a. wordt onder het loon uit de nieuwe dienstbetrekking altijd het onverminderde loon verstaan;
    - b. wordt een loonsuppletie uit een andere sector of een daarmee overeenkomende uitkering, waarop de werknemer recht heeft, bij het loon in de nieuwe dienstbetrekking geteld;
    - c. wordt het loon uit een nieuwe dienstbetrekking die voor de werknemer geen passende arbeid is, geacht niet lager te zijn dan 70% van de ongemaximeerde berekeningsgrondslag, beide herleid tot een uurbedrag;
    - d. wordt het loon in de nieuwe dienstbetrekking overigens op dezelfde wijze vastgesteld als de ongemaximeerde berekeningsgrondslag.

Artikel 14. Verplichtingen bij loonsuppletie

1. De werknemer die in aanmerking wil komen voor loonsuppletie, dient daartoe een aanvraag in binnen 3 maanden na het ontstaan van het recht op loonsuppletie.
2. De werknemer die een aanvraag om loonsuppletie heeft ingediend, is verplicht:
  - a. periodiek, op de tijdstippen en op de wijze hem opgedragen door de uitvoerder, opgave te doen van de werkzaamheden die hij heeft verricht en van de inkomsten die hij uit die werkzaamheden heeft genoten over de periode waarin hij aanspraak maakt op loonsuppletie;
  - b. op een aangegeven tijd en plaats te verschijnen op verzoek van de uitvoerder;
  - c. controle mogelijk te maken door inspecteurs, die zich met een daartoe strekkende machtiging kunnen legitimeren;
  - d. een wijziging in zijn woon- of verblijfplaats onverwijld te melden aan de uitvoerder;
  - e. de uitvoerder desgevraagd inzage te verstrekken in en tegen kostprijs kopieën te verstrekken van boeken, bescheiden, stukken en andere gegevensdragers, voor zover deze betekenis kunnen hebben voor het recht op loonsuppletie of voor het bedrag van de loonsuppletie dat aan de werknemer wordt betaald;
  - f. aan de uitvoerder desgevraagd verklaringen over te leggen afkomstig van en ondertekend door zijn werkgever of werkgevers of relevante derden, waarin deze de juistheid van door de werknemer in verband met de loonsuppletie verstrekte gegevens bevestigen.
3. De werknemer die recht heeft op loonsuppletie is verplicht een hem aangeboden passende, hoger beloonde dienstbetrekking te aanvaarden met inachtneming van het volgende:

- a. indien de werknemer in het onderwijs wenst te blijven werken, is hij niet verplicht arbeid buiten het onderwijs te aanvaarden;
  - b. de werknemer is slechts verplicht een dienstbetrekking voor bepaalde tijd te aanvaarden, indien ook de dienstbetrekking op grond waarvan hij recht heeft op loonsuppletie een dienstbetrekking voor bepaalde tijd is, die bovendien tussentijds kan worden opgezegd en niet later eindigt dan de aangeboden dienstbetrekking.
4. Bij overtreding van de voorschriften uit dit artikel zijn de bepalingen uit de WW over het geldend maken van het recht op uitkering, met uitzondering van de bepalingen over boeten, van overeenkomstige toepassing. Bij overtreding van de inlichtingenplicht kan de werkgever de loonsuppletie tijdelijk of blijvend, geheel of gedeeltelijk, weigeren.

Artikel 15. Rechten bij werkloosheid uit een nieuwe dienstbetrekking met nieuw bovenwettelijk uitkeringsrecht

1. Een werknemer die recht heeft op een bovenwettelijke uitkering waaraan een recht op aansluitende uitkering is verbonden, heeft zodra het einde van de duur van zijn recht op aansluitende uitkering op grond van artikel 7 is bereikt, recht op een verlenging van zijn aansluitende uitkering indien:
  - a. hij eerder een recht op bovenwettelijke uitkering heeft gehad waaraan een recht op aansluitende uitkering is verbonden, en
  - b. de duur van zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering langer is dan de duur van zijn nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering, en
  - c. het einde van de duur van zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering niet is bereikt vóór de ingangsdatum van de verlenging.
2. De duur van de verlenging, bedoeld in het eerste lid, is gelijk aan de duur van het oude recht op bovenwettelijke uitkering die nog niet is verstreken op het moment dat de verlenging ingaat, maar ten hoogste aan het verschil in duur tussen het oude en het nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering.
3. De werknemer die recht heeft op een bovenwettelijke uitkering waaraan op grond van artikel 6 geen recht op aansluitende uitkering op grond van artikel 6 is verbonden, heeft zodra het einde van de duur van zijn bovenwettelijke uitkering is bereikt, in afwijking van artikel 6, alsnog recht op een aansluitende uitkering indien:
  - a. hij eerder een recht op bovenwettelijke uitkering heeft gehad waaraan een recht op aansluitende uitkering was verbonden, en
  - b. de duur van zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering bij het einde van de duur van zijn nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering nog niet is verstreken, en
  - c. de duur van zijn oude recht op bovenwettelijke uitkering langer is dan de duur van zijn nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering.
4. De duur van de aansluitende uitkering, bedoeld in het derde lid, is gelijk aan de duur van het oude recht op bovenwettelijke uitkering die nog niet is verstreken bij het einde van de

duur van het nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering, maar ten hoogste aan het verschil in duur tussen het oude en het nieuwe recht op bovenwettelijke uitkering.

5. Het recht op uitkering op grond van dit artikel wordt niet toegekend indien de werknemer onvoldoende aannemelijk maakt dat hij voldoet aan de voorwaarden die in zijn geval voortvloeien uit het eerste lid van dit artikel. Partijen kunnen nadere regels stellen inzake de vorige volzin.

Artikel 16a. Herleving bovenwettelijke uitkering bij werkloosheid uit een nieuwe dienstbetrekking zonder nieuw bovenwettelijk uitkeringsrecht

1. Het recht op bovenwettelijke uitkering herleeft per de datum waarop de werknemer na aanvaarding van een nieuwe dienstbetrekking een nieuw recht op WW-uitkering heeft waaraan geen nieuw recht op bovenwettelijke uitkering is verbonden, en:
  - a. het recht op bovenwettelijke uitkering was geëindigd, en
  - b. het recht op bovenwettelijke uitkering niet op grond van artikel 4 is herleefd.
2. Het recht op bovenwettelijke uitkering herleeft in afwijking van het eerste lid niet:
  - a. indien er ten aanzien van dit recht een herlevingstermijn⁴⁶ uit de WW is overschreden, anders dan wegens verblijf buiten Nederland om daar werkzaamheden, anders dan in de uitoefening van een bedrijf of de zelfstandige uitoefening van een beroep te verrichten, of
  - b. indien de duur van dit recht op het moment waarop het op grond van het eerste lid zou herleven, reeds is verstreken.
3. De leden 1 en 2 zijn ook van toepassing op de werknemer die uit zijn dienstbetrekking als werknemer geen recht op bovenwettelijke uitkering heeft, maar dat recht wel zou hebben gehad als hij geen nieuwe dienstbetrekking of werkzaamheden als bedoeld in lid 2 onder a, had aanvaard. Bij deze werknemer wordt voor de toepassing van de leden 1 en 2 gehandeld alsof hij aansluitend aan het einde van zijn dienstbetrekking als werknemer een recht op bovenwettelijke uitkering zou hebben gekregen, dat tegelijk weer zou zijn geëindigd.
4. De bovenwettelijke uitkering herleeft in afwijking van lid 3 niet als de werknemer uit zijn dienstbetrekking als werknemer geen WW zou hebben gekregen als gevolg van het niet nakomen van een verplichting op grond van de WW.
5. Het recht op uitkering op grond van dit artikel wordt niet toegekend indien de werknemer onvoldoende aannemelijk maakt dat hij voldoet aan de voorwaarden die in zijn geval voortvloeien uit het bepaalde onder a tot en met d. In bijlage 2 hebben partijen nadere regels gesteld inzake de vorige volzin.
6. De leden 1 t/m 5 zijn ook van toepassing op de werknemer die recht heeft op ZW-uitkering of op zwangerschaps- en bevallingsuitkering op grond van de WAZO en die, als hij geen

---

⁴⁶ herlevingstermijn: art. 21 lid 3, 4 en 5 WW

recht op die uitkering zou hebben gehad, een nieuw recht op WW-uitkering zou hebben gehad. De leden 1 t/m 5 zijn echter niet van toepassing zolang de werknemer recht heeft op uitkering of bezoldiging op grond van de Zapo.

7. Zolang de werknemer tegelijk recht heeft op een bovenwettelijke uitkering die op grond van dit artikel is herleefd en een WW-uitkering, een ZW-uitkering, een andere bovenwettelijke uitkering of een uitkering die met een van deze uitkeringen overeenkomt, heeft de op grond van dit artikel herleefde uitkering het karakter van een aanvulling tot de hoogte, bedoeld in artikel 4 lid 7 of artikel 7 lid 6, die voor de werknemer geldt op grond van het recht op bovenwettelijke uitkering dat op grond van dit artikel is herleefd. Artikel 4 lid 9 en 10, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16b. Afkoop

1. Op aanvraag van de werknemer kan het recht op bovenwettelijke uitkering worden afgekocht. De werkgever bepaalt in welke gevallen en onder welke voorwaarden dit mogelijk is.
2. Partijen kunnen nadere regels stellen aangaande het eerste lid.
3. Indien het recht op bovenwettelijke uitkering vanaf een bepaald tijdstip is afgekocht:
  - a. heeft de werknemer geen enkele aanspraak op grond van deze regeling over de periode vanaf dat tijdstip, met uitzondering van aanspraken uit hoofde van een recht op bovenwettelijke uitkering dat na dat tijdstip is ontstaan;
  - b. blijft bij de vaststelling van rechten op bovenwettelijke uitkering die na dat tijdstip ontstaan de diensttijd, voorafgaand aan het afgekochte recht op bovenwettelijke uitkering, buiten beschouwing.

Artikel 18. Vergoeding van verhuiskosten

1. De werknemer die recht heeft op een bovenwettelijke uitkering en elders arbeid gaat verrichten of een onderneming start, heeft op de voet van de bepalingen ter zake van de verplaatsingskosten die voor hem golden in de dienstbetrekking waaruit hij werkloos is geworden, recht op een tegemoetkoming in de kosten van een daartoe noodzakelijke verhuizing.
2. Indien de werknemer in verband met zijn nieuwe werkzaamheden uit anderen hoofde recht heeft op een vergoeding van verhuiskosten, wordt die vergoeding in mindering gebracht op het bedrag waarop hij op grond van het eerste lid recht heeft.
3. De werkgever is bevoegd tot verrekening van een onverschuldigd betaalde uitkering op grond van dit besluit met de tegemoetkoming in de verhuiskosten.
4. de bepalingen in de WW over terugvordering en verrekening⁴⁷ zijn van overeenkomstige toepassing op de verhuiskostenvergoeding voor zover deze onverschuldigd is betaald.

---

⁴⁷ Terugvordering en verrekening: artt. 36 t/m 36b WW

Artikel 19. Overige re-integratiebevorderende regelingen

Partijen kunnen voor alle werknemers, dan wel bepaalde categorieën van werknemers, re-integratiebevorderende regelingen vaststellen.

5. Slotbepalingen

Artikel 20. Aanpassing van deze regeling in geval van neerwaartse wijzigingen in de WW

Indien de WW wordt gewijzigd in voor de werknemer ongunstige zin, werkt die wijziging door in het totaal van de WW-uitkering en de uitkering op grond van deze regeling. Deze doorwerking vindt plaats per de datum waarop de wijziging van de WW in werking treedt, maar niet eerder dan 6 maanden na de publicatiedatum van het Staatsblad waarin de wijziging is gepubliceerd. Partijen kunnen van de vorige zinnen afwijken.

Artikel 21. Overgangsbepalingen Wopo 2016

1. Op uitkeringen op grond van deze regeling, ingegaan vóór 1 juli 2016, en op loonsuppleties gebaseerd op die uitkeringen, blijft de Wopo zoals die luidde op 30 juni 2016 van toepassing.
2. In afwijking van lid 1 wordt een aansluitende uitkering die is toegekend tot de 65^e verjaardag van de werknemer, verlengd tot de AOW-leeftijd indien:
  - a. de uitkering op 1 juli 2016 lopend is, of
  - b. de werknemer is geboren na 1 juli 1951 en de uitkering vóór 1 juli 2016 is geëindigd en daarna herleeft.
3. In afwijking van lid 1 wordt een aansluitende uitkering die is toegekend voor 5,5 jaar terwijl de werknemer ook recht had op een uitkering tot zijn 65^e verjaardag, en die niet loopt tot de AOW-leeftijd van de werknemer, verlengd tot de AOW-leeftijd indien:
  - a. de uitkering op 1 juli 2016 lopend is, of
  - b. De uitkering vóór 1 juli 2016 is geëindigd om een andere reden dan dat de duur van 5,5 jaar was verstreken, en daarna herleeft.
4. Bij lid 2 onder b en lid 3 onder b wordt voor de vraag of de uitkering herleeft, uitgegaan van een uitkering die tot de AOW-leeftijd loopt.
5. Indien
  - a. lid 2 van toepassing is, vanaf de 65^e verjaardag van de werknemer;
  - b. lid 3 van toepassing is, zodra de duur van 5,5 jaar is verstreken,wordt de hoogte van de aansluitende uitkering vastgesteld op $0,65 * (A \text{ min } B * C/D)$.

Hierbij staat:

A voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per maand

B voor het inkomen in een kalendermaand

C voor de gemaximeerde berekeningsgrondslag per dag

D voor de ongemaximeerde berekeningsgrondslag per dag

Artikel 22. Overgangsgarantie en hardheidsclausule

Indien de toepassing van deze regeling voor de werknemer tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt, die zich niet zou hebben voorgedaan als deze regeling niet in werking zou zijn getreden, kunnen Partijen besluiten het door deze onbillijkheid voor de werknemer ontstane nadeel geheel of gedeeltelijk te compenseren.

Artikel 23. Uitvoeringsregelingen en controlevoorschriften

1. De uitvoeringsregelingen van het BWOO en het BBWO die gelden op 31 december 2013, blijven van kracht.
2. In afwijking van lid 1 vervalt de regeling Controlevoorschriften en nadere regels acceptatieplicht loonsuppletiegerechtigden.

Artikel 24. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs voor het openbaar onderwijs (Wopo-openbaar) 2016.

ZAPO

In het kader van de decentralisatie van de arbeidsvoorwaarden voor het primair onderwijs is bij besluit van 6 november 2013 Staatsblad 2013, 460 tot intrekking van het Kaderbesluit rechtspositie PO en tot wijziging van enkele besluiten in verband met verdere decentralisatie van de arbeidsvoorwaarden bepaald, dat onder andere het Besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid voor onderwijspersoneel primair onderwijs (BZA) niet langer van toepassing zal zijn op het personeel van de scholen voor primair onderwijs. Partijen dienen dan ook bij cao afspraken te maken over de rechtspositie van de werknemer op het terrein van ziekte en arbeidsongeschiktheid. Deze regeling die onderdeel uitmaakt van de cao voor het primair onderwijs voorziet hierin. Deze regeling brengt geen materiële wijzigingen in de aanspraken dan wel rechten van de werknemer, maar voorziet met name in een technische aanpassing van het Besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid voor onderwijspersoneel primair onderwijs naar een cao-afpraak.

Regeling Ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs (ZAPO)

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. **Werkgever:** de rechtspersoon die, of het bestuursorgaan dat het bevoegd gezag vormt over één of meer instellingen, dan wel een samenwerkingsverband zoals bedoeld in artikel 1 WPO en WEC.
- b. **Instelling:** een school voor primair onderwijs (basisschool dan wel speciale school voor basisonderwijs) als bedoeld in de WPO, een school voor speciaal onderwijs, speciaal voortgezet onderwijs of speciaal- en voortgezet onderwijs als bedoeld in de WEC of een Centrale Dienst zoals bedoeld in artikel 68 van de WPO en artikel 69 van de WEC.
- c. **Lichaam:** rechtspersonen, maat- en vennootschappen, samenwerkingsvormen zonder rechtspersoonlijkheid die met verenigingen maatschappelijk gelijk kunnen worden gesteld, ondernemingen van publiekrechtelijke rechtspersonen en doelvermogens;
- d. **Werknemer:**
  1. voor het bijzonder onderwijs het personeelslid dat een arbeidsovereenkomst heeft met de werkgever, en voor het openbaar onderwijs de ambtenaar waarop krachtens besluit van de werkgever de cao primair onderwijs als rechtspositieregeling van toepassing is verklaard;
  2. het personeelslid van een rechtspersoon, die met toepassing van artikel 2, eerste lid, onderdelen f en g, dan wel derde lid, onderdeel b, van de Wet privatisering ABP, is aangewezen, onderscheidenlijk wordt geacht te zijn aangewezen als lichaam, en welk personeelslid geheel of ten dele overheidswerknemer is in de zin van die wet, indien dat lichaam middellijk of onmiddellijk, geheel of gedeeltelijk wordt gesubsidieerd ten laste van hoofdstuk VIII van de Rijksbegroting en waarop het Besluit ziekte en

arbeidsongeschiktheid onderwijspersoneel primair onderwijs van toepassing is verklaard;

De werknemer, alsmede de gewezen werknemer die geen overheidswerknemer is in de zin van de WPA, kan aan deze regeling geen rechten ontleen.

- e. vervallen;
- f. arbodienst: een arbodienst als bedoeld in de Arbeidsomstandighedenwet;
- g. geneeskundig onderzoek: een onderzoek door of namens het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, dan wel een voor rekening van het bevoegd gezag komend onderzoek door de arbodienst;
- h. geneeskundige verklaring: een geneeskundige verklaring, afgegeven op grond van het geneeskundig onderzoek;
- i. bedrijfsgezondheidskundige begeleiding: de begeleiding door of namens een arbodienst, gericht op het voorkomen van ziekte en arbeidsongeschiktheid, dan wel op het eindigen daarvan.
- j. WPA: de Wet privatisering ABP;
- k. WAO: de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering;
- l. UWV: het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen genoemd in hoofdstuk 5 van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
- m. pensioenreglement: het pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds ABP;
- n. arbeidsongeschiktheid: arbeidsongeschiktheid in de zin van artikel 18, eerste lid, van de WAO en in de zin van artikel 4 en 5 van de WIA;
- o. arbeidsongeschiktheidsuitkering: een uit enig dienstverband van de betrokkene voortvloeiende en aan hem periodiek uitbetaalde uitkering ter zake van het op grond van ziekten of gebreken geheel of gedeeltelijk ongeschikt zijn om passende, dan wel gangbare arbeid te verrichten;
- p. passende arbeid: alle arbeid die voor de krachten en bekwaamheden van de betrokkene is berekend, tenzij aanvaarding om redenen van lichamelijke, geestelijke of sociale aard niet van hem kan worden gevergd;
- q. gangbare arbeid: alle algemeen geaccepteerde arbeid waartoe de betrokkene met zijn krachten en bekwaamheden in staat is en waarmee hij kan verdienen, hetgeen gezonde personen met soortgelijke opleiding en ervaring, ter plaatse waar hij arbeid verricht of het laatst heeft verricht, of in de omgeving daarvan, met arbeid gewoonlijk verdienen. Niet daaronder wordt verstaan een dienstbetrekking in de zin van de Wet op de sociale werkvoorziening;
- r. WAO uitkering: een op grond van de WAO toegekende arbeidsongeschiktheidsuitkering;
- s. werkloosheidsuitkering: een periodieke uitkering ter zake van ontslag of werkloosheid, die voortvloeit uit enig dienstverband van betrokkene;
- t. suppletie: een uitkering na ontslag conform deze regeling ter zake van een op het moment van ontslag bestaande arbeidsongeschiktheid van minder dan 80% in de zin van de WAO;
- u. invaliditeitspensioen: een invaliditeitspensioen als bedoeld in het pensioenreglement;

- v. herplaatsingstoelage: een toelage bij herplaatsing als bedoeld in het pensioenreglement;
- w. buitengewoon verlof: een met instandhouding van de arbeidsovereenkomst of aanstelling, tussen een instelling en de bij die instelling in dienst zijnde betrokkene, overeengekomen periode van verlof, zonder behoud van bezoldiging;
- x. ZW: de Ziektewet;
- y. ZW-uitkering: ziekgeld als bedoeld in artikel 19 van de Ziektewet;
- z. WW: de Werkloosheidswet;
- aa. BBWO: Besluit bovenwettelijke werkloosheidsregeling voor onderwijspersoneel primair onderwijs;
BWOO: Besluit Werkloosheid Onderwijs- en onderzoekspersoneel;
- bb. de OOW: de Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen;
- cc. fase 2 en fase 3 van de OOW: fase 2 respectievelijk fase 3, bedoeld in artikel 94, tweede lid, OOW;
- dd. deskundige persoon: een deskundige persoon als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Arbeidsomstandighedenwet die belast is met de taken, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onderdelen b of c, van die wet;
- ee. Wet WIA: Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen;
- ff. WIA-uitkering: de arbeidsongeschiktheidsuitkering of de werkhervattingsuitkering gedeeltelijk arbeidsgeschikten, bedoeld in hoofdstuk 6 onderscheidenlijk 7 van de Wet WIA;
- gg. IVA-uitkering: de arbeidsongeschiktheidsuitkering, bedoeld in hoofdstuk 6 van de Wet WIA;
- hh. WGA-uitkering: de werkhervattingsuitkering gedeeltelijk arbeidsgeschikten, bedoeld in hoofdstuk 7 van de Wet WIA;
- ii. Waz: Wet arbeid en zorg;
- jj. Wajong: Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten;
- kk. Regeling WOPO; Werkloosheidsregeling onderwijspersoneel primair onderwijs;
- ll. bezoldiging: de som van het salaris, de vakantie-uitkering en de overige in de CAO opgenomen toelagen, toeslagen en eindejaarsuitkeringen;

Artikel 2. Bedrijfsgezondheidszorg

1. De werknemer geniet bedrijfsgezondheidskundige begeleiding overeenkomstig het bepaalde in deze regeling.
2. De bedrijfsgezondheidskundige begeleiding van de werknemer geschiedt door of vanwege de deskundige persoon of de arbodienst in samenwerking met de werkgever.
3. De werknemer is gehouden mee te werken aan geneeskundig onderzoek en bedrijfsgezondheidskundige begeleiding van de deskundige persoon of de arbodienst, welke voortvloeien uit de bepalingen van deze regeling.
4. Onverminderd de mogelijkheid de deskundige persoon of de arbodienst rechtstreeks te consulteren ter zake van met zijn arbeidssituatie samenhangende gezondheidsproblemen

kan de werknemer de werkgever verzoeken hem in verband hiermee aan een onderzoek vanwege de deskundige persoon of de arbodienst te onderwerpen.

Artikel 3. Ziekte en arbeidsongeschiktheid

1. De werknemer die wegens ziekte geheel of gedeeltelijk verhinderd is zijn arbeid te verrichten, geniet van rechtswege geheel of gedeeltelijk verlof.
2. Onder zijn arbeid wordt verstaan de functie van de werknemer, dan wel het samenstel van zijn werkzaamheden en de voorwaarden waaronder die verricht worden.
3. Tijdens het geheel of gedeeltelijk verlof wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt de betrekking van de werknemer geacht naar aard en omvang ongewijzigd te blijven, zulks onverminderd:
  - a. artikel 20 en artikel 21;
  - b. de mogelijkheid om de dienstbetrekking, dan wel de betrekkingsomvang, op verzoek van betrokkene geheel of gedeeltelijk te beëindigen, onderscheidenlijk te verminderen;
  - a. de mogelijkheid van beëindiging van de dienstbetrekking, dan wel vermindering van de betrekkingsomvang, wanneer de dienstbetrekking voor bepaalde tijd, onderscheidenlijk de uitbreiding van de betrekkingsomvang voor bepaalde tijd is overeengekomen;
  - d. de mogelijkheid van een ontslag op staande voet wegens dringende redenen;
  - e. de mogelijkheid van beëindiging van de dienstbetrekking op grond van gewichtige redenen, waaronder de mogelijkheid om het dienstverband te doen beëindigen in verband met de opheffing van de betrekking.
4. De werknemer is verplicht zo spoedig mogelijk aan de werkgever mededeling te doen van zijn verhindering, zijn medewerking te verlenen aan een krachtens deze regeling opgedragen geneeskundig onderzoek en ook overigens de hem in dit verband door de deskundige persoon, de arbodienst of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen gegeven voorschriften na te leven.
5. De werkgever die krachtens deze regeling een geneeskundig onderzoek heeft opgedragen, kan in afwachting van de conclusie daarvan de betrokkene in dringende gevallen van medische aard de toegang verbieden tot het gebouw of de gebouwen waarin hij zijn werkzaamheden gewoonlijk verricht. Indien blijkens een geneeskundige verklaring gevaar voor besmetting met een besmettelijke ziekte bestaat, geldt dit verbod van rechtswege.

Artikel 4. Verlof wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid

1. De werknemer die geheel of gedeeltelijk wegens ziekte verhinderd is zijn dienstbetrekking te vervullen, behoudt gedurende een termijn van 12 maanden zijn volle bezoldiging. Vervolgens geniet de werknemer over de verlofuren wegens ziekte 70% van zijn bezoldiging tot het einde van zijn dienstverband. Indien het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen op grond van artikel 71a, negende lid van de WAO dan wel

artikel 25, negende lid, van de Wet WIA een tijdvak vast stelt, gedurende hetwelk de werknemer jegens de werkgever aanspraak op bezoldiging heeft, geniet de werknemer over dat tijdvak 80% van zijn bezoldiging over de verlofuren wegens ziekte.

- 2 In afwijking van het eerste lid behoudt de werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt en verlof geniet wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid, gedurende de periode van de eerste ziektedag tot 13 weken na deze eerste ziektedag zijn volledige loon. Daarna heeft hij geen recht meer op loon. Het overgangsrecht van de Wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd ter zake is van overeenkomstige toepassing.
- 3 Voor de toepassing van het eerste lid worden perioden waarin de werknemer wegens ongeschiktheid ten gevolge van ziekte, zwangerschap of bevalling verhinderd is om zijn dienst te verrichten, samengeteld indien zij elkaar met een onderbreking van minder dan vier weken opvolgen of indien zij direct voorafgaan aan en aansluiten op een periode waarin zwangerschaps- of bevallingsverlof wordt genoten overeenkomstig artikel 3.1, tweede en derde lid, van de Wet arbeid en zorg, tenzij de ongeschiktheid redelijkerwijs niet geacht kan worden voort te vloeien uit dezelfde oorzaak.
- 4 Indien de werknemer een ZW-uitkering, een WW-uitkering, een bovenwettelijke WW-uitkering, een bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering dan wel een WAO- of WIA-uitkering is toegekend, wordt het bedrag van die uitkering in mindering gebracht op het bedrag, waarop hij ingevolge de in het eerste lid bedoelde bezoldiging recht heeft. Ingeval de werknemer recht heeft op een ZW-uitkering, een WW-uitkering, een bovenwettelijke WW-uitkering, een bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering dan wel een WAO- of WIA-uitkering uit hoofde van één of meer dienstbetrekkingen wordt die uitkering voor de toepassing van de vorige volzin toegerekend aan de dienstbetrekking, waaruit de bezoldiging wordt doorbetaald, naar rato van het totaal aan inkomsten uit hoofde van de desbetreffende dienstbetrekkingen. Het in mindering brengen als bedoeld in de eerste volzin vindt zodanig plaats dat de werknemer nooit meer ontvangt dan het bedrag waarop hij ingevolge het eerste lid recht heeft, dan wel maximaal een bedrag ter hoogte van de wettelijke en bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering indien deze tezamen hoger zijn dan het bedrag waarop hij ingevolge het eerste lid recht heeft.
- 5 Indien, als gevolg van het handelen of het nalaten van handelingen door de werknemer, de ZW-uitkering, een WW-uitkering, een bovenwettelijke WW-uitkering, een bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering dan wel een WAO- of WIA-uitkering geheel of gedeeltelijk geweigerd wordt, dan wel blijvende of tijdelijke vermindering ondergaat, wordt deze uitkering voor de toepassing van het derde lid geacht steeds onverminderd te zijn genoten.
- 6 Ten aanzien van de werknemer, die zijn arbeid aan meer dan één instelling verricht, worden voor de toepassing van dit artikel zijn werkzaamheden overeenkomstig zijn verzoek al dan niet als één geheel beschouwd, tenzij hier tegen op grond van een geneeskundige verklaring bezwaren bestaan.

- 7 Indien de werknemer geen machtiging afgeeft om de ZW-uitkering, een WW-uitkering, een bovenwettelijke WW-uitkering, een bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering dan wel een WAO- of WIA-uitkering te doen uitbetalen aan zijn werkgever, geeft hij daarvan onverwijld kennis aan de betrokken werkgever.
- 8 De periode waarin de werknemer zwangerschaps- of bevallingsverlof geniet overeenkomstig artikel 3.1, tweede en derde lid, van de Wet arbeid en zorg wordt niet als een periode van ziekte of arbeidsongeschiktheid beschouwd.

Artikel 5. Ziekte en arbeidsongeschiktheid veroorzaakt door de werkzaamheden

1. De werkgever en de werknemer zijn verplicht zich als een goed werkgever en een goed werknemer te gedragen.
2. De werkgever is verplicht de lokalen, werktuigen, hulpmiddelen en gereedschappen waarin of waarmee het de arbeid doet verrichten, op zodanige wijze in te richten en te onderhouden alsmede voor het verrichten van de arbeid zodanige maatregelen te treffen en aanwijzingen te verstrekken als redelijkerwijs nodig is om te voorkomen dat de werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden schade lijdt.
3. De werkgever is jegens de werknemer aansprakelijk voor de schade die de werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden lijdt, tenzij het aantoont dat het de in het tweede lid bedoelde verplichtingen is nagekomen of dat de schade in belangrijke mate het gevolg is van opzet of bewuste roekeloosheid van de werknemer.
4. De werkgever kan uit hoofde van het eerste lid de werknemer schadeloos stellen, kosten vergoeden of overigens een geldelijke tegemoetkoming verlenen naar hetgeen met het oog op de omstandigheden redelijk te achten is.
5. De werkgever is bij aansprakelijkheid uit hoofde van het derde lid verplicht de werknemer schadeloos te stellen, kosten te vergoeden of overigens een geldelijke tegemoetkoming te verlenen.
6. De schadeloosstelling vergoedt ten minste de loonschade van de werknemer tijdens ziekte of arbeidsongeschiktheid, voor zover deze niet wordt gedekt door het recht van de werknemer op loondoorbetaling bij ziekte, een eventuele vergoeding van kosten op grond van artikel 24 of op een wettelijke of bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering.
7. Het derde tot en met zesde lid van dit artikel blijven buiten toepassing ten aanzien van de werknemer die zonder aannemelijke redenen verzuimd heeft aan de werkgever binnen 30 dagen mededeling te doen van het bestaan van een omstandigheid als bedoeld in het derde of vierde lid.

Artikel 6. Voortgezet verlof wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid binnen vier weken

Ter bepaling van de in artikel 4, eerste lid en tweede lid, genoemde termijnen wordt een opnieuw ingegaan verlof wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid als een voortzetting van het vorige verlof beschouwd, tenzij het nieuwe verlof zich voordoet nadat de werknemer gedurende ten minste vier weken zijn dienst daadwerkelijk volledig had hervat.

Artikel 7. Controle bij hervatting

1. Ten aanzien van de werknemer die verlof wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid geniet, kan de werkgever bepalen, dat hij zijn arbeid slechts zal mogen hervatten indien blijkens een geneeskundige verklaring, waarbij is bepaald de mate, waarin de hervatting kan geschieden, daarvoor toestemming is verleend. Deze toestemming is in ieder geval vereist, wanneer de werknemer gedurende meer dan één jaar evenbedoeld verlof volledig heeft genoten.
2. De werknemer die verlof wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid geniet kan, doch niet vaker dan éénmaal in een tijdvak van één maand, de werkgever schriftelijk verzoeken hem te doen onderwerpen aan een onderzoek door de deskundige persoon of de arbodienst, ter verkrijging van een geneeskundige verklaring als bedoeld in het eerste lid. De werkgever is gehouden binnen 14 dagen aan dit verzoek te voldoen.

Artikel 8. Zwangerschaps- en bevallingsverlof

1. De vrouwelijke werknemer heeft in verband met haar bevalling aanspraak op zwangerschaps- en bevallingsverlof. De bepalingen in hoofdstuk 3 van de Wet arbeid en zorg zijn van toepassing.
2. Gedurende het zwangerschaps- en bevallingsverlof, bedoeld in het eerste lid, heeft de vrouwelijke werknemer aanspraak op haar volle bezoldiging.
3. Indien aan de vrouwelijke werknemer een uitkering op grond van Hoofdstuk 3, afdeling 2 van de Wet arbeid en zorg is toegekend, wordt het bedrag van die uitkering in mindering gebracht op het bedrag, waarop zij ingevolge het tweede lid recht heeft.
4. Indien de vrouwelijke werknemer recht heeft op een uitkering als bedoeld in het derde lid, maar deze uitkering als gevolg van het achterwege laten van een aanvraag daartoe door de vrouwelijke werknemer niet wordt toegekend, wordt deze uitkering voor de toepassing van het derde lid geacht toch te zijn genoten.
5. De werknemer doet ten minste vier weken voor de dag waarop de bevalling over zes weken is te verwachten aan de werkgever mededeling van de datum van ingang van het zwangerschapsverlof.

Artikel 9. Besmettelijke ziekten van derden

1. De werknemer, die in contact staat of kort geleden heeft gestaan met een persoon, die een ziekte heeft, waarvoor ingevolge het krachtens de Wet bestrijding infectieziekten en opsporing ziekteoorzaken bepaalde een nominatieve aangifteplicht geldt, mag zijn arbeid niet verrichten en heeft geen toegang tot de dienstgebouwen, -lokalen en -terreinen, waarin en waarop hij zijn werkzaamheden gewoonlijk verricht dan met toestemming van de deskundige persoon of de arbodienst.
2. De werknemer die verkeert in de in het vorige lid omschreven situatie, is verplicht daarvan ten spoedigste kennis te geven aan de werkgever. Hij is gehouden zich te gedragen naar de

door de deskundige persoon of de arbodienst gegeven aanwijzingen, waaronder die met betrekking tot het ondergaan van een geneeskundig onderzoek.

3. Gedurende de periode, dat de werknemer ingevolge dit artikel zijn arbeid niet verricht, geniet hij zijn volle bezoldiging.

Artikel 10. Regels voor de werkgever met betrekking tot de re-integratie van de zieke werknemer

1. De werkgever spant zich in om de werknemer, die in verband met ongeschiktheid ten gevolge van ziekte verhinderd is zijn arbeid te verrichten, te re-integreren in diens eigen functie, waarbij zo nodig technische aanpassingen van de werkplek, een andere groepering van taken of aanpassing van de werkomgeving wordt toegepast. Als re-integratie in de eigen functie niet mogelijk is, spant de werkgever zich in om de werknemer te re-integreren in een andere functie bij de werkgever. Bij de toepassing van de tweede volzin geldt als uitgangspunt dat de nieuwe functie zoveel mogelijk aansluit bij opleiding en ervaring van de werknemer. Indien de werkgever aannemelijk maakt dat geen andere functie voor de werknemer in aanmerking komt of geen geschikte functie kan worden gecreëerd door een andere groepering van taken of een aanpassing van de werkomgeving, bevordert de werkgever de plaatsing van de werknemer in een voor hem passende functie bij een andere werkgever.
2. Uit hoofde van zijn verplichting, bedoeld in het eerste lid, stelt de werkgever in overeenstemming met de werknemer een plan van aanpak op als bedoeld in artikel 71a, tweede lid, van de WAO, dan wel artikel 25, tweede lid, van de Wet WIA. Het plan van aanpak wordt met medewerking van de werknemer regelmatig geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Indien voor re-integratie in een andere functie bij het bevoegd gezag her-, om- of bijscholing noodzakelijk is, stelt de werkgever in overleg met de werknemer een scholingsplan op. Scholing op grond van het scholingsplan vindt plaats op kosten van de werkgever en in werktijd van de werknemer.
3. De werkgever bevestigt een aanbod aan de werknemer tot plaatsing in een voor hem passende functie bij een andere werkgever schriftelijk. In de schriftelijke bevestiging wordt gewezen op de mogelijkheid, bedoeld in artikel 32, derde lid, sub a, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen.
4. De in het eerste lid bedoelde plaatsing geschiedt door middel van detachering. De detachering duurt totdat de werknemer is ontslagen op grond van artikel 20, tweede lid. Van de detachering wordt melding gemaakt in de schriftelijke bevestiging als bedoeld in het derde lid.
5. De werkgever biedt aan een bij hem in dienst zijnde gedeeltelijk arbeidsgeschikte werknemer die op grond van een beoordeling door UWV in een lagere arbeidsongeschiktheidsklasse wordt ingedeeld of niet langer arbeidsongeschikt is, een aanstelling overeenkomend met de nieuwe restverdien capaciteit aan, tenzij sprake is van een zwaarwegend dienstbelang. Van een zwaarwegend dienstbelang is in elk geval sprake

als die uitbreiding leidt tot ernstige problemen van financiële of organisatorische aard voor de werkgever.

6. Indien de werknemer de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, is in afwijking van de voorgaande leden de werkgever niet verplicht:
  - a. de inschakeling van de werknemer in arbeid bij een andere werkgever te bevorderen, en
  - b. een plan van aanpak als bedoeld in artikel 71a, tweede lid, van de WAO, dan wel artikel 25, tweede, van de Wet WIA op te stellen, te evalueren en bij te stellen.

Artikel 11. Regels voor de zieke werknemer met betrekking tot re-integratie

1. De werknemer die in verband met ongeschiktheid ten gevolge van ziekte verhinderd is zijn arbeid te verrichten, is gehouden:
  - a. gevolg te geven aan door de werkgever of een door de werkgever aangewezen deskundige gegeven redelijke voorschriften en mee te werken aan door de werkgever of een door de werkgever aangewezen deskundige getroffen maatregelen als bedoeld in artikel 10, eerste lid;
  - b. zijn medewerking te verlenen aan het opstellen, evalueren en bijstellen van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 10, tweede lid;
  - c. passende arbeid te verrichten waartoe de werkgever hem in de gelegenheid stelt.
2. De werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, is in afwijking van lid 1 onder a niet verplicht mee te werken aan re-integratie bij een andere werkgever. Lid 1 onder b is op hem niet van toepassing.

Artikel 12. Onderzoek naar het recht op een WAO- of WIA-uitkering

1. Ter zake van het onderzoek naar het recht op een WAO- of WIA-uitkering is de werknemer gehouden te voldoen aan alle voorschriften en verplichtingen, die onmiddellijk dan wel middellijk uit de bepalingen van de WAO of de Wet WIA voortvloeien.
Hieronder worden tevens verstaan voorschriften en verplichtingen, van welke aard dan ook, hem opgelegd door of vanwege het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen.
2. Indien bij het onderzoek naar de beoordeling van het recht op een uitkering, als bedoeld in het eerste lid, het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen van oordeel is dat de werknemer arbeidsgeschikt is voor en herplaatsbaar te achten in zijn eigen betrekking, zij het onder andere voorwaarden, draagt de werkgever binnen één jaar na dat oordeel zorg voor effectuering van die andere voorwaarden.
3. Indien bij het onderzoek naar de beoordeling van het recht op een uitkering, als bedoeld in het eerste lid, het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen van oordeel is dat de werknemer arbeidsgeschikt is voor en herplaatsbaar in één of meer andere functies bij de werkgever, draagt de werkgever er zorg voor, dat de werknemer binnen één jaar na dat oordeel wordt benoemd in die functie of één van die functies.

Artikel 13. Inkomsten uit wenselijk geachte arbeid

1. Indien de werknemer in het belang van zijn re-integratie op advies van de deskundige persoon, de arbodienst of het re-integratiebedrijf wenselijk geachte arbeid voor de werkgever of voor derden verricht, worden de inkomsten uit deze arbeid geheel in mindering gebracht op zijn bezoldiging. Onder in het belang van zijn re-integratie wenselijk geachte arbeid wordt niet verstaan arbeid op therapeutische basis. Er is sprake van arbeid op therapeutische basis, indien de arbeid van de werknemer aan de volgende eisen voldoet:
  - a. de activiteiten moeten binnen een van tevoren aangegeven periode uitgevoerd worden;
  - b. de periode mag niet langer dan 6 weken zijn;
  - c. de werkzaamheden moeten deel uitmaken van een opbouwend re-integratietraject;
  - d. het mag géén bestaande functie zijn die in de CAO staat omschreven;
  - e. het moet een gecreëerde functie zijn;
  - f. er moet te allen tijde begeleiding aanwezig zijn;
  - g. de persoon moet op elk moment weg kunnen gaan.
2. Indien de werknemer na 12 maanden ziekte in het belang van zijn re-integratie op advies van de deskundige persoon, de arbodienst of het re-integratiebedrijf voor de werkgever of voor derden wenselijk geachte arbeid verricht, behoudt hij voor de uren dat bedoelde arbeid wordt verricht de bezoldiging per uur in de eigen functie en over de resterende verlofuren wegens ziekte 70% van de bezoldiging in de eigen functie. Artikel 4, derde tot en met zevende lid, is van toepassing.
3. Scholing ten behoeve van re-integratie geldt als ziekteverlof, tenzij het op advies van de deskundige persoon, de arbodienst of het re-integratiebedrijf met de werkgever overeengekomen voor re-integratie noodzakelijke scholing betreft. Deze voor re-integratie noodzakelijke scholing dient gevolgd te worden binnen het kader van het verrichten van de in het eerste en tweede lid bedoelde wenselijk geachte arbeid.

Artikel 14. Geen aanspraak op bezoldiging

Geen aanspraak op bezoldiging bestaat, indien blijkt een geneeskundige verklaring:

- a. de ziekte is voorgewend, althans zodanig overdreven is voorgesteld, dat verhindering tot de verrichting van zijn arbeid niet kan worden aangenomen;
- b. de werknemer de ziekte opzettelijk heeft veroorzaakt, tenzij hem daarvan op grond van zijn psychische toestand geen verwijt kan worden gemaakt;
- c. de verhindering wegens ziekte zich voordoet binnen een half jaar na de geneeskundige keuring die ter zake van zijn benoeming heeft plaatsgevonden, en alsdan blijkt dat de werknemer hierbij kennelijk opzettelijk onjuiste informatie over zijn gezondheidstoestand heeft verstrekt of gegevens heeft verzwegen, tengevolge waarvan hij toen ten onrechte geschikt is verklaard.

Artikel 15. Staken van bezoldiging

1. De aanspraak op bezoldiging kan door de werkgever geheel of ten dele vervallen worden verklaard, indien en zolang de werknemer:
  - a. weigert zich te onderwerpen aan een krachtens deze regeling opgedragen geneeskundig onderzoek, dan wel, na voor zulk een onderzoek behoorlijk te zijn opgeroepen, zonder geldige reden niet verschijnt;
  - b. weigert of verzuimt tijdig een WAO- of WIA-uitkering bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen aan te vragen, dan wel een verzoek tot verlenging van die uitkering bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen in te dienen;
  - c. weigert de volledige medewerking te verlenen aan een geneeskundig onderzoek ter beoordeling van zijn recht op een WAO- of WIA-uitkering;
  - d. de controlevoorschriften overtreedt, indien deze voor hem zijn vastgesteld;
  - e. het land verlaat zonder een geneeskundige verklaring van geen bezwaar;
  - f. ten onrechte verzuimt zich onder geneeskundige behandeling te stellen of te blijven stellen, dan wel zich niet houdt aan de hem door de deskundige persoon, de Arbodienst of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen gegeven voorschriften, of anderszins zich zodanig gedraagt, dat zijn genezing wordt belemmerd of vertraagd, met dien verstande, dat te dezen voorschriften tot het verlenen van medewerking aan een ingreep van heelkundige of diagnostische aard zijn uitgezonderd;
  - g. tijdens de verhindering om zijn dienst te verrichten, voor zichzelf of voor derden arbeid verricht, tenzij dit blijkt een geneeskundige verklaring door de arbodienst of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, in het belang van zijn genezing, re-integratie of herplaatsbaarheid gewenst wordt geacht;
  - h. in gebreke blijft op het door de arbodienst of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen bepaalde tijdstip en in de door hen bepaalde mate zijn arbeid of hem passende arbeid, dan wel, na afloop van een periode van 52 weken onafgebroken arbeidsongeschiktheid, gangbare arbeid te verrichten, tenzij hij daarvoor een inmiddels ontstane, door de Arbodienst of het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen als geldig erkende reden heeft opgegeven;
  - i. zonder deugdelijke grond weigert mee te werken aan door de werkgever of door een door de werkgever aangewezen deskundige gegeven redelijke voorschriften of getroffen maatregelen die er op gericht zijn om de werknemer in staat te stellen passende arbeid te verrichten;
  - j. zonder deugdelijke grond weigert mee te werken aan het opstellen, evalueren en bijstellen van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 10, tweede lid.
2. Het geheel of gedeeltelijk vervallen van aanspraken, bedoeld in het eerste lid, gaat in op een tijdstip, bij de beslissing van de werkgever vermeld. Dit tijdstip ligt niet voor de dag van die beslissing.
3. De door het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen overeenkomstig hoofdstuk II van de WAO dan wel hoofdstuk 10 van de Wet WIA vastgestelde en opgelegde

voorschriften en verplichtingen gelden voor de werknemer als waren deze vastgesteld en opgelegd door de werkgever.

4. Indien de werknemer door het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen één of meer sancties zijn opgelegd overeenkomstig hoofdstuk II van de WAO dan wel hoofdstuk 10 van de Wet WIA, gelden deze sancties voor de werknemer als waren zij hem opgelegd door de werkgever met dienovereenkomstige uitwerking op de bezoldiging.
5. De ingevolge artikel 14 of dit artikel geheel of gedeeltelijk geweigerde of vervallen verklaarde bezoldiging, wordt alsnog aan de werknemer uitbetaald, wanneer de commissie van artsen bij een hernieuwd onderzoek, ingesteld overeenkomstig artikel 19, te zijnen gunste beslist. Eveneens wordt de geheel of gedeeltelijk geweigerde of vervallen verklaarde bezoldiging alsnog aan de werknemer uitbetaald ingeval, en afhankelijk van de mate waarin, het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen naderhand van oordeel mocht zijn dat de sancties, bedoeld in het vierde lid, ten onrechte zijn opgelegd. Uitbetaling van evenbedoelde bezoldiging vindt plaats met dien verstande, dat een uitkering ingevolge artikel 16, tweede lid, daarop in mindering wordt gebracht.

Artikel 16. Uitbetaling en uitkering aan anderen

1. Bij verpleging van de werknemer in een ziekeninrichting, alsmede in andere buitengewone omstandigheden, kan de uitbetaling van de bezoldiging geheel of gedeeltelijk aan daartoe door de werknemergemachtigden geschieden. Indien de werknemer niet tot machtiging in staat is, kan door de werkgever worden bepaald, dat machtiging wordt geacht te zijn verleend aan daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komende personen.
2. In bijzondere omstandigheden kan door de werkgever, worden bepaald dat in de gevallen, bedoeld in de artikelen 14 en 15, een uitkering tot ten hoogste het bedrag van de ingehouden bezoldiging geheel of gedeeltelijk aan daarvoor redelijkerwijs in aanmerking komende personen zal worden uitbetaald.

Artikel 17. Onderzoek tijdens verlof wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid

1. Onverminderd de artikelen 10, 11 en 12 kan de werkgever de werknemer doen onderwerpen aan een geneeskundig onderzoek ter beoordeling van de vraag:
  - a. of er sprake is van verhindering tot het verrichten van zijn arbeid;
  - b. of zich een omstandigheid voordoet als bedoeld in artikel 14 of in artikel 15, eerste lid onder f;
  - c. of verdere maatregelen in het belang van het herstel nodig zijn;
  - d. wanneer en in welke mate de dienst kan worden hervat;
  - e. of er termen bestaan een geneeskundige verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 15, eerste lid onder e, af te geven.
2. Zodra het bevoegd gezag kennis heeft genomen van de conclusies van het onderzoek, wordt de werknemer van deze conclusies onverwijld schriftelijk in kennis gesteld. Op

verzoek van de werknemer wordt eveneens zijn behandelend arts schriftelijk in kennis gesteld van evenbedoelde conclusies.

Artikel 18. Onderzoek ondanks dienstvervulling

1. De werkgever kan eveneens aan een geneeskundig onderzoek doen onderwerpen de werknemer die niet reeds verlof wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid geniet, indien daartoe naar het oordeel van de werkgever gegronde, zowel aan de werknemer als aan de deskundige persoon of de arbodienst schriftelijk mee te delen redenen bestaan.
2. De werknemer, die in verband met de uitoefening van zijn dienst aan bijzonder gevaar voor zijn gezondheid blootstaat, dan wel aan bijzondere gezondheidseisen moet voldoen, is gehouden zich in overleg met of op aanwijzing van de deskundige persoon of de arbodienst te onderwerpen aan een periodiek geneeskundig onderzoek.
3. Zodra de werkgever kennis heeft kunnen nemen van de conclusies van het in het eerste en tweede lid bedoelde onderzoek, wordt de werknemer van deze conclusies onverwijld schriftelijk in kennis gesteld onder vermelding van de mogelijkheid van een hernieuwd onderzoek binnen de in artikel 19 genoemde termijnen en onder de daar gestelde voorwaarden. Op verzoek van de werknemer wordt eveneens zijn behandelend arts schriftelijk in kennis gesteld van even bedoelde conclusies.
4. Aan de werknemer wiens lichamelijke of psychische toestand blijkens de conclusie van het onderzoek zodanig is dat de belangen van hemzelf, van de instelling of van bij zijn dienstuitoefening betrokken derden zich tegen gehele of gedeeltelijke voortzetting van zijn arbeid verzetten, wordt door de werkgever geheel of gedeeltelijk verlof verleend op de voet van de bepalingen van dit hoofdstuk. Gedurende dit verlof draagt het de werkgever aan de werknemer zo mogelijk andere werkzaamheden op, voor zover deze, gezien de voordien door hem verrichte werkzaamheden redelijkerwijs passend zijn te achten.

Artikel 19. Hernieuwd onderzoek

1. Ingeval van een geschil over het wel of niet bestaan van ongeschiktheid tot werken wegens ziekte voorziet artikel 32, eerste lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen in het instellen van een onderzoek en het geven van een oordeel.
2. De werknemer die bedenkingen heeft tegen een conclusie van geneeskundige aard, als bedoeld in artikel 18, kan daarvan binnen drie dagen na ontvangst van de conclusie onder opgave van redenen aan de werkgever schriftelijk mededeling doen. Hij kan ter ondersteuning van zijn bedenkingen een verklaring overleggen van een arts, die alsdan door de commissie, bedoeld in het derde lid van dit artikel, in de gelegenheid wordt gesteld tot het geven van een nadere schriftelijke of mondelinge toelichting.
3. Behalve indien, na overleg met de deskundige persoon of de arbodienst, door de werkgever de bedenkingen van de werknemer reeds aanstonds voldoende gegronnd worden geacht, wordt binnen 14 dagen op last van de werkgever door een commissie van artsen een

- hernieuwd onderzoek ingesteld. In deze commissie mogen geen zitting hebben de arts of artsen, die het eerste onderzoek, bedoeld in artikel 18, hebben verricht.
4. De conclusie van de commissie is bindend.
  5. De conclusie van het onderzoek deelt de commissie zo spoedig mogelijk schriftelijk mede:
    - a. aan de werkgever die vervolgens hiervan onverwijld schriftelijk kennis geeft aan de werknemer;
    - b. aan de behandelend arts van de werknemer op verzoek van laatstgenoemde.
  6. De kosten van het hernieuwd onderzoek alsmede de kosten, verbonden aan het onderzoek, bedoeld in artikel 32, eerste lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, komen voor rekening van de werkgever. De eventuele reis- en verblijfskosten van de werknemer worden hem door de werkgever vergoed op basis van nader door de werkgever te stellen regelen, dan wel, voor zover het een instelling betreft, genoemd in artikel 1, onderdeel b of een werknemer betreft genoemd in artikel 1, onderdeel d2 en d3 van dit reglement, op basis van de vergoeding van reis- en verblijfskosten bij dienstreizen voor onderwijspersoneel als bedoeld in de CAO PO.
  7. Op de in het tweede en derde lid genoemde termijnen is de Algemene termijnenwet van toepassing.
  8. Dit artikel vindt geen toepassing ten aanzien van werknemers die zijn ontslagen of wier dienstverband is beëindigd.

Artikel 20. Ontslag op grond van arbeidsongeschiktheid voor de eigen arbeid

1. De werkgever kan, doch niet vaker dan eenmaal in een tijdvak van drie maanden, de werknemer doen onderwerpen aan een geneeskundig onderzoek ter beantwoording van de vraag of volledige hervatting van zijn arbeid al dan niet blijvend is uitgesloten.
2. De werkgever in het openbaar onderwijs kan de werknemer vanwege langdurige arbeidsongeschiktheid ontslaan, respectievelijk de werkgever in het bijzonder onderwijs kan – indien vereist - na het verkrijgen van toestemming voor opzegging van het UWV conform de Uitvoeringsregels ontslag na langdurige arbeidsongeschiktheid de arbeidsovereenkomst opzeggen, als de werkgever aannemelijk maakt dat:
  - a. de werknemer door ziekte of gebreken de bedongen arbeid niet meer kan verrichten, en;
  - b. de termijn van de wettelijke loondoorbetalingsverplichting voorbij is, en;
  - c. de werknemer niet binnen 26 weken kan herstellen voor het verrichten van zijn werk, en;
  - d. de werknemer niet binnen 26 weken zijn werk in aangepaste vorm kan verrichten, en;
  - e. de werknemer niet binnen een redelijke termijn kan worden herplaatst in een andere passende functie, ook niet met behulp van scholing.

- Voor de werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, wordt in de onderdelen c en d voor “26 weken” gelezen: 13 weken⁴⁸.
3. Voor de berekening van de termijn, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, worden perioden van ongeschiktheid tot het verrichten van arbeid ten gevolge van zwangerschap voorafgaand aan het zwangerschaps- of bevallingsverlof, bedoeld in artikel 3.1, tweede en derde lid, van de Wet arbeid en zorg, niet in aanmerking genomen. Perioden van ongeschiktheid tot het verrichten van arbeid, anders dan bedoeld in de vorige volzin, worden samengeteld, indien zij elkaar met een onderbreking van minder dan vier weken opvolgen, of indien zij direct voorafgaan aan en aansluiten op een periode waarin zwangerschaps- of bevallingsverlof wordt genoten overeenkomstig artikel 3.1, tweede en derde lid, van de Wet arbeid en zorg, tenzij de ongeschiktheid redelijkerwijs niet geacht kan worden voort te vloeien uit dezelfde oorzaak.
  4. De termijn bedoeld in lid 2, onderdeel b, wordt verlengd:
    - a. met de duur van de vertraging indien de aanvraag, bedoeld in artikel 64, eerste lid, van de Wet WIA later wordt gedaan dan in of op grond van dat artikel is voorgeschreven;
    - b. met de duur van de verlenging van de wachttijd, bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de WAO, indien die wachttijd op grond van het zevende lid van dat artikel wordt verlengd; en
    - c. met de duur van het tijdvak dat het UWV op grond van artikel 24, eerste lid, of artikel 25, negende lid, van de Wet WIA dan wel op grond van artikel 71a, negende lid, van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering heeft vastgesteld.
  5. Indien de werkgever in het openbaar onderwijs wenst over te gaan tot ontslag, dient het de werknemer schriftelijk aan te zeggen dat de procedure ter beoordeling van de medische geschiktheid voor de functie en de kansen op herstel binnen drie maanden in gang wordt gezet. Voor de werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, geldt hierbij een termijn van drie weken. Deze aanzegging geschiedt op zijn vroegst vanaf de 21e maand na de eerste ziektedag, met dien verstande dat de procedure, bedoeld in het zevende en achtste lid, uiterlijk in de 24e maand na de eerste ziektedag moet kunnen zijn afgerond. Voor de werknemer die de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, geldt dat de aanzegging geschiedt op zijn vroegst vanaf de tiende week vanaf de eerste ziektedag en dat het onderzoek naar de herplaatsingsmogelijkheden uiterlijk in de dertiende⁴⁹ week na de eerste ziektedag moet kunnen zijn afgerond.

---

⁴⁸ Op grond van artikel VIIIa overgangsrecht BW, wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd, geldt voor deze categorie werknemers een tijdvak van 13 weken, totdat dit bij KB te bepalen tijdstip wordt gewijzigd in zes weken, zoals bepaald in artikel 7:670 lid 1 onder a BW. Zodra dit tijdstip wordt gewijzigd in zes weken, zal voor dit artikel voor werknemers die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt eveneens een tijdvak van zes weken gelden.

⁴⁹ Op grond van artikel VIIIa overgangsrecht BW, wet werken na de AOW-gerechtigde leeftijd, geldt voor deze categorie werknemers een tijdvak van 13 weken, totdat dit bij KB te bepalen tijdstip wordt gewijzigd in zes weken, zoals bepaald in artikel 7:670 lid 1 onder a BW. Zodra dit tijdstip wordt gewijzigd in zes weken, zal voor dit artikel voor werknemers die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt eveneens een tijdvak van zes weken gelden.

De werkgever in het bijzonder onderwijs dient conform het BW en de Uitvoeringsregels ontslag bij langdurige arbeidsongeschiktheid – indien van toepassing – het UWV toestemming te vragen voor opzegging van de arbeidsovereenkomst.

6. Bij het onderzoek naar de vraag of voldaan is aan de voorwaarden voor ontslag als bedoeld in artikel 20 lid 2, betreft de werkgever in het openbaar onderwijs ook het resultaat van de WIA-claimbeoordeling en – indien aanwezig - een door werkgever of de werknemer aangevraagd deskundigenoordeel van het UWV.
7. Als bij het onderzoek door de werkgever in het openbaar onderwijs, zoals bedoeld in lid 5 en 6, naar de blijvende ongeschiktheid van de werknemer voor zijn betrekking, bedoeld in de voorgaande leden, het UWV in het kader van de WIA-claimbeoordeling van oordeel is, dat de werknemer arbeidsgeschikt is voor en herplaatsbaar in zijn eigen betrekking onder andere voorwaarden, dan wel in één of meer andere functies bij de werkgever in het openbaar onderwijs, is ontslag slechts mogelijk indien de werknemer direct aansluitend onder die andere voorwaarden in zijn betrekking, dan wel in die andere functie of één van die andere functies wordt benoemd.
8. Tegen de conclusie van het onderzoek bedoeld in lid 6 staat geen beroep open bij de rechter.
9. Een werknemer die door UWV in het kader van de uitvoering van de Wet WIA voor 65% of meer arbeidsgeschikt is verklaard, wordt na afloop van de termijn bedoeld in het tweede lid, niet ontslagen uit zijn betrekking op grond van arbeidsongeschiktheid tenzij sprake is van een zwaarwegend dienstbelang. Van een zwaarwegend dienstbelang is in elk geval sprake indien het in dienst houden van de werknemer leidt tot ernstige financiële problemen voor de werkgever. Bij voortzetting van het dienstverband maken de werkgever en de werknemer afspraken over de inhoud van de functie en de daarbij behorende beloning. De afspraken in het kader van een voortzetting van het dienstverband worden schriftelijk bevestigd aan de werknemer. Het eventuele verschil tussen de oude en de nieuwe bezoldiging wordt gedurende een periode van 5 jaar voor 65% gecompenseerd. Op deze compensatie wordt een recht van de werknemer op een wettelijke of bovenwettelijke werkloosheidsuitkering ter zake van werkloosheid uit de in de eerste volzin bedoelde betrekking, in mindering gebracht.
10. De schriftelijke bevestiging, bedoeld in het negende lid, is een voor beroep vatbare beslissing.
11. Onder bezoldiging bedoeld in het negende lid wordt verstaan de bezoldiging, bedoeld in artikel 1 onderdeel II, waarbij een eventuele korting op de bezoldiging op grond van een collectieve arbeidsovereenkomst, buiten beschouwing blijft.

Artikel 21. Ontslag in verband met niet meewerken aan re-integratie

1. Indien een werknemer in verband met ongeschiktheid ten gevolge van ziekte verhinderd is zijn arbeid te verrichten, kan de werknemer werkzaam op basis van een aanstelling

(openbaar onderwijs) worden ontslagen en de voor de werknemer werkzaam op basis van een benoeming (bijzonder onderwijs) kan de werkgever de kantonrechter verzoeken om de arbeidsovereenkomst te laten ontbinden met inachtneming van artikel 7:669 en artikel 7:671b BW, indien de werknemer zonder deugdelijke grond weigert:

- a. gevolg te geven aan de door de werkgever of een door de werkgever aangewezen deskundige gegeven redelijke voorschriften en mee te werken aan door de werkgever of een door de werkgever aangewezen deskundige getroffen maatregelen om hem in staat te stellen de eigen of andere passende arbeid te verrichten;
  - b. passende arbeid te verrichten waartoe de werkgever hem in de gelegenheid stelt;
  - c. zijn medewerking te verlenen aan het opstellen, evalueren en bijstellen van een plan van aanpak bedoeld in artikel 10, tweede lid, tenzij hij de AOW-leeftijd heeft bereikt.
2. Om te beoordelen of er sprake is van een situatie als bedoeld in het eerste lid, wint de werkgever in het openbaar onderwijs een hierop betrekking hebbend advies van het UWV in en neemt dit mede in beschouwing.

Artikel 22. Aanspraken wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid na ontslag of beëindiging van de dienstbetrekking

1. De gewezen werknemer die wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid, ontstaan voor het tijdstip waarop hem ontslag is verleend, niet zijnde een ontslag op grond van ziekte of arbeidsongeschiktheid, dan wel waarop een tijdelijke taakuitbreiding is beëindigd niet zijnde een beëindiging op grond van ziekte of arbeidsongeschiktheid, dan wel waarop zijn benoeming in tijdelijke dienst is afgelopen, nadien nog ongeschikt is hem passende, dan wel, na onafgebroken arbeidsongeschiktheid gedurende het in artikel 19, eerste en tweede lid, van de WAO dan wel artikel 23, van de Wet WIA bedoelde tijdvak, al dan niet verlengd op grond van artikel 19, zevende lid van de WAO dan wel artikel 24 van de Wet WIA of artikel XV, veertiende lid, onder a en c, van de Wet terugdringing ziekteverzuim, gangbare arbeid te verrichten, een en ander voor zover hij niet als herplaatsbaar verklaarde is herplaatst in een betrekking, behoudt gedurende zijn ongeschiktheid een uitkering ter hoogte van zijn laatstgenoten bezoldiging. Het in de vorige volzin bepaalde geldt slechts voor zover de termijn van 12 maanden, genoemd in artikel 4, eerste lid, nog niet is verstreken, doch uiterlijk tot de eerste dag van de maand volgende op die waarin de gewezen werknemer de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt. Na afloop van de termijn van 12 maanden ontvangt hij gedurende 6 maanden, doch uiterlijk tot de eerste dag van de maand volgende op die waarin de gewezen werknemer de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt, 70% van de laatst genoten bezoldiging. Artikel 4, tweede en zevende lid zijn van overeenkomstige toepassing.
2. De gewezen werknemer die binnen vier weken na het tijdstip waarop hij is ontslagen, dan wel zijn tijdelijke taakuitbreiding is beëindigd dan wel waarop zijn benoeming in tijdelijke dienst is afgelopen, wegens ziekte ongeschikt wordt hem passende arbeid te verrichten,

ontvangt een uitkering ter hoogte van zijn laatstelijk genoten bezoldiging, mits hij gedurende tenminste acht weken onmiddellijk aan dat tijdstip voorafgaand in dienst is geweest of, ten aanzien van de werknemer, bedoeld in artikel 1, onder d1, gedurende ten minste in totaal drie van de zes maanden onmiddellijk aan dat tijdstip voorafgaand in dienst is geweest. De uitkering ter hoogte van de laatstelijk genoten bezoldiging wordt uitbetaald zolang de ongeschiktheid van de werknemer duurt en voor zover hij niet als herplaatsbaar verklaarde is herplaatst in een betrekking, doch uiterlijk tot en met 52 weken na de aanvang daarvan, dan wel indien dit eerder is tot uiterlijk de eerste dag van de maand volgende op die waarin hij de AOW-gerechtigde leeftijd heeft bereikt. Artikel 4, tweede en zevende lid zijn van overeenkomstige toepassing.

3. De gewezen werknemer met recht op een uitkering krachtens de ZW heeft aanspraak op een uitkering als bedoeld in dit artikel, eerste en tweede lid, verminderd met de uitkering krachtens de ZW.
4. Voor de gewezen werknemer bedoeld in het eerste en tweede lid van dit artikel die voor het tijdstip waarop hem ontslag is verleend, dan wel waarop zijn benoeming in tijdelijke dienst is afgelopen, gedeeltelijk onbezoldigd buitengewoon verlof geniet, wordt onder laatstgenoten bezoldiging verstaan de laatstgenoten bezoldiging die hij genoot voor aanvang van de periode van buitengewoon verlof.
5. Het eerste tot en met het derde lid vinden geen toepassing ten aanzien van de werknemer, die in verband met de aanvaarding van werkzaamheden van ten minste gelijke omvang als die van de beëindigde dienstbetrekking, aanspraak kan maken op honorering, loon of bezoldiging, dan wel op een uitkering wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid uit hoofde van die werkzaamheden.
6. In geval van zwangerschaps- en bevallingsverlof van de gewezen vrouwelijke werknemer wordt haar uitkering krachtens de Wet arbeid en zorg aangevuld tot 100% van de laatst genoten bezoldiging. Artikel 8, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing. Zolang zij na de beëindiging van de in de eerste volzin bedoelde uitkering nog wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid ongeschikt is om haar passende arbeid te verrichten, dan wel, na onafgebroken arbeidsongeschiktheid gedurende het in artikel 19, eerste en tweede lid, van de WAO, dan wel artikel 23, van de Wet WIA bedoelde tijdvak, al dan niet verlengd op grond van artikel 19, zevende lid van de WAO, dan wel artikel 24 van de Wet WIA of artikel XV, veertiende lid, onder a en c, van de Wet terugdringing ziekteverzuim, gangbare arbeid te kunnen verrichten, dan wel binnen vier weken na deze beëindiging in die zin arbeidsongeschikt wordt, is het tweede en vijfde lid van overeenkomstige toepassing. De in het tweede lid bedoelde termijn van 52 weken wordt in dat geval geacht aan te vangen op de dag volgende op die der bevalling. De gewezen vrouwelijke werknemer bedoeld in dit lid is de vrouwelijke werknemer wier bevalling waarschijnlijk is onderscheidenlijk plaatsvindt, binnen een periode van tien weken na het tijdstip van haar ontslag.

7. Het bedrag van de een uitkering ter hoogte van de laatstelijk genoten bezoldiging, bedoeld in dit artikel dan wel 70% daarvan wordt verminderd dan wel, voor zover het reeds is uitbetaald, verrekend met:
  - a. een de werknemer toegekende ZW-uitkering, een WW-uitkering, een bovenwettelijke WW-uitkering dan wel WAO- of WIA-uitkering of anderszins een uitkering uit hoofde van ziekte en arbeidsongeschiktheid of werkloosheid;
  - b. een de werknemer toegekend bovenwettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering door de Stichting Pensioenfonds ABP, alsmede een eventuele aanvulling op dat pensioen, als bedoeld in artikel 41, derde lid;
  - c. inkomsten welke de gewezen werknemer inmiddels mocht zijn gaan genieten uit of in verband met arbeid of bedrijf, daaronder mede begrepen uitkeringen ter zake van ziekte en arbeidsongeschiktheid, voor zover niet afkomstig uit verzekeringen, waarvoor de premie uitsluitend voor eigen rekening van de werknemer is betaald.
8. In de gevallen, bedoeld in dit artikel, vinden de artikelen 14, 15, 16 en 17, waar mogelijk, overeenkomstige toepassing.
9. In de gevallen, bedoeld in dit artikel, wordt de uitkering krachtens de Ziektewet, de WAO, de Wet WIA of de Wet arbeid en zorg geacht onverminderd te zijn ontvangen, indien deze op grond van enige wettelijke bepaling geheel of gedeeltelijk is geweigerd, dan wel niet of niet geheel is betaald.

Artikel 23. Voorwaarden en verplichtingen bij het verkrijgen van aanspraken wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid na beëindiging van de dienstbetrekking

1. Ter verkrijging van de in artikel 22, eerste, tweede en vierde lid bedoelde aanspraken richt de gewezen werknemer binnen 7 dagen na het ontstaan van de voor die aanspraken vereiste omstandigheden een aanvraag tot de werkgever. Bij overschrijding van deze termijn vervalt de aanspraak gedurende het aantal dagen van deze overschrijding, tenzij de gewezen werknemer aantoont, dat hij redelijkerwijs niet in staat is geweest die termijn in acht te nemen.
2. De vaststelling en wijziging van de in dit artikel bedoelde aanspraken geschiedt door de werkgever. De uitbetaling vindt maandelijks plaats, tenzij deze met toestemming van de gewezen werknemer in langere termijnen geschiedt.
3. De gewezen werknemer wordt door het aanvaarden van de vastgestelde aanspraken, bedoeld in het eerste, tweede, vierde, en zevende lid van artikel 22, geacht er in toe te stemmen dat allen die daarvoor naar het oordeel van de werkgever in aanmerking komen, omtrent zijn omstandigheden alle inlichtingen verschaffen welke voor de uitvoering van evenbedoelde aanspraken nodig zijn.
4. De gewezen werknemer is verplicht, indien de werkgever daartoe aanleiding ziet, zich te onderwerpen aan een geneeskundig onderzoek tot het verkrijgen van ieder mogelijke uitkering ingevolge arbeidsongeschiktheid, ter vervanging van de in artikel 22, eerste, tweede, vierde, en zevende lid bedoelde aanspraken.

5. De gewezen werknemer is verplicht de werkgever uit eigen beweging onverwijld in kennis te stellen van alle omstandigheden, waarvan het hem redelijkerwijs duidelijk is, dan wel moet zijn, dat die van invloed kunnen zijn op de vaststelling van de in artikel 22, eerste, tweede, vierde, en zevende lid bedoelde aanspraken. Onder dergelijke omstandigheden vallen tevens te verwachten inkomsten, van welke aard dan ook, waarvan de hoogte en de duur nog niet of niet exact kunnen worden vastgesteld.
6. De werkgever kan bepalen, dat geen recht op de aanspraken, bedoeld in het eerste, tweede, vierde, en zevende lid van artikel 22, bestaat indien de gewezen werknemer de gegevens die noodzakelijk zijn voor de vaststelling van deze aanspraken niet, niet volledig of onjuist heeft verstrekt.
7. Het recht op de aanspraken, bedoeld in het eerste, tweede, vierde, en zevende lid van artikel 22, kan door de werkgever geheel of gedeeltelijk en al dan niet tijdelijk vervallen worden verklaard, indien de gewezen werkgever zonder geldige redenen niet of niet langer voldoet aan de hem opgelegde verplichtingen, bedoeld in het vijfde en zesde lid, alsmede indien de gewezen werknemer niet, niet volledig of onjuiste gegevens heeft verstrekt met betrekking tot een wijziging van deze aanspraken.
8. Het recht op de aanspraken, bedoeld in het eerste, tweede, vierde, en zevende lid van artikel 22, vervalt in ieder geval indien de gewezen werknemer daartoe niet binnen 2 jaar na de beëindiging van zijn dienstbetrekking een verzoek heeft ingediend.
9. Uitkeringen ingevolge de in het eerste, tweede, vierde, en zevende lid van artikel 22 bedoelde aanspraken, die niet in ontvangst zijn genomen of ingevorderd binnen drie maanden na de betaalbaarstelling, worden niet meer betaald. De werkgever, kan in bijzondere gevallen ten gunste van werknemer afwijken van de eerste volzin.

Artikel 23a. Reparatie-uitkering WGA

1. De werknemer die recht heeft op een loongerelateerde WGA-uitkering waarvan de toegekende duur korter is dan zou hebben gegolden op grond van de WIA zoals die luidde op 31 december 2015, heeft recht op een reparatie-uitkering WGA.
2. De reparatie-uitkering WGA gaat in zodra het einde van de duur van de loongerelateerde WGA-uitkering is bereikt.
3. de duur van de reparatie-uitkering WGA is gelijk aan het verschil tussen de duur van de loongerelateerde WGA-uitkering volgens de WIA zoals die luidde op 31 december 2015, en de toegekende duur van de loongerelateerde WGA-uitkering.
4. De hoogte van de reparatie-uitkering WGA is gelijk aan de hoogte die de loongerelateerde WGA-uitkering zou hebben gehad als die niet was geëindigd.
5. Voor de werknemer die na de loongerelateerde WGA-uitkering recht heeft op een WGA-loonaanvullingsuitkering of een WGA-vervolguitkering, heeft de reparatie-uitkering WGA het karakter van een aanvulling tot de hoogte, bedoeld in lid 4.

6. Tijdens de reparatie-uitkering WGA is het verplichtingen- en sanctieregime van de WIA, met uitzondering van de bepalingen over boeten, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 24. Kosten ziekte en arbeidsongeschiktheid veroorzaakt door de werkzaamheden

In geval van ziekte en arbeidsongeschiktheid die naar het oordeel van de werkgever in overwegende mate veroorzaakt is door de aard van de aan de werknemer opgedragen werkzaamheden, dan wel door de omstandigheden waaronder deze moesten worden verricht, en niet aan zijn schuld of onvoorzichtigheid is te wijten, worden hem vergoed de naar het oordeel van de werkgever te zijnen laste blijvende noodzakelijk gemaakte kosten van geneeskundige behandeling.

Artikel 25. Terugbetaling en terugvordering

1. De werkgever kan al hetgeen op grond van deze regeling onverschuldigd of te veel is betaald geheel of gedeeltelijk terugvorderen of in mindering brengen op een later te betalen bezoldiging of uitkering op grond van deze regeling, dan wel verrekenen met uitkeringen op grond van het BWO, BBWO, BZA of de regeling WOPO:
  - a. gedurende vijf jaren na de dag van de betaalbaarstelling indien het de werkgever door toedoen van de werknemer onverschuldigd heeft betaald; En
  - b. gedurende twee jaren na de dag van de betaalbaarstelling in de overige gevallen waarin het de werknemer redelijkerwijs duidelijk kon zijn dat de werkgever onverschuldigd betaalde.
2. Een voorschot wordt door de werknemer op eerste vordering van de werkgever terugbetaald of door de werkgever in mindering gebracht op een later te betalen bezoldiging of uitkering op grond van deze regeling, dan wel verrekend met uitkeringen op grond van het BWO, BBWO, BZA of de regeling WOPO.

Artikel 26. Onvervreemdbaarheid van bezoldiging of uitkering

1. Iedere bezoldiging of uitkering op grond van deze regeling, alsmede aanvullingen daarop, is onvervreemdbaar en niet vatbaar voor verpanding of belening.
2. Een machtiging tot het in ontvangst nemen van de in het eerste lid bedoelde bezoldigingen of uitkeringen, alsmede aanvullingen daarop, onder welke vorm of benaming ook verleend, is steeds herroepelijk.
3. Elk beding, strijdig met het eerste of tweede lid, is nietig.

Artikel 27. Verhaalswet

De werknemer, die als ambtenaar in de zin van de Verhaalswet ongevallen ambtenaren wordt aangemerkt, is verplicht van een oorzaak van verhindering tot dienstverrichting, ten aanzien waarvan aanspraken tegenover derden bestaan zo spoedig mogelijk kennis te geven aan de werkgever en overigens alle medewerking te verlenen die in verband met de uitvoering van die wet van hem wordt verlangd.

Artikel 28. Geen rechten voor datum van inwerkingtreding regeling

Tenzij in deze regeling uitdrukkelijk anders is bepaald, kunnen aan deze regeling geen rechten worden ontleend door de werknemer, wiens ongeschiktheid voor het vervullen van zijn betrekking wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid is aangevangen voor de dag van inwerkingtreding van deze regeling.

Artikel 29 Uitvoeringsregelingen en controlevoorschriften

Alle uitvoeringsregelingen van de BZA die gelden op 31 december 2013 blijven van kracht. Bij inhoudelijke wijziging van wet en/of (uitvoerings)regelingen, dienen partijen zo spoedig mogelijk in overleg te treden. In het geval een verwijzing naar (artikelen van) wet- en/of (uitvoerings)regelgeving onverhoopt onjuist is, dient daarvoor de juiste verwijzing gelezen te worden.

Artikel 30. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2014.

Bijlage XVII

Basisbekwaam-vakbekwaam

Sociale partners hebben invulling gegeven aan de afspraak in het cao-akkoord 2014-2015, om de begrippen basisbekwaam en vakbekwaam te omschrijven in een bijlage XVII van de cao PO. Deze bijlage is gebaseerd op het advies dat op verzoek van de cao-tafel is uitgebracht door de Onderwijscoöperatie op 26 september 2015.

Basisbekwaam

De leraar die in staat is een veilig en stimulerend leerklimaat te verzorgen, structuur, orde en duidelijkheid biedt in de les en de leerlingen actief laat meedoen aan de les, waardoor er sprake is van echte interactie, is basisbekwaam te noemen.

In gedragstermen is het volgende waarneembaar:

De leraar:

- ⊕ toont in gedrag en taalgebruik respect voor leerlingen
- ⊕ geeft duidelijke uitleg van de leerstof
- ⊕ zorgt voor ontspannen sfeer
- ⊕ ondersteunt het zelfvertrouwen van leerlingen
- ⊕ geeft feedback aan de leerlingen
- ⊕ zorgt voor een ordelijk verloop van de les
- ⊕ zorgt voor wederzijds respect
- ⊕ zorgt voor doelmatig klassenmanagement
- ⊕ geeft goed gestructureerd les
- ⊕ bevordert dat leerlingen hun best doen
- ⊕ gebruikt leertijd efficiënt
- ⊕ gaat tijdens verwerking na of leerlingen opdrachten goed uitvoeren
- ⊕ stelt vragen die leerlingen tot denken aanzetten
- ⊕ betreft alle leerlingen bij de les
- ⊕ verduidelijkt bij de aanvang van de les de lesdoelen
- ⊕ gaat na of de lesdoelen werden bereikt.
- ⊕ hanteert werkvormen die leerlingen activeren
- ⊕ geeft duidelijke uitleg van didactische hulpmiddelen en opdrachten
- ⊕ stimuleert leerlingen om over oplossingen na te denken
- ⊕ gaat tijdens instructie na of leerlingen de leerstof hebben begrepen
- ⊕ stimuleert het zelfvertrouwen van zwakke leerlingen
- ⊕ zorgt voor interactieve instructie
- ⊕ moedigt kritisch denken van leerlingen aan
- ⊕ bevordert het toepassen van het geleerde
- ⊕ laat leerlingen hardop denken

- ⊕ leert leerlingen hoe complexe problemen te vereenvoudigen
- ⊕ stimuleert het gebruik van controle-activiteiten
- ⊕ leert leerlingen oplossingen controleren.

Vakbekwaam

De leraar die basisbekwaam is en die oog en oor heeft voor de behoeften en mogelijkheden van elke individuele leerling en in staat is om elke leerling die aandacht en begeleiding te geven die past bij die leerling, is vakbekwaam. Deze leraar geeft de groep en de individuele leerling gerichte aandacht en begeleiding.

In gedragstermen is – naast de gedragstermen genoemd bij basisbekwaam - het volgende waarneembaar:

De leraar:

- ⊕ stemt de instructie af op relevante verschillen tussen leerlingen
- ⊕ vraagt leerlingen na te denken over strategieën bij de aanpak
- ⊕ biedt zwakke leerlingen extra leer-en instructietijd
- ⊕ stemt verwerking van leerstof af op verschillen tussen leerlingen.

Bijlage XVIII

Procedure herregistratie schoolleiders

1. Directieleden voeren op minimaal drie van de zeven in 2014 vastgestelde professionaliseringsthema's professionaliseringsactiviteiten uit. Minimaal eens per jaar rapporteren zij de voortgang hiervan in het Schoolleidersregister.
2. Directieleden overleggen ten behoeve van hun herregistratie minimaal twee maanden voor het verstrijken van de registratietermijn voor minimaal drie professionaliserings-thema's een certificaat aan het Schoolleidersregister PO. Deze certificaten worden uitgegeven door aanbieders van door het Schoolleidersregister PO gecertificeerd professionaliseringsaanbod en/of door het Schoolleidersregister PO gecertificeerde aanbieders van professionele beoordelingen en/of een door het Schoolleidersregister PO verstrekt certificaat dat aantoont dat voldoende peers een voldoende beoordeling voor betreffend professionaliseringsthema hebben verstrekt.
3. Directieleden die dit wensen, kunnen in plaats van te herregistreren met drie certificaten als genoemd in artikel 1 herregistreren door een diploma te overleggen van een door de NVAO geaccrediteerde master die aansluit bij de beroepsstandaard voor schoolleiders primair onderwijs. De datum van afgifte van het diploma moet na de laatste registratiedatum liggen.
4. Directieleden die bij het verstrijken van de registratietermijn geen of onvoldoende certificaten kunnen overleggen, worden voor een periode van zes maanden voorwaardelijk geregistreerd
5. Het Schoolleidersregister PO bericht de werkgever van het directielid over een voorwaardelijke registratie en informeert de werkgever uiterlijk na 6 maanden of herregistratie gerealiseerd is.
6. Nadere regelgeving met betrekking tot registreren en herregistreren legt het bestuur van het Schoolleidersregister PO vast in het registerreglement dat door het Schoolleidersregister PO gepubliceerd wordt.

Bijlage XIX

Doelgroep Participatiewet en loonkostensubsidie

De doelgroep van de loonkostensubsidie wordt gevormd door de doelgroep van de Participatiewet (artikel 7, lid 1 onder a Participatiewet), met dien verstande dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn het wettelijk minimumloon te verdienen, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 6 onder e Participatiewet).

Artikel 7 Participatiewet - Opdracht college

1. Het college:

a. ondersteunt bij arbeidsinschakeling:

1°. personen die algemene bijstand ontvangen,

2°. personen als bedoeld in de [artikelen 34a, vijfde lid, onderdeel b, 35, vierde lid, onderdeel b, en 36, derde lid, onderdeel b, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen](#) tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in [artikel 10d](#) is verleend,

3°. personen als bedoeld in [artikel 10, tweede lid](#),

4°. personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de [Algemene nabestaandenwet](#)

5°. personen met een uitkering op grond van de [Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers](#),

6°. personen met een uitkering op grond van de [Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen](#), en

7°. niet-uitkeringsgerechtigden

en, indien het college daarbij het aanbieden van een voorziening, waaronder begrepen sociale activering gericht op arbeidsinschakeling, noodzakelijk acht, bepaalt en biedt deze voorziening aan;

Wanneer een persoon mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft, wordt omschreven in het Besluit loonkostensubsidie Participatiewet (artikel 1, lid 1 Besluit).

Een persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie indien die persoon:

- een taak kan uitvoeren in een arbeidsorganisatie
- over basale werknemersvaardigheden beschikt
- aaneengesloten kan werken gedurende ten minste een periode van een uur

- ten minste vier uur per dag belastbaar is of ten minste twee uur per dag belastbaar is en in staat is per uur ten minste een bedrag te verdienen dat gelijk is aan het minimumloon per uur.

Het UWV stelt de loonwaarde van een persoon vast en beoordeelt of een persoon tot de doelgroep van de loonkostensubsidie behoort. De methode wordt vastgelegd in een gemeentelijke verordening en wordt vastgesteld aan de hand van een procedure beschreven in de Regeling loonkostensubsidie Participatiewet (artikel 4 en bijlage). De personen die behoren tot de doelgroep worden door UWV bijgehouden via registratie in het doelgroepenregister. Een werkgever kan bij het UWV navragen of een persoon tot de doelgroep van de loonkostensubsidie behoort. Het UWV beoordeelt of iemand tot de doelgroep van de loonkostensubsidie behoort.

Loonkostensubsidie

Een werkgever kan een dienstbetrekking aangaan met een persoon die behoort tot de doelgroep van de loonkostensubsidie. De hoogte van de loonkostensubsidie is gelijk aan het verschil tussen de loonwaarde van de betreffende persoon en het wettelijk minimumloon vermeerderd met de vakantiebijslag. De loonkostensubsidie is ten hoogste 70% van het totale bedrag van het wettelijk minimumloon en de aanspraak op vakantiebijslag, vermeerderd met een bij ministeriële regeling nader te bepalen vergoeding voor werkgeverslasten. De loonwaarde dient ten minste 30% te zijn. Indien de loonwaarde minder dan 30% is, dient de werkgever het verschil tot 30% zelf aan te vullen. Het loon boven het wettelijk minimumloon is voor rekening van de werkgever.

Bijlage XX

Procedure, beoordelingscriteria en voorwaarden toepassing artikel 1.2

Billijkheidsbepaling.

1. Werkgevers vallende onder de werkingssfeer hebben de mogelijkheid om een beroep te doen op artikel 1.2 billijkheidsbepaling en dispensatie te verzoeken van de toepassing van deze cao of van 1 of meer artikelen daarvan.
2. Een verzoek tot dispensatie dient te worden ingediend bij cao-partijen, p/a de secretaris van het overleg inzake de CAO, mevrouw M. Hogenes, m.hogenes@caop.nl, onder vermelding van artikel 1.2 Billijkheidsbepaling, CAO PO.
3. Het verzoek dient ten minste te vermelden:
  - a) Naam en adres van de verzoeker;
  - b) Ondertekening door de verzoeker;
  - c) Een nauwkeurige beschrijving van de aard en het bereik van het dispensatieverzoek;
  - d) De argumenten van verzoeker om voor artikel 1.2 dispensatie in aanmerking te komen;
  - e) De dagtekening.
4. Indien cao-partijen van mening zijn dat het verzoek onvoldoende omschreven, gemotiveerd of gedocumenteerd is, dan zal binnen 2 weken aan verzoeker worden medegedeeld op welke punten en met welke documenten het verzoek dient te worden aangevuld. Aan verzoeker zal een termijn van 2 weken worden gesteld om de aanvullende gegevens bij cao-partijen in te dienen.
5. Het verzoek zal niet in behandeling worden genomen indien de aanvullende gegevens niet (voldoende) worden verstrekt. Verzoeker zal hierover schriftelijk worden geïnformeerd.
6. Cao-partijen zullen binnen 2 weken na ontvangst van een voldoende omschreven, gemotiveerd en gedocumenteerd verzoek dan wel binnen 2 weken na ontvangst van de gevraagde aanvullende gegevens aan verzoeker berichten dat het verzoek in behandeling zal worden genomen.
7. Bij de beoordeling of tot dispensatieverlening kan worden overgegaan, zullen cao-partijen als criteria hanteren of er (tijdelijk) sprake is van bijzondere omstandigheden, afwijkend van hetgeen in de bedrijfstak gebruikelijk is, op grond waarvan het in redelijkheid niet van verzoeker kan worden gevergd dat de cao (-of bepalingen daarvan) onverkort wordt toegepast.
8. Cao-partijen doen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 8 weken nadat het verzoek in behandeling is genomen, uitspraak. cao-partijen kunnen deze termijn eenmaal met 8 weken verlengen.
9. Cao-partijen zullen de uitspraak schriftelijk en gemotiveerd mededelen aan verzoeker.

Bijlage XXI

Hoofdstuk 2 per 1 augustus 2019

Deze artikelen treden in werking op 1 augustus 2019. De artikelen uit het huidige hoofdstuk 2 komen dan te vervallen. Deze artikelen komen daarvoor in de plaats.

2.1 Bestuursniveau

2. De werkgever stelt met instemming van de P(G)MR voor 1 mei voor het komende schooljaar een meerjarenformatiebeleid en een bestuursformatieplan op.
3. In het meerjarenformatiebeleid is in ieder geval opgenomen:
  - Een meerjarenbegroting voor ten minste 4 jaren, die jaarlijks wordt geactualiseerd;
  - De gevolgen van deze begroting voor de formatie.
4. In het bestuursformatieplan is in ieder geval opgenomen:
  - De wijze waarop de middelen bovenschools dan wel aan de scholen worden toebedeeld;
  - De beschikbare formatie per brinnummer, waarbij de verhouding tussen het aantal leerlingen en leraren per school (brinnummer) wordt verantwoord.
5. De werkgever stelt met instemming van de P(G)MR regelingen vast ten aanzien van:
  - De introductie en begeleiding van startende werknemers;
  - De wijze waarop de kaders voor het vervangingsbeleid bij de werkgever worden vormgegeven. Dit geldt alleen voor de werkgever in het bijzonder onderwijs en de werkgever in het openbaar onderwijs die er op grond van artikel 4.6 voor heeft gekozen het vervangingsbeleid bijzonder onderwijs toe te passen.

2.2 Werkverdeling op schoolniveau

*Vorbereiding op het gesprek over de werkverdeling door de werkgever*⁵⁰

1. De werkgever brengt voorafgaand aan het teamgesprek de werkzaamheden voor het volgende schooljaar in kaart, waaronder het aantal groepen, het aantal (zorg)leerlingen, overige werkzaamheden en geplande scholingen. De kaders, werkzaamheden en strategische doelen die zijn vastgesteld door het schoolbestuur, zijn hierbij leidend.
2. De werkgever zorgt ervoor dat de teamleden tijdig op de hoogte zijn gesteld van vergaderingen over de werkverdeling, zodat alle teamleden in de gelegenheid zijn daarbij aanwezig te zijn. De werkgever houdt daarbij rekening met werknemers die op verschillende scholen werken.
3. De werkgever zorgt ervoor dat het team kennis neemt van ten minste de werkzaamheden als bedoeld in lid 1, het meerjarenformatiebeleid en het bestuursformatieplan en de regelingen ten aanzien van startende werknemers en indien van toepassing kaders van het vervangingsbeleid.

Draagvlak voor het plan

---

⁵⁰ In de meeste gevallen zal de schoolleider gemandateerd zijn om deze taken uit te voeren.

4. Voor invoering van het werkverdelingsplan is voldoende draagvlak binnen het team nodig. Het team stelt vooraf zelf vast hoe wordt bepaald of er voldoende draagvlak bestaat voor invoering van het werkverdelingsplan. Dit wordt vastgelegd in het werkverdelingsplan.⁵¹

Het gesprek

5. Het team gaat jaarlijks voor de zomervakantie met elkaar in gesprek over de werkzaamheden op school en maakt daar afspraken over.
6. Uitgangspunt bij het gesprek op school over de werkverdeling is dat een werknemer met een voltijdsaanstelling 1659 uur per schooljaar kan worden ingezet.
7. In het werkverdelingsplan worden ten minste geregeld:
  - De verdeling van de te geven lessen en groepen over de individuele teamleden;
  - De verhouding tussen lesgevende taken en overige taken;
  - De tijd die leraren nodig hebben voor het voor- en nawerk van de lessen;
  - De tijd die onderwijsondersteunend personeel nodig heeft voor het werk binnen en buiten de klas;
  - Welke taken worden uitgevoerd en de tijd en verdeling daarvan binnen de gestelde kaders zoals bedoeld in lid 1;
  - De momenten waarop er op school door werknemers pauze wordt genoten;
  - De momenten waarop het team vindt dat werknemers aanwezig moeten zijn op school;
  - De besteding van de werkdrukmiddelen;
  - Indien van toepassing de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de kaders voor vervangingsbeleid bij de werkgever.

Concept-werkverdelingsplan

8. De werkgever maakt op basis van het teamgesprek een schriftelijk concept-werkverdelingsplan. De werkgever houdt rekening met competenties, kwaliteiten, belastbaarheid, wensen en mogelijkheden van individuele werknemers en de noodzakelijke tijd voor professionalisering.
9. De werkgever legt het op schrift gestelde concept-werkverdelingsplan voor aan het team. Werkgever en PMR hebben de gelegenheid om vast te stellen of er voldoende draagvlak is voor het concept-werkverdelingsplan.

Werkverdelingsplan vaststellen

10. De werkgever legt het concept-werkverdelingsplan voor aan de PMR. De PMR heeft instemmingsrecht op het werkverdelingsplan op school. De PMR toetst tevens of de procedure tot vaststelling van het plan goed is doorlopen en of het plan draagvlak geniet onder de teamleden. Bij het vaststellen of het werkverdelingsplan voldoende draagvlak geniet, hanteert de PMR de uitgangspunten die volgens lid 4 door het team zijn vastgesteld.

---

⁵¹ Voor de procedure tot het bepalen van voldoende draagvlak worden in de handreiking verschillende voorbeelden opgenomen. Het streven naar consensus is voor het bepalen van draagvlak het uitgangspunt.

11. Met de vaststelling van het werkverdelingsplan is door de PMR tevens instemming verleend op artikel 12 lid 1 sub d, f en h van de WMS.

2.3 Inzet per werknemer

1. Voor de inzet van de werknemer is het werkverdelingsplan het uitgangspunt.
2. De werkgever bespreekt met elke werknemer voor de zomervakantie de inzet van de werknemer in het volgende schooljaar. De werkzaamheden en werkdagen van de werknemer in het volgende schooljaar worden vastgesteld.
3. De werkgever spant zich in om de werknemer met een deeltijdbetrekking, indien de werknemer dit wenst, zo veel mogelijk aangesloten op een dag in te roosteren. Daarbij houdt de werkgever zo veel mogelijk rekening met de door de werknemer aangegane verplichtingen, waaronder zowel verplichtingen bij een andere werkgever als verplichtingen in de privésfeer.
4. Met de individuele werknemer worden afspraken gemaakt over professionalisering en de inzet van uren voor duurzame inzetbaarheid.
5. Met wederzijds goedvinden kan worden afgesproken dat de werknemer meer dan 940 uur⁵² lesgevende taken heeft, met inachtneming van de totale 1659 uur.
Het overleg is gericht op overeenstemming tussen werkgever en werknemer. Indien geen overeenstemming wordt bereikt en er een onwerkbaar situatie ontstaat op school, dan stelt de werkgever de inzet van de werknemer voor het volgende schooljaar vast.

---

⁵² Leerlingen krijgen over een periode van 8 jaar minimaal 7520 uur les. Door de vakantiespreiding en de verschuiving daarvan over de regio's in de verschillende jaren ontstaan lange en korte schooljaren. Dit aantal uren kan daarom per schooljaar variëren. Voor deeltijders geldt dit aantal uren naar rato.

Bijlage A1

Carrièrepatronen directeuren

Schaal normfunctie directeur

1. De schaal die voor de normfunctie van directeur geldt, wordt afhankelijk van y, zoals aangegeven in de artikel 6.22 vastgesteld volgens onderstaand schema:

- a. schaal normfunctie directeur voor wat betreft basisscholen:

Y	Schaal
Tot en met 199	DA
200 tot en met 399	DB
400 tot en met 899	DC
900 en hoger	DC + uitloop

- b. schaal normfunctie directeur voor speciale school voor basisonderwijs:

Y	Schaal
Tot en met 199	DB
200 tot en met 399	DC
400 en hoger	DC + uitloop

- c. schaal normfunctie meerhoofdige schoolleiding basisschool:

Y	Schaal
Tot en met 199	DA 11
200 tot en met 399	DA 13
400 tot en met 899	DB
900 en hoger	DB + uitloop

- d. schaal normfunctie meerhoofdige schoolleiding speciale school voor basisonderwijs:

Y	Schaal
Tot en met 99	DB 10
100 tot en met 199	DB 11
200 tot en met 399	DC
400 en hoger	DC + uitloop

- e. ingaande 1 augustus 2007 (teldatum 01-10-2006) schaal normfunctie directeur school voor speciaal onderwijs, school voor speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs en/of school voor voortgezet speciaal onderwijs, afhankelijk van q, zoals aangegeven in artikel 6.23 en vastgesteld volgens onderstaand schema:

Aantal leerlingen (q)	Schaal directie so en vso	Schaal directie sovso
Tot 50	DB	DB
50 tot 100	DB	DB
100 tot 200	DC	DC
200 en hoger	DC + uitloop	DC + uitloop

Schaal normfunctie adjunct-directeur

2. De schaal die voor de normfunctie van adjunct-directeur geldt, wordt afhankelijk van y, zoals aangegeven in de artikel 6.22 vastgesteld volgens onderstaand schema:
- a. schaal normfunctie adjunct-directeur basisschool:

Y	Schaal
tot en met 899	AB
900 en hoger	AC

- b. schaal normfunctie adjunct-directeur speciale school voor basisonderwijs:

Y	Schaal
Tot en met 199	AB
200 en hoger	AC

- c. schaal normfunctie adjunct-directeur school voor speciaal onderwijs, school voor speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs of school voor voortgezet speciaal onderwijs:

Aantal leerlingen (q)	Schaal SO en VSO	Schaal SO/VSO
50 tot 100	AB	AB + AB
100 tot 200	AC	AC + AC
200 en hoger	AC	AC+ AC

SO-, VSO of SO/VSO-scholen tot 50 leerlingen met een afdeling voor meervoudig gehandicapten hebben formatieve ruimte voor de benoeming/aanstelling van een adjunct-directeur AB.

Carrièrepatronen directeuren

Bedoeld in artikel 6.22 en 6.23 van de CAO PO

Bedragen per 1 juli 2016

BO Y < 200		BO Y 200-400		BO Y 400-900		BO Y ≥ 900		Niet normfuncties		Niet normfuncties	
DA		DB		DC		DC + uitloop		DD		DE	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2771	1	2879	1	2990	1	2990	1	3035	1	3149
2	2879	2	3097	2	3316	2	3316	2	3262	2	3384
3	2990	3	3316	3	3534	3	3534	3	3494	3	3606
4	3097	4	3425	4	3751	4	3751	4	3716	4	3838
5	3206	5	3534	5	3970	5	3970	5	3962	5	4081
6	3316	6	3642	6	4081	6	4081	6	4081	6	4311
7	3425	7	3751	7	4191	7	4191	7	4195	7	4540
8	3534	8	3862	8	4298	8	4298	8	4311	8	4655
9	3642	9	3970	9	4408	9	4408	9	4421	9	4767
10	3751	10	4081	10	4515	10	4515	10	4540	10	4882
11	3862	11	4191	11	4627	11	4627	11	4655	11	5027
12	3970	12	4298	12	4735	12	4735	12	4767	12	5171
13	4081	13	4408	13	4845	13	4845	13	4882	13	5315
		14	4515	14	4952	14	4952	14	5027	14	5459
		15	4627	15	5062	15	5062	15	5171	15	5605
				16	5172	16	5172	16	5315	16	5758
						U17	5281	17	5459	17	5915
						U18	5389	18	5529	18	6076

Bedragen per 1 september 2018

		BO Y 200-400		BO Y 400-900		BO Y ≥ 900					
BO Y < 200		SBO Y < 200		SBO Y 200-400		SBO Y ≥ 400		Niet normfuncties		Niet normfuncties	
		SO q < 100		SO q 100-200		SO q ≥ 200					
DA		DB		DC		DC +		DD		DE	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2888	1	2999	1	3113	1	3113	1	3160	1	3276
2	2999	2	3223	2	3447	2	3447	2	3392	2	3517
3	3113	3	3447	3	3671	3	3671	3	3630	3	3744
4	3223	4	3559	4	3893	4	3893	4	3857	4	3983
5	3334	5	3671	5	4118	5	4118	5	4109	5	4231
6	3447	6	3781	6	4231	6	4231	6	4231	6	4467
7	3559	7	3893	7	4344	7	4344	7	4348	7	4702
8	3671	8	4007	8	4454	8	4454	8	4467	8	4820
9	3781	9	4118	9	4566	9	4566	9	4580	9	4934
10	3893	10	4231	10	4676	10	4676	10	4702	10	5052
11	4007	11	4344	11	4791	11	4791	11	4820	11	5200
12	4118	12	4454	12	4902	12	4902	12	4934	12	5349
13	4231	13	4566	13	5014	13	5014	13	5052	13	5496
		14	4676	14	5124	14	5124	14	5200	14	5644
		15	4791	15	5236	15	5236	15	5349	15	5794
				16	5350	16	5350	16	5496	16	5951
						U17	5461	17	5644	17	6111
						U18	5572	18	5715	18	6276

NB: De volgende toe(s)lagen worden voor (adjunct)directeuren per ingang 1-9-2018 afgeschaft als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Inkomenstoelage (art. 6.14a), Bindingstoelage (art. 6.14)

Carrièrepatronen meerhoofdige schoolleiding basisschool

Bedoeld in artikel 6.22, vierde lid, van de CAO PO

Bedragen per 1 juli 2016

BO Y <200		BO Y 200-400		BO Y 400-900		BO Y ≥ 900	
DA 11		DA 13		DB		DB + uitloop	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2771	1	2771	1	2879	1	2879
2	2879	2	2879	2	3097	2	3097
3	2990	3	2990	3	3316	3	3316
4	3097	4	3097	4	3425	4	3425
5	3206	5	3206	5	3534	5	3534
6	3316	6	3316	6	3642	6	3642
7	3425	7	3425	7	3751	7	3751
8	3534	8	3534	8	3862	8	3862
9	3642	9	3642	9	3970	9	3970
10	3751	10	3751	10	4081	10	4081
11	3862	11	3862	11	4191	11	4191
		12	3970	12	4298	12	4298
		13	4081	13	4408	13	4408
				14	4515	14	4515
				15	4627	15	4627
						U16	4735
						U17	4845

Bedragen per 1 september 2018

BO Y <200		BO Y 200-400		BO Y 400-900		BO Y ≥ 900	
DA 11		DA 13		DB		DB +	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2888	1	2888	1	2999	1	2999
2	2999	2	2999	2	3223	2	3223
3	3113	3	3113	3	3447	3	3447
4	3223	4	3223	4	3559	4	3559
5	3334	5	3334	5	3671	5	3671
6	3447	6	3447	6	3781	6	3781
7	3559	7	3559	7	3893	7	3893
8	3671	8	3671	8	4007	8	4007
9	3781	9	3781	9	4118	9	4118
10	3893	10	3893	10	4231	10	4231
11	4007	11	4007	11	4344	11	4344
		12	4118	12	4454	12	4454
		13	4231	13	4566	13	4566
				14	4676	14	4676
				15	4791	15	4791
						U16	4902
						U17	5014

NB: De volgende toe(s)lagen worden voor (adjunct)directeuren per ingang 1-9-2018 afgeschaft als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Inkomenstoelage (art. 6.14a), Bindingstoelage (art. 6.14)

Carrièrepatronen meerhoofdige schoolleiding aan speciale school basisonderwijs

Bedoeld in artikel 6.22, vierde lid, van de CAO PO

Bedragen per 1 juli 2016

SBO Y <100		SBO Y 100-200		SBO Y 200-400		SBO Y ≥ 400	
DA 10		DA 11		DC		DC + uitloop	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2879	1	2879	1	2990	1	2990
2	3097	2	3097	2	3316	2	3316
3	3316	3	3316	3	3534	3	3534
4	3425	4	3425	4	3751	4	3751
5	3534	5	3534	5	3970	5	3970
6	3642	6	3642	6	4081	6	4081
7	3751	7	3751	7	4191	7	4191
8	3862	8	3862	8	4298	8	4298
9	3970	9	3970	9	4408	9	4408
10	4081	10	4081	10	4515	10	4515
		11	4191	11	4627	11	4627
				12	4735	12	4735
				13	4845	13	4845
						U14	4952
						U15	5062

Bedragen per 1 september 2018

SBO Y <100		SBO Y 100-		SBO Y 200-		SBO Y ≥ 400	
DB 10		DB 11		DC		DC + uitloop	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2999	1	2999	1	3113	1	3113
2	3223	2	3223	2	3447	2	3447
3	3447	3	3447	3	3671	3	3671
4	3559	4	3559	4	3893	4	3893
5	3671	5	3671	5	4118	5	4118
6	3781	6	3781	6	4231	6	4231
7	3893	7	3893	7	4344	7	4344
8	4007	8	4007	8	4454	8	4454
9	4118	9	4118	9	4566	9	4566
10	4231	10	4231	10	4676	10	4676
		11	4344	11	4791	11	4791
				12	4902	12	4902
				13	5014	13	5014
						U1	5124
						U15	5236

NB: De volgende toe(s)lagen worden voor (adjunct)directeuren per ingang 1-9-2018 afgeschafte als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Inkomenstoelage (art. 6.14a), Bindingstoelage (art. 6.14)

Carrièrepatronen adjunct-directeuren

Bedoeld in artikel 6.22 en 6.23 van de CAO PO

Bedragen per 1 juli 2016

BO Y < 900		BO Y ≥ 900		Niet normfuncties		Niet normfuncties	
SBO Y < 200		SBO Y ≥ 200		AD		AE	
SO q 50-100		SO q ≥ 100		AD		AE	
AB		AC		AD		AE	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2537	1	2591	1	2719	1	2854
2	2652	2	2719	2	2854	2	3094
3	2777	3	2854	3	3094	3	3322
4	2915	4	2975	4	3322	4	3557
5	3033	5	3094	5	3446	5	3780
6	3155	6	3210	6	3557	6	4027
7	3267	7	3322	7	3668	7	4145
8	3381	8	3446	8	3780	8	4261
9	3503	9	3557	9	3902	9	4376
10	3616	10	3668	10	4027	10	4488
11	3726	11	3780	11	4145	11	4606
12	3837	12	3902	12	4261	12	4723
13	4027	13	4027	13	4376	13	4834
		14	4145	14	4488	14	4951
		15	4261	15	4606	15	5097
		16	4376	16	4723	16	5240
		17	4488	17	4834	17	5386
		18	4547	18	4951	18	5532
				19	5097	19	5601
				20	5168		

Bedragen per 1 september 2018

BO Y < 900		BO Y ≥ 900		Niet normfunctie		Niet normfunctie	
SBO Y < 200		SBO Y ≥ 200		normfunctie		normfunctie	
SO q 50-100		SO q ≥ 100		AD		AE	
AB		AC		AD		AE	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2648	1	2704	1	2835	1	2973
2	2766	2	2835	2	2973	2	3220
3	2895	3	2973	3	3220	3	3453
4	3036	4	3098	4	3453	4	3694
5	3157	5	3220	5	3580	5	3923
6	3282	6	3338	6	3694	6	4176
7	3397	7	3453	7	3808	7	4297
8	3514	8	3580	8	3923	8	4416
9	3639	9	3694	9	4048	9	4533
10	3755	10	3808	10	4176	10	4649
11	3867	11	3923	11	4297	11	4770
12	3982	12	4048	12	4416	12	4890
13	4176	13	4176	13	4533	13	5003
		14	4297	14	4649	14	5123
		15	4416	15	4770	15	5272
		16	4533	16	4890	16	5420
		17	4649	17	5003	17	5569
		18	4709	18	5123	18	5718
				19	5272	19	5789
				20	5345		

NB: De volgende toe(s)lagen worden voor (adjunct)directeuren per ingang 1-9-2018 afgeschaft als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Inkomenstoelage (art. 6.14a), Bindingstoelage (art. 6.14)

Bijlage A2

Carrièrepatronen leraren

Bedoeld in artikel 6.1 van de CAO PO

Bedragen per 1 juli 2016

Schaal LA		Schaal LB		Schaal LC		Schaal LD		Schaal LE	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2436	1	2525	1	2539	1	2548	1	3279
2	2485	2	2586	2	2662	2	2702	2	3403
3	2539	3	2655	3	2788	3	2859	3	3514
4	2593	4	2722	4	2915	4	3018	4	3737
5	2647	5	2789	5	3041	5	3178	5	3984
6	2710	6	2865	6	3171	6	3345	6	4139
7	2776	7	2947	7	3304	7	3518	7	4297
8	2847	8	3037	8	3440	8	3694	8	4454
9	2927	9	3141	9	3582	9	3879	9	4612
10	3009	10	3246	10	3728	10	4071	10	4768
11	3099	11	3360	11	3874	11	4269	11	4927
12	3194	12	3477	12	4027	12	4473	12	5085
13	3296	13	3599	13	4183	13	4685	13	5243
14	3401	14	3727	14	4342	14	4902	14	5400
15	3482	15	3826	15	4464	15	5079	15	5507

Bedragen per 1 september 2018

Schaal L10		Schaal L11		Schaal L12		Schaal L13		Schaal L14	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2563	1	2639	1	2691	1	2691	1	3392
2	2638	2	2729	2	2806	2	2806	2	3519
3	2715	3	2821	3	2927	3	2961	3	3633
4	2795	4	2916	4	3052	4	3124	4	3861
5	2877	5	3015	5	3184	5	3288	5	4114
6	2962	6	3117	6	3321	6	3459	6	4273
7	3049	7	3222	7	3463	7	3637	7	4435
8	3139	8	3331	8	3613	8	3817	8	4596
9	3231	9	3443	9	3768	9	4007	9	4758
10	3326	10	3560	10	3930	10	4204	10	4918
11	3424	11	3680	11	4099	11	4406	11	5081
12	3524	12	3805	12	4275	12	4616	12	5243
13	3629	13	3933	13	4460	13	4833	13	5405
14	3735	14	4066	14	4651	14	5055	14	5566
15	3875	15	4228	15	4851	15	5294	15	5732

NB: De volgende toe(s)lagen worden voor de leerkrachtschalen per ingang 1-9-2018 afgeschaft als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Schaaluitloopbedrag (art 6.14b), Inkomenstoelage (art. 6.14a), Bindingstoelage (art. 6.14)

Bedragen per 1 januari 2019

Schaal L10		Schaal L11		Schaal L12		Schaal L13		Schaal L14	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2563	1	2639	1	2691	1	2691	1	3392
2	2640	2	2729	2	2806	2	2806	2	3519
3	2719	3	2821	3	2927	3	2961	3	3633
4	2802	4	2916	4	3052	4	3124	4	3861
5	2886	5	3015	5	3184	5	3288	5	4114
6	2974	6	3117	6	3321	6	3459	6	4273
7	3064	7	3222	7	3463	7	3637	7	4435
8	3156	8	3331	8	3613	8	3817	8	4596
9	3251	9	3443	9	3768	9	4007	9	4758
10	3350	10	3560	10	3930	10	4204	10	4918
11	3451	11	3680	11	4099	11	4406	11	5081
12	3555	12	3805	12	4275	12	4616	12	5243
13	3662	13	3933	13	4460	13	4833	13	5405
14	3773	14	4066	14	4651	14	5055	14	5566
15	3910	15	4228	15	4851	15	5294	15	5732

NB: De volgende toe(s)lagen worden voor de leerkrachtschalen per ingang 1-9-2018 afgeschaft als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Schaaluitloopbedrag (art 6.14b), Inkomenstoelage (art. 6.14a), Bindingstoelage (art. 6.14)

Bijlage A3

Carrièrepatronen onderwijsondersteunend personeel (OOP)

Bedoeld in artikel 6.1 en 6.32 van de CAO PO

Bedragen per 1 juli 2016

Schaal 1		Schaal 2		Schaal 3		Schaal 4		Schaal 5		Schaal 6	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1537,20	1	1541	1	1541	1	1571	1	1604	1	1666
2	1571	2	1604	2	1666	2	1636	2	1636	2	1735
3	1636	3	1666	3	1735	3	1700	3	1735	3	1957
4	1666	4	1735	4	1833	4	1780	4	1833	4	2074
5	1700	5	1780	5	1896	5	1896	5	1957	5	2131
6	1735	6	1833	6	1957	6	1957	6	2017	6	2187
7	1780	7	1896	7	2017	7	2017	7	2074	7	2242
		8	1957	8	2074	8	2074	8	2131	8	2295
				9	2131	9	2131	9	2187	9	2357
						10	2187	10	2242	10	2414
						11	2242	11	2295	11	2470
								12	2357		

Schaal 7		Schaal 8		Schaal 9		Schaal 10		Schaal 11		Schaal 12	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1780	1	2017	1	2319	1	2319	1	2438	1	3283
2	1833	2	2074	2	2438	2	2553	2	2553	2	3408
3	1957	3	2187	3	2678	3	2678	3	2678	3	3516
4	2187	4	2414	4	2815	4	2815	4	2815	4	3630
5	2295	5	2527	5	2934	5	2934	5	2934	5	3740
6	2357	6	2653	6	3056	6	3056	6	3056	6	3864
7	2414	7	2723	7	3169	7	3169	7	3169	7	4107
8	2470	8	2788	8	3283	8	3283	8	3408	8	4220
9	2527	9	2845	9	3408	9	3408	9	3516	9	4337
10	2589	10	2907	10	3516	10	3516	10	3630	10	4448
11	2653	11	2968			11	3630	11	3740	11	4568
12	2723	12	3026			12	3740	12	3864	12	4685

	13	3080		13	3864	13	3986	13	4796
						14	4107	14	4913
						15	4220	15	5056
						16	4337	16	5130
						17	4448		
						18	4509		

Schaal 13		Schaal 14		Schaal 15		Schaal 16	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	3986	1	4568	1	4796	1	5202
2	4107	2	4685	2	4913	2	5348
3	4220	3	4913	3	5056	3	5491
4	4337	4	5056	4	5348	4	5793
5	4448	5	5202	5	5491	5	5949
6	4685	6	5348	6	5638	6	6111
7	4796	7	5491	7	5793	7	6305
8	4913	8	5638	8	5949	8	6508
9	5056	9	5793	9	6111	9	6715
10	5202	10	5949	10	6305	10	6930
11	5348	11	6111	11	6508	11	7148
12	5491			12	6715	12	7377
13	5563						

Bedragen per 1 januari 2017 (gewijzigd voor nieuw minimumloon per 1 januari 2017)

Schaal 1		Schaal 2		Schaal 3		Schaal 4		Schaal 5		Schaal 6	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1551,60	1	1551,60	1	1551,60	1	1571	1	1604	1	1666
2	1571	2	1604	2	1666	2	1636	2	1636	2	1735
3	1636	3	1666	3	1735	3	1700	3	1735	3	1957
4	1666	4	1735	4	1833	4	1780	4	1833	4	2074
5	1700	5	1780	5	1896	5	1896	5	1957	5	2131
6	1735	6	1833	6	1957	6	1957	6	2017	6	2187
7	1780	7	1896	7	2017	7	2017	7	2074	7	2242
		8	1957	8	2074	8	2074	8	2131	8	2295
				9	2131	9	2131	9	2187	9	2357
						10	2187	10	2242	10	2414
						11	2242	11	2295	11	2470
								12	2357		

Bedragen per 1 januari 2018 (gewijzigd voor nieuw minimumloon per 1 januari 2018)

Schaal 1		Schaal 2		Schaal 3		Schaal 4		Schaal 5		Schaal 6	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1578,00	1	1578,00	1	1578,00	1	1578,00	1	1604	1	1666
2	1578,00	2	1604	2	1666	2	1636	2	1636	2	1735
3	1636	3	1666	3	1735	3	1700	3	1735	3	1957
4	1666	4	1735	4	1833	4	1780	4	1833	4	2074
5	1700	5	1780	5	1896	5	1896	5	1957	5	2131
6	1735	6	1833	6	1957	6	1957	6	2017	6	2187
7	1780	7	1896	7	2017	7	2017	7	2074	7	2242
		8	1957	8	2074	8	2074	8	2131	8	2295
				9	2131	9	2131	9	2187	9	2357
						10	2187	10	2242	10	2414
						11	2242	11	2295	11	2470
								12	2357		

Bedragen per 1 juli 2018 (gewijzigd voor nieuw minimumloon per 1 juli 2018)

Schaal 1		Schaal 2		Schaal 3		Schaal 4		Schaal 5		Schaal 6	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20	1	1604	1	1666
2	1594,20	2	1604	2	1666	2	1636	2	1636	2	1735
3	1636	3	1666	3	1735	3	1700	3	1735	3	1957
4	1666	4	1735	4	1833	4	1780	4	1833	4	2074
5	1700	5	1780	5	1896	5	1896	5	1957	5	2131
6	1735	6	1833	6	1957	6	1957	6	2017	6	2187
7	1780	7	1896	7	2017	7	2017	7	2074	7	2242
		8	1957	8	2074	8	2074	8	2131	8	2295
				9	2131	9	2131	9	2187	9	2357
						10	2187	10	2242	10	2414
						11	2242	11	2295	11	2470
								12	2357		

Bedragen per 1 september 2018

Schaal 1		Schaal 2		Schaal 3		Schaal 4		Schaal 5		Schaal 6	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20	1	1610	1	1644	1	1707
2	1610	2	1644	2	1707	2	1677	2	1677	2	1778
3	1677	3	1707	3	1778	3	1742	3	1778	3	2006
4	1707	4	1778	4	1878	4	1825	4	1878	4	2126
5	1742	5	1825	5	1944	5	1944	5	2006	5	2185
6	1778	6	1878	6	2006	6	2006	6	2067	6	2241
7	1825	7	1944	7	2067	7	2067	7	2126	7	2298
		8	2006	8	2126	8	2126	8	2185	8	2353
				9	2185	9	2185	9	2241	9	2416
						10	2241	10	2298	10	2475
						11	2298	11	2353	11	2531
								12	2416		

NB: De volgende toelage wordt voor de OOP schalen per ingang 1-9-2018 afgeschaft als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Bindingstoelage OOP schaal 9 (art 6.14)

Schaal 7		Schaal 8		Schaal 9		Schaal 10		Schaal 11		Schaal 12	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1825	1	2067	1	2394	1	2377	1	2499	1	3365
2	1878	2	2126	2	2516	2	2616	2	2616	2	3493
3	2006	3	2241	3	2762	3	2745	3	2745	3	3604
4	2241	4	2475	4	2903	4	2886	4	2886	4	3721
5	2353	5	2590	5	3025	5	3008	5	3008	5	3833
6	2416	6	2719	6	3149	6	3132	6	3132	6	3961
7	2475	7	2791	7	3266	7	3249	7	3249	7	4209
8	2531	8	2857	8	3383	8	3365	8	3493	8	4326
9	2590	9	2916	9	3510	9	3493	9	3604	9	4446
10	2653	10	2979	10	3622	10	3604	10	3721	10	4559
11	2719	11	3043			11	3721	11	3833	11	4682
12	2791	12	3102			12	3833	12	3961	12	4802
		13	3157			13	3961	13	4086	13	4916
								14	4209	14	5036
								15	4326	15	5183
								16	4446	16	5258
								17	4559		
								18	4621		

NB: De volgende toelage wordt voor de OOP schalen per ingang 1-9-2018 afgeschaft als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Bindingstoelage OOP schaal 9 (art 6.14)

Schaal 13		Schaal 14		Schaal 15		Schaal 16	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	4086	1	4682	1	4916	1	5332
2	4209	2	4802	2	5036	2	5481
3	4326	3	5036	3	5183	3	5629
4	4446	4	5183	4	5481	4	5938
5	4559	5	5332	5	5629	5	6097
6	4802	6	5481	6	5779	6	6264
7	4916	7	5629	7	5938	7	6463
8	5036	8	5779	8	6097	8	6671
9	5183	9	5938	9	6264	9	6883
10	5332	10	6097	10	6463	10	7104
11	5481	11	6264	11	6671	11	7327
12	5629			12	6883	12	7561
13	5702						

NB: De volgende toelage wordt voor de OOP schalen per ingang 1-9-2018 afgeschaft als zodanig en deze bedragen zijn reeds verwerkt in bovenstaande bedragen: Bindingstoelage OOP schaal 9 (art 6.14)

Bijlage A4 Carrièrepatronen I/D-banen

Carrièrepatronen I/D-banen en participatiebanen

Bedragen per 1 januari 2018

Instroom- baan Schaal 1		Doorstroom baan Schaal 2		Doorstroom baan Schaal 3		Participatie- baan	
N	Bedrag	N	Bedrag	N	Bedrag	N	Bedrag
a1	1578,00	1	1578,00	1	1578,00	1	1578,00
a2	1578,00	2	1604	2	1666	2	1631
1	1578,00	3	1666	3	1735	3	1683
2	1578,00	4	1735	4	1833	4	1736
3	1636	5	1780	5	1896		
4	1666	6	1833	6	1957		
5	1700	7	1896	7	2017		
6	1735	8	1957				
7	1780						

Bedragen per 1 juli 2018

Instroom- baan Schaal 1		Doorstroom baan Schaal 2		Doorstroom baan Schaal 3		Participatie- baan	
N	Bedrag	N	Bedrag	N	Bedrag	N	Bedrag
a1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20
a2	1594,20	2	1604	2	1666	2	1647
1	1594,20	3	1666	3	1735	3	1700
2	1594,20	4	1735	4	1833	4	1754
3	1636	5	1780	5	1896		
4	1666	6	1833	6	1957		
5	1700	7	1896	7	2017		
6	1735	8	1957				
7	1780						

Bedragen per 1 september 2018

Instroom- baan		Doorstroom baan		Doorstroom baan		Participatie baan	
Schaal 1		Schaal 2		Schaal 3			
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
a1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20
a2	1594,20	2	1644	2	1707	2	1647
1	1594,20	3	1707	3	1778	3	1700
2	1610	4	1778	4	1878	4	1754
3	1677	5	1825	5	1944		
4	1707	6	1878	6	2006		
5	1742	7	1944	7	2067		
6	1778	8	2006				
7	1825						

Bijlage A5

Omrekentabel actueel loonpeil

Behorende bij artikel 6.2, lid 3, van de CAO PO

Inzake toepassing naar het loonpeil 1 januari 2009 bij een Laatstgenoten Salaris bij een Norm-betrekking (LSN).

Als een LSN wordt vastgesteld op basis van gegevens van voor 1 januari 2000 en het bedrag groter is dan het bedrag dat in kolom 9 staat vermeld wordt na de berekening (LSN * factor) de uitkomst verhoogd met 71 euro. Indien het LSN wordt vastgesteld op basis van gegevens van voor 1 januari 2001 dient het LSN in guldens eerst omgerekend te worden naar euro's via de rekensom: LSN: 2,20371

Betreft toepassing naar loonpeil 1 januari 2013

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	LSN	factor	LSN		factor	LSN		factor		factor
	=<		>	=<		>	=<		>	
2008 aug/dec	2800	1,0090	2800	3477	1,0090	3477	3814	1,0090	3814	1,0090
2008 jan/juli	2740	1,0312	2740	3402	1,0312	3402	3732	1,0312	3732	1,0312
2007 aug/jan	2740	1,0312	2740	3402	1,0312	3402	3732	1,0312	3732	1,0312
2007 jan/juli	2681	1,0549	2681	3329	1,0549	3329	3652	1,0549	3652	1,0549
2006 aug/dec	2670	1,0591	2670	3316	1,0591	3316	3637	1,0591	3637	1,0591
2006 jan/juli	2644	1,0696	2644	3283	1,0696	3283	3601	1,0696	3601	1,0696
2005 aug/dec	2644	1,0696	2644	3283	1,0696	3283	3601	1,0696	3601	1,0696
2005 jan/juli	2618	1,0805	2618	3250	1,0805	3250	3565	1,0805	3565	1,0805
2004 jan/dec	2618	1,0805	2618	3250	1,0805	3250	3565	1,0805	3565	1,0805
2003 mrt/dec	2618	1,0805	2618	3250	1,0805	3250	3565	1,0805	3565	1,0805
2003 jan/febr	2560	1,1048	2560	3178	1,1048	3178	3487	1,1048	3487	1,1048
2002 juli/dec	2560	1,1048	2560	3178	1,1048	3178	3487	1,1048	3487	1,1048
2002 jan/juni	2510	1,1268	2510	3116	1,1268	3116	3418	1,1268	3418	1,1268
2001 mrt/dec	2479	1,1409	2479	3077	1,1409	3077	3376	1,1409	3376	1,1409
2001 jan/febr	2413	1,1721	2413	2994	1,1721	2994	3285	1,1721	3285	1,1721
2000 mrt/dec	2368	1,1944	2368	2939	1,1947	2939	3224	1,1947	3224	1,1724 +72
2000 jan/febr	2293	1,2334	2294	2846	1,2337	2846	3123	1,2333	3123	1,2104 +72
1999 febr/dec	2293	1,2334	2294	2846	1,2337	2846	3123	1,2333	3123	1,2104 +72
1999 jan	2237	1,2643	2238	2777	1,2645	2777	3046	1,2645	3046	1,2406 +72

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	LSN	factor	LSN		factor	LSN		factor		factor	
	=<		>	=<		>	=<		>		
1998 dec	2237	1,2643	2238	2777	1,2645	2777	3046	1,2645	3046	1,2406	+72
1998 aug/nov	2226	1,2705	2227	2763	1,2708	2763	3031	1,2707	3031	1,2467	+72
1998 jan/juli	2193	1,2897	2194	2722	1,2900	2722	2987	1,2895	2987	1,2655	+72
1997 aug/dec	2177	1,2990	2177	2702	1,2994	2702	2964	1,2993	2964	1,2750	+72
1997 apr/juli	2171	1,3027	2172	2695	1,3028	2695	2957	1,3025	2957	1,2781	+72
1997 jan/mrt	2155	1,3124	2156	2675	1,3126	2675	2935	1,3123	2935	1,2877	+72
1996 apr/dec	2155	1,3124	2156	2675	1,3126	2675	2935	1,3123	2935	1,2877	+72
1996 jan/mrt	2132	1,3264	2132	2646	1,3269	2646	2903	1,3267	2903	1,3022	+72
1995 okt/dec	2132	1,3264	2132	2646	1,3269	2646	2903	1,3267	2903	1,3022	+72
1995 jan/okt	2118	1,3352	2119	2629	1,3355	2629	2884	1,3354	2884	1,3100	+72
1994 jan/dec	2037	1,3884	2037	2577	1,3625	2577	2828	1,3398	2828	1,3073	+72
1993 okt/dec	2037	1,3884	2037	2577	1,3625	2577	2828	1,3398	2828	1,3073	+72
1993 jan/sept	1995	1,4176	1995	2524	1,3911	2524	2770	1,3612	2770	1,3290	+72
1992 apr/dec	1975	1,4319	1975	2499	1,4050	2499	2742	1,3721	2742	1,3504	+72
1992 jan/mrt	1917	1,4754	1918	2427	1,4467	2427	2663	1,4153	2663	1,3829	+72
1991 apr/dec	1917	1,4754	1918	2427	1,4467	2427	2663	1,4153	2663	1,3829	+72
1991 jan/mrt	1854	1,5255	1855	2347	1,4960	2347	2575	1,4585	2575	1,4261	+72
1990 apr/dec	1854	1,5255	1855	2347	1,4960	2347	2575	1,4585	2575	1,4261	+72
1990 jan/mrt	1807	1,5651	1807	2288	1,5346	2288	2510	1,5017	2510	1,4692	+72
1989 jan/dec	1807	1,5651	1807	2288	1,5346	2288	2510	1,5017	2510	1,4692	+72
1988 jan/dec	1794	1,5765	1795	2272	1,5454	2272	2492	1,5017	2492	1,4692	+72
1987 sep/dec	1794	1,5765	1795	2272	1,5454	2272	2492	1,5017	2492	1,4692	+72
1987 jan/aug	1787	1,5827	1787	2263	1,5515	2263	2482	1,5126	2482	1,4802	+72
1986 jan/dec	1787	1,5827	1787	2263	1,5515	2263	2482	1,5126	2482	1,4802	+72
1985 juni/dec	1787	1,5827	1787	2263	1,5515	2263	2482	1,5126	2482	1,4802	+72
1985 jan/mei	1625	1,7403	1625	2057	1,7069	2057	2257	1,6422	2257	1,5990	+72
1984 jan/dec	1625	1,7403	1625	2057	1,7069	2057	2257	1,6422	2257	1,5990	+72
1983 jan/dec	1675	1,6885	1675	2121	1,6555	2121	2326	1,6098	2326	1,5666	+72
1982 juli/dec	1675	1,6885	1675	2121	1,6555	2121	2326	1,6098	2326	1,5666	+72
1982 jan/juni	1650	1,7141	1650	2089	1,6807	2089	2292	1,6207	2292	1,5775	+72
1981 juli/dec	1594	1,7743	1595	2018	1,7399	2018	2214	1,6746	2214	1,6316	+72
1981 jan/juni	1546	1,8293	1547	1958	1,7934	1958	2148	1,7395	2148	1,6855	+72

	1 LSN =<	2 factor	3 LSN >	4 =<	5 factor	6 LSN >	7 =<	8 factor	9 =>	10 factor	
1980 juli/dec	1529	1,8497	1530	1936	1,8136	1936	2124	1,7612	2124	1,7070	+72
1980 jan/juni	1538	1,8388	1539	1948	1,8026	1948	2137	1,7395	2137	1,6855	+72
1979 juli/dec	1505	1,8793	1506	1906	1,8422	1906	2091	1,7827	2091	1,7395	+72
1979 mei/juni	1484	1,9057	1485	1880	1,8677	1880	2063	1,8152	2063	1,7719	+72
1979 jan/apr	1449	1,9518	1450	1836	1,9125	1836	2014	1,8476	2014	1,8043	+72
1978 aug/dec	1449	1,9518	1450	1836	1,9125	1836	2014	1,8476	2014	1,8043	+72
1978 juni/juli	1435	1,9708	1435	1818	1,9314	1818	1994	1,8693	1994	1,8260	+72
1978 jan/mei	1407	2,0100	1407	1782	1,9703	1782	1955	1,9124	1955	1,8693	+72
1977 aug/dec	1389	2,0361	1389	1759	1,9961	1759	1930	1,9341	1930	1,8907	+72
1977 apr/juli	1338	2,1138	1338	1695	2,0716	1695	1859	1,9987	1859	1,9447	+72
1977 jan/mrt	1276	2,2164	1277	1617	2,1714	1617	1774	2,0853	1774	2,0312	+72
1976 juli/dec	1276	2,2164	1277	1617	2,1714	1617	1774	2,0853	1774	2,0312	+72
1976 jan/juni	1222	2,3143	1222	1548	2,2683	1548	1698	2,1933	1698	2,1284	+72
1975 aug/dec	1222	2,3143	1222	1548	2,2683	1548	1698	2,1933	1698	2,1284	+72
1975 jan/juli	1105	2,5594	1106	1401	2,5062	1401	1537	2,4093	1537	2,3554	+72
1974 juli/dec	1058	2,6730	1058	1340	2,6203	1340	1471	2,5067	1471	2,4526	+72
1974 apr/juni	1001	2,8253	1001	1268	2,7692	1268	1392	2,6577	1392	2,5929	+72
1974 jan/mrt	972	2,9096	972	1232	2,8499	1232	1351	2,7552	1351	2,6686	+72
1973 aug/dec	940	3,0086	940	1191	2,9481	1191	1307	2,8524	1307	2,7767	+72
1973 jan/juli	882	3,2065	882	1117	3,1434	1117	1226	3,0468	1226	2,9712	+72
1972 apr/dec	806	3,5089	806	1021	3,4390	1021	1120	3,3278	1120	3,2413	+72
1972 jan/mrt	775	3,6493	776	982	3,5756	982	1077	3,4574	1077	3,3709	+72
1971 jul/dec	754	3,7509	754	955	3,6767	955	1047	3,5329	1047	3,4464	+72
1971 apr/jun	721	3,9225	722	913	3,8457	913	1002	3,7059	1002	3,5978	+72
1971 jan/mrt	714	3,9610	714	904	3,8841	904	992	3,7382	992	3,6301	+72
1970 jan/dec	657	4,3046	657	832	4,2201	832	913	4,0732	913	3,9653	+72

Bijlage A6

Herleidingstabellen

Behorende bij artikel 6.2, lid 3, van de CAO PO

Hiermee wordt het laatstgenoten salaris vastgesteld voor betrokkenen die voor 1 januari 2011 voor het laatst in het primair onderwijs werkzaam zijn geweest.

Inhoud van de kolommen

1. Werkzaam voor 1-8-85
2. Carrièrepatroon in de periode 1-8-85 tot 1-8-91
3. Carrièrepatroon in de periode 1-8-91 tot 1-8-97
4. Carrièrepatroon in de periode 1-8-97 tot 1-3-01
5. Carrièrepatroon in de periode 1-3-01 tot 1-8-01
6. Carrièrepatroon in de periode 1-8-01 tot 1-8-02
7. Carrièrepatroon in de periode 1-8-02 tot 1-1-09
8. Carrièrepatroon in de periode 1-1-09 tot 1-1-10
9. Carrièrepatroon in de periode 1-1-10 tot 1-1-11
10. Positie laatstgenoten salaris in het vanaf 1-1-11 geldende carrièrepatroon (horizontale omzetting)

Schaal LA (voor 1 maart 2001 maximumschaal 9)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Loonpeil 1-1-2013									
1689	6.0							1	1
1739	6.1	1						1	1
1857	6.2	2	3	1	1	1	1	1	1
1968	6.3	3	4	2	2	2	2	2	2
2022	6.4	4	5	3	3	3	3	3	3
2075	6.5	7.2	5	6	4	4	4	4	4
2127	6.6	6	7	5	5	5	5	5	5
2177	6.7	7.3	7.3	8	6	6	6	6	6
2236	6.8	7.4	7.4	9	7	7	7	7	7
2290	6.9	7.5	7.5	10	8	8	8	8	8
2343	6.10	7.6	7.6	11	9	9	9	9	9
2397		7.7	7.7	12	10	10	10	10	10
2456		7.8	7.8	13	11	11	11	11	11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Loonpeil 1-1-2013									
2516		7.9	7.9	14	12	12	12	12	12
2583		7.10	7.10	15	13	13	13	13	13
2645		8.5	8.5	16	14	14	14	14	14
2699		8.6	8.6	17	15	15	15	15	15
2758		8.7	8.7	8.7	16	16	16	16	15
2816		8.8	8.8	8.8	17	17	17	17	16
2871		8.9	8.9	8.9	18	18	18	18	16
2922		8.10	8.10	8.10	19	19	19	19	16
2979		9.5	9.5	9.5	20	20	20	20	16
3085		9.6	9.6	9.6	21	21	21	21	16
3201		9.7	9.7	9.7	22	22	22	22	16
3303		9.8	9.8	9.8	23	23	23	23	16

Schaal LB (voor 1 maart 2001 maximumschaal 10)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Loonpeil 1-1-2013									
1913	7.0							1	1
1968	7.1	1	2	1	1	1	1	1	1
2075	7.2	2	3	2	2	2	2	2	2
2177	7.3	3	4	3	3	3	3	3	3
2236	7.4	4	5	4	4	4	4	4	4
2290	7.5	8.1	5	6	5	5	5	5	5
2343	7.6	6	7	6	6	6	6	6	6
2397	7.7	8.2	8.2	8	7	7	7	7	7
2456	7.8							7	7
2516	7.9	8.3	8.3	9	8	8	8	8	8
2583	7.10	8.4	8.4	10	9	9	9	9	9
2645		8.5	8.5	11	10	10	10	10	10
2699		8.6	8.6	12	11	11	11	11	11
2758		8.7	8.7	13	12	12	12	12	12
2816		8.8	8.8	14	13	13	13	13	13
2871		8.9	8.9	15	14	14	14	14	14
2922		8.10	8.10	16	15	15	15	15	15
2979		9.5	9.5	9.5	16	16	16	16	15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Loonpeil 1-1-2013									
3085	9.6	9.6	9.6	17	17	17	17		15
3201	9.7	9.7	9.7	18	18	18			15
3303	9.8	9.8	9.8	19	19				15
3409	10.10	10.10	10.10	20					15
3513	10.11	10.11	10.11	21					15
3629	10.12	10.12	10.12						15

Schaal LC (voor 1 maart 2001 maximumschaal 11)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Loonpeil 1-1-2013									
2177	8.0	1	2	1	1	1	1	1	1
2290	8.1	2	3	2	2	2	2	2	2
2397	8.2	3	4	3	3	3	3	3	3
2516	8.3	4	5	4	4	4	4	4	4
2583	8.4	5	6	5	5	5	5	5	5
2645	8.5	9.2	9.2	7	6	6	6	6	6
2699	8.6							6	6
2758	8.7	9.3	9.3	8	7	7	7	7	7
2816	8.8							8	8
2871	8.9	9.4	9.4	9	8	8	8	8	8
2922	8.10							8	8
2979	9.5	9.5	10	9	9	9	9	9	9
3085	9.6	9.6	11	10	10	10	10	10	10
3201	9.7	9.7	12	11	11	11	11	11	11
3303	9.8	9.8	13	12	12	12	12	12	12
3409	10.10	10.10	14	13	13	13	13	13	13
3513	10.11	10.11	10.11	14	14	14	14	14	14
3629	10.12	10.12	10.12	15	15	15	15	15	15
3745	11.6	11.6	11.6	16	16	16	16	16	15
3857	11.7	11.7	11.7	17	17	17	17		15
3965	11.8	11.8	11.8	18	18	18			15
4074	11.9	11.9	11.9	19	19				15
4179	11.10	11.10	11.10	20					15
4235	11.11	11.11	11.11	21					15

Bijlage A7

Bindings- en inkomenstoelage, Structurele eindejaarsuitkering en Eindejaarsuitkering OOP, Schaaluitloopbedrag, toelage directeur en nominale uitkering

Bedragen per 1 juli 2016

Bindingstoelage

Behorend bij artikel 6.14 van de CAO PO

Functie	Bedrag
Leraar	760,68
Directiefunctie	232,90
Onderwijsondersteunend personeel salarisschaal 9	232,90

De bindingstoelage vervalt per 1 september 2018.

Bedragen per 1 juli 2016

Inkomenstoelage

Behorend bij artikel 6.14a van de CAO PO

Per maand bij een normbetrekking 34,47 euro

Bedragen per 1 september 2018 (alleen nog voor OOP)

Inkomenstoelage

Behorend bij artikel 6.14a van de CAO PO

Per maand bij een normbetrekking 35,33 euro

Structurele eindejaarsuitkering

Behorend bij artikel 6.15 van de CAO PO

Het percentage van de structurele eindejaarsuitkering (SEJU) bedraagt met ingang van 1 januari 2008: 6,30%

Bedragen per 1 juli 2016

Eindejaarsuitkering OOP

Behorend bij artikel 6.33 van de CAO PO

a. € 1.138,34 (94,86 maandelijks) voor de functieschalen 1 tot en met 5

- b. € 1090,47 (90,87 maandelijks) voor de functieschalen 6 tot en met 8

Bedragen per 1 september 2018

Eindejaarsuitkering OOP

Behorend bij artikel 6.33 van de CAO PO

- a. € 1.166,79 (€ 97,23 maandelijks) voor de functieschalen 1 tot en met 5
b. € 1.117,74 (€ 93,14 maandelijks) voor de functieschalen 6 tot en met 8

Bedragen per 1 juli 2016

Schaaluitloopbedrag

Per maand bij een normbetrekking behorend bij artikel 6.14b van de CAO PO

Schaal	Bedrag
LA basisonderwijs	64,88 euro
LB speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs	64,88 euro

Het schaaluitloopbedrag vervalt per 1 september 2018.

Bedragen per 1 juli 2016

Toelage directeur

Per maand bij een normbetrekking behorend bij artikel 6.29a

Schaal

DA tot en met DC + uitloop

Bedrag

316,95 euro

Bedragen per 1 september 2018

Toelage directeur

Per maand bij een normbetrekking behorend bij artikel 6.29a

Schaal

DA tot en met DC + uitloop

Bedrag

324,87 euro

Nominale uitkering

Behorend bij artikel 6.14c van de CAO PO

Bedraagt 200 euro bij een normbetrekking

Bijlage A8

Uitlooptoeslag, minimumbijdrage bij promotie, toelage senior leraar SBO/WEC

Bedragen per 1 juli 2016

Uitlooptoeslag

Behorend bij artikel 6.13 van de CAO PO

Per maand bij een normbetrekking in euro's:

<i>Schaal</i>	<i>Bedrag</i>
LA	31,10
LB	27,28
LC	49,68
LD	24,57

Bedragen per 1 september 2018

Uitlooptoeslag

Behorend bij artikel 6.13 van de CAO PO

Per maand bij een normbetrekking in euro's:

<i>Schaal</i>	<i>Bedrag</i>
L10	31,88
L11	27,96
L12	50,92
L13	25,18

Bedragen per 1 juli 2016

Minimumbedrag bij promotie

Behorend bij artikel 6.24 van de CAO PO.

Bedraagt in euro's 109,16

Bedragen per 1 september 2018

Minimumbedrag bij promotie

Behorend bij artikel 6.24 van de CAO PO.
Bedraagt in euro's 111,88

Bedragen per 1 juli 2016

Toelage senior leraar SBO/WEC

Bestaande toelage senior leraar SBO/WEC

1e jaar	122,80 euro
2e jaar	245,60 euro

Bedragen per 1 september 2018

Toelage senior leraar SBO/WEC

Bestaande toelage senior leraar SBO/WEC

1e jaar	125,87 euro
2e jaar	251,74 euro

Bedragen per 1 juli 2016

Bijlage XVI

WOPO bijzonder onderwijs

Artikel 1 onder p

Artikel 3

WOPO openbaar onderwijs

Artikel 1 onder p

Artikel 3

Bedrag

€ 250,71

Bedragen per 1 september 2018

Bijlage XVI

WOPO bijzonder onderwijs

Artikel 1 onder p

Artikel 3

WOPO openbaar onderwijs
Artikel 1 onder p
Artikel 3

Bedrag

€ 256,97

Bijlage A9

Matrix en berekeningswijze

Begrippen

Financieel arbeidsvoorwaardelijke aanspraken

De verschillende aanspraken zoals die in hoofdstuk 6 staan verwoord inclusief de verhuiskostenvergoeding uit hoofdstuk 7.

Matrix

Onderstaand overzicht waarin wordt aangegeven op welke wijze een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak of eventuele inhouding van het salaris doorwerkt in (andere) arbeidsvoorwaardelijke aanspraken

Berekeningsgrondslag

Het resultaat van de in de matrix aangegeven doorwerking.

Toelichting op de matrix

De matrix wordt verticaal gelezen. In een kolom staat welke componenten wel of niet doorwerken in de regeling die bovenaan die kolom staat.

De eerste regeling die is uitgelegd in de matrix is de VU (vakantiewaardering). Achtereenvolgens is met 'ja' aangegeven dat het salaris en de uitlooptoeslag wel invloed hebben op de VU, maar de bindingstoelage en de inkomenstoelage niet (in de kolom 'nee'). Het schaaluitloopbedrag wel, de seju, de vu, het ambtsjubileum niet, enz. enz.

Onderdeel werkt door naar grondslag >>>>	OU (2) ZAP							
	VU	SEJU	JG (6)	(6)	O (4)	JI	UL	VK (5)
Salaris (1)								
(art. 6.1, 6.8, 6.9, 6.31)	ja	Ja	ja	ja	Ja	ja	ja	ja
Uitlooptoeslag (art. 6.13)	ja	Ja	ja	ja	Ja	ja	ja	ja
Bindingstoelage (art. 6.14)	nee	Nee	nee	nee	Ja	ja	nee	nee
Inkomenstoelage (art. 6.14a)	nee	Nee	nee	nee	Ja	ja	nee	nee
Schaaluitloopbedrag								
(art. 6.14b)	ja	Ja	ja	ja	Ja	ja	ja	ja
Nominale uitkering (art. 6.14c)	nee	nee	nee	nee	Ja	ja	nee	nee
VU (art. 6.16)	nee	nee	ja	ja	Ja	ja	nee	ja
SEJU (art. 6.15)	nee	nee	nee	nee	Ja	ja	nee	nee
Ambtsjubileum (art. 6.18)	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Gratificatie (art. 6.19)	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee	nee
Maandelijksse toelage								
(art. 6.19)	nee	nee	nee	nee	Ja	ja	nee	nee
Toelage directeurswerkzaam- heden andere instelling								
(art. 6.29)	nee	nee	nee	nee	Ja	ja	nee	nee
Toelage directeuren (6.29a)	nee	nee	nee	nee	Ja	ja	nee	nee
Eindejaarsuitkering OOP								
(art.6.33)	nee	nee	nee	nee	Ja	ja	nee	nee
Overwerkvergoeding								
(art. 6.38)	nee	nee	nee	nee	nee	ja	nee	nee
Toelage onregelmatige dienst								
(art. 6.36)	ja	nee	ja (3)	ja (3)	Ja	ja	nee	ja
Garantie toelage onregelmatige dienst (art. 6.37)	ja	nee	ja	ja	Ja	ja	nee	nee
Uitkering levensloop								
(art. 8.24)	nee	nee	nee	nee	Ja	nee	nee	nee
Korting BAPO-verlof								
(art. 8.25)	nee(*)	nee(*)	nee (*)	nee (*)	Ja	nee(*)	nee(*)	ja-
Inhouding bezoldiging								
(art 4.16)	ja-	ja-	ja-	ja-	ja-	nee(*)	ja-	ja-
(Ged.) inhouding i.v.m. buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging o.b.v. art. 8.9, 8.11 of 8.15	ja-	ja-	ja-	ja-	ja-	nee(*)	ja-	ja-

Onderdeel werkt door naar grondslag >>>>	VU	SEJU	JG (6)	OU (2) (6)	ZAP O (4)	JI	UL	VK (5)
(Ged.) inhouding i.v.m. buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging o.b.v. art. 8.12, 8.13 of 8.20 of gedeeltelijke bezoldiging art. 8.21	ja-	ja-	nee(*)	nee(*)	ja-	nee(*)	ja-	ja-
Levensloop (art. 8.24).	ja-	ja-	nee (*)	nee(*)	ja-	nee(*)	ja-	ja-
Functiedifferentiatie toelage (LB+) (bijlage A8)	ja	Ja	ja	ja	Ja	ja	ja	ja
EHBO-toelage (artikel 11.5) (overgangsrechtelijk)	ja	nee	ja	ja	Ja	ja	nee	ja
Grondslag	totaal	totaal	totaal	totaal	totaal	totaal	totaal	totaal

Verklaring

VU	= Vakantie-uitkering
SEJU	= Structurele eindejaarsuitkering
JG	= Jubileumgratificatie
OU	= Overlijdensuitkering
ZAPO	= Besluit ziekte en arbeidsongeschiktheid voor onderwijspersoneel primair onderwijs
JI	= Jaarinkomen ABP
UL	= Uitkering levensloop
VK	= Verhuiskostenvergoeding

ja	= maakt onderdeel uit van de grondslag
ja-	= korting/inhouding verlaagt de grondslag
nee	= maakt geen onderdeel van de grondslag
nee (*)	= korting/inhouding/verlaging van salaris verlaagt de grondslag niet

- (1) Betreft het salaris dat betrokkene op basis van zijn aanstelling/benoeming heeft voordat er sprake is van een inhouding of korting op of gedeeltelijke uitbetaling van het salaris.
- (2) Betreft het salaris en overige aanspraken dat betrokkene op basis van de gegevens op de dag van overlijden over een gehele maand zou hebben verdiend.
- (3) Wordt berekend naar wat de werknemer in de drie aan de jubileumdatum/dag van overlijden voorafgaande kalendermaanden gemiddeld aan toelage heeft ontvangen.
- (4) Deze kolom betreft de bepaling van het begrip bezoldiging in het eerste ziektejaar cf ZAPO.

Voor het tweede ziektejaar geldt dat een korting in verband met seniorenbeleid (BAPO) en een korting in verband met ziekte na 12 maanden (artikel 4 van de regeling Ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs, ZAPO) worden niet als een bruto korting worden beschouwd voor de bepaling van de hoogte van de volgende aanspraken, zoals hierboven genoemd in de tabel: bindingstoelage, Inkomenstoelage, eindejaarsuitkering OOP, nominale uitkering van oktober en de minimum vakantie-uitkering.

Een korting in verband met seniorenbeleid (BAPO) en een korting in verband met ziekte na 12 maanden (artikel 4 van de regeling Ziekte en arbeidsongeschiktheid primair onderwijs, ZAPO) worden wel als bruto korting beschouwd voor de bepaling van de hoogte van de volgende aanspraken, zoals hierboven genoemd in de tabel: uitlooptoeslag, schaal-uitloopbedrag en toelage directeuren.

- (5):** Betreft de grondslag die betrokkene op basis van zijn aanstelling/benoeming heeft in de maand van verhuizing tot ten hoogste de grondslag bij een normbetrekking maal 12.
- (6):** Als sprake is van JG of OU en betrokkene tijdens verlof ergens anders werkzaam is en daar ook sprake is van een JG of OU, wordt de JG of OU verlaagd met het bedrag uit die andere betrekking behorend bij de omvang van het verlof.

Situatie per 1 juli 2016

Aanspraak	Moment van uitbetaling	Bedrag nominaal
Uitlooptoeslag (overgangsrechtelijk)	maandelijks	salarisschaal LA € 31,10 per maand salarisschaal LB € 27,28 per maand
Bindingstoelage	Augustus	eenmalig jaarbedrag leraar: € 760,68 directiefunctie: € 232,90 OOP salarisschaal 9: € 232,90
Inkomenstoelage	maandelijks	€ 34,47 per maand
Schaaluitloopbedrag	maandelijks	€ 64,88 per maand
Eindejaarsuitkering OOP	December	opbouw per maand salarisschaal 1 t/m 5: € 94,86 (€ 1138,34 per jaar) salarisschaal 6 t/m 8: € 90,87 (€ 1090,47 per jaar)
Toelage directeuren	maandelijks	€ 316,95 per maand
Nominale uitkering (1)	Oktober	€ 200,- (€ 20,- per maand)
Minimum vakantieuitkering	Mei	€ 149,42 per maand

Situatie per 1 september 2018

Aanspraak	Moment van uitbetaling	Bedrag nominaal
Uitlooptoeslag (overgangsrechtelijk)	maandelijks	salarisschaal L10 € 31,88 per maand salarisschaal L11 € 27,96 per maand
Inkomenstoelage	maandelijks	€ 35,33 per maand (alleen OOP)
Eindejaarsuitkering OOP	December	opbouw per maand salarisschaal 1 t/m 5: € 97,23 (€ 1.166,79 per jaar) salarisschaal 6 t/m 8: € 93,14 (€ 1.117,74 per jaar)
Toelage directeuren	maandelijks	€ 324,87 per maand
Nominale uitkering (1)	Oktober	€ 200,- (€ 20,- per maand)
Minimum vakantieuitkering	Mei	€ 153,16 per maand

De berekeningswijze

De berekeningswijze is als volgt: NA x FS : NS

NA = Nominaal bedrag van de aanspraak

FS = Feitelijk salaris (is het verschil tussen het salaris en de toegepaste kortingen)*

NS = Norm salarisbedrag per maand

*) Is het resultaat van: BS – BK waarbij:

BS = Brutosalaris per maand (= resultaat van het in die maand vastgestelde salaris)

BK = Brutokortingen per maand

Onder brutokorting wordt verstaan een korting van het brutosalaris wegens:

- ⊕ anticumulatiebepaling (Bijlage III, lid 11);
- ⊕ schorsing (artikel 4.16: geldt alleen voor openbaar onderwijs);
- ⊕ staking (artikel 11.2, zesde lid);
- ⊕ gedeeltelijk of volledig buitengewoon verlof zonder behoud van bezoldiging (de artikelen 8.9, 8.11 t/m 8.13, 8.20, 8.21 en 8.24).
- ⊕ fiscale maatregelen (artikel 7.8: de fietsregeling).

- (1) De opbouw van de nominale uitkering vindt maandelijks plaats over de periode januari tot en met oktober. De maandelijks opbouw bedraagt 20 euro bij een normbetrekking. De uitkomst van de berekening per maand wordt rekenkundig afgerond op 2 cijfers achter de komma.

Berekeningswijze VU

De opbouw van de VU vindt maandelijks plaats over de grondslag zoals in de matrix aangegeven en bedraagt totaal in de betreffende maand 8% over de grondslag. Van deze berekeningswijze wordt echter afgeweken als de uitkomst van 8% van het salarisbedrag waarop het salaris is gebaseerd lager is dan €149,42 (gebaseerd op vanaf 1 juli 2016). In dat geval wordt voor de berekening van de VU uitgegaan van het minimumbedrag.

Voorbeeld

Het salarisbedrag voor een werknemer bedraagt € 1477,-. 8% van dit bedrag bedraagt € 118,16 en is lager dan het bedrag van € 149,42.

Voor de vaststelling van de VU wordt verder uitgegaan van dit bedrag.

Als de werknemer niet benoemd of aangesteld is in een volledige betrekking, vindt de vaststelling op dezelfde wijze plaats als aangegeven onder de berekeningswijze: $NA \times FS : NS$.

Bijlage A10

Verplaatsingskosten behorende bij hoofdstuk 7

Bedragen geldend op 1 januari 2018

Tegemoetkoming verhuiskosten

Artikel 7.1, lid 6 onder a van de CAO PO: € 2188,55

Artikel 7.1, lid 6 onder b van de CAO PO: een minimum van € 1820 en een maximum van € 5445,-

Tegemoetkoming pensionkosten

Artikel 7.4, lid 2 van de CAO PO met een maximum van: € 377,64 per maand

Tegemoetkoming zakelijke reis- en verblijfkosten

Artikel 7.5, lid 4 onder a van de CAO PO: € 0,28 bruto per kilometer

Tabel woning-werkverkeer

Behorende bij artikel 7.3, lid 1 van de CAO PO:

De tegemoetkoming voor woning-werkverkeer voor verschillende afstanden woning-werkverkeer en aantal werkdagen per week.

Vergoeding per maand (in euro's)

Aantal dagen reizen per week			1	2	3	4	5
Afstand woning-werk enkele reis							
0	7	km	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7,1	8,4	km	1,09	2,19	3,28	4,38	5,47
8,5	9,4	km	2,19	4,38	6,58	8,77	10,96
9,5	10,4	km	3,29	6,57	9,86	13,15	16,43
10,5	11,4	km	4,38	8,77	13,15	17,53	21,92
11,5	12,4	km	5,48	10,96	16,44	21,91	27,39
12,5	13,4	km	6,58	13,15	19,73	26,30	32,88
13,5	14,4	km	7,67	15,34	23,01	30,68	38,35
14,5	15,4	km	8,77	17,53	26,30	35,06	43,83
15,5	16,4	km	9,86	19,72	29,59	39,45	49,31
16,5	17,4	km	10,96	21,91	32,87	43,83	54,78
17,5	18,4	km	12,05	24,11	36,16	48,22	60,27
18,5	19,4	km	13,15	26,30	39,45	52,59	65,74
19,5	20,4	km	14,25	28,49	42,74	56,98	71,23
20,5	21,4	km	15,34	30,68	46,02	61,36	76,70
21,5	en meer	km	15,76	31,52	47,28	63,04	78,80

Voor degenen die werkzaam zijn als vervanger geldt (cf art 7.3) aanvullend de volgende tabel.

Afstand woning-werk enkele reis	Aantal dagen reizen per week				
	1	2	3	4	5
22,5 - 23,4 km	17,52	35,04	52,56	70,08	87,60
23,5 - 24,4 km	18,62	37,23	55,85	74,46	93,08
24,5 - 25,4 km	19,71	39,42	59,13	78,84	98,55
25,5 - 26,4 km	20,81	41,61	62,42	83,22	104,03
26,5 - 27,4 km	21,90	43,80	65,70	87,60	109,50
27,5 - 28,4 km	23,00	45,99	68,99	91,98	114,98
28,5 - 29,4 km	24,09	48,18	72,27	96,36	120,45
29,5 - 30,4 km	25,19	50,37	75,56	100,74	125,93
30,5 - 31,4 km	26,28	52,56	78,84	105,12	131,40
31,5 - 32,4 km	27,38	54,75	82,13	109,50	136,88
32,5 - 33,4 km	28,47	56,94	85,41	113,88	142,35
33,5 - 34,4 km	29,57	59,13	88,70	118,26	147,83
34,5 km en meer	30,66	61,32	91,98	122,64	153,30

Bijlage A11

Faciliteiten medezeggenschap, behorend bij artikel 13.3 van deze cao

Faciliteiten medezeggenschap

Bedragen geldend op 1 januari 2018

Artikel 13.3, derde lid:

De werkgever stelt per PMR een bedrag beschikbaar volgens bijgaand schema:		
aantal leerlingen per school	bedrag per school voor basisonderwijs	bedrag per school voor speciaal basisonderwijs en school voor speciaal en/of voortgezet speciaal onderwijs
0 tot 250	€ 927	€ 1008
250 tot 750	€ 1545	€ 1679
750 tot 1250	€ 2163	€ 2351
1250 of meer	€ 2780	€ 3023

Artikel 13.3, vierde lid:

De werkgever stelt voor de PGMR per deelnemende school de volgende faciliteiten beschikbaar:

- a. Scholen voor basisonderwijs: € 1545,- in het betreffende schooljaar;
- b. Scholen voor speciaal basisonderwijs en scholen voor speciaal en/of voortgezet speciaal onderwijs: € 1679,- in het betreffende schooljaar.

Bijlage A12

Maximumsalarisbedragen

Behorend bij artikel 14.1 van de CAO PO

Maximumsalarisbedragen bij een normbetrekking als bedoeld in hoofdstuk 5 van het Rechtspositiebesluit WPO/WEC zoals dat luidde op 31 juli 2006 en zoals opgenomen in bijlage 1B bij dat besluit.

Bedragen per 1 juli 2016

A. 15-jaarsuitzicht	Kolom 1 - Schaal	Salarisnummer	Kolom 2 - Bedrag
	10	10	3594
	10	11	3703
	10	12	3826
	11	6	3948
	11	7	4066
	11	8	4180
	11	9	4295
	11	10	4405
	12	3	4523
	12	4	4638
	12	5	4749
	12	6	4864
	12	7	5007
	13	5	5151
	13	6	5295
	13	7	5438
	14	6	5580
	14	7	5725
	14	8	5880
	15	6	6044
	15	7	6204
	15	8	6368
	16	6	6561
	16	7	6750

A. 15-jaarsuitzicht	Kolom 1 - Schaal	Salarisnummer	Kolom 2 - Bedrag
	16	8	6940
	17	6	7130
	17	7	7320
	17	8	7511
	18	6	7745
	18	7	7975
	18	8	8206

Bedragen per 1 september 2018

Bijlage A12		
15-jaarsuitzicht		
schaal	salaris- nummer	bedrag
10	10	3684
10	11	3796
10	12	3921
11	6	4047
11	7	4168
11	8	4284
11	9	4402
11	10	4516
12	3	4637
12	4	4754
12	5	4868
12	6	4985
12	7	5133
13	5	5280
13	6	5427
13	7	5574
14	6	5719
14	7	5868
14	8	6026
15	6	6195
15	7	6359
15	8	6527
16	6	6725
16	7	6918
16	8	7113
17	6	7309
17	7	7503
17	8	7699
18	6	7939
18	7	8174
18	8	8411

CAO PO 2018 2019

Algemene Vereniging Schoolleiders
in het basis-, voortgezet en speciaal onderwijs

AOB Algemene Onderwijsbond

Jouw partner in de school

